

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO**

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji

Osnutek

Ljubljana, september 2022

Različica 4.0

Kazalo

Podatki o programu	8
1 Strategija programa: glavni razvojni izzivi in odzivi politik	9
1.1 Utemeljitev za izbrane cilje politike, ustrezne prednostne naloge, specifične cilje in oblike podpore	20
2 Prednostne naloge	45
2.1 Prednostne naloge razen za tehnično pomoč	45
2.1.1 Prednostna naloga 1: Inovacijska družba znanja	45
2.1.1.1 Specifični cilj RSO1.1. Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij (ESRR).....	45
2.1.1.2 RSO1.2. Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe (ESRR)	54
2.1.1.3 Specifični cilj RSO1.3. Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, med drugim s produktivnimi naložbami (ESRR).....	62
2.1.1.4 Specifični cilj RSO1.4. Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo (ESRR)	70
2.1.2 Prednostna naloga 2: Digitalna povezljivost.....	77
2.1.2.1 Specifični cilj RSO1.5. Izboljšanje digitalne povezljivosti (ESRR)	77
2.1.3 Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost	83
2.1.3.1 Specifični cilj RSO2.1. Spodbujanje energijske učinkovitosti in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (ESRR) (Kohezijski sklad)	83
2.1.3.2 Specifični cilj RSO2.2. Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v Direktivi (ESRR) (Kohezijski sklad)	90
2.1.3.3 Specifični cilj RSO2.3. Razvoj pametnih energetskega sistemov, omrežij in hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E) (ESRR) (Kohezijski sklad)	96
2.1.3.4 Specifični cilj RSO2.4. Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov (ESRR) (Kohezijski sklad)	102
2.1.3.5 Specifični cilj RSO2.5. Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri (ESRR) (Kohezijski sklad)	109
2.1.3.6 Specifični cilj RSO2.6. Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri (ESRR) (Kohezijski sklad)	114
2.1.3.7 Specifični cilj RSO2.7. Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (ESRR) (Kohezijski sklad).....	119
2.1.4 Prednostna naloga 4: Trajnostna urbana mobilnost	127
2.1.4.1 Specifični cilj RSO2.8. Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika (ESRR)	127
2.1.5 Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost	134
2.1.5.1 Specifični cilj RSO3.1. Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega proti podnebnim spremembam (Kohezijski sklad).....	134
2.1.5.2 Specifični cilj RSO3.2. Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne proti podnebnim spremembam, vključno	

z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo (Kohezijski sklad)	140
2.1.6 Prednostna naloga 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	148
2.1.6.1 Specifični cilj ESO4.1. Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem v okviru izvajanja jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, in neaktivne osebe, kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva (ESS+).....	148
2.1.6.2 Specifični cilj ESO4.2. Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti (ESS+).....	155
2.1.6.3 Specifični cilj ESO4.4. Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje (ESS+).....	160
2.1.6.4 Specifični cilj ESO4.5. Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).....	166
Specifični cilj ESO4.7. Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje prehodov med delovnimi mesti in spodbujanje poklicne mobilnosti (ESS+)	174
2.1.6.5 Specifični cilj RSO4.2. Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta (ESRR)	181
2.1.7 Prednostna naloga 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost...	186
2.1.7.1 Specifični cilj ESO4.8. Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine (ESS+)	186
2.1.7.2 Specifični cilj ESO4.11. Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, trajnostnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj, in storitvami oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno z zdravstveno oskrbo; posodobitev sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe (ESS+)	192
2.1.7.3 Specifični cilj ESO4.12. Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki (ESS+)	199
2.1.7.4 Specifični cilj RSO4.3. Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami (ESRR)	206
2.1.7.5 Specifični cilj RSO4.5. Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti (ESRR)	211
2.1.8 Prednostna naloga 8: Trajnostna turizem in kultura	216
2.1.8.1 Specifični cilj RSO4.6. Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah (ESRR)	216

2.1.9	Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij	222
2.1.9.1	Specifični cilj RSO5.1. Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih (ESRR)	222
2.1.9.2	Specifični cilj RSO5.2. Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja (ESRR)	228
2.1.10	Prednostna naloga 10: Prestrukturiranje premogovnih regij	233
2.1.10.1	Specifični cilj JSO8.1.: Sklad za pravični prehod	233
3	Finančni načrt	241
3.1	Prerazporeditve in prispevki	241
3.2	SPP: dodelitev v programu in prerazporeditve	241
3.2.1	Dodelitev programu iz SPP pred prerazporeditvami po prednostnih nalogah ...	241
3.2.2	Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora	241
3.3	Prerazporeditve med kategorijami regije na podlagi vmesnega pregleda	241
3.4	Prerazporeditve nazaj	241
3.5	Finančna sredstva po letih	242
3.6	Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje	243
4	Omogočitevni pogoji	245
5	Organi, pristojni za program	307
6	Partnerstvo	308
7	Komuniciranje in prepoznavnost	310
8	Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški	312
	Seznam načrtovanih operacij strateškega pomena s časovnim načrtom (člen 22(3) uredbe o skupnih določbah)	313

SEZNAM KRATIC

AC križ – avtocestni križ
API – akcijski program za invalide
APZ – aktivna politika zaposlovanja
ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS
AMIF – Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje
AVK – Agencija RS za varstvo konkurence
BDP – bruto domači proizvod
CDZO – Centri za duševno zdravje odraslih
CDZOM – Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov
CLLD – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
CP – cilj politike
CPI – Center RS za poklicno izobraževanje
CPS – celostne prometne strategije
CSD – center za socialno delo
CTN – celostne teritorialne naložbe
DBP – dolgotrajna brezposelnost
DNSH – načelo, da se »ne škoduje bistveno« (»Do no significant harm«)
DSEPS – Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050
EII – evropski inovacijski indeks
EK – Evropska komisija
EKP – Evropska kohezijska politika
EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EU skladi – v okviru Programa se izraz nanaša na sklade ESRR, ESS+ in KS
ESPRA – Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS+ – Evropski socialni sklad
ETS – Programi evropskega teritorialnega sodelovanja
EU – Evropska unija
EUSAIR – Strategija EU za jadransko-jonsko regijo
EUSALP – Strategija EU za alpsko regijo
EUSDR – Strategija EU za Podonavje
FI – finančni instrumenti
HPC – High Performance Computing (visoko zmogljivo računalništvo)
IKT – informacijsko komunikacijska tehnologija
IPE – Instrument za povezovanje Evrope
IRSSV – Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
ITS – inteligentni transportni sistemi
JPP – javni potniški promet
JRO – javne raziskovalne organizacije
JŠRIPS – Javni študentski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS
KKS – kulturno kreativni sektor
KRVS – Kohezijska regija Vzhodna Slovenija (Manj razvite regije)
KRZS – Kohezijska regija Zahodna Slovenija (Bolj razvite regije)
KS – Kohezijski sklad
KTO – pisarne za prenos znanja (angl. Knowledge Transfer Office)
LAS – lokalne akcijske skupine
MCRU – Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture
MDDSZ – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MSP – mikro, majhna in srednje velika podjetja
MZZ – Ministrstvo za zunanje zadeve
NEPN – Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije do 2030
NEET – mladi, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (»Not in Education, Employment, or Training«)

NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje
 NMP – nujna medicinska pomoč
 NOO – Načrt za okrevanje in odpornost
 NpUI – Nacionalni program spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025
 NVO – nevladne organizacije
 NZPO – Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti
 OECD – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (angl. Organization for Economic Co-operation and Development)
 ONPP – območni načrt za pravični prehod
 OPVP – območje pomembnega vpliva poplav
 OU – organ upravljanja
 OVE – obnovljivi viri energije
 OzS – Odbor za spremljanje
 PESPra – Program za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
 PLDP – povprečni letni dnevni promet
 PN – prednostna naloga
 PoR – poročilo o razvoju, ki ga vsako leto pripravi in objavi UMAR
 P+R – »park and ride« (parkiraj in se pelji)
 RRD – raziskovalno razvojna dejavnost
 RRI – raziskave, razvoj in inovacije
 RRP – regionalni razvojni programi
 SAŠA regija – Savinjsko-šaleška regija
 SC – specifični cilj
 SLR – strategija lokalnega razvoja
 SPOT – Slovenska poslovna točka
 SPP – Sklad za pravični prehod
 SPTE – soproizvodnja toplote in elektrike
 SRIP – Strateška razvojno inovacijska partnerstva
 SRP – Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030
 SRS 2030 – Strategija razvoja Slovenije 2030
 Strategija za izstop iz premoga – Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda
 SURS – Statistični urad Republike Slovenije
 SVRK – Služba Vlade Republike Slovenija za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
 S4 – Slovenska strategija pametne specializacije
 S5 – Strategija pametne specializacije 2030
 TGP – toplogredni plini
 TUS – trajnostne urbane strategije
 UI – umetna inteligenca
 UMAR – Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
 Uredba (EU) 2021/1060 – Uredba Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko
 URSIKS – Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
 VIZ – vzgojno-izobraževalni zavodi
 VZD – varstvo in zdravje pri delu
 VŽU – vseživljenjsko učenje
 ZJN – Zakon o javnem naročanju
 ZOFVI – Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
 ZPIZ – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
 ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
 ZUTD – Zakon o urejanju trga dela

Podatki o programu

CCI	2021SI16FFPR001
Naziv v EN	Slovenia's EU Cohesion Policy Programme 2021-2027
Naziv v nacionalnih jezikih	Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji
Različica	1.0
Prvo leto	2021
Zadnje leto	2027
Upravičen od	1. 1. 2021
Upravičen do	31. 12. 2029
Številka sklepa Komisije	
Datum sklepa Komisije	
Regije na ravni NUTS, ki so zajete v programu	SI0 - Slovenija SI03 - Vzhodna Slovenija SI031 - Pomurska SI032 - Podravska SI033 - Koroška SI034 - Savinjska SI035 - Zasavska SI036 - Posavska SI037 - Jugovzhodna Slovenija SI038 - Primorsko-notranjska SI04 - Zahodna Slovenija SI041 - Osrednjeslovenska SI042 - Gorenjska SI043 - Goriška SI044 - Obalno-kraška
Zadevni sklad(i)	☒ ESRR
	☒ Kohezijski sklad
	☒ ESS+
	☒ SPP
	☐ ESPRA
Program	☐ v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ samo za najbolj oddaljene regije

1 Strategija programa: glavni razvojni izzivi in odzivi politik

Pri pripravi Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji (Program) smo izhajali iz **Strategije razvoja Slovenije 2030** (SRS 2030). Napredek pri doseganju ciljev letno spremlja Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) v Poročilu o razvoju (PoR). **PoR 2021 in 2022¹** ugotavljata, da so ključnega pomena ukrepi v smeri večje odpornosti gospodarstva in družbe, izkoriščanja novih priložnosti ter pospešitve prehoda v visoko produktivno, nizkoogljično in krožno gospodarstvo.

Za doseganje ciljev SRS 2030 moramo ukrepe prednostno usmerjati na področja, kjer zaznavamo največje izzive:

- **pospeševanje rasti produktivnosti, vključno z razvojem ustreznih kompetenc;**
- **pospeševanje prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo;**
- **krepitev odpornosti zdravstvenega sistema in finančne vzdržnosti sistemov socialne varnosti;**
- **krepitev razvojne vloge države in njenih institucij:** izboljšanje učinkovitosti upravljanja javnega sektorja in zmanjšanje regulatornih bremen ostaja izziv, ki je bil v največji meri naslovljen v Načrtu za okrevanje in odpornost (NOO), zato ga v okviru Programa posebej ne izpostavljamo.

Na podlagi relevantnih dokumentov, specifičnih vrednotenj, poročil, Priporočil Sveta EU v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leta 2019, 2020 in 2022 (Priporočila Sveta EU) in strateških prioritet EK, smo oblikovali ukrepe za učinkovito reševanje identificiranih izzivov. Ti so med seboj soodvisni, zato bomo zagotavljali največje možne vsebinske in izvedbene sinergije ter spodbujali iskanje sistemskih horizontalnih rešitev. V NOO je velik poudarek namenjen tudi reformam, zaradi katerih bomo hitreje in bolj učinkovito prispevali k ciljem politik EU in specifičnim ciljem tega Programa. Pri ukrepih naložbenega dela NOO ter tega Programa bomo zagotavljali jasno razmejevanje oz. komplementarnost področij in podprtih ukrepov.

Slovenija bo pri naložbah upoštevala omilitvene ukrepe iz Celovite presoje vplivov na okolje (Priloga: Omilitveni ukrepi in priporočila) in načelo »Da se ne škoduje bistveno« (Priloga: DNSH). S sredstvi EKP bomo podprli tudi najbolj ranljive in izpostavljene družbenim in gospodarskim posledicam zelenega prehoda. Kjer bo to relevantno, bo Program podpiral naložbe, ki uspešno povezujejo načela trajnosti, estetike in vključenosti v skladu s pobudo Novi evropski Bauhaus.

Slovenija je razdeljena na dve kohezijski regiji, pri čemer se Kohezijska regija Zahodna Slovenija (KRZS) uvršča med razvite, Kohezijska regija Vzhodna Slovenija (KRVS) pa med manj razvite. Izziv KRVZ je zmanjšanje razvojnega zaostanka tako na ravni EU kot tudi v primerjavi s slovenskim povprečjem ter bolj razvito KRZS. V KRZS so kljub splošni večji razvitosti prisotne velike razlike v stopnji razvitosti med razvojnimi NUTS-3 regijami in tudi znotraj njih, ki so se v letu 2020 zopet povečale zaradi epidemije covid-19. Proračun Republike Slovenije bo zagotavljal ustrezno višino nacionalnega prispevka, ki bo omogočal ustrezno izvedbo operacij v obeh kohezijskih regijah. Za zmanjšanje razvojnih razlik ter spodbujanje povezovanja urbanega in podeželskega območja bodo uporabljeni teritorialni pristopi. Trajnostni razvoj mest bo podprt s pristopom celostne teritorialne naložbe (CTN) na treh specifičnih ciljih (SC) (RSO2.7, 2.8 in 5.1), lokalni razvoj s pristopom lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) na SC RSO5.2 ter regionalni razvoj z mehanizmom dogovori za razvoj regij (DRR) na štirih SC (RSO1.3, 2.5, 2.7 in 3.2). Podrobneje je pojasnjeno v 2. poglavju pri posameznih SC.

¹ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf. UMAR, Poročilo o razvoju 2022, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2022/slovenski/POR2022.pdf.

V obdobju 2014-2020 so se oblikovale številne dobre prakse, med ključnimi predvsem odlično sodelovanje resorjev pri načrtovanju strateških dokumentov kot podlagah za oblikovanje programskih dokumentov (npr.: Strategija pametne specializacije 2030 (S5)). Dobro sodelovanje iz obdobja 2014-2020 smo prenesli tudi v programiranje dokumentov in ukrepov 2021-2027, ki bodo podlaga za sodelovanje pri njihovem izvajanju. Konkretnije je opredeljeno na ravni ukrepov v 2. poglavju.

Ključni izzivi ter prednostni ukrepi Slovenije:

1. Pospješevanje rasti produktivnosti

Poročilo o produktivnosti 2021² (PoP) poudarja, da prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo postaja vse pomembnejši dejavnik zagotavljanja dolgoročne rasti produktivnosti ter odpornosti gospodarstva in družbe. Temu sledi tudi prenovljena S5, in sicer: (i) razvoj kadrov in spretnosti prihodnosti, (ii) vloga javnih financ pri spodbujanju pametne, digitalno-inovacijske preobrazbe ter (iii) trajnostna preobrazba v nizkoogljično in krožno gospodarstvo.

Slovenija je v času gospodarske rasti 2014-2019 nekoliko zmanjšala zaostanek v gospodarski razvitosti in je v letu 2019 dosegla 89 % povprečja EU. Hitrejše razvojno dohitevanje je omejevala predvsem rast produktivnosti, ki je zaradi majhnih vlaganj tudi v obdobju gospodarske konjunktore ostala skromna. Še posebej izstopa počasen napredek pri vlaganjih v različne oblike neoprijemljivega kapitala, ki je ključen dejavnik rasti produktivnosti sodobnih gospodarstev, epidemija pa je še dodatno poudarila pomen tovrstnih vlaganj.

UMAR v PoP 2021 v okviru tega izziva med prednostnimi ukrepi države navaja:

- *povečanje vlaganj države za pametno in trajnostno preobrazbo in zagotovitev infrastrukturnih pogojev.*

Za dvig produktivnosti so nujna vlaganja države v digitalno in zeleno preobrazbo. Predvsem je treba okrepiti znanstveno-raziskovalni, inovacijski in digitalni ekosistem, spodbujati medsebojno povezovanje in skupna vlaganja, delitev tveganj in bolj intenzivno mednarodno sodelovanje za prebojne inovacije in hitrejšo rast produktivnosti. Na dvig učinkovitosti ekosistema bodo vplivale tudi reforme iz NOO. Zagotoviti je treba tudi, še (i) digitalno (npr. digitalna dostopnost podeželskih območij, tehnologije nove generacije), (ii) raziskovalno-razvojno in (iii) zeleno (npr. ukrepi za podporo proizvodnji obnovljivih virov energije (OVE), trajnostno mobilnost, itd.) infrastrukturo, ob upoštevanju načel javnega naročanja inovativnih rešitev, ki ima na produktivnost poudarjen srednjeročni učinek.

Digitalna preobrazba in prehod v digitalno družbo lahko bistveno pripomoreta k doseganju vseh ciljev iz SRS 2030. Slovenija se po evropskem indeksu digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) že od leta 2016 uvršča nad povprečje EU (2021: 13. mesto), pri čemer trendno izgubljam konkurenčnost na področju povezljivosti, največji zaostanek pa je na področju vsaj osnovnih digitalnih kompetenc. Primerjalno nazadujemo tudi pri pokritosti s fiksnim širokopasovnim omrežjem, kar je neugodno z vidika zagotavljanja kakovosti digitalne dostopnosti vsem, še posebej podeželskim območjem.

² UMAR, Poročilo o produktivnosti 2021, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/Porocilo_o_produkktivnosti/2021/slovenski/PoP_2021.pdf.

Po evropskem inovacijskem indeksu (EII) se Slovenija v 2021 že tretje leto uvršča med zmerne inovatorke. Med komponentami EII je bil glede na povprečje EU najslabši rezultat pri naložbah podjetij. Poslabšalo se je tudi že sicer nizko financiranje in podpora za rizični kapital. Pri naložbah v RRI, IKT in skupnem številu raziskovalcev precej zaostajamo za najboljšimi. Krepiti moramo raziskovalne zmogljivosti javnega sektorja in vlagati v človeške vire za dvig inovacijske dejavnosti gospodarstva. Inovacijska aktivnost podjetij malih in srednjih podjetij (MSP) je še vedno pod povprečjem EU, medtem ko velika podjetja znatno prednost ohranjajo.

- ***Izboljšanje poslovnega in inovacijskega okolja ter spodbujanje podjetniškega sektorja k vlaganjem v digitalno, inovacijsko in zeleno preobrazbo.***

Produktivnost je gonilna sila za uspešno delujoče gospodarstvo in višjo gospodarsko razvitost s končnim ciljem blaginje prebivalstva. Pri tem je prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo vse pomembnejši dejavnik, tudi zaradi trenda rasti cen energentov in surovin. Zato je treba začeti s korenitejšimi sistemskimi premiki na osnovi novih znanj, inovacij in naložb v čistejšo tehnologije.³

Industrija se vse bolj usmerja od delovno intenzivnih in nizko tehnološko zahtevnih proizvodov v visoko tehnološko zahtevne. To se kaže v njihovem večjem tržnem deležu in primerjalno ugodnih gibanjih produktivnosti. Manjšo konkurenčnost dosegamo pri storitvah, ki temeljijo na znanju, vključno z IKT.

Slovenija mora spodbuditi vlaganja v ključne omogočitelje faktorje za digitalno in inovacijsko preobrazbo podjetij, to je od vlaganj v podatke in analitiko, do sistemov in tehnologij, talentov in organizacijskega kapitala, ki so ključ do naprednih, pametnih, podatkovno upravljanih podjetij, kjer so poseben izziv MSP. Ker prehod v četrto industrijsko revolucijo spreminja naravo inoviranja, moramo pospešiti uvajanje novih poslovnih modelov, prebojnih in disruptivnih inovacij ter prilagojenih procesov in organizacije poslovanja, vključno z domačim in mednarodnim povezovanjem. Izboljševati pa bo treba tudi poslovno in inovacijsko okolje.

Pri tem je seveda pomembna tudi komplementarnost vsebin z NOO.

- ***Krepitev znanj in spretnosti prihodnosti.***

V Sloveniji največjo nevarnost predstavlja večletno upadanje vključenosti odraslih in zaposlenih v vseživljenjsko učenje (VŽU), kar vpliva na razvoj ustreznih kompetenc mladih in odraslih. To zahteva povečanje vlaganj v človeške vire za pokrivanje trenutnih vrzeli ter spodbujanje vključenosti odraslih v VŽU za uspešno soočanje s prihajajočimi izzivi (npr. digitalni, vpeljevanje vidika krožnosti), tudi tistih, katerih delovna mesta bodo v večji meri izpostavljena avtomatizaciji in spremembam.

Posodobljeni in v prihodnost usmerjeni sistemi izobraževanja in usposabljanja morajo biti bolj fleksibilni, vedno večji pomen pa bodo imeli tudi interdisciplinarni pristopi in prečne kompetence (podjetnost, inovativnost in ustvarjalnost).

³ UMAR, Poročilo o razvoju 2022, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2022/slovenski/POR2022.pdf.

gospodarstvo

ne cilje za preobrazbo gospodarstva EU in okvir za dosego podnebno nevtralnega, krožnega gospodarstva najkasneje do leta 2050. Uvedene cilje v t.i. evropski podnebni zakon, ki med drugim določa vmesni cilj zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov do 2030. Slovenija se zavezuje, da bo s sredstvi Programa iskala največji učinek pri: dobavi čiste, dostopne in varne energije; mobilnosti; mobilizaciji industrije za čisto in krožno gospodarstvo; pobudi za prenovo – z gradnjo in prenovo na energetske tehnologije; odpravljanje ničelnega onesnaževanja za okolje brez toksičnih snovi; ohranjanju in obnovi ekosistemov in biotske raznovrstnosti; vključitvi regij in mest, ki so odporna na vplive podnebnih sprememb in pri drugih področjih, v skladu s specifičnimi pobudami; uporabi sredstev skladov za mobiliziranje in krepitev raziskav na področju trajnosti. Zmanjševanje emisij TGP je tesno povezano s povečanjem učinkovitosti v ključnih sektorjih. UMAR v okviru tega izziva identificira naslednja prednostna področja ukrepanja:

potniškega prometa ter razširitev in posodobitev infrastrukture zanj, tudi z uporabo sodobnih tehnoloških rešitev.

potniškega prometa predstavljale največji vir emisij TGP v neETS⁴ sektorju (47 %; leta 2005 le 38 %),⁵ saj se večina blaga prepelje s tovornjaki. V potniškem prometu je uporaba železnice in drugih javnih prevoznih sredstev v mednarodni primerjavi majhna, delno zaradi pomanjkanja ključnih subvencijam omejujeta večjo razvejanost in rentabilnost javnega potniškega prometa (JPP). Težave pri dostopu do JPP (v letu 2019 40 %⁶). Zaradi ukrepov ob epidemiji covid-19, se je delež JPP v skupnem prometu še zmanjšal⁷. Zaradi naraščajočih potreb po pospešitvi dolgoročne sistemske premike. Večja razvejanost, frekventnost, uskladitev in prilagoditev voznih redov bo ob vključitvi vseh prispevala k celovitejšemu uveljavljanju trajnostne mobilnosti.⁸ Kljub ugodnemu deležu v letu 2020 (10,9 %⁹), bo treba v prihodnosti še želimo doseči sektorski cilj Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta do leta 2030 (NEPN). Deloma zaradi pomanjkanja sredstev in oblikovanja ukrepov in naložbami v NOO.

Učinki, vplivov na okolje ter socialne sprejemljivosti so bili podlaga za oblikovanje ukrepov v Strategiji razvoja prometa v RS do leta 2030. V prihodnosti ravni spodbujamo s sistemsko podporo celostnim prometnim strategijam (SUMP¹¹), ki jih je sprejelo že 83 mest, a jih bo treba pripraviti tudi za regionalno raven.

⁴ Emisije iz virov, ki niso vključeni v evropsko shemo za trgovanje z emisijami. Vključujejo emisije iz zgorevanja goriv v industriji in gradbeništvu, vir Podnebno ogledalo 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg_13_7_2018&plugin=1&code=sdg_13_7_2018

kovost zraka, predvsem v urbanih območjih, kjer so prebivalci še vedno bolj kot je povprečje EU, izpostavljeni prašnim
dihodnikov prizemnega ozona.¹³

ih poslovnih modelov, vključno z učinkovitejšim ravnanjem z odpadki.

je treba razumeti v širšem kontekstu rasti produktivnosti, saj bo v prihodnosti dostop do surovin in energentov ter njihove
konkurenčnosti poslovanja podjetij in industrije. V primeru Slovenije, ki se uvršča pod povprečje EU tako pri energetske kot
nujno, da ta izziv rešuje sistemsko.

encije pomagajo pri bolj učinkovitem ravnanju z viri (EU: 36 %) ¹⁴. Med anketiranimi MSP se je glede na leto 2017 dvignil
priloge (za 14 o.t.), in povečal delež zelenih delovnih mest (za 17 o.t.). Podjetja si pri razvoju novih zelenih izdelkov in storitev
n svetovanja, kako prepoznati potencialne trge ali stranke ter za trženje in distribucijo. ¹⁵ Preobrazbo v smeri dekarbonizacije
mami in naložbami v NOO. Ne glede na to pa bodo na tem področju nujna dodatna vlaganja v RRI, krepitev podpornega
sij, pa tudi razvoj novih okoljsko bolj sprejemljivih izdelkov, storitev in poslovnih modelov. Pomembno vlogo pri preobrazbi
e tovrstnih kompetenc v javnem sektorju.

ie in bistveno povečanje zmogljivosti za večjo rabo OVE, predvsem z učinkovitejšim umeščanjem projektov v prostor.

lj prehoda v podnebno nevtralnost. V gospodinjstvih se je končna rabe energije znižala zaradi občasno višjih temperatur v
ejših ogrevalnih napravah in energetske sanacije stavb. ¹⁶ V skladu z NEPN mora Slovenija do leta 2030 doseči vsaj 35 %
mo dosegli s kombinacijo virov (nacionalnih, NOO in EKP). Nujna so vlaganja v energetske prenovne stavb javnega sektorja,
e energije zaostajala za 26 %, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa za 12 % za ciljnim vrednostima. Glede na dobre
pisarne nadgraditi z nalogami sistemskega pospeševalca projektov energetske prenovne javnih stavb. Zaradi ambicioznosti
no intenzivnost izvajanja ukrepov v gospodinjstvih. Poseben izziv predstavlja energetska revščina, saj ima več kot 40 %
evanje. V skladu z NEPN in Dolgoročno strategijo energetske prenovne stavb do leta 2050 (DSEPS 2050) ^{17,18} je nujna hitra
tega problema.

PM₁₀ in PM_{2.5}, 2021. Dostopno na: <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/onesnazenost-zraka-z-delci-pm10-pm25-7?tid=2>.

n, 2021. Dostopno na: <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/onesnazenost-zraka-z-ozonom>.

ciency Report EU, marec 2022. Dostopno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>

Raba OVE se je v končni rabi energije v obdobju 2005-2020 povečala najmanj od vseh držav članic EU (SI 6 %, EU 92 %) ¹⁹. Slovenija se je tako za dosego cilja poslužila mehanizma statističnega prenosa OVE iz druge države članice EU. ²⁰ Ob taki dinamiki so hkrati zelo oddaljeni tudi cilji za prihodnja leta. ²¹ Kapacitete za rabo OVE je mogoče povečati tudi s spodbujanjem samooskrbe z energijo na ravni gospodinjstev in v skupnostih. Ob dosednji dinamiki je v letu 2023 pričakovati, da se bo z električno energijo samooskrbovalo več kot 26.000 odjemalcev, skupna moč tovrstnih naprav pa bi znašala skoraj 337 MW. ²² Zaradi povečevanja uvajanja OVE, NEPN med ključnimi izzivi navaja tudi pospešeni razvoj omrežja za distribucijo električne energije, kar bo omogočilo pospešeno izkoriščanje prožnosti virov in bremen, integracijo toplotnih črpalk, izpolnjevanje zahtev, povezanih s pospešenim uvajanjem e-mobilnosti in pospešeno integracijo naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE. ²³ Za uspešno integracijo OVE so pomembne tudi kapacitete za shranjevanje energije.

Tudi Slovenija se sooča s posledicami podnebnih sprememb, ki se odražajo predvsem v t.i. podnebno pogojenih nesrečah, med katerimi skladno z Državno oceno tveganj za nesreče iz leta 2018 ²⁴ in na podlagi analize preteklih nesreč ter njihovih škod ²⁵, največje tveganje predstavljajo poplave, žled z ujmami in veliki požari v naravnem okolju. Požari v naravi so vedno bolj kompleksni in obsežni, kar terja medsektorski odziv, ob odsotnosti ustrezne opreme in sredstev za njihovo gašenje pa tudi aktivacijo tujih sil in sredstev ²⁶. Celovitost pristopa vlaganja na tem področju bomo zagotovili tudi z izvedbo reforme in naložb iz NOO.

Sredstva, ki smo jih vložili v sistem za odvajanje in čiščenje odpadnih voda še ne zadoščajo za to, da bi Slovenija izpolnila zahteve evropske direktive. ²⁷ V Sloveniji je na javni vodovod, ki zagotavlja dobro kakovost dobavljene vode, priključenih skoraj 90 % prebivalcev, vendar pa nekatere regije še vedno zaostajajo. Problematične so tudi visoke izgube v vodovodnem omrežju kot posledica starosti infrastrukture. V NOO načrtovana reforma na področju gospodarskih javnih služb varstva okolja bo prispevala k naložbam v infrastrukturo, ki bodo omogočale dolgoročno kakovostno in stroškovno učinkovito storitev vsem prebivalcem Slovenije.

Stanje na področju biotske raznovrstnosti se v Sloveniji slabša. Med evidentiranimi pritiski in grožnjami za evropsko pomembne vrste in habitatne tipe v Sloveniji izstopajo pozidava, zlasti z urbanizacijo, neurejeno gospodarsko javno infrastrukturo, industrializacijo in prometom, nedomišljeni načini urejanja vodotokov, tudi zaradi zagotavljanja protipoplavne varnosti ter zaraščanja kmetijskih zemljišč in intenziviranja kmetijstva in gozdarstva. To negativno vpliva tudi na krajinsko pestrost in povezanost ekosistemov. Grožnjo biotski raznovrstnosti in naravnim vrednotam povečuje tudi pretirana raba zaradi rekreacije in turističnega obiska. Podnebne spremembe in širjenje invazivnih tujerodnih vrst še dodatno poslabšujejo stanje.

¹⁹ UMAR, Poročilo o razvoju 2022, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2022/slovenski/POR2022.pdf.

²⁰ Dostopno na: <https://www.stat.si/statweb/News/Index/10057>.

²¹ UMAR, Poročilo o razvoju 2022, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2022/slovenski/POR2022.pdf.

²² Dostopno na: <https://www.agen-rs.si/documents/10926/38704/Poro%C4%8Dilo-o-stanju-na-podro%C4%8Dju-energetike-v-Sloveniji-v-letu-2020/6ef6ecb0-4e1c-4ead-83eb-7da6326cd77f>.

²³ NEPN. Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf.

²⁴ Državna ocena tveganj za nesreče, verzija 2.0, št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece-2.0_2018_za-splet.pdf.

²⁵ Predlog vsebin s področja zaščite, reševanja in pomoči za uvrstitev v EKP 2014 – 2020, VFO 2021 – 2027 in NG EU, št. 024-8/2020-10 z dne 13. 8. 2020, ki je dostopen na <https://www.gov.si/novice/2020-08-25-ministrstvo-za-obrambo-bo-za-podrocje-zascite-in-resevanja-poskusalo-pridobiti-evropska-sredstva/>.

²⁶ Požari na Krasu 2022 so trajali več tednov, njihova površina je po prvih ocenah znašala okrog 3.500 ha, ogrožali naselja – evakuacije, prinesli so visoke intervencijske stroške, saj je v 10 dneh sodelovalo okrog 12.500 gasilcev s približno 2.900 vozili, 2.500 pripadnikov podpornih služb in enot ter 11 helikopterjev in 5 letal iz različnih držav ter povzročili so tudi veliko škodo, ki še ni ocenjena.

²⁷ Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je Vlada Republike Slovenije sprejela 17. 9. 2020 in se nahaja na povezavi: <https://www.gov.si/novice/2020-09-17-odlocitve-32-redne-seje-vlade-republike-slovenije-s-podrocja-ministrstva-za-okolje-in-prostor>.

3. Vključujoč družbeni razvoj in medgeneracijska solidarnost

Ob ukrepih za odpravo dolgoletnih težav, ki jih je epidemija še zaostila (zdravstvo, socialno varstvo), je pomembno še naprej izboljševati dostop do zaposlitve, dolgotrajne oskrbe, kakovostnega učnega okolja in krepiti kompetence ljudi, k čemur bodo, tudi v skladu s preteklimi izkušnjami in izvedenimi vrednotenji ukrepov, usmerjena prizadevanja na CP 4. Ukrepi Programa bodo komplementarno dopolnjevali ukrepe iz NOO in Programa za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027.

UMAR v PoR 2021 in 2022 v okviru tega izziva med prednostnimi ukrepi države navaja:

- ***ustrezno ureditev financiranja in povečanja zmogljivosti sistema dolgotrajne oskrbe (zlasti sistema oskrbe na domu) in zdravstva, vključno s spodbujanjem zdravega načina življenja ter celovito pokojninsko reformo za javnofinančno vzdržnost pokojninskega sistema in zagotovitev dostojnih pokojnin.***

Izboljševanje zdravja prebivalcev se je, merjeno s ključnimi kazalniki zdravstvenega stanja, v zadnjih letih pred epidemijo covid-19 upočasnilo. Ob njenem nastopu pa so se najprej zaostrele že dolgoletne težave dostopnosti zdravstva in dolgotrajne oskrbe. Posledice epidemije za kakovost življenja prebivalcev se že odražajo v nekaterih kazalnikih za leto 2020, številne pa lahko glede na ocene in analize EK, OECD idr. institucij pričakujemo tudi v letu 2021, zato bo nanje treba odgovoriti hitro, celovito in ciljno.

Prizadevanja za trajnostno in kakovostno dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo so se v zadnjih letih okrepila. V tem smislu je treba še naprej spodbujati vključenost v družbo ljudi, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo, si prizadevati za normalizacijo njihovih življenj v skladu z njihovimi potrebami in željami, jih podpirati pri zagotavljanju čim bolj samostojnega življenja ter vlagati v infrastrukturne prilagoditve ali zagotovitve bivalnih okolji, ki prispevajo k zagotavljanju njihovega samostojnega življenja.

V zadnjem desetletju je bil v zdravstvu z vidika zmogljivosti sistema največji izziv obvladovanje rastočega števila bolnikov s kroničnimi degenerativnimi boleznimi in rastočega števila starejših od 80 let, ki imajo težave s krhkostjo, pogosto več kroničnih bolezni hkrati, so odvisni od pomoči drugih oseb ter potrebujejo dolgotrajno oskrbo (DO). Ob tem so se z uporabo novih tehnologij in postopkov zdravljenja ter zaradi potrebe po večji učinkovitosti sistema tudi v Sloveniji uspešno uvajali novi modeli akutne obravnave na primarni in sekundarni ravni. Po drugi strani se v Sloveniji niso upoštevale potrebe po vzpostavitvi zmogljivosti za obravnavo starejših in multimorbidnih bolnikov, po uvajanju novih kapacitet za neakutno obravnavo, podaljšano bolnišnično zdravljenje, zgodnjo rehabilitacijo, integrirano DO in oskrbo na domu, zato bomo ta področja krepili v Programu. K reševanju navedenih izzivov bodo prispevali tudi reforma zdravstvenega sistema, sistemska reforma na področju DO ter načrtovane naložbe iz NOO.

- ***Zagotavljanje zadostnega obsega delovne sile tudi z aktivnim vključevanjem priseljencev v socialno in družbeno življenje.***

Kljub pozitivnim gospodarskim in socialnim gibanjem so se nekatere družbene skupine še naprej spoprijemale z različnimi izzivi:

Konec aprila 2022 je bilo registriranih 58.081 brezposelnih oseb, kar je 26,7 % manj kot aprila 2021 in najnižje doslej. Okrepljena gospodarska aktivnost je ob demografskih spremembah pripeljala do presežnega povpraševanja po delovni sili, kar se še vedno nadaljuje in zaradi česar se delodajalci soočajo s težavami pri iskanju

okrepijo strukturni problemi brezposelnosti, saj se povečuje delež dolgotrajno brezposelnih, ki za ponovno vključitev na trg delovne sile potrebujejo dolga obdobja. UMAR v Pomladanski napovedi²⁸ napoveduje, da se bo naraščanje zaposlenosti in upadanje brezposelnosti v prihodnjih letih nadaljevalo. Vpliv omejitev, povezanih z razpoložljivostjo delovne sile,

na trg delovne sile in prekarnimi pogodbami ostaja nad povprečjem EU, zato je nujno ustrezno informiranje in usposabljanje o pravicah delavcev zaradi staranja prebivalstva še vedno ostajajo izzivi pri starejših delavcih in zlasti pri nizko usposobljenih starejših delavcih (pri prvih SI: 48,9 % EU: 60,2 % in pri drugih SI: 27,5 % EU: 45,3 %). Še vedno je velik izziv tudi dolgotrajna brezposelnost. Uvedba aktivne politike trga dela še vedno niso dovolj učinkovite. Projekt OECD »Vključevanje dolgotrajno brezposelnih oseb v trg delovne sile« je za reševanje tega izziva treba izvajati ocene usposobljenosti posameznika in vključevanje v različne oblike usposabljanja,

do leta 2021 nekoliko pod povprečjem EU (v letu 2021 je med vsemi članicami najbolj nazadovala) in bistveno zaostaja za evropskim povprečjem, o čemer so bile najbolj izrazite na področjih znanja in moči.

Na področju položaja na trgu dela nizko izobraženim, zaposlenim z nizkimi dohodki, mladim in ženskam. Večja prizadetost oseb z nizko izobrazbo, vključno s tistimi, ki so bili v obdobju epidemije, saj so bile zaprtje in padcu aktivnosti izpostavljene predvsem določene dejavnosti, kot so gostinstvo in trgovina. Ženske, plače pa so podpovprečne. Mladi pa so bili še bolj izpostavljeni začasnim oblikam dela. S ponovnim odpiranjem trga dela postopno izboljševale tudi za ranljive skupine. K boljšim zaposlitvenim priložnostim za ranljive skupine je potrebno prispevati z izboljšanjem delovne sile. Ranljive ciljne skupine imajo več osebnih okoliščin, ki jim otežujejo vstop na trg dela, zato je nujna celovita in smiselno organiziranje časa, opravi in postopno urejanje osebnih okoliščin. V tem procesu je nujno sodelovanje različnih deležnikov, ki jim lahko pomaga in mu nudi storitve vezane na področje dela institucije. Nujna je modernizacija storitev na področju socialnega varstva in

na področju ukrepov na področju varnosti in zdravja pri delu. V obdobju epidemije se je močno povečalo delo na domu, ki prinaša izzive za varnost in okolje, lahko pa povzroča tudi večja tveganja kostno-mišičnih obolenj zaradi neurejene ergonomije delovnih mest in uporabe tehnologij IKT, kar pred področje varnosti in zdravja pri delu postavlja nove izzive.

Prilaganje delovnih mest za daljšo delovno aktivnost in večjo vključenost starejših v družbo.

Na področju povezave s »Krepitvijo znanj in spretnosti prihodnosti« na CP 1. Prebivalstvo Slovenije je razmeroma dobro izobraženo, vendar obstaja tveganje, da bi zadovoljili ne le trenutne, ampak prihodnje potrebe družbe in gospodarstva, zato je treba okrepiti vlaganja za

knj²⁹. Treba bo vzpostaviti odziven in partnerski sistem napovedovanja srednjeročnih potreb po kompetencah ter povečati neskladij v znanju in spretnostih na trgu dela bo pripomogla tudi vrsta reform in naložb iz NOO.

lih in zaposlenih v VŽU je zaskrbljujoč. Udeležba starejših delavcev, nizko usposobljenih in neaktivnih oseb v izobraževanju izvajanje Strategije spretnosti za Slovenijo določajo, da je za izpolnitev dolgoročnih ciljev nujen dobro usklajen sistem

adih sta na visoki ravni (PISA 2018), kljub temu pa obstajajo določene razlike med uspehi šolajočih glede na spol ter ja na področju branja knjig, že vrsto let je prepočasen razvoj jezikovnih virov in tehnologij za uveljavljanje in razvoj do uporabe in razvoja znakovnega jezika ter jezika gluhoslepih v Ustavi Republike Slovenije³⁰ so potrebne prilagoditve za zvevanja. Določene vrzeli v znanju so posledica šolanja na daljavo med epidemijo, še zlasti za ranljivejše skupine otrok, zato vrzeli v kompetencah otrok ter odpravo drugih posledic epidemije na vzgojo in izobraževanje.

starejših od 50 let, velik delež se jih že približuje upokojitveni starosti, zato na nekaterih področjih že prihaja do pomanjkanja.

zagotavljanje kakovosti življenja prebivalcev

logo pri zagotavljanju kakovosti življenja prebivalcev ter pri lokalnem razvoju, revitalizaciji podeželja in mest, turističnem ovna mesta in prihodke ter dodano vrednost.³¹ Številne pozitivne učinke ima povezovanje med kulturo in gospodarstvom, slovenskega turizma 2022–2028³² poleg vrednot narave krepi pomen kulture, avtentičnosti, zdravja in kakovosti bivanja. ka in lahko dostopna kulturna doživetja z močnim lokalnim avtentičnim karakterjem. Med ključne izzive sodijo pomanjkanje dodi Slovenije kot zelene butične destinacije ter porušeno ravnotežje med turizmom, okoljem in prebivalci. Urejanje naravne y turistično ponudbo je strateškega pomena za razvitost posameznih destinacij in turistični ambient Slovenije ter vpliva na a.

ni prehod (SPP) predstavljata Priloga D Poročila o državi – Slovenija 2020 in Nacionalna strategija za izstop iz premoga in u z načeli pravičnega prehoda³³ (Strategija za izstop iz premoga). Identificirani sta 2 premogovni regiji, ki sta upravičeni (Zasavska in Slovenska). Slovenska (SASA)). Regiji sta na različnih stopnjah prehoda, zato bo strategija vlaganj za vsako od njiju drugačna.

Učinek tranzicije treba podpreti predvsem s socialno-ekonomskimi vrstami ukrepov. Ožje vplivno območje obsega občine, ki so vključene v izstop iz premoga. Analiza vrzeli Zasavske regije³⁴ kaže, da večine delovnih mest, povezanih z izrabo premoga, od zaprtja rudnika, v regiji niso bili. Indeks delovne migracije premogovnih občin 63,1³⁵, 23,3 točk manj kot leta 2000. Opaziti je mogoče tudi trend (v obdobju 2000-2021). Brezposelnost v regiji je okoli 13,5 %, najmanjša je v Zagorju ob Savi. V občini Trbovlje se soočajo s problemom brezposelnosti in brezposelnih mladih (15,1 %). Za trg dela v regiji je značilen problem presežka oseb, ki nimajo ustreznih kompetenc, kar jih preprečuje zaposlitev. Dolgotrajno brezposelni. Na drugi strani pa se v nekaterih sektorjih soočajo s pomanjkanjem ustrezno izobražene delovne sile. V regiji je približno 30 let, največ v skupini 50 do 59 let. V regiji trenutno ni na voljo novih priložnosti tako med MSP kot tudi med velikimi podjetji. Zato je ključnega pomena podpreti naložbe v izvajanje ciljnih usmerjenih ukrepov za zmanjšanje trenutne vrzeli na trgu dela, kar vključuje tudi izobraževanje, usposabljanje, razvoj področij S5, bolj kakovosten družbeno ekonomski razvoj v regiji, dvig kompetenc, diverzifikacijo gospodarstva in dvig konkurenčnosti. Razvoj novih zaposlitvenih priložnosti v MSP in velikih podjetjih. Širše območje predstavlja celotna Zasavska statistična regija, ki vključuje tudi občino Litija.

A predvideva prenehanje obratovanja šestega bloka TEŠ in pridobivanja lignita najpozneje v letu 2033. V tej regiji širše območje pa tri: Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki (78 % vseh neposredno zaposlenih v lokalni premogovniški in rudarski dejavnosti in v skupini PV). Analiza značilnosti zaposlitev v dejavnostih regije, povezanih z izrabo premoga, v okviru analize vrzeli³⁶ kaže, da v regiji (v letu 2020, kar znaša 26 % vseh), kar kaže na to, da sektor za mlade ni med bolj privlačnimi. Za regijo je značilna tudi nizka mobilnost delovne sile. Zato je potrebno podpirati diverzifikacijo dejavnosti energetskih podjetij, krepitev in nadgradnjo RRI kapacitet na področjih zelenega gospodarstva. Uspešno zapolnjevanje prostih delovnih mest v panogah in sektorjih, kjer se že zdaj soočajo s pomanjkanjem delovne sile, kar vključuje tudi izobraževanje, usposabljanje, razvoj področij S5, bolj kakovosten družbeno ekonomski razvoj v regiji, dvig kompetenc, diverzifikacijo gospodarstva in dvig konkurenčnosti. V regiji pomembne zaposlitvene možnosti ponujajo tako velika podjetja kot MSP. Pri slednjih je število zaposlenih med leti 2010-2020 padlo za 15 %. Za podporo gospodarski dejavnosti bodo usmerjeni predvsem v smer dvigovanja dodane vrednosti v obstoječih podjetjih in v razvoju novih. Glavni izzivi v regiji je tudi zagotavljanje alternativnega vira toplote za sistem daljinskega ogrevanja.

5. Administrativna usposobljenost

Kakovostni institucionalni okvir in okvir upravljanja sta pomembna z vidika učinkovitosti in doseganja rezultatov Programa. V Sloveniji smo na tem področju identificirali³⁷ nekaj izzivov in zato pripravili podroben Načrt krepitve upravnih zmogljivosti v izvajanju EKP 2021-2027 (Načrt), ki je v prilogi 1 Programa. V dokumentu so za identificirane izzive ukrepi razvrščeni v 4 sklope:

- Upravljanje ljudi in organizacijsko upravljanje, kjer bo največja pozornost namenjena ukrepom za dvig usposobljenosti (novi in obstoječi strokovni kader, vodstveni kader).
- Ukrepi za strateško izvajanje Programa: podpora namenjena krepitvi dobrega upravljanja in upravne zmogljivosti; bolj učinkovitemu upravljanju z različnimi informacijami/viri podatkov; krepitvi sodelovanja med ministrstvi in drugimi deležniki; krepitvi zmogljivosti posredniških organov in končnih uporabnikov, itd.
- Omogočitevni okvirni pogoji je sklop, ki bo zajemal ukrepe za boljše sodelovanje z različnimi deležniki; zmanjšanje upravnega bremena; vrednotenja; preprečevanje nasprotij interesov in korupcije; večjo učinkovitost javnega naročanja, itd.
- V sklopu za upravičence in deležnike bomo izvajali ukrepe, s katerimi bomo na različnih področjih krepili usposobljenost različnih skupin deležnikov in s tem ob izboljšanju kakovosti izvajanja Programa zagotovili tudi spoštovanje načela partnerstva.

Načrt predstavlja »živ dokument«. Njegovo izvajanje bo mogoče spremljati in ga nenehno posodabljati. Pri tem bosta imela ključno vlogo Organ upravljanja in Odbor za spremljanje. Slednji bo z zainteresiranimi deležniki tudi redno komuniciral in tako nudil podporo lastništvu nad Načrtom v celotnem obdobju izvajanja.

³⁷ Vprašalnik OECD; Poročilo o državi – Slovenija 2019, priloga D: Naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo; razprave z deležniki.

1.1 Utemeljitev za izbrane cilje politike, ustrezne prednostne naloge, specifične cilje in oblike podpore

Cilj politike ali specifični cilj SPP	Specifični cilj ali namenska prednostna naloga	Obrazložitev (povzetek)
CP 1: Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe ter regionalne povezljivosti na področju IKT	PN 1: Inovacijska družba znanja RSO1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij	Medtem ko je intenzivnost zasebnih naložb v raziskave in razvoj enaka povprečju EU, skromne javne naložbe v raziskave in razvoj še naprej vplivajo na uspešnost sistema raziskav in razvoja³⁸. Slovenija je ob merjenju indeksa EII leta 2019 zdrsnila iz 12. na 15. mesto v skupino držav zmernih inovatorov, kjer ostaja tudi v letu 2021³⁹. Priporočilo Sveta EU poudarja, da omejena podpora ter slabo sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom v Sloveniji ovirata ustanavljanje in rast inovativnih podjetij. Za vrnitev Slovenije med države močne inovatorke, so potrebne izboljšave RRI ekosistema ter zagotovitev usklajenih in stabilnih spodbud vlaganj v RRI. Javnofinančni odhodki za RRI se morajo povečati najmanj na 1 % BDP, pri čemer je treba dati prednost javnim naložbam v tehnološke in uporabne raziskave, s poudarkom na krepitvi sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom, ki je sedaj večinoma omejeno na srednje in visokotehnološke sektorje, ter na uporabo naprednih tehnologij. S povečanjem naložb RRI moramo izboljšati tudi znanstveno odličnost (merjeno z deležem objav med 10 % najpogostejše navajanimi objavami po svetu), kjer Slovenija v privlačnosti raziskovalnega sistema glede na EII za leto 2021 zaostaja za povprečjem EU (17. mesto). Število raziskovalcev se je v zadnjem desetletju sicer precej povečalo, zlasti zaradi ugodnejših pogojev v zasebnem sektorju, kjer je zaposlenih največ raziskovalcev, a še vedno zaostajamo za povprečjem EU. V javnem sektorju so gibanja večinoma neugodna, zlasti zaradi omejevanja zaposlovanja. Raziskovalna infrastruktura je dotrajana, pomanjkljivo izpolnjuje varnostne zahteve (požar, potres, dostopnost za gibalno ovirane, energetska varčnost), amortizirana in prostorsko neustrezna, kar onemogoča razvoj in omejuje absorpcijske zmožnosti za sodelovanje raziskovalnih organizacij kot ključnega partnerja v raziskovalnih in inovacijskih projektih. Razlike v inovacijski uspešnosti med KRVS in KRZS ovirajo sodelovanje in mreženje. Produktivnost dela je v KRVS v obdobju od 2010-2017 rastla po stopnji 1,4 % letno, v KRZS pa 1 % (EU povprečje 0,8 %), vendar pa razlika ostaja prevelika za zapiranje vrzeli do povprečja EU v sorazmerno kratkem času.

³⁸ Poročilo o državi – Slovenija 2022, v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Slovenije za leto 2022, Bruselj, 23.5.2022. Dostopno na https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2022-european-semester-country-report-slovenia_sl.pdf.

³⁹ EK, Urad za publikacije Evropske unije, European Innovation Scoreboard 2021 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2021), Luxembourg, 2021. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45935>.

	Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
ružba znanja e prednosti avljane, ne organizacije	Slovenija se po indeksu DESI v letu 2021 uvršča na 13. mesto med 27 državami članicami EU⁴⁰. Za uresničitev cilja SRS 2030 mora Slovenija svoja vlaganja v najnaprednejše digitalne tehnologije, glede na napredek iz zadnjih petih let, povečati za več kot 50 %. Na področju človeškega kapitala Slovenija sicer postopoma napreduje, a še vedno zaostaja za povprečjem EU po uporabi interneta, razsežnosti človeškega kapitala ter ravni osnovnih digitalnih spretnosti in znanj. Nekoliko spodbudnejši so bili v preteklih letih premiki na področju digitalnih javnih storitev, vendar predvsem pri ponudbi teh storitev (vnaprej izpolnjeni obrazci, možnost spletnega opravljanja storitev, odprti podatki), njihova uporaba pa je ostajala majhna tako pri posameznikih kot v podjetjih.⁴¹ Problematične pa še naprej ostajajo javne digitalne storitve za podjetja. Slovenska podjetja izkoriščajo priložnosti, ki jih ponujajo elektronska izmenjava informacij (uporablja jo 33 % podjetij; EU 34 %) ter uporaba družbenih medijev (uporablja jih 24 % podjetij; EU 25 %). Pri uporabi velepodatkov, storitvah v oblaku, so MSP, ki prodajajo prek spleta, ter prometu pri e-trgovanju tudi blizu povprečja EU. Slovenija ima več kot 40-letno tradicijo razvoja relativno dobrega in uspešnega raziskovalnega in izobraževalnega okolja in infrastrukture na področju umetne inteligence (v nadaljevanju: UI) in visokozmogljivega računalništva ter masovnih podatkov. Da ostanemo v svetovnem vrhu, moramo sredstva vlagati tudi v povečanje investicij za razvoj in uvajanje naprednih tehnologij (npr. UI) in rešitev v gospodarstvo in javno upravo. V 1. četrtletju 2020 je internet redno uporabljalo 87 % oseb, starih 16-74 let. Kljub široki uporabi internetnih storitev, pa se soočamo z razkorakom v digitalnih storitvah na ravni skupnosti in v ožjih življenjskih okoljih. Lokalne skupnosti izkazujejo digitalne potrebe predvsem na področju infrastrukture in energetske učinkovitosti (javna razsvetljava), učinkovite zemljiške politike, učinkovite rabe z vodo (vodooskrba in čistilne naprave) z namenom zmanjšanja izgub vode, na področju turizma (z namenom povezovanja občin s skupnimi digitalnimi platformami), na področju mobilnosti in krožnega gospodarstva. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
ružba znanja ajnostne rasti MSP ter	Za krepitev rasti in konkurenčnosti MSP v Sloveniji zaznavamo različne razloge, ki terjajo pripravo ciljnih in medsebojno povezanih ukrepov za naslavljanje zaznanih vrzeli. Delež MSP je v Sloveniji z vidika števila zaposlenih in ustvarjene dodane vrednosti nad povprečjem EU, a

mest v MSP, aktivnimi	že več let ne zaznavamo porasta zgodnje podjetniške aktivnosti⁴², kjer se v letu 2020 uvrščamo v zadnjo petino držav⁴³. Pod povprečjem EU ostaja tudi inovacijska aktivnost podjetij zaradi opaznega zaostajanja MSP⁴⁴. Start-up in Scale-up Inicijativa⁴⁵ poudarja, da premalo zagonskih podjetij (startup) preživi kritično začetno fazo (2-3 let), še manj pa jih preraste v večja podjetja (scaleup). Obe ciljni skupini rabita usklajeno podporo z uporabo pospeševalnikov in inkubatorjev ter regulatornih peskovnikov za razvoj najnaprednejših tehnologij. Slovenija je izvozno usmerjena država z visokim deležem izvoza blaga, manjšim pa izvoza storitev. Izvozno gospodarstvo se je v času kriz izkazalo za najbolj odporno. Sto največjih podjetij ustvari 56 % izvoza, zato obstajajo možnosti za povečanje deleža MSP v izvozu. Velik del izvoza deluje v okviru globalnih verig vrednosti, ki se soočajo z mega trendi, na katere se MSP lahko prilagodijo le s povečanjem svoje konkurenčnosti, prilagodljivosti ter obvladovanjem najnaprednejših tehnologij in s tem posledično kotirajo višje v dobaviteljski verigi. Novembra 2021 je bilo registriranih 269 socialnih podjetij (180 v KRVS, 89 v KRZS). Na ravni EU sektor socialne ekonomije prispeva k BDP 8 %, v Sloveniji pa le 0,268 %, sama socialna podjetja pa 0,04 %⁴⁶, zato so nujne spodbude za zmanjšanje razvojnega zaostanka, skladno z Novo industrijsko strategijo za Evropo, ki sektor prepozna kot enega od 14 temeljnih sektorjev ekosistema, predvsem s spodbujanjem razvoja družbenih inovacij.⁴⁷ Naslavljati moramo srebrno ekonomijo, saj je Slovenija po Indeksu aktivnega staranja 2018, uvrščena pod povprečje EU. Povečati mora podporo MSP, ki so usmerjena v reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo starejši, torej področja zdravstvenih storitev, digitalizacije, mobilnosti, ipd. S tem bodo komplementarno naslovljeni izzivi na področju razvoja družbenih inovacij in povečevanje odpornosti starajoče družbe. Uporabljali bomo nepovratna in povratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
------------------------------	---

ružba znanja anj in no trijski prehod	Slovenija ima med državami članicami EU sicer nadpovprečen delež visoko izobraženega prebivalstva, vendar pa se zaradi demografskih sprememb in hitrega tehnološkega napredka sooča z vse večjimi neskladji med ponudbo znanj in spretnosti ter potrebami družbe in gospodarstva⁴⁸, na kar opozarja že Poročilo o državi za leto 2019, Priloga D. Izziv ostaja, na kar opozarja tudi Poročilo o razvoju 2022, ki dodaja, da srednjeročno vse večji izziv postaja zagotavljanje znanj in spretnosti mladih in odraslih za digitalno in zeleno preobrazbo gospodarstva ter spoprijemanje z izzivi dolgožive družbe in tehnološkega razvoja, kar zahteva upoštevanje ne le trenutnih, ampak še zlasti bodočih potreb. Na slednje je opozoril že OECD leta 2018, ko je izpostavil, da je v Sloveniji ob čedalje manjših generacijah na trgu dela in posledičnem pomanjkanju delovne sile, 25 % delovnih mest visoko izpostavljenih avtomatizaciji, 27 % pa izrazitim spremembam zaradi le-te, kar je krepko nad povprečjem držav OECD. Pomanjkanje ustreznih znanj in spretnosti se pojavlja tako pri diplomantih srednješolskega in terciarnega izobraževanja kot tudi pri že zaposlenih. Slaba polovica slovenskih podjetij se pri pridobivanju novih kadrov srečuje s pomanjkanjem zelenih kompetenc na trgu dela.⁴⁹ Prilagajanje spremembam na delovnih mestih, ki jih povzroča industrija 4.0, pa ovira tudi čedalje manjša vključenost zaposlenih v vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju: VŽU).⁵⁰ Regionalne razlike v izobraženosti prebivalstva in vključenosti v VŽU obstajajo. KRVS za KRZS zaostaja po deležu prebivalstva s terciarno izobrazbo, manjša pa je tudi vključenost zaposlenih v VŽU. Obe regiji pa se soočata s pomanjkanjem ustreznih znanj in spretnosti.^{51, 52} Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
ezljivost e digitalne	EK v okviru Evropske gigabitne družbe⁵³ predvideva 3 ključne cilje do konca leta 2025, in sicer: dostop vseh gospodinjstev (mestnih in podeželskih) do internetne povezljivosti s hitrostjo vsaj 100Mb/s, pokritost z omrežji 5G na vseh mestnih območjih in vseh večjih prizemnih prometnih poteh ter gigabitno povezljivost za vse glavne spodbujevalce socialno-ekonomskega razvoja (šole, digitalno intenzivna podjetja, univerze, JRO, bolnišnice, ipd.). Dodatno pa EK v okviru Digitalnega kompasa⁵⁴ predvideva popolno pokritost prebivalstva s širokopasovnimi omrežji ter naseljenih območij z omrežjem 5G do konca leta 2030. Strateški

		cilji Slovenije pri razvoju gigabitne infrastrukture so v celoti usklajeni z digitalnimi cilji EU na področju povezljivosti in so opredeljeni v Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do 2030⁵⁵. Slovenija se po indeksu DESI v letu 2021 na področju povezljivosti uvršča na 9. mesto. Dodeljenih je 98 % spektra 5G. Širokopasovna dostopovna omrežja naslednje generacije pokrivajo 88 % gospodinjstev, kar je blizu povprečja EU, vendar je ta odstotek na podeželskih območjih znatno nižji, kar še vedno kaže na vrzel med mestnimi in podeželskimi območji.⁵⁶ Slovenija ima izrazito ruralno oziroma podeželsko okolje, saj velika večina prebivalcev (skoraj 70 %) živi v naseljih manjših od 10.000 prebivalcev⁵⁷. Gradnja širokopasovnih omrežij je zaradi redke poseljenosti na podeželju ter številnih hribovitih področij v Sloveniji počasnejša in dražja. Z vsako pokrito belo liso postaja gradnja še dražja, saj so le-te vedno bolj odmaknjene od glavnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij. Kombinacija sredstev iz različnih virov je zato nujna. Na težave na različnih področjih, ki so pokazale potrebo po ureditvi širokopasovnih povezav, je še dodatno opozorila epidemija covid-19. Pri izvajanju osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja na daljavo so se pojavile težave glede nepokritosti nekaterih območij s fiksno širokopasovno infrastrukturo ter motenj pri delovanju spletnih učnih okolij. Tudi z epidemijo spodbujena povečana uporaba dela na daljavo, ki ima številne pozitivne učinke v regijah, je bila v veliko primerih onemogočena zaradi preslabe dostopnosti visoko zmogljivih širokopasovnih omrežij.⁵⁸ Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
CP 2: Bolj zelena, nizkoogljična Evropa, ki je odporna in prehaja na gospodarstvo z ničelnim ogljičnim odtisom s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda,	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost RSO2.1: Spodbujanje energijske učinkovitosti in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov	V sektorju neETS so bile v letu 2019 emisije TGP nižje od letnega cilja za 11,9 %, kar pomeni, da Slovenija svoje obveznosti in zastavljene letne cilje izpolnjuje, vendar pa to ne pomeni, da dolgoročno obvladuje emisije. Kljub temu, da se je v letu 2020 raba primarne energije v neETS sektorju zmanjšala že tretje leto zapored (za 2,62 % v primerjavi z letom 2019), bo za doseganje ciljev do 2030 odločilno obvladovanje končne energije, saj je napredek prepočasen. Slovenija je v letu 2020 dosegla le 65 % emisijske produktivnosti EU. Treba bo še dodatno okrepiti povezavo med ukrepi za razvoj gospodarstva in ukrepi za zmanjšanje emisij TGP. Trenutna prizadevanja za večjo energetske učinkovitost kljub na videz ugodnim trendom doseganja cilja na ravni rabe primarne energije

⁵⁵ Osnutek Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030 je dostopen na: <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SDP/Dokumenti/Osnutek-nacrta-razvoja-gigabitne-infrastrukture-do-leta-2030>.

⁵⁶ EK, Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) 2021 – Slovenija, 2021. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/80600>.

⁵⁷ SURS, prebivalstvo po naseljih, 1. 1. 2021. Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9578>.

⁵⁸ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ter preprečevanja in obvladovanja tveganj ter trajnostne mestne mobilnosti		ne bodo zadoščala za obvladovanje rabe energije in emisij TGP. Na to kaže tudi dejstvo, da ne dosegamo cilja na področju energetske prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade na leto. Energetska prenova stavb (javnih, zasebnih storitvenih in večstanovanjskih), vključno z uvajanjem digitalnih tehnologij pametnih stavb, je eden od ukrepov za zmanjševanje rabe energije in emisij TGP, zato je treba izvajanje instrumentov na tem področju okrepiti in razširiti v skladu z načrtovanimi ukrepi DSEPS 2050. Pri večstanovanjskih stavbah je bilo identificirano večje število ovir in omejitvenih dejavnikov, ki otežujejo spontano odločanje za energetske prenove, npr. razpršeno lastništvo, demografska struktura in nemotiviranost lastnikov, energetska revščina, deljenje spodbud med lastnike in najemnike⁵⁹. Poleg tega se kažejo potrebe po celostnih prenovah teh stavb, ki vključujejo tudi druge vidike prenove (potres, požar,...). Po podatkih iz raziskave Življenjski pogoji (EU-SILC) za leto 2020 je bila stopnja tveganja revščine 12,4 % (254.000 oseb), kar vpliva tudi na t.i. energetske revščine. Od tega je bilo največ upokojencev (38,2 % oz. 19,5 % vseh upokojencev), sledili pa so delovno aktivni (5 % vseh delovno aktivnih), mladoletni (10,5 % vseh otrok), brezposelni (43,4 % vseh brezposelnih) ter ostali (19,6 % vseh nezmožnih za delo, gospodinje, študentov, drugih neaktivnih in nerazvrščenih oseb). Pri tem je bila stopnja tveganja revščine višja v KRVS kot pa v KRZS. Uporabljali bomo nepovratna in povratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost RSO2.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v Direktivi	V obdobju 2005-2019 se je skupna raba OVE v Sloveniji povečala najmanj od vseh držav članic EU; po rabi virov, kot so vetrna, sončna in geotermalna energija, pa je Slovenija blizu dna lestvice držav članic EU⁶⁰. Poleg nedoseganja cilja za leto 2020, je Slovenija precej oddaljena tudi od cilja SRS 2030 in NEPN, to je, da do leta 2030 dosežemo ciljno vrednost 27 % deleža OVE v končni rabi energije (glede na izhodiščno vrednost 22 % v letu 2015). Pomemben izziv predstavlja tudi dejstvo, da je v strukturi OVE v Sloveniji velik delež klasičnih in manjši delež drugih virov, še posebej zaostajamo na področju uporabe vetrnic in toplotnih črpalk.⁶¹ Za pospešitev rabe OVE v smeri cilja SRS 2030 in NEPN bo zato potreben hitrejši premik k zelenim energetskim naložbam. Za doseganje zastavljenih ciljev deleža OVE se bomo naslonili tudi na končno poročilo projekta "Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia" (Request For Service REFORM/SC2021/091), še posebej na področju vetrne energije, ki ima v Sloveniji omejene možnosti izkoriščanja. Slovenija nima možnosti za postavitev vetrnih elektrarn "off-shore". Zato so možnosti za

⁵⁹ Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050 (DSEPS), Ljubljana, februar 2021. Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/dseps/dseps_2050_final.pdf.

⁶⁰ UMAR, Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana, 2020. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2020/slovenski/POR2020.pdf.

⁶¹ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

	umeščanje in izrabo vetrne energije v določeni meri omejena in manjša kakor v drugih državah EU. Dodatno možnosti za izrabo vetrne energije zmanjšuje zelo razpršena poselitev (omejeno število lokacij z ustrezno hitrostjo vetra in zahteve glede potrebnega odmika od naselij zaradi varstva pred hrupom). Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
razba za st metnih v, omrežij in ropskega ja (TEN-E)	Slovenija v letu 2020 ni dosegla cilja OVE in bo morala občutno povečati investicije v OVE, da bo dosegla zastavljeni cilj. Priporočila Sveta EU za leto 2019 namreč navajajo, da so v Sloveniji obstoječe zmogljivosti za shranjevanje energije premalo razvite in zato ne zadoščajo potrebam, ki izhajajo iz nepovezane lokalne proizvodnje OVE. Z Direktivo o spodbujanju rabe OVE je Slovenija poseben poudarek namenila lokalnim energetskim skupnostim, ki lahko s postavitvijo lastne skupne naprave za proizvodnjo električne energije iz OVE, pokrivajo velik delež lastnih potreb po električni energiji in s tem pripomorejo k dekarbonizaciji ter trajnostnemu razvoju. Skupen problem tehnologij za proizvodnjo električne energije iz OVE je njihova odvisnost od vremena oz. zunanjih vplivov, na katere nimamo vpliva. To je vzrok za spreminjajočo se proizvodnjo električne energije, ki pogosto ne sledi dejanskim energetskim potrebam porabnikov. S tem se hkrati pojavlja tudi vse večja potreba po učinkovitem in zanesljivem shranjevanju kratkotrajnih viškov električne energije ter njeni ponovni uporabi v času pomanjkanja na trgu. Za uspešno doseganje energetskih in podnebnih ciljev bo zato ključno povezovanje različnih energetskih sektorjev, še posebej povezovanje sektorjev električne energije, plina in daljinskega ogrevanja in hlajenja. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
razba za st je prilagajanja nbam in nja nesreč ter tevanju pov	Slovenija se zaradi spreminjanja podnebja sooča z vse pogostejšimi z vremenom povezanimi naravnimi nesrečami. Poplave so samo v letu 2019 povzročile 120,5 mio EUR škode⁶², v letih 2010-2020 pa za 1,64 mrd EUR škode⁶³. Predhodna ocena poplavne ogroženosti Republike Slovenije opredeljuje 86 območij pomembnega vpliva poplav, ki kljub dosedanjim vlaganjem na tem področju, še vedno niso ustrezno urejena. Obvladovanje poplavne ogroženosti je izredno pomemben segment upravljanja z vodami, vključno z najnaprednejšimi tehnologijami, ki omogočajo ustrezno prostorsko načrtovanje in njihovo napovedovanje. Tveganje predstavljajo tudi veliki požari v naravi, katerih kompleksnost, število, obseg in škoda (na ekosistemih,

	ogrožajo naselja, infrastrukturo) se zvišuje, hkrati pa se pojavljajo izven tradicionalno ogroženih območij in prinašajo velike stroške intervencij (3 večji požari 0,25 mio EUR; požari na Krasu 2022 nakazujejo na izredno veliko škodo in intervencijske stroške še pred zaključkom intervencije)⁶⁴. Enote, ki se odzivajo ob tovrstnih nesrečah, ne razpolagajo z ustrezno opremo (pri požarih na Krasu potrebna aktivacija sil in sredstev iz sedmih tujih držav). Tveganje z velikimi posledicami na infrastrukturi, gozdovih, s potencialom verižnih dogodkov (npr. poplave, pojav škodljivcev itd.) predstavlja žled z ujmani⁶⁵ (430 mio EUR škode ob žledu leta 2014). Precej pogoste in z velikim vplivom pa so tudi druge vremenske ujme, ki so zgolj v prvih devetih mesecih leta 2020 terjale odziv 1000 enot na 700 lokacijah (toča, vetrolomi itd.). Gre za tveganja oz. nesreče, ki do sedaj niso bila ustrezno naslovljena v smislu zagotavljanja opreme, prav tako Slovenija nima primerne infrastrukture in programov za usposabljanje, enote ne razpolagajo z ustrezno opremo, ki bi omogočila učinkovito, pravočasno in varno spopadanje z njimi. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
razba za st je dostopa do nimi viri	Analiza ocene opremljenosti in stopnje priključenosti aglomeracij z ustrezno infrastrukturo na dan 31. 12. 2018, pripravljena v okviru Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki ga je Vlada RS sprejela 17. 9. 2020⁶⁶, je pokazala dejansko stanje opremljenosti aglomeracij, novelirane pa so bile tudi meje aglomeracij, ki bolje odražajo dejansko zgoščeno poselitev in nastajanje komunalne odpadne vode zaradi dejavnosti ter usklajenost z osnovnimi prostorskimi enotami. Novelirane aglomeracije so stopile v veljavo 1. 1. 2020 s spremembami in dopolnitvami Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode⁶⁷. Kljub dosedanjim vlaganjem na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, Slovenija še ne izpolnjuje zahtev Direktive 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode, na podlagi katere bi morala v skladu s pristopno pogodbo zgraditi ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Zaradi neurejenega sistema odvajanja in čiščenja je napredek pri izboljševanju kakovosti stanja voda počasnejši, kot bi želeli. Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027⁶⁸ kot veliki problematiki na področju oskrbe

5. 12. 2018), verzija 2.0. Dostopna na: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece->

6. 12. 2018), verzija 2.0. Dostopna na: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece->

	s pitno vodo v Sloveniji prepozna slabo zagotavljanje rezervnih vodnih virov in velike vodne izgube na vodovodnih sistemih. Za rezervni vodni vir se šteje neodvisen vir, ki zagotavlja nujni obseg porabe vode za pitje in osnovno higieno prebivalstva ter nujne dejavnosti za delo in življenje na območju javnega vodovoda. Iz Operativnega programa izhaja, da tudi vseh 6 javnih vodovodov, ki oskrbujejo več kot 50.000 prebivalcev, nima zagotovljenega rezervnega zajetja vode, ki bi lahko v nujnih primerih, vsaj v nujnem obsegu porabe, zagotavljali ustrezno pitno vodo. Vodne izgube na vodovodnih sistemih so ocenjene na 27%⁶⁹, in iz Operativnega programa izhaja, da je potrebno več kot 25% cevi javnega vodovoda zaradi pretečene amortizacijske dobe obnoviti. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
razba za st je prehoda na o, gospodarno	Snovna produktivnost je v Sloveniji še vedno pod povprečjem EU. Cilj je doseči 3,5 SKM/kg (SRS 2030), zato je v Sloveniji treba, v skladu s priporočili UMAR, pospešiti aktivnosti za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. V Slovenskem podjetniškem observatoriju 2017 je bilo ugotovljeno, da so najpomembnejše ovire, ki preprečujejo MSP sprejemanje načel in konceptov krožnega gospodarstva: pomanjkanje časa, človeškega kapitala, znanja in dostopa do informacij in financiranja. To je skladno tudi z ugotovitvami Eurobarometra⁷⁰, kjer 26 % anketiranih MSP-jev iz Slovenije (EU28: 23 %) meni, da bi jim pri izboljševanju snovne učinkovitosti pomagali s svetovalnimi storitvami, kar 29 % pa je mnenja, da bi imeli koristi od predstavitev novih tehnologij in postopkov na tem področju (EU28: 22 %). 28 % anketiranih bi koristilo boljše sodelovanje med podjetji v različnih panogah za razvoj novih postopkov za ponovno uporabo odpadkov in stranskih proizvodov (EU28: 20 %). Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
razba za st varstva in r biotske ene y mestnem e vseh oblik	Kljub temu da ima Slovenija najvišji delež območij s statusom omrežja Natura 2000 med državami članicami EU, tj. 37,9 % površin, se stanje ohranjenosti živalskih in rastlinskih vrst in njihovih življenjskih okolij slabša. V zadnjem desetletju se je stanje ohranjenosti (ocena ali trend) poslabšalo kar 34 % habitatnim tipom in 24 % vrstam. Tudi Evropska agencija za okolje Sloveniji nalaga izboljšanje stanja površin omrežja Nature 2000 (travniškim, gozdnim in sladkovodnim habitatom), ki so opredeljeni v vladnem Programu upravljanja območij Natura⁷¹ in bodo opredeljeni v Programu upravljanja območij Natura za obdobje 2022-2028, ki je v pripravi⁷². Kakovost zraka v Sloveniji znižujejo visoke koncentracije prašnih delcev, ki so povišane v hladni polovici leta.

	onesnaževanja	Zaradi prekoračenj dopustnega števila preseganj⁷³ na 6 območjih so bili sprejeti odloki o načrtih za kakovost zunanjega zraka. Slovenija že obnavlja obstoječo merilno mrežo, a določena območja ostajajo nepokrita. Na teh območjih država ne more zagotoviti obveščanja prebivalcev o kakovosti zunanjega zraka (PM10) in morebitnega sprejemanja ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka⁷⁴. V urbanih naseljih predstavlja vedno večji izziv večja koncentracija in gostota prebivalstva, zagotavljanje, kakovost in uporabnost mestnih zelenih površin in njihova medsebojna povezanost. Povezovanje zagotavlja ekosistemske storitve z vzpostavitvijo tako imenovanih zelenih in modrih koridorjev, kar je tudi prioriteta Evropske strategije za Jadransko-ionsko regijo (EUSAIR) in EK⁷⁵. Površine zelene infrastrukture med drugim zmanjšujejo onesnaženja, povečujejo absorpcijo padavin, hladijo, izboljšujejo zdravje in omogočajo stik z naravo. Pomembne so za ustvarjanje delovnih mest, ter spodbujanje trajnostnega razvoja⁷⁶. Dostopna in privlačna zelena in modra urbana infrastruktura bi se morala vedno bolj uporabljati kot orodje za doseganje okoljskih, socialnih in gospodarskih razvojnih ciljev mest⁷⁷. Notranji razvoj mest je treba spodbujati tudi preko boljše izkoriščenosti in kvalitetnejše rabe že tako omejenega prostora v mestih, ob hkratnem zagotavljanju visoke kakovosti življenja za prebivalce in obiskovalce mest⁷⁸. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 4: Trajnostna urbana mobilnost RSO2.8: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika	Največji izziv pri zmanjševanju emisij TGP imamo v Sloveniji v sektorju prometa, ki ni zajet v sistem EU za trgovanje in je leta 2020 znašal 47 %. Na kritični poti je tudi doseganje cilja pri merjenju števila potniških kilometrov v javnem potniškem prevozu (v nadaljevanju: JPP). V Sloveniji je ponudba JPP v regijah različna, kar vpliva na delež prebivalcev v ustrezni oddaljenosti do postajališč s primerno ali vsaj zadovoljivo pogostostjo voženj. Tako ima od 70 do 80 % prebivalcev v osrednjeslovenski in gorenjski regiji JPP s primerno frekvenco, medtem ko je v goriški regiji ta bistveno nižji (med 30 in 40 % prebivalstva). Posledica je zelo pogosta uporaba avtomobila, ki je, glede na število osebnih vozil na prebivalca, najvišja v regijah z bolj razpršeno poselitvijo (primorsko-notranjska, goriška). V povezavi z JPP je izredno težavno tudi prestopanje med različnimi prometnimi sistemi, saj med njimi ni prestopnih točk, ali pa le-te niso dovolj udobne. Nekatere vstopne točke na JPP tudi niso primerno opremljene s parkirnimi mesti za kolesa in avtomobile.

⁷³ ARSO, letna poročila o kakovosti zunanjega zraka.

⁷⁴ Navedeno zahtevata Direktiva 2008/50/ES in program Evropa, ki varuje: Čist zrak za vse (COM (2018).

⁷⁵ Blue Corridors in EU Sustainable blue economy, Council decision May 2021 - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:240:FIN>.

⁷⁶ Green Infrastructure in Policy, 2017. Dostopno na: https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/strategy/index_en.htm.

⁷⁷ Partnerstvo Urbane agende za EU. Dostopno na: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2020/new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good.

⁷⁸ Skladno z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21), dostopen na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO8249> in izhodišči EU (npr. Reach no net take«).

		V Sloveniji se od zastavljenega cilja oddaljujemo tako pri specifičnih emisijah novih vozil, saj se te povečujejo in ne zmanjšujejo, kot tudi pri ciljih na področju rabe alternativnih goriv v prometu, kjer ni dovolj javno dostopnih polnilnic za različne alternativne vire goriv. Podatki kažejo, da je v slovenskem voznem parku 53 % vozil z bencinskimi motorji in 46 % vozil z dizelskimi motorji. Vozila na alternativne energente predstavljajo trenutno majhen delež. Če želimo do leta 2030 doseči cilje na področju alternativnih goriv, moramo poleg ukrepov za izboljšanje JPP zagotoviti, da bo npr. med osebnimi vozili vsaj 17 % električnih vozil oz. priključnih hibridov (200.000 vozil) in 12 % električnih lahkih tovornih vozil (11.000 vozil)⁷⁹. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
CP 3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti	PN 5: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti RSO3.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega proti podnebnim spremembam	Eden izmed glavnih povzročiteljev onesnaženosti zraka je naraščanje cestnega prometa⁸⁰, kar zelo prispeva k izpustom CO₂ in onesnaževal zraka. V preračunu na BDP se je v obdobju 2010-2018 v primerjavi z drugimi članicami EU promet v Sloveniji povečal daleč najbolj, za 18 % (v povprečju EU se je znižal za 3 %). Razlog je, da se večina blaga prepelje s tovornjaki in večina potnikov z avtomobili. Slovenija tako še vedno zaostaja pri prehodu na brezemisijski prometni sektor do leta 2050. Poročilo o Sloveniji 2020 ugotavlja, da trajnostne prometne povezave, zlasti železniške, niso dovolj razvite, da bi v celoti podpirale prehod na druge oblike prevoza, usmerjen v zmanjševanje izpustov CO₂, ali gospodarski razvoj manj razvitih regij. Javna železniška infrastruktura, tudi v okviru TEN-T omrežja, namreč na nekaterih postajah, postajališčih in medpostajnih odsekih ne ustreza današnjim prometnim zahtevam in predstavlja ozko grlo na javni železniški infrastrukturi, zaradi česar obstoječe železniško omrežje urbanih vozlišč onemogoča privlačen JPP. Zato so tako na TEN-T omrežju kot tudi na regionalnih progah javne železniške infrastrukture glavni cilji: povečanje zmogljivosti, povečanje progovne hitrosti in skrajšanje potovalnih časov, izboljšanje stabilnosti voznega reda, odprava ozkih grl, povečanje stopnje varnosti prometa, učinkovitejše vodenje prometa, znižanje obratovalnih stroškov, izboljšanje voznega reda potniških vlakov in drugi ukrepi (informacijska oprema in spremljajoči ukrepi (parkirišča, kolesarnice) na postajah in postajališčih za potnikom prijazne storitve). Navedeni cilji so nujni za povečanje deleža uporabe trajnostnih načinov prevoza. Treba je zagotoviti celovitost prometnega sistema, pri čemer je le-to osredotočeno na povečanje atraktivnosti JPP. Torej pritegniti potnike na integriran JPP s kakovostno ponudbo celotnega prometnega sistema. Ob tem je nujno treba tudi izboljšati dostopnost prebivalstva do železniških postaj, ki so pogosto izven naselij, oziroma slabše dostopne peš ali s kolesom. Hkrati pa je treba zagotoviti tudi izboljšanje varnosti in pretočnosti cestne TEN-T infrastrukture ter izboljšanje poveztivosti s sosednjimi državami.

⁷⁹ Vlada RS, Strategija na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji, Ljubljana, 2017. Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/alternativna_goriva/strategija_alternativna_goriva_final.pdf.

⁸⁰ Evropska komisija, 2019.

	Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
a Evropa z nosti krepitev in alne, e mobilnosti, bnim čno z boljšim ja TEN-T in jo	Poleg TEN-T železniškega omrežja lahko na vlogo JPP in s tem zmanjšanje onesnaženosti zraka in izpustov CO2 pomembno vpliva tudi izboljšanje regionalnega železniškega omrežja, ki se sooča z enakimi izzivi kot TEN-T omrežje, zato je ključno vlaganje tudi na tem področju. Cilj PN 5 je povezava celovitega prometnega sistema. Kljub posodobitvi železniškega sistema, organiziranju konkurenčnejšega JPP in uveljavitvi sistema P+R bo leta 2030 na okoli 230 kilometrih cest presežena prepustnost. Kljub uveljavitvi trajnostne prometne politike bodo nastajali slabše prepustni odseki na cestnem omrežju, kar bo imelo neugodne posledice. To je omejitveni dejavnik skladnega regionalnega razvoja Slovenije za območja, ki ne ležijo ob AC križu. Območja zaradi slabe dostopnosti in s tem višjih prevoznih stroškov postajajo lokacijsko nekonkurenčna. Odpraviti je treba ozka grla in prometne zastoje na cestah, zagotoviti večjo varnost, manjše negativne vplive na okolje in boljšo dostopnost ter tudi zaradi problema mobilnostne revščine izboljšati ponudbo JPP. V Sloveniji stroški gospodinjstev za promet predstavljajo najvišji delež od vseh držav EU⁸¹, ob višanju cen energije pa se pričakuje, da bo ta delež rasel še naprej. Z vidika celovitejšega uveljavljanja trajnostne mobilnosti se kaže kot priložnost tudi izboljšanje državnega omrežja kolesarskih povezav⁸², zlasti v širših mestnih območjih, potrebe v mestih in regijah pa so opredeljene v celostnih prometnih strategijah (CPS) mestnih občin.⁸³ V Sloveniji se je leta 2017 5 % vseh poti na delovni dan opravilo s kolesom, pri krajših poteh (med 1 km in 2,5 km) pa celo 8 % (z avtobusi 1 % in z osebnimi avtomobili 55 %)⁸⁴. Kolesa lahko na krajših razdaljah uporabimo za prevoz na delo, v šolo, nakupe, na daljših razdaljah pa kot del intermodalnih poti kolo-JPP-kolo. Dostopnost do železniških postajališč je ključna, saj železnica lahko zagotovi hrbtenično prometno omrežje, ki brez napajalnega omrežja ne bo dosegla potenciala potnikov. V Sloveniji kolesarske povezave niso ustrezno urejene (sklenjenost omrežja, prilagojenost infrastrukture količini prometa, umirjanje ali alokacije avtomobilskega prometa glede na potrebe in možnosti), s čimer ne zagotavljamo ustrezne varnosti in udobja za vse udeležence v prometu.

	Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
etnosti ter dostopa do cijski ukrepi za ve, zlasti okviru mlade, elne in na trgu dela, kot tudi s zaposlovanja darstva	Epidemija covid-19 je ustavila večletna ugodna gibanja na trgu dela⁸⁵, a se bodo po pričakovanjih le-ta v prihodnje nadaljevala, zaradi demografskih gibanj pa so možne omejitve razpoložljivosti delovne sile⁸⁶. Na podlagi rednih poročil o izvajanju ukrepov države na trgu dela,⁸⁷ se ukrepe sprotno prilagaja na način, da se zagotavlja največja učinkovitost. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja morajo biti osredotočeni na zagotavljanje vključujočega in odzivnega trga dela in ciljno usmerjeni na blaženje vpliva kriz ter zmanjševanje strukturnih neskladij. Med dolgotrajno brezposelnimi (v nadaljevanju: DBO), kateri so nekoliko bolj izpostavljeni v KRVS (57,1 %) kot pa v KRZS (42,6 %), je bilo v Sloveniji v marcu 2022 starejših od 50 let 44,7%, oseb z osnovnošolsko izobrazbo 34,9 %, invalidov 22,5% ter mladih 12,3 %. DBO na podlagi izkušenj z izvajanjem dosedanjih ukrepov potrebujejo več podpore pri usposabljanju in izobraževanju za pridobivanje ustreznih kompetenc, vezanih na potrebe delodajalcev v lokalnem okolju.⁸⁸ Delež oseb, katerih zaposlitev je ogrožena, zadnja leta narašča. Konec leta 2018 je bilo v evidenci iskalcev zaposlitve takšnih 16,1 % zaposlenih, konec leta 2019 pa več kot 20 %. Hitrejša aktivacija presežnih delavcev je smiselna z vidika ohranitve delovne sposobnosti in konkurenčnosti na trgu dela. Segmentacija trga dela se je v zadnjih dveh letih pred epidemijo covida-19 nekoliko zmanjšala. Kljub temu ostajajo mladi močno izpostavljeni začasnim zaposlitvam.⁸⁹ Ti ob vstopu na trg dela zaradi pomanjkanja izkušenj in glede na doseženo izobrazbo težko najdejo ustrezno zaposlitev, še posebej prvo, kar lahko posledično vodi k sprejemanju različnih oblik prekarnege dela. Podatki kažejo na izrazit padec podjetniške aktivnosti starih 18 do 24 let, ki upada že tretje leto zapovrstjo (2016: 17,49 %; 2018: 5,18 %)⁹⁰. Slovenija odstopa tudi po deležu ustaljenih mladih podjetnikov. Vključevanje žensk v podjetništvo narašča, a iz GEM Slovenija 2020⁹¹ izhaja, da je vrzel med spoloma še vedno velika, predvsem na podeželju, kar nas umešča na 30. mesto (izmed 43 držav, vključenih v raziskavo). Pod povprečjem EU smo tudi v socialnem gospodarstvu, kjer je v Sloveniji zaposlenega le 0,26 % delovno aktivnega

		prebivalstva (EU povprečje: 6 %). Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela ESO4.2: Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti		Slovenija se sooča s strukturnimi pomanjkljivostmi trga dela, zlasti z nizko stopnjo zaposlenosti nizko usposobljenih in starejših delavcev ter neskladjem med potrebami delodajalcev na eni ter znanji in spretnostmi oseb na trgu dela na drugi strani. Po podatkih ankete Napovednik zaposlovanja iz druge polovice leta 2021⁹², se je s pomanjkanjem ustreznih kadrov soočala več kot polovica delodajalcev (51,2 %). Kar dve tretjini delodajalcev je kot ključni razlog za težave pri iskanju kadra za prosta delovna mesta opredelilo, da iskanega kadra ni. Zato je nujna vzpostavitev celovitega systemskega modela srednjeročnega in dolgoročnega napovedovanja potreb po znanjih in kompetencah ter spodbujanje kariernega razvoja na vseh področjih in v vseh življenjskih obdobjih. S pomočjo platforme trga dela za dolgoročno napovedovanje kompetenc bo moč razvijati oz. usmerjati izobraževalno in štipendijsko politiko ter karierno orientacijo v podporo izvajanju ukrepov na CP 1. Zaradi sprememb načina dela in razmer na trgu dela je potrebno dodatno digitalizirati in racionalizirati delovne procese, krepiti sinergijsko povezovanje vseh deležnikov na vseh nivojih (nacionalni, regionalni, lokalni) ter zaposlenim v institucijah trga dela zagotoviti ustrezna znanja in usposobljenost. Potrebo po prilagajanju storitev institucij na trgu dela poudarja tudi analiza OECD⁹³, ki izpostavlja, da je v prihodnje na Zavodu RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) treba okrepiti izvajanje oddaljenih storitev in izboljšati njegovo usposobljenost/sposobnost. To zajema predvidevanje potreb po spretnostih, zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja ter kariernih prehodov in mobilnosti na trgu dela. Poseben pomen institucij trga dela je tudi v odpiranju možnosti zaposlovanja brezposelnih v tujini ter nadaljnji krepitvi povezav v okviru evropske mreže javnih služb za zaposlovanje EURES. V okviru te mreže se bo znotraj iskalcev zaposlitve naslavljal tudi vključevanje najbolj ranljivih NEET in s tem naslavljal problematiko zaposlovanja mladih od 18-35 let, ki je povezana z dolgotrajno brezposelnostjo, saj je ta problem zaznan v vseh statističnih regijah Slovenije. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela		V Sloveniji se delovno aktivno prebivalstvo od leta 2021 zaradi staranja zmanjšuje, glede na demografske projekcije pa se bo upadanje v prihodnje še pospešilo. Čez 5 let bo vsak četrti zaposleni starejši od 55 let. Pri tem pa je zaskrbljujoče dejstvo, da je delovna aktivnost v starosti 55-64 let z 52,3 % med najnižjimi v EU (povprečje

⁹² ZRSZ, Napovednik zaposlovanja 2021/II, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/files/14807/Porocilo_Napovednik_zaposlovanja_2021_jesen.pdf

⁹³ OECD analiza je bila pripravljena v okviru tehnične pomoči v zvezi z izvajanjem programa Evropske komisije za podporo strukturnim reformam, znotraj projekta »Labour market integration of the long term unemployed (LTUs) and mapping people not in education, employment or training (NEETs), SRSS/S2019/036«.

	ESO4.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje	EU27: 60,8 %, OECD: 61,7 %). Na nujnost ukrepanja na tem področju kažejo tudi podatki o koeficientu starostne odvisnosti starejšega prebivalstva, ki se bo po podatkih EUROSTAT v Sloveniji iz 30,5 % v letu 2019 (EU27: 31,4 %) do leta 2050 povečal kar na 54 % (EU27: 59,8 %). Ključni izzivi ostajajo zagotavljanje ustrezne usposobljenosti starejših zaposlenih tudi zaradi nižje vključenosti starejših v VŽU ter povečanje privlačnosti dela, da bi motivirali starejše, da ostanejo dlje delovno aktivni. Nujnost slednjega izhaja iz tveganja prekomernega povečevanja izdatkov za pokojnine (iz 10,0 % BDP v 2019 na 15,7 % BDP v 2050) in nizkih pokojnin (183.000 upokojencev prejme starostno pokojnino pod pragom tveganja revščine (739 evrov)). Nizka stopnja delovne aktivnosti starejših je zagotovo povezana tudi s kazalnikom števila zdravih let življenja, ki je v Sloveniji pod povprečjem EU, močno pod povprečjem EU pa sta tudi samoocena zdravja in oviranosti. Nujno je celovito naslavljanje področja. Z vidika poštenih delovnih pogojev ostaja prekarno delo v Sloveniji prepogosta oblika dela, kjer negotovost ni rezultat prostovoljne izbire delavca. Tveganje prekamnosti je najpogostejše pri študentskem delu, agencijskih delavcih, ekonomsko odvisnih samozaposlenih, platformnih delavcih in posameznikih, ki delajo pretežno prek civilno pravnih pogodb, ter pri zaposlenih s pogodbami o zaposlitvi, krajših od treh mesecev.^{94, 95} Področje varnosti in zdravja pri delu ni dovolj usklajeno s spreminjajočimi se oblikami dela in novimi razmerami, ki jih je pospešila epidemija covid-19 (povečanje dela na daljavo in obsega dela, ipd.), ter ni dovolj prilagojeno staranju prebivalstva in delovne sile ter digitalnemu in zelenemu prehodu.⁹⁶ Pereč problem med zaposlenimi v zaporskem sistemu pa je poklicna izgorelost, ki izhaja iz pomanjkanja znanj in veščin za soočanje z vsakodnevnimi stresnimi situacijami pri delu z zaprtimi osebami. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja	V preteklih letih je bilo premalo narejenega za odpravljanje neskladij v znanju in spretnostih na trgu dela, zato so nujna vlaganja v človeške vire in razvoj kadrov prihodnosti⁹⁷. Raziskave delodajalcev kažejo, da se povpraševanje po spretnostih 21. stoletja (reševanje problemov, kritično razmišljanje, inovativnost, ipd.) hitro povečuje, na kar opozarja tudi Strategija spretnosti 2019. Mladim primanjkuje digitalnih, socialnih in čustvenih kompetenc, razvijati pa je treba tudi ostale ključne kompetence⁹⁸. Po podatkih PISA 2018 še vedno visok delež mladih ne dosega osnovnih ravni pismenosti. Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost oz.

⁹⁴ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

⁹⁵ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁹⁶ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

⁹⁷ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

⁹⁸ Priporočilo Sveta Evrope z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (Council recommendation on Key competences for Long Life Learning), 2018. Dostopno na [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT).

potrebe trga dnutenjem ložnostnega i pridobivanje tudi alnih veččin, vedbe posabljanja in	izobraževalno pot, so predvsem socialno-ekonomski status, priseljsko ozadje ter spol. V obdobju 2014 - 2020 so se karierni centri izkazali kot pomemben dejavnik pri kakovostnem odločanju za izbiro poklicne poti mladih, usklajeno s potrebami trga dela. Zaradi širših družbenih okoliščin (gospodarskih in demografskih gibanj, manjših generacij učečih se, itd.), ki vplivajo na percepcijo privlačnosti in družbenega ugleda poklica strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja ter znižujejo stabilnost pogojev dela, se manj oseb odloča za ta poklic, in povečujejo izstopi iz poklica. Polovica učiteljev v terciarnem in srednješolskem ter več kot tretjina v osnovnošolskem izobraževanju je starejših od 50 let⁹⁹. Primanjkuje tudi strokovnjakov za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami, na podeželskih območjih pa tudi učiteljev predmetov kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika¹⁰⁰. 25 % generacije v starosti 16 in 17 let je vpisana v poklicne šole. Delodajalci pogosto iščejo kader s poklicno izobrazbo, trg dela pa zapuščajo starejši na teh delovnih mestih. Neskladja na trgu dela so povezana tudi s skromnim zanimanjem mladih za nekatere izobraževalne programe, premajhnim številom vpisnih mest, premajhno privlačnostjo poklicev in premajhnim sodelovanjem izobraževalnih ustanov z gospodarstvom, kar kaže na potrebo po nadaljnji krepitvi večje povezanosti med izobraževanjem in okoljem (tudi s širjenjem vajeništva)¹⁰¹ ter poklicnim usmerjanjem mladih. Pri tem je pomembno tudi dokončanje študija v roku, pri čemer je Slovenija po deležu študentov prve stopnje na repu držav članic OECD¹⁰². Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
etnosti ter e nja, zlasti	Skladno s Priporočili Sveta EU za leto 2019¹⁰³ mora Slovenija izboljšati ustreznost izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter ukrepe vseživljenjskega učenja (VŽU) za večjo zaposljivost, itd. V obdobju 2008-2019 je izstopala nizka vključenost zaposlenih na tistih delovnih mestih, ki so podvržena digitalizaciji in avtomatizaciji¹⁰⁴, kar negativno vpliva na njihove zaposlitvene možnosti. Vrsto let so nizke matematične in besedilne spretnosti odraslih¹⁰⁵, predvsem nizko izobraženih in starejših. Stopnja udeležbe v VŽU je bila v letu 2020 8,4 % (EU: 9,2 %), od tega v KRZS 9,3 %, v KRVS pa 7,6 %. Delež odraslih z nižjo

<https://stat.link/getsh9>.

usposabljanja 2019 SLOVENIJA (Education and Training Monitor 2019 Slovenia Report), Luxembourg, 2019. Dostopno na:

https://ec.europa.eu/eurydice/docs/et-monitor-report-2019-slovenia_sl.pdf.

www.ess.gov.si/files/14103/Analiza_Mladi_in_trg_dela_2021.pdf.

na: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/ea9-2017-66-en.pdf?expires=1653869753&id=id&accname=guest&checksum=8FA585CAB469E0E466D06C17667B5CC2>

	izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje prehodov med delovnimi mesti in spodbujanje poklicne mobilnosti	izobrazbo ali brez, vključenih v VŽU, je petkrat nižji od visoko izobraženih. Ključna razloga za to sta pomanjkanje motivacije ter nepripravljenost delodajalcev, da svoje zaposlene napotijo na usposabljanja z vidika nemotenega delovnega procesa (časovne, finančne in kadrovske ovire). Trend upadanja vključenosti v VŽU je neugoden z vidika konkurenčnosti podjetij, digitalne in zelene preobrazbe gospodarstva, ter spoprijemanja s spremembami, povzročenimi z epidemijo. To velja tudi za zaposlene v javnem sektorju. Epidemija covid-19 je poudarila pomen izobraževanja na daljavo pri zagotavljanju njegove dostopnosti. OECD¹⁰⁶ hkrati poudarja pomen razvoja didaktičnih pristopov, usposobljenosti učiteljev za poučevanje na daljavo in vzpostavitev mehanizmov za zagotavljanje kakovosti izobraževanja.¹⁰⁷ Globalizacija, tehnološki napredek in demografske spremembe bodo nadalje preoblikovali življenje na vseh področjih, zaradi česar je ustrezna obravnava znanj in spretnosti vseh odraslih (vključno z mlajšimi odraslimi) še pomembnejša. 12,7 % delodajalcev pri zaposlovanju kot ključni problem izpostavlja neustrezne kompetence kandidatov, pri čemer gre predvsem za pomanjkanje poklicno specifičnih znanj, horizontalnih veščin in neustrezno izobrazbo. Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic zahteva okrepitev prizadevanj za povečanje udeležbe odraslih v VŽU in za izboljšanje učnega uspeha v začetnem izobraževanju/usposabljanju. Vsaj 80 % oseb, starih od 16 do 74 let, bo moralo do leta 2030 v Sloveniji imeti vsaj osnovna digitalna znanja in spretnosti (DESI indeks za leto 2021: 55 %, kar je pod povprečjem EU). Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela RSO4.2: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju	Za naslavljanje izziva zagotavljanja ustreznih infrastrukturnih pogojev je ministrstvo izdelalo analizi stanja javne izobraževalne ter visokošolske infrastrukture¹⁰⁸, iz katerih je razvidno, da sistematičnega vlaganja ni bilo oz. je obseg sredstev za ta namen nezadosten. Analizi kažeta, da je obstoječi stavbni fond v razmeroma slabem stanju, predvsem v KRVS, saj npr. kar 48,3 % objektov Univerze v Mariboru ni redno vzdrževanih (KRZS 5 % oz. 14 %¹⁰⁹), potrebuje veliko vlaganj v vzdrževanje ter v zagotovitev dodatnih prostorov za razrešitev prostorske stiske in za prilagoditev novim zahtevam za izvajanje osnovne dejavnosti javnih zavodov. Analizi kažeta na veliko potrebo po investicijah v zagotavljanje nove trajnostne izobraževalne

¹⁰⁶ OECD, The potential of online learning for adults: Early lessons from the COVID-19 crisis, 2020. Dostopno na: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/the-potential-of-online-learning-for-adults-early-lessons-from-the-covid-19-crisis-ee040002/>.

¹⁰⁷ UMAR, Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf.

¹⁰⁸ MIZŠ, Analiza stanja javne infrastrukture na področju visokega šolstva in znanosti z usmeritvami za nadaljnje ukrepanje, februar 2021, ter Analiza stanja javne infrastrukture na področju srednjega šolstva z usmeritvami za nadaljnje ukrepanje, november 2021.

¹⁰⁹ Odstotek se razlikuje glede na Univerzo v Ljubljani ter Univerzo na Primorskem.

usabljanja in enja z nfrastrukture, ornosti za osabljanje na ta	infrastrukture, predvsem na področju srednjega šolstva in visokošolskega izobraževanja. Ozelenitev izobraževalne infrastrukture je skladna tudi s priporočili EK za leto 2019 ter iniciativo novega evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025. Ker je razvojni zaostanek KRVS z vidika demografskih, socialnih in ekonomskih razmer večji, so vlaganja prednostno namenjena tej regiji. V obdobju 2014-2020 se je izkazalo, da visokošolski zavodi nimajo ustrezne infrastrukture za digitalizacijo študijskega procesa, zato tudi ustreznih vsebinskih aktivnosti (spodbujanja uporabe IKT) ni mogoče ustrezno vpeljati v visokošolski pedagoški proces. Iz analize stanja¹¹⁰ izhaja, da je stopnja odpisanosti IKT opreme na javnih univerzah nad 70 %. Obstoječe diskovne kapacitete pa so zasedene preko 70 %, kar že predstavlja nevarnost za zagotavljanje nemotenega delovanja sistema. Iz analize raziskave (avgust 2021) izhaja, da organizacije v mladinskem sektorju potrebujejo posodobitev strojne in programske opreme, kar predstavlja potreben in nujen del za vzpostavitev podpornega okolja za nadaljnji razvoj digitalnih kompetenc mladih. K vključevanju uporabe IKT za namen modernizacije in dvig kakovosti mladinskega dela, neformalnega izobraževanja in druge oblike udejstvovanja mladih, katerih namen je spodbuditi mlade k digitalnemu mladinskemu delu, spodbujajo tudi različne evropske institucije. Vse naložbe bodo sledile načelom nediskriminacije z namenom onemogočanja izobraževalne segregacije. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
skrbra in vključenost nje dejavnega dbujanje diskriminacije ter ivosti, zlasti ne	Po osnovnem scenariju projekcije prebivalstva za Slovenijo naj bi se število delovno sposobnega prebivalstva tako zmanjševalo, da bi jih lahko bilo leta 2060 kar pol milijona manj kot v letu 2013. Število prebivalcev starih 20-64 let je po letu 2013 začelo upadati in demografske spremembe že zmanjšujejo ponudbo delovne sile. V zadnjih dveh letih se zato kaže povečano povpraševanje po delovni sili s strani delodajalcev. Po podatkih ZRSZ¹¹¹ je bilo septembra 2021 66.122 brezposelnih oseb, od katerih jih je 45,3 % prejelo denarno socialno pomoč. Po strukturi brezposelnih oseb, največji delež pade na kategorijo dolgotrajno brezposelni (76,9 %) ter ženske (48,1 %), sledijo pa osebe z osnovnošolsko ali nižjo izobrazbo (38,9 %). Z omogočanjem čim hitrejšega vključevanja na trg dela se preprečuje tveganje odvisnosti od socialnih prejemkov zaradi brezposelnosti, hkrati pa se lahko zagotovi povračilo investicije, vložene v izobrazbo in usposabljanje. Kot kažejo izkušnje iz obdobja 2014-2020, je čim hitrejša aktivacija, zlasti dolgotrajno brezposelnih, nuja z vidika

	zagotavljanja delovne sile, ki jo ogrožajo pričakovane demografske spremembe oziroma staranje prebivalstva. Zato je smiselno s programi socialne aktivacije v prihodnje nadaljevati.¹¹² Pri tem so posebna ciljna skupina mladi NEET in mladi s posebnimi potrebami, ki jim je potrebno preko različnih oblik pomoči pomagati pri prehodu iz šolske sfere na trg dela, ter tako povečati njihovo zaposljivost. Pri tem se bodo upoštevale dosedanje izkušnje in vrednotenja izvedenih projektov iz 2014-2020.¹¹³ Potrebe po ukrepanju in pomoči mladim s posebnimi potrebami pri prehodu na trg dela so večje v KRVS, saj je v KRZS bistveno več priložnosti za vključevanje mladih v različne programe pomoči. Druga posebna ciljna skupina so zaprte osebe. V letu 2020 od celotne populacije zaprtih oseb kar 40,07 % ni imelo poklicne izobrazbe (39,88 % nižjo oz. srednjo poklicno šolo, 24,42 % osnovno šolo, 15,22 % srednjo strokovno šolo ali gimnazijo). Brez šolske izobrazbe je bilo 11,0 % zaprtih oseb, med njimi 2,5 % brez znanja pisanja, branja in poznavanja osnovnih računskih operacij. Predlog ukrepa sledi priporočilu Sveta Evrope za izobraževanje v zaporih (2011) in priporočilu št. R (2006) 2 o evropskih zaporskih pravilih. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
oskrba in vključenost ravnotežnega starih, no ugodnih storitvami, ki o stanovanj, in smerjene v čno z posodobitev	Sistem socialnega varstva je razvejan in vključuje različne deležnike, kar povzroča nepovezanost stroke ter težave pri zagotavljanju enake kakovosti in dostopnosti do storitev, ustreznih analitičnih podlag in vodenja evidenc. Ciljne skupine in izzivi, s katerimi se soočajo, so opredeljene v Resoluciji o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030.¹¹⁴ Slovenija se je zavezala k razvoju storitev za družine in otroke, zlasti iz ogroženih družin¹¹⁵. V Sloveniji se bo delež starih nad 65 let z 20 % v letu 2019 povečal na 31 % v letu 2050, kar bo močno vplivalo na vzdržnost zdravstvenega sistema¹¹⁶ in nujnost krepitve sistema dolgotrajne oskrbe. Primerjalna analiza članic OECD kaže, da je v Sloveniji najslabše poskrbljeno za osebe z demenco. Za povprečjem EU zaostajamo po umrljivosti, kar je povezano z razširjenostjo nezdravega življenjskega sloga (nezdravo/moteno prehranjevanje, kajenje, alkohol ter težave v duševnem zdravju) in je tudi razlog za visoko

	sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe	breme kroničnih bolezni¹¹⁷ (srčno-žilne bolezni, rak¹¹⁸)¹¹⁹. Stroški zdravljenja slednjih predstavljajo največje stroške zdravstva. Dejavniki tveganja so prisotni že pri otrocih in mladostnikih ter bolj izraženi pri prikrajšanih skupinah prebivalstva¹²⁰. Na področju prepovedanih drog v zadnjih letih zaznavamo povečano število smrti zaradi predoziranja. Za omogočitev najkrajšega možnega odzivnega časa in zagotavljanja enake dostopnosti bolnikov do nujne medicinske pomoči je treba vlagati v izobraževanje udeležencev. Podatki kažejo, da so digitalne spretnosti v Sloveniji pod povprečjem EU¹²¹ tudi v zdravstvenem sektorju. Obravnava pacienta zahteva ustrezno uporabo digitalnih orodij vseh udeležencev. Po podatkih SURS je okoli 170.000 invalidov in oseb s telesnimi okvarami (12-13 % prebivalcev). Za zagotovitev enakih možnosti so nujni ukrepi, ki premostijo ali zmanjšajo ovire za njihovo neodvisno življenje ter za enakopravno vključitev v družbo in delo. V Sloveniji je šibko razvito podporno okolje za socialno/družbeno inoviranje, kar negativno vpliva na razvoj in razširjanje geografsko razpršenih, potrebam uporabnikov prilagojenih in cenovno učinkovitih storitev za izboljšanje kakovosti življenja, družbene povezanosti in socialne vključenosti celotnega prebivalstva. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost ESO4.12: Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki	Po zadnjih podatkih SURS-a stopnja tveganja socialne izključenosti za leto 2021 znaša 13,8 % (v KRVS 15,4 %) ¹²². Tveganje revščine in socialne izključenosti je nad povprečjem EU le pri starejših ženskah (zlasti vdovah), rahlo nad povprečjem pa pri enočlanskih gospodinjstvih in pri brezposelnih. Veliko Romov nima dokončane osnovne šole, še manj jih je z zaključeno srednješolsko in visokošolsko izobrazbo. To vodi v slabše možnosti za zaposlitev, slabše materialne pogoje in v večje možnosti za tveganje revščine. V Sloveniji naj bi bilo 97 romskih naselij, od tega 3 v KRZS in 94 v KRVS¹²³. Ključni cilji in ukrepi za izboljšanje socialnega vključevanja in aktivacijo Romov so opredeljeni v Nacionalnem programu ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021-2030¹²⁴. Od 170.000 oseb z invalidnostjo v Sloveniji je 8.000 otrok in mladostnikov¹²⁵. Od 140 društev in organizacij,

¹¹⁷ UMAR, Poročilo o razvoju 2022, Ljubljana, 2022. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2022/slovenski/POR2022_Splet.pdf.

¹¹⁸ Podatki Nacionalnega inštituta za javno zdravje, dostopni na https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/podatki/objave/Umrli/prva_objava_umrli_2020.pdf.

¹¹⁹ Izjema je leto 2020, ko je bila najvišja smrtnost zaradi covid-19.

¹²⁰ EK in OECD, State of Health in the EU, Slovenija, Zdravstveni profil države 2019. Dostopno na: https://health.ec.europa.eu/system/files/2019-11/2019_chp_sl_slovene_0.pdf.

¹²¹ Dostopno na: https://www.researchgate.net/figure/Digital-skills-level-by-EU-country-average-levels-from-2016-2019_fig3_343837792.

¹²² Gre za podatke SURS v skladu z metodologijo Strategije EU 2020. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0867628S.px/table/tableViewLayout2/>.

¹²³ MOP, Prostorski problemi romskih naselij v Sloveniji. Dostopno na https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Publikacije/8c3a902c0a/prostorski_problemi_romskih_naselij_elaborat.pdf.

¹²⁴ Vlada RS, Nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2021–2030, december 2021. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UN/NPUR-2021-2030/108NPRomi.docx>.

¹²⁵ Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014-2023 (Uradni list RS, št. 26/14). Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO99>.

		ki vključujejo telesne in gibalne dejavnosti s področja športa invalidov, jih ima le 61 % ustrezno usposobljene kadre in le 50 % izvaja ustrezne programe. Delež vključenih v sekundarno in terciarno izobraževanje je močno nad povprečjem EU. Kljub temu pa smo manj uspešni pri medkulturnem učenju in družbeni vključenosti ranljivih skupin otrok (zlasti Romov in priseljencev). Po raziskavi PISA 2018 priseljenci dosegajo nižje rezultate v bralnih dosežkih glede na celotno populacijo države kot pa je povprečje OECD. Z epidemijo covid-19 so se pogoji izobraževanja za šolajoče iz socialno-ekonomsko ranljivejših družin poslabšali, zlasti za otroke s posebnimi potrebami, saj se v izrednih razmerah šolski sistem ni dovolj prilagodil njihovim specifičnim potrebam.¹²⁶ V skladu s spremembo Ustave Republike Slovenije je bil v letu 2021 sprejet Akcijski načrt za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja gluhih in naglušnih, ki predvideva ukrepe za umestitev slovenskega znakovnega jezika v vzgojno-izobraževalni sistem. Iz letnih poročil URSIKS izhaja, da se v zadnjih letih povečuje število zaprtih oseb, ki se iz različnih zdravstvenih in drugih omejitev, brez delovnih izkušenj in motivacije ne vključujejo v delo, izobraževanje in druge socialne aktivnosti v zaporu, s čimer se onemogoča uspešna reintegracija. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost RSO4.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami	Konec leta 2020 je bilo v institucionalnem varstvu 4050 oseb (178 otrok in 3872 odraslih med 18 in 65 let), od tega je le 167 odraslih živel v stanovanjskih skupinah, manjših od 6 ljudi. V skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030¹²⁷ (ReNPSV22–30) je bilo v letu 2020 razmerje med uporabniki skupnostnih in institucionalnih oblik 1:1178, do leta 2030 pa je predvidena okrepitev skupnostne oblike socialnega varstva v skladu z usmeritvami deinstitutionalizacije in dolgotrajne oskrbe ter povečanje števila njihovih uporabnikov, da bo razmerje 1:1. Ciljne skupine, izzivi, s katerimi se soočajo, ter cilji, ki jih želimo doseči so podrobneje opredeljeni v omenjeni resoluciji in strategiji o deinstitutionalizaciji, ki je trenutno v pripravi¹²⁸. Zaradi pomanjkanja ustreznih namestitev je v domove za starejše nameščenih 1000 invalidnih oseb, mlajših od 65 let, zato je zanje potrebno zagotoviti prilagojene namestitve, ki bi jim omogočile samostojno in neodvisno življenje v domačem okolju. V namestitve bi se lahko selili tudi invalidi, ki živijo doma, v neprilagojenih in slabo dostopnih stanovanjih in so pogosto povsem socialno izključeni.

¹²⁶ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

¹²⁷ Dostopno na: [Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022–2030 \(ReNPSV22–30\) \(pirs.si\)](#).

¹²⁸ Po pričakovanjih naj bi bila sprejeta do konca leta 2022, vsekakor pa pred začetkom izvajanja aktivnosti.

		Število oseb z demenco je v velikem porastu, saj najhitreje raste število starejših nad 80 let, ki tudi najbolj obolevajo za demenco. V preteklih letih smo naredili pomembne premike pri razvoju konceptov za delo z osebami z demenco, nismo pa uspeli zagotoviti prostorskih prilagoditev za izvedbo modernih konceptov dela s temi osebami. ReNPSV22–30 daje pomemben poudarek tudi uporabnikom z demenco. Cilj resolucije je zagotoviti okvirno 1300 mest v dnevni obliki varstva (dnevni centri). V Sloveniji nimamo na voljo zadostnih in primernih stalnih enot začasne namestitve v skupnosti za različne ranljive ciljne skupine, v katerih bi posameznik ali družina z nudenjem skupnostnih storitev nižje intenzitete lahko bival in se pripravil na življenje v ustreznejši trajni namestitvi. Za najbolj ranljive skupine, ki zaradi različnih razlogov ostanejo brez bivališč, je na trgu premalo stanovanj oziroma so najemnine previsoke. Nekatere si stanovanje tudi ne morejo zagotoviti zaradi predsodkov in nezaupanja najemodajalcev, ki pogosto ne želijo oddati stanovanj socialno ogroženim ljudem. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost RSO4.5: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti	Projekcije za Slovenijo kažejo, da bo do leta 2030 skoraj ena od treh oseb (30,4 %) starejša od 60 let in v stanju zmanjšanih možnosti ali invalidnosti, skoraj vsak peti prebivalec pa bo imel težave s kroničnimi bolečinami. Je pa Slovenija z 9,7 rehabilitacijskimi posteljami na 100.000 prebivalcev na 17. mestu med državami članicami EU, zato je povprečna zasedenost slovenskih rehabilitacijskih postelj kar 95,6 % (višjo zasedenost onemogočajo bolnišnične okužbe). S podobnimi razmerami se soočajo tudi bolnišnice drugih specialnosti, zato so v sklopu specialnih bolnišnic nujne investicije v nove kapacitete oz. dograditve obstoječih objektov in v modernizacijo opreme in naprav, ki bodo omogočile bolj kakovostno obravnavo pacientov in doseganje boljših rezultatov zdravljenja.¹²⁹ Dostopnost do zdravstvenih storitev je različna. Za zagotavljanje neprekinjene zdravstvene oskrbe je ključna vzpostavitev Satelitskih urgentnih centrov in dežurnih služb. Za optimizacijo zdravstvene oskrbe pa je ključnega pomena tudi optimalna pokritost javnih zdravstvenih zavodov s sodobno medicinsko opremo in digitalizacija podatkov, ki bodo dostopni in kakovostni. Število MRI in CT pregledov se izboljšuje, a še vedno zaostajamo za državami EU. Uvajanje novih preventivnih pristopov v vseh ambulantah na primarni ravni zagotavlja enak dostop do preventivnih programov za vse, s posebnim poudarkom na dostopnosti programov za ranljive skupine, s ciljem uspešnejšega preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni in drugih stanj.¹³⁰ Po številu postelj za akutno obravnavo je Slovenija v povprečju EU15, v nasprotju z državami Srednje in Vzhodne

¹²⁹ Ministrstvo za zdravje, Predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih 2021 do 2031, Ljubljana, 2021. Dostopno na: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=12742>.

¹³⁰ Potrebe izhajajo iz Kartiranja potreb na področju zdravja in dolgotrajne oskrbe, tudi v smislu zdravstvenega osebja, za zagotovitev trajnostnih in usklajenih ukrepov evropske kohezijske politike 2021-2027.

		Evrope, ki so drastično zmanjšale število postelj. V povprečju EU15 smo tudi po številu dni v akutni obravnavi ter številu odpustov in ambulantnih obiskov. V letu 2020 je bilo na nacionalni ravni po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije glede na leto 2019 v specialistični ambulantni obravnavi na sekundarni ravni opravljenih za 19 % manj prvih specialističnih pregledov, za 21 % manj ponovnih oziroma kontrolnih pregledov, za 15 % manj slikovne diagnostike, za 9 % manj posegov in za 3 % manj obravnav, dializ, aplikacij zdravil, ki se izvajajo ločeno od ostalih vrst obravnav.¹³¹ Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 8: Trajnostna turizem in kultura RSO4.6: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah	Kulturna dediščina je skupno dobro in vrednota življenjskega okolja, zato je pomembna sestavina javnega prostora mest in drugih okolij.¹³² Z ohranjanjem in oživljanjem kulturne dediščine se povečuje vrednost skupnih prostorov, namenjenih vsem državljanom in obiskovalcem. Izzivi in potrebe, ki jih bomo naslovili v okviru tega specifičnega cilja so ohranitev in varstvo kulturne dediščine za bodoče generacije (vključno z ohranjanjem znanja in veščin potrebnih za ohranjanje kulturne dediščine), zagotavljanje dostopnosti dediščine za vse (vključno z ranljivimi skupinami) ter aktiviranje potenciala kulturne dediščine za trajnostni razvoj in povečanje dodane vrednosti v slovenskem turizmu. Kultura in kulturna identiteta v najširšem smislu je tisti dejavnik, ki lahko ključno prispeva k izpopolnitvi verige vrednosti in povečanju dodane vrednosti v slovenskem turizmu. Strategija slovenskega turizma poudarja, da so ohranjeni naravna in kulturna dediščina temelj za turizem, ki s tem krepi prepoznavnost Slovenije v širšem prostoru kot zelene, zdrave in aktivne države. Razvoj turizma se lahko šteje za uspešnega za destinacijo le, če se izvaja na trajnosten način, tako da turistična industrija v največji možni meri koristi lokalnemu prebivalstvu in da se na tak način občutljiva območja ter kulturna dediščina zaščitijo in ohranijo za prihodnje generacije. Potenciale, ki nam jih zagotavlja naravna in kulturna dediščina v preveliki meri izkoriščamo na najenostavnejši način. V ustvarjanje privlačnih turističnih proizvodov je treba vložiti več truda, znanja, kulture in odgovornosti in jih sestaviti v ponudbe z večjo dodano vrednostjo. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
CP 5: Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in	PN 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij RSO5.1: Spodbujanje celostnega	Mesta so nosilci razvoja na lokalni, regionalni in državni ravni, saj predstavljajo zaposlitvena, izobraževalna, kulturna in storitvena središča. V Sloveniji je stopnja urbanizacije 55 %, v mestih pa dela preko 90 % vseh zaposlenih. Kot drugod po svetu, se tudi slovenska urbana območja soočajo visoko stopnjo suburbanizacije. Le-ta med drugim predstavlja velik pritisk na še nepozidane površine, ki bi morale biti primarno namenjene ohranjanju

¹³¹ Analiza zdravstvenega sistema v Sloveniji, dostopna na: [SLO -analiza_ZS_povzetek_in_kljucne_ugotovitve_lektorirana_verzija.pdf\(gov.si\)](#).

¹³² European Union (2018). Cultural Heritage Counts for Europe.

celostnega razvoja vseh vrst območij ter lokalnih pobud	in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih	narave in zagotavljanju oskrbe s hrano. Hkrati se v notranjih območjih mest nahajajo proste, slabo izkoriščene, v nekaterih primerih celo okoljsko degradirane površine, katerih prenova ali revitalizacija lahko prispeva k zmanjševanju potrebe po širjenju mest in mestnih naselij. Zato smo se v okviru Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 odločili podpreti urbani razvoj z ukrepi za prenovu in oživitev praznih ter nezadostno izkoriščenih stavb in/ali zemljišč za bolj zelena, socialno vključujoča in produktivna slovenska mesta. Trajnostni razvoj mest z obravnavo gospodarskih, okoljskih, podnebnih, demografskih in socialnih izzivov bo podprt na podlagi trajnostnih urbanih strategij (v nadaljevanju: TUS), pri čemer bodo v ospredju mestne občine. V skladu z navedenim bo navedeni specifični cilj v celoti izvajan v okviru mehanizma CTN. Uporabljali bomo nepovratna in povratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
	PN 9: Trajnosten razvoj lokalnih območij RSO5.2: Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja	Slovenija se je v okviru priprave Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027 odločila, da bo v obdobju 2021-2027 nadaljevala s podporo CLLD. Pristop »od spodaj navzgor« je izjemnega pomena za razvoj lokalno geografsko povezanih območij, v katerih prepoznajo posebne skupne razvojne potrebe, probleme in priložnosti, ki zahtevajo tudi drugačen razvojni pristop. Med ključnimi izzivi, s katerimi se spopada Slovenija in jih naslavlja SRS 2030, Priporočila Sveta EU za leto 2019 in 2020 ter Dolgoročna vizija razvoja podeželja do 2040, je tudi zmanjševanje razvojnih razlik na lokalni ravni. Mestna in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi v razvoju, ki vplivajo na kakovost življenja lokalnega prebivalstva. Aktivno vključevanje in soodločanje partnerjev in drugih lokalnih deležnikov na nižjih ravneh zaradi boljšega poznavanja lokalnih izzivov in potencialov predstavljajo ključen prispevek k uravnoteženemu razvoju, višji dodani vrednosti in dvigu odpornosti posameznih regij. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
CP 6: Evropa za pravični prehod	PN 10: Prestrukturiranje premogovnih regij JSO8.1: Omogočanje regijam in ljudem, da obravnavajo socialne, zaposlitvene, gospodarske in okoljske učinke, ki jih ima prehod na energetske in podnebne cilje	EK je za Slovenijo v Poročilu o državi – Slovenija 2020 v Prilogi D opredelila dve območji, odvisni od fosilnih goriv: <u>Savinjsko-Šaleška (SAŠA) regija:</u> V skladu z NEPN Slovenija v Strategiji za izstop iz premoga¹³³ opredeljuje leto 2033 za letnico izstopa iz premoga, kar pomeni popolno opustitev pridobivanja premoga v premogovniku Velenje (PV). Zaprtje rudnika je povezano predvsem z blaženjem učinkov na ljudi in skupnosti, zato mora biti spodbujanje pravičnega prehoda v središču postopnega opuščanja premoga. V letu 2020 je samo skupina PV neposredno zaposlovala okoli 2.300 prebivalcev Šaleške doline, kar je skoraj 10 % celotnega delovno aktivnega prebivalstva regije, poleg tega pa je dodatno še 10 % lokalnega

¹³³ Ministrstvo za infrastrukturo, Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, maj 2021. Nacionalna strategija je bila 13.1. 2022 sprejeta na Vladi Republike Slovenije, december 2021. Dostopno na: <https://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/nacionalna-strategija-za-izstop-iz-premoga-in-prestrukturiranje-premogovnih-regij/>.

	Unije do leta 2030 in na podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma	gospodarstva neposredno odvisnih od prihodkov premogovništva in zaposluje od 1500 do 2000 prebivalcev. Industrija, povezana z rabo premoga, je v letu 2018 neposredno generirala približno 30 % vseh prihodkov, ustvarjenih v lokalnem gospodarstvu. Dolga rudarska tradicija ima vpliv na vedenjske vzorce (npr. zanašanje na gotovost zaposlitve ipd.), pustila pa je tudi negativne vplive na površje (porušene hiše in preseljeni ljudje, nastanek umetnih jezer zaradi posedanja terena...). Zaradi tako pomembnega vpliva premogovništva na ljudi in regijo, mora biti spodbujanje pravičnega prehoda v središču postopnega opuščanja premoga. • <u>Zasavska regija:</u> V letu 2020 v Zasavju ni bilo več pomembnih dejavnosti, povezanih s premogom, lokalno okolje pa je že v fazi prestrukturiranja gospodarstva zaradi izstopa iz premoga. Vendar pa v procesu zapiranja rudnikov (vključno z Rudnikom Trbovlje-Hrastnik; v nadaljevanju: RTH) niso bila v celoti upoštevana načela pravičnega prehoda, saj družbeno in gospodarsko prestrukturiranje v procesu ni bilo celovito obravnavano. Od leta 1995 je bilo izgubljenih 5.000 delovnih mest, leta 2017 je regija beležila primerjalno najnižji BDP na prebivalca (52,4 % slovenskega povprečja) in je imela enega najnižjih BDP na prebivalca v Sloveniji. Ukrepi, sprejeti z zakonom, ki ureja postopno zapiranje RTH in gospodarsko prestrukturiranje regije (sprejetim leta 2000), niso zagotovili ustreznega gospodarskega okrevanja regije. Uporabljali bomo nepovratna sredstva, utemeljitev je v 2. poglavju.
--	---	--

2 Prednostne naloge

2.1 Prednostne naloge razen za tehnično pomoč

2.1.1 Prednostna naloga 1: Inovacijska družba znanja

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.1.1 Specifični cilj RSO1.1. Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij (ESRR)

2.1.1.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

V skladu s Priporočilom Sveta EU za leto 2019 bomo izboljšali raziskovalni, razvojni in inovacijski ekosistem in zagotavljali vlaganja v RRI. Sredstva bodo namenjena krepitvi raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uporabi naprednih tehnologij z namenom, da se:

- okrepi raziskovalna in inovacijska uspešnost ter spodbudi rast produktivnosti z opredelitvijo področij Slovenske strategije trajnostne pametne specializacije (S5)¹³⁴ ter
- poveča dodana vrednost gospodarstva in se Slovenija vrne med države močne inovatorke s povečanjem števila inovativnih podjetij na področjih S5.

Z izvajanjem ukrepov v obdobju 2014-2020 smo prispevali k dvigu podjetniških vlaganj v RRI (2018 do 2021 dvignil iz 1,40 na 1,55 % BDP), zato so ti ukrepi nujni.

¹³⁴ Pametna mesta in skupnosti, Horizontalna mreža informacijsko-komunikacijskih tehnologij (HOM IKT), Zdravje-medicina, Pametne stavbe in dom z lesno verigo, Trajnostna pridelava hrane, Mreže za prehod v krožno gospodarstvo, Trajnostni turizem, Mobilnost, Tovarne prihodnosti, Materiali kot končni produkti.

Vlaganja/ukrepi bodo v celoti izhajali iz S5 in bodo osredotočeni na:

- *izboljšanje inovacijskega sistema v Sloveniji in spodbude za prenos znanja*, kjer bodo ukrepi usmerjeni v:
 - združevanje gospodarstva, institucij znanja ter lokalnih skupnosti in države ter drugih deležnikov inoviranja (petorna vijačnica oz. »quintuple helix«) s pomočjo nadgradnje strateških razvojno inovacijskih partnerstev (v nadaljevanju: SRIP). Nadaljevali bomo proces osredotočenja znotraj področij uporabe S5, v smeri novih prodornih inovativnih proizvodov in storitev v (globalnih) verigah vrednosti. S ciljno usmerjenimi ukrepi bomo povečali financiranje področja RRI v javnem in zasebnem sektorju ter posledično spodbudili sodelovanje v petorni vijačnici inoviranja.
 - Nadgradnjo podpornega okolja, kot so npr. pisarne za prenos znanja (v nadaljevanju: KTO), z nadaljnjo profesionalizacijo kadra in s spodbujanjem dejavnosti prenosa znanja za zagotovitev dolgoročnega prelivanja raziskovalnih rezultatov v gospodarstvo.
 - Ustvarjalno (tudi mednarodno) povezovanje področij znanosti, umetnosti, tehnologije in gospodarstva s spodbujanjem produkcije raziskovalnih umetnosti in kulture ter globalno najbolj prodornih idej. Namen ukrepa je sinergija slovenske mreže regionalnih centrov s krepitvijo infrastrukturnih, vsebinskih in človeških potencialov.
 - Izvajanje ukrepov za učinkovito upravljanje, povezovanje in krepitev kapacitet izvajalcev nalog na področju RRI kot dopolnjevanje izvajanja reforme upravljanja znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega ekosistema iz NOO. Cilj je povezovanje delujočih inovacijskih mrež v podporo RRI (SRIP, SIO, SPOT, Fablab, Center kreativnosti, konzorcij KTO), ki delujejo razdrobljeno. Obstoječa raziskovalna infrastruktura in partnerstva med institucijami bodo podlaga za vzpostavitev infrastrukturnih in institucionalnih povezav v državnem in EU okviru, partnerstva pa bodo odprta za nadaljnje širitve in združevanja;
- *področje krepitve kapacitet za raziskave*, kjer bodo podprti ukrepi usmerjeni v:
 - izgradnjo in vzpostavitev raziskovalne infrastrukture¹³⁵. Z vlaganjem v vrhunsko raziskovalno opremo, vključno s prostorskimi pogoji, bomo bistveno izboljšali ustrezna znanstvena in tehnološka področja, spodbujali partnerstva za RRI z industrijo, prispevali k mobilnosti znanja in raziskovalcev v raziskovalnem prostoru ter k razširjanju in optimizaciji rezultatov. Obstoječa raziskovalna oprema je večinoma 100 % izkoriščena in amortizirana. Načrtujemo nadaljnje financiranje izgradnje in nadgradnje nacionalne infrastrukture na prednostnih področjih Načrta razvojno-raziskovalnih infrastruktur, tako v okviru implementiranih mednarodnih RI projektov kot na področju nacionalnih prioritet. Uravnoteženo bomo vlagali v obeh kohezijskih regijah. Nova raziskovalna infrastruktura je nujna zaradi integracije različnih znanstvenih ved in razvoja tehnologij za gospodarstvo ob koncentraciji vrhunskih znanstvenih kapacitet. Poleg krepitve kapacitet za RRI je pomembna tudi krepitev vloge in pomena znanosti v družbi, širjenje inovacijske in tehniške kulture, ter spodbujanje naložb podjetij v RRI ter nadgradnja povezav v petorni vijačnici inoviranja. Glede na stanje regijske razporeditve potencialov ter cilj ponovne vrnitve Slovenije med močne inovatorke so nujna vlaganja v obeh kohezijskih regijah. V KRZS načrtujemo krepitev kapacitet za RRI, kjer so potrebe najbolj izkazane (npr. naravoslovne znanosti in inženirstvo na področju strojništva, s prioritetenim projektom Fakulteta za strojništvo),

¹³⁵ Vključno z e-infrastrukture.

v KRVS pa vzpostavitev nove inovacijske platforme oziroma sodobnega tehnološkega centra INNOVUM, ki temelji na obstoječi RRI infrastrukturi, človeških virih in RRI projektih. S tem bodo vzpostavljena ekosistemska okolja za doseganje prebojnih rezultatov;

- področje *krepitev vlaganj v raziskovalno razvojne in inovacijske projekte ter sodelovanje med deležniki petorne vijačnice inoviranja*, kjer bodo ukrepi oz. spodbude namenjeni:
 - krepitvi vlaganj v raziskovalno razvojne in inovacijske projekte ter povezovanju med deležniki. Stopnja specializacije in velikosti instrumentov se bo razlikovala med:
 - najbolj specializiranimi višjimi ravni (TRL 6-9), kjer je ključna inovativna usmerjenost in skorajšnja komercializacija, zato bodo projekti manjši, z manj partnerji, ključni bo partner iz gospodarstva;
 - nižjimi ravni (TRL 3-6), kjer bo pomembna odprtost in razvoj obetavnih področij, in kjer je pričakovati skupno delo subjektov, ki so si v fazi komercializacije lahko konkurenčni. V teh fazah gre za razvoj novega ključnega znanja, zato bodo instrumenti večji, z več sodelujočimi partnerji, ki bodo v sodelovanju iskali tudi medsebojne sinergije. Za razliko od Programa, kjer se naslavlja področja S5, se bo v okviru NOO komplementarno financiralo 4 konkretne projekte, ki so povezani z zelenim preходом in digitalizacijo.
 - Aktivnostim pilotno-demonstracijskih centrov, ki bodo spodbujali višje ravni tehnološke razvitosti (TRL 6-9).
 - Pomoči podjetjem pri testiranju tehnologij umetne inteligence pred vstopom na trg.
 - Podpori aplikativnim raziskavam na ravni »TRL 3-6«, ki so ključnega pomena z vidika prenosa znanja in njegove komercializacije, pri čimer bomo nadgradili uspešno zaključene aplikativne projekte agencije ARRS.
 - Ukrepu za financiranje preizkusa koncepta kot lijaka za nadaljevanje financiranja temeljnih projektov.
 - Projektom spodbujanja raziskovalcev na začetku kariere v (domaćih in tujih) raziskovalnih organizacijah, namenjenih različnim oblikam prenosa znanja med akademsko sfero in gospodarstvom ter krepitvi raziskovalnega potenciala institucij znanja in razvojno naravnanih gospodarskih subjektov.
 - Zaposlovanju raziskovalcev v gospodarstvu, ki si želijo pridobiti izkušnje za soočanje z izzivi v gospodarstvu, ter podjetjem, ki si želijo pridobiti kakovostne človeške vire za krepitev RRI timov in razvoj visokotehnoloških izdelkov, tehnologij in storitev. Gospodarstvo bomo podprli z najvišje izobraženimi raziskovalci, kar bo pripomoglo k bolj učinkovitemu sodelovanju med gospodarstvom in institucijami znanja;
- področje *sodelovanja v evropskem raziskovalnem prostoru in krepitev sinergij med različnimi viri financiranja in razvojne internacionalizacije s spodbujanjem sodelovanja podjetij in raziskovalno-razvojnih institucij na skupnih raziskovalno-razvojno-inovacijskih projektih na mednarodni ravni*, kjer pa so predvideni naslednji ukrepi:
 - instrumenti komplementarnega financiranja in združevanja različnih virov: sofinancirali bomo predvsem projekte v okviru ukrepa za spodbujanje udeležbe in širjenje odličnosti, ki se bodo nanašali na komplementarno financiranje operacije iz različnih virov (npr. Teaming); projekte, ki spodbujajo vzpostavljanje raziskovalnih infrastruktur in skupnih evropskih podatkovnih prostorov (npr. EuroHPC, EOSC); projekte v okviru ukrepa za spodbujanje udeležbe in širjenje odličnosti, ki so bili pozitivno

ocenjeni, a jih ni bilo mogoče financirati (npr. ERA Chair, ERA talenti, ERA štipendije);projekte v okviru stebra odlična znanost (npr. projekte MSCA COFUND) ali drugih področij Obzorja Evropa. Omogočilo se bo tudi financiranje nadaljevanja izbranih ERC projektov (ERC Exit).

- Za doseganje sinergij bo ključna podpora vključevanju slovenskih partnerjev v transnacionalne raziskovalno razvojne in inovacijske projekte, komplementarno tudi raziskovalno razvojni in inovacijski projekti medregijskega sodelovanja, izbrani na čezregijskih skupnih razpisih in oblikovanje ustreznega komplementarnega instrumenta na nacionalni ravni, ki ga bo mogoče povezati s t.i. plug-in shemo v okviru Obzorja Evropa.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje (Priloga: Omilitveni ukrepi in priporočila). Noben izmed ukrepov nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, institucije znanja (raziskovalne organizacije, visokošolski zavodi, ipd.), razvojna partnerstva, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja.

Upravičenci: raziskovalne organizacije, podjetja, razvojna partnerstva, subjekti s področja kulture.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo, pravnim redom EU in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic. Pri zagotavljanju enakih možnosti in boja proti diskriminaciji bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

Na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem enakosti spolov sledimo ciljem in ukrepom Resolucije o znanstveno raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30). Skladno z Ukrepom 6.4.4 ReZrIS30: Upoštevanje enakosti spolov pri financiranju raziskav, vključno z uveljavitvijo dimenzije spola v vsebine raziskovalnih dejavnosti bomo uveljavitev dimenzije spola v vsebinah raziskovalnih projektov implementirali kot horizontalno načelo znotraj projektov na področju raziskav in razvoja na ravni tehnološke pripravljenosti (TRL) 3-6, predvsem pri tistih, za katere je to smiselno. Hkrati kot enega izmed ukrepov naslavljamo področje mladih raziskovalcev, ki so ranljiva skupina z vidika prvih zaposlitev, pri čemer bomo posebno pozornost namenili nediskriminacije zaradi spola (npr. starševski dopust, ipd.).

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru ukrepov (sodelovalni ukrepi) je pričakovano, da bo vzpostavljeno tudi transnacionalno in čezmejno sodelovanje (kot npr. preko ESFRI projektov, projektov EuroHPC, ki se nanašajo na projekte visokozmogljivega računalništva, kvantnega računalništva, razvoja evropskih procesorjev, ipd., projekta EOSC (evropski oblak odprte znanosti), v okviru katerih se vzpostavlja vrhunska raziskovalna infrastruktura in sodelovanja).

Za doseganje sinergij bo ključna podpora vključevanju slovenskih partnerjev v transnacionalne raziskovalno razvojne in inovacijske projekte (npr. Eurostars, Eureka, IPCEI, EIC instrument). V okviru programa Eurostars/Eureka se predvideva vključevanje podjetij v skupne RR projekte s partnerji iz ostalih članic iniciative Eurostars/Eureka. V okviru IPCEI se predvideva vključevanje podjetij v skupne RR projekte s podjetji in organizacijami iz ostalih držav članic EU, ki bodo sodelovale v posameznem IPCEI. Slovenija je podpisala tudi memorandum o sodelovanju z EIT na področju prehoda v krožno in pametno gospodarstvo. Deloma bodo dejavnosti financirane iz NOO, sodelovanje z EIT pa bodo smiselno podpirali tudi drugi ukrepi.

Vzpostavljena raziskovalna infrastruktura bo uporabljena tudi s strani tujih podjetij, kar bo dodatno prispevalo k pospeševanju mednarodnega sodelovanja.

V okviru Strategije EU za Jadransko-Jonsko makroregijo (v nadaljevanju: EUSAIR) potekajo aktivnosti s podporo projekta FP EUSAIR za spodbujanje inovacij v Jadransko-Ionski makroregiji na področju Okolja, trajnostnega turizma, energetike in transporta ter modrega gospodarstva. V okviru stebra 1 za Modro rast EUSAIR je bil dogovorjen med vsemi državami makroregionalni projekt oz. flagship projekt z naslovom: Fostering quadruple helix ties in the fields of marine technologies and blue biotechnologies for advancing innovation, business development and business adaptation in blue bio-Economy.

V okviru SC RSO1.1. bodo v skladu s S5 financirani raziskovalno-razvojni projekti, ki bodo lahko naslavljali tudi fokusna podpodročja kot sta vodik ali biomasa, kot tudi strateško razvojno inovacijska partnerstva (še posebno SRIP Pametna mesta), s čimer bomo prispevali k ciljem Evropske inovacijske agende – pobudi EU za krepitev podnebno nevtralnih mest ter vodikovih dolin.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V skladu s Predhodno oceno potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022), je bila na opredeljenem tematskem naložbenem področju za RRI ugotovljena visoka vrzel za ciljno skupino končnih prejemnikov MSP in velika podjetja. Kljub temu, da bo to področje močno podprto s povratnimi sredstvi iz nacionalnih virov (vzpostavljeni posojilni skladi

v višini 100 mio EUR in ponovno uporaba vrnjenih finančnih instrumentov (v nadaljevanju: FI) v vrednosti 80 mio EUR), načrtujemo uporabo FI v obliki dolžniškega financiranja. V Programu je podan indikativen obseg sredstev, namenjenih za FI.

2.1.1.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	335
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	121
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	298
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	106
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih instrumentov	podjetja	0	37
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih instrumentov	podjetja	0	15
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO06	Raziskovalci, ki delujejo v raziskovalnih ustanovah, ki so prejela podporo	letni EPDČ	0	169
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO06	Raziskovalci, ki delujejo v raziskovalnih ustanovah, ki so prejela podporo	letni EPDČ	0	118
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO07	Raziskovalne organizacije, ki sodelujejo v skupnih raziskovalnih projektih	raziskovalne organizacije	14	14
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO07	Raziskovalne organizacije, ki sodelujejo v skupnih raziskovalnih projektih	raziskovalne organizacije	36	36
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	25	278
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	65	316

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR03	Mala in srednja podjetja MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih ali procesih	podjetja	0	2022	222	MGRT	
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR03	Mala in srednja podjetja MSP, ki uvajajo inovacije pri proizvodih ali procesih	podjetja	0	2022	80	MGRT	
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR06	Vložene patentne prijave	vloge za patente	0	2022	7	upravičenec, MIZŠ	
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR06	Vložene patentne prijave	vloge za patente	0	2022	17	upravičenec, MIZŠ	
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR08	Publikacije v okviru podprtih projektov	publikacije	0	2020	68	spremljanje	
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR102	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v subjektih, ki so prejeli podporo	letni EPDČ	0	2022	41	upravičenec, MIZŠ	
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR102	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v subjektih, ki so prejeli podporo	letni EPDČ	0	2022	45	upravičenec, MIZŠ	
1	RSO1.1	ESRR	Manj razvite regije	15	Delež inovacijsko aktivnih podjetij	odstotek	55%	2020	60%	SURS	
1	RSO1.1	ESRR	Bolj razvite regije	15	Delež inovacijsko aktivnih podjetij	odstotek	55%	2020	60%	SURS	

2.1.1.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	002	22.920.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	002	8.930.000

1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	003	7.380.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	003	3.230.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	004	33.575.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	004	13.800.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	010	88.980.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	010	32.960.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	011	18.389.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	011	8.909.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	012	17.238.512
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	012	16.401.600
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	026	6.500.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	026	6.500.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	028	1.571.650
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	028	980.400
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	029	15.599.503
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	029	9.390.120
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	030	1.466.335
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	030	1.660.080
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	043	68.000.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	043	20.000.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	171	9.508.800

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	01	267.347.744
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	01	126.542.256
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	03	14.272.256
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	03	5.727.744

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	33	281.620.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	33	132.270.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	02	2.550.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	02	2.800.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.1	03	279.070.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.1	03	129.470.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov

2.1.1.2 RSO1.2. Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe (ESRR)

2.1.1.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Digitalna preobrazba gospodarstva, družbe in javne uprave je bistvenega pomena za dolgoročni razvoj in konkurenčnost Slovenije. Za izboljšanje rezultatov Slovenije v okviru indeksa DESI je v skladu s Poročilom o državi za leto 2019, Priloga D, treba:

- povečati uporabo IKT v MSP, vključno s podporo infrastruktur in storitev, z namenom povečanja števila podjetij z visoko digitalno intenzivnostjo ter
- povečati uporabo »digitalnih javnih storitev« za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe.

Pospešili bomo digitalno preobrazbo z uvajanjem novih poslovnih modelov in najnaprednejših tehnologij (UI, tehnologija porazdeljenih evidenc, velepodatki, kvantne tehnologije, internet stvari itd.).

V NOO gre za ukrepe digitalne preobrazbe gospodarstva ter javnega sektorja in javne uprave, s katerimi bomo okrepili digitalno infrastrukturo ter podprli razvoj naprednih tehnoloških rešitev in storitev naslednje generacije. Ukrepi EKP pa so komplementarni tem vsebinam. Vlaganja so skladna s strategijo Digitalna Slovenija 2030¹³⁶ ter ostalimi strategijami (npr. NpUI, Strategija digitalne transformacije gospodarstva, Strategija digitalne preobrazbe slovenskega turizma 2022-2026, Strategija digitalnih javnih storitev 2030¹³⁷).

Vlaganja bodo osredotočena na:

- vsebine *digitalizacije storitev javne uprave in družbe*: ukrepi za zagotovitev celovitih javnih storitev za podjetja, državljane ter javne institucije, razvitih z uporabniki skladno z načelom soustvarjanja in z namenom varne in najboljše uporabniške izkušnje. Izkoriščamo podatke¹³⁸ in napredne digitalne tehnologije ter zagotavljamo gradnike za razvoj pametnih javnih storitev s ciljem krepitve zaupanja v digitalno preobrazbo, e-poslovanje, boljše poslovno okolje in delovanje enotnega EU digitalnega trga¹³⁹.
 - Dvig digitalne vključenosti in digitalnih kompetenc:
 - aktivneje bomo spodbujali varno uporabo digitalnih tehnologij, interneta in digitalnih javnih storitev (e-storitve za državljane in podjetja, e-vključenost, e-učenje, idr.) ter promovirali digitalizacijo javnih storitev;
 - izboljšali bomo digitalno pismenost prebivalstva, še posebej tistih skupin, za katere analiza stanja digitalne vključenosti pokaže največji primanjkljaj;

¹³⁶ V postopku priprave.

¹³⁷ V postopku priprave.

¹³⁸ Vključuje politiko ponovne uporabe podatkov, ki je opredeljena v ZDIJZ-G in skladna z EU Direktivo o odprtih podatkih ter EU strategijo za podatke in bo spodbujala podatkovno ekonomijo in razvoj podatkovnega gospodarstva (kjer je primerno in dopustno).

¹³⁹ Npr: Uredba (EU) 2018/1724 (Single Digital Gateway Regulation (SDG)).

- optimizirali bomo procese v NVO za njihovo učinkovitejše delovanje;
- e-izobraževanje: z nadgradnjo projekta Pametna šola, ki se izvaja v okviru EKP 2014-2020 bomo zagotovili nadaljnji razvoj celovitih in povezljivih informacijskih rešitev administrativnega vodenja in upravljanja šol ter resornega ministrstva s standardizacijo njihovih postopkov, poenotenimi podatki, debirokratizacijo in digitalizacijo poslovanja.
- Pametna mesta, skupnosti in vasi:
 - spodbujanje podpornega okolja za digitalno preobrazbo procesov, sistemov in storitev lokalnih skupnosti, vključno s strateškim projektom povezovalne platforme za lokalne skupnosti;
 - dvig digitalnih kompetenc v lokalnih skupnostih;
 - participacija lokalnih skupnosti pri deljenju ali uporabi in obvladovanju podatkov na skupni podatkovni infrastrukturi, kot podlagi za uvajanje lokalnih digitalnih dvojnikov in izkoriščanja sinergij povezovanja z državnimi digitalnimi rešitvami.
- Digitalne inovacije na področju prostora in okolja: digitalno preobrazbo prostora iz EKP 2014-2020 in NOO bomo nadgradili z gradniki UI, navidezne in obogatene resničnosti, večdimenzionalnosti, uvedbe novih tehnologij Building Information Modeling (BIM), velepodatki ipd., ter zagotovili t.i. njihovo umestitev v prostor skladno s konceptom »Geospatial Knowledge Infrastructure« ki bo gospodarstvu in drugim uporabnikom nudila pomoč pri uporabi podatkov in storitev za boljše poslovanje, RRI, produkcijo in trženje globalno konkurenčnih inovativnih visokotehnoloških rešitev na vseh področjih, kjer sta ključna lokacija in čas. Vzpostavitev »Digitalnega podatkovnega ekosistema«, ki bo omogočal hitrejša in avtomatizirano spremljanje stanja in s pomočjo modeliranja ter predvidevanja načrtovati potrebne ukrepe.
- Digitalizacija javnih storitev za poslovne subjekte in državljane: vzpostavljene bodo celovite pametne mobilne javne storitve, omogočeni razširjeni vpogledi in izboljšano upravljanje lastnih osebnih podatkov iz javnih evidenc. Zagotovili bomo dosegljivost, usklajenost in povezljivost digitalnih storitev s podatkovnimi viri, ki jih pristojne institucije z zmogljivimi in pametnimi orodji lahko samostojno modelirajo. Vzpostavljena bo enotna, sodobna platforma za prijavo v e-storitve, e-pooblaščenje, kreiranje in verifikacijo e-podpisa, e-vročanje¹⁴⁰. Dostopna bo preko mobilnih naprav in uporabna tudi čezmejno. Nadgrajeni bodo gradniki interoperabilnega ekosistema (platforma), podatkovna algoritmična in analitska orodja z uporabo sodobnih tehnologij ter podatkovni prostor za javno upravo¹⁴¹ za obdelavo in izmenjavo podatkov v podporo digitalnim javnim storitvam.
- Digitalizacija slovenskega jezika, kulturne dediščine in pomoč ranljivim skupinam: izdelava in nadgradnja korpusov primerno obdelanih govornih besedil, ki so podlaga za razvoj govornih tehnologij; razvoj modelov, orodij in aplikacij za izboljšanje dostopnosti, distribucije in konkurenčnosti kulturnega sektorja, ohranjanje (zlasti ogrožene) kulturne dediščine, lažji dostop do vsebin kulturne dediščine in za njihovo ponovno uporabo, krepitev informacijskih in komunikacijskih kompetenc delavcev in uporabnikov v relevantnih sektorjih ter zagotavljanje dostopnosti programskih vsebin za gluhe in naglušne.
- Podpora uvajanju rešitev UI v gospodarstvo, javno upravo in družbo:
 - podpora projektom razvoja in uvajanja UI v gospodarstvu in javnem sektorju v skladu z usmeritvami NpUI;

¹⁴⁰ Povezano z Uredbo (EU) 910/2014 (eIDAS).

¹⁴¹ Povezano z Uredbo (EU) o evropskem upravljanju podatkov (Data Governance Act).

- podpora referenčnim izvedbenim projektom uvajanja UI v konkretne rešitve v podporo digitalizaciji poslovanja gospodarskega in javnega sektorja, vključno z zagotavljanjem ustreznega pravnega okolja in podpornih aktivnosti za zagotavljanje zaupanja javnosti;
 - vzpostavitev ustrezne tehnološke infrastrukture, vključno s testno in podatkovno infrastrukturo.
- Digitalizacija storitev in procesov v pravosodju z uvedbo celovitih rešitev, ki bodo omogočile popolne digitalne izkušnje poslovanja s sodišči (tako v konkretnem postopku kot tudi z zagotovitvijo spletne informacije o sodstvu, postopkih in pravni državi), z notarji in z drugimi pravosodnimi organi (med drugim z vzpostavitvijo digitalne vstopno/izstopne točke na Državnem odvetništvu, zagotovitvijo tehničnih rešitev za izvajanje Zakona o prekrških, ipd.);
- vsebine *spodbujanja digitalne preobrazbe MSP*, kjer mora Slovenija zagotoviti tako nadgradnjo podpornega okolja kot ciljne instrumente podpore podjetjem, zato bodo ukrepi usmerjeni v:
 - spodbujanje celovite digitalne transformacije MSP zaradi slabe integracije digitalnih tehnologij v poslovne procese MSP. Spodbujali bomo pripravo in izvedbo digitalnih strategij podjetij, s prenovo poslovnih modelov ter spremembo procesov, tudi v tradicionalnih gospodarskih panogah, ki se soočajo z največjo konkurenco na trgu ter digitalizacijo MSP za nastope na tujih trgih (e-poslovanje).
 - Spodbujanje digitalne preobrazbe za izboljšanje podjetniškega, inovacijskega, finančnega in raziskovalnega okolja (vezano na S5) – razvoj in implementacija digitalne preobrazbe (uvajanje naprednih tehnologij) storitev za področja S5 in širše. Ukrepi bodo naslovili tudi spodbujanje razvoja in uporabe UI in druge napredne digitalne tehnologije (npr. tehnologije porazdeljenih evidenc) ter zagotovili, da podjetja dobijo ustrezno podporo, kader, kompetence, se seznanijo z dobrimi praksami iz tujine in uvedejo potrebne spremembe.
 - Spodbujanje varne digitalne preobrazbe, ki vključuje certificiranje, standardizacijo ter akreditacijo izdelkov, podatkov, procesov in tehnologij ter integracijo s podatki in storitvami javne uprave;
- spodbujanje podpornega in poslovnega okolja za digitalno preobrazbo družbe, podjetij in javnega sektorja, kar vključuje krepitev delovanja in storitev MSP obstoječih in novih mehanizmov in institucij za digitalno preobrazbo (digitalna inovacijska stičišča, zbornice, vozlišča in drugi deležniki, mreže Fablabov, platforme za podporo verigam vrednosti, digitalni kreativni centri – design in oblikovanje, itd.) in izboljšanje povezave med gospodarstvom in javnim sektorjem.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Ugotovljeno je bilo, da noben ukrep nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: MSP, javna uprava in pravosodje, lokalna samouprava, lokalne skupnosti, nevladne organizacije, raziskovalne organizacije, subjekti s področja kulture, državljani, idr.

Upravičenci: MSP, institucije podpornega okolja, izvajalske institucije, organizacije, ki izvajajo neformalna usposabljanja, NVO, ustanove, ki se ukvarjajo s prikrajšanimi in invalidi, VIZ, ministrstva, osebe javnega prava, lokalne skupnosti, javni zavodi ali agencije, visokošolski zavodi, raziskovalne organizacije, organi državne uprave ter ostali deležniki, ki bodo prepoznani kot upravičenci.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti spolov in enakih možnosti za vse bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh v skladu z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah, načeli Evropskega stebra socialnih pravic in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnično, narodno in versko pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Ukrepi za ranljive skupine so predvideni predvsem v sklopu digitalizacije slovenskega jezika, in sicer z namenom večje dostopnosti vsebin (npr. podnaslavljanje TV programov) ranljivim skupinam, ter na področju digitalne vključenosti itd. Z ukrepi za dvig digitalne vključenosti bomo naslavljali različne skupine (npr. NVO, državljane, ipd.), usmerjeni pa bodo v zmanjševanje razlik, tako pri dostopu do interneta in opreme, kot tudi varnosti in digitalnemu opismenjevanju, kar bo posledično prispevalo tudi k splošnemu izboljšanju položaja v družbi ter zmanjševanju neenakosti.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja niso predvideni medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi, bodo pa ukrepi prispevali k izboljšanju sodelovanja tudi izven Slovenije, kot npr. z digitalizacijo MSP za nastope na tujih trgih (e-poslovanje), ki bo podjetjem omogočilo vključevanje na tuje trge in tudi večjo konkurenčnost.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predhodna ocena potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je ugotovila vrzel predvsem na področju digitalizacije gospodarstva. Kljub temu se uporaba FI na tem specifičnem cilju ne načrtuje iz sredstev Programa, saj je predvidena za podporo investicijam za razvojne projekte s področja digitalizacije kombinacija nepovratnih sredstev iz tega cilja in povratnih sredstev iz nacionalnih sredstev - namenskega premoženja Slovenskega podjetniškega sklada oz. revolvinga sredstev v razmerju 30 % nepovratnih sredstev (subvencij) in 70 % posojil iz nacionalnih virov (posojila se bodo končnim prejemnikom dodeljevala pod enakimi pogoji na območju celotne Slovenije). Sredstva se bodo tako multiplicirala, s čimer bo pokrito več potreb za financiranje digitalizacije MSP.

2.1.1.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	1.230
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	950
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	82
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	48
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	0	1.148
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	0	902

1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO13	Vrednost digitalnih storitev, produktov in procesov, razvitih za podjetja	euro	0	6.033.884
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO13	Vrednost digitalnih storitev, produktov in procesov, razvitih za podjetja	euro	0	9.172.478
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO14	Javne ustanove, ki so prejele podporo za razvoj digitalnih storitev, produktov in procesov	javne ustanove	1	121
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO14	Javne ustanove ki so prejele podporo za razvoj digitalnih storitev, produktov in procesov	javne ustanove	4	131

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki po vrednosti dosegajo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	euro	0	2022	5.440.000	Upravičenci, MGRT	
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki po vrednosti dosegajo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	euro	0	2022	3.240.000	Upravičenci, MGRT	
1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR11	Uporabniki novih in nadgrajenih javnih digitalnih storitev, produktov in procesov	uporabniki/leto	0	2022	591.463	Upravičenci, ministrstvo	Število prenosov digitalnih podatkov in uporaba storitev
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR11	Uporabniki novih in nadgrajenih javnih digitalnih storitev, produktov in procesov	uporabniki/leto	0	2022	779.257	Upravičenci, ministrstvo	Število prenosov digitalnih podatkov in uporaba storitev

1	RSO1.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR12	Uporabniki novih in nadgrajenih digitalnih storitev, produktov in procesov, ki jih razvijajo podjetja	uporabniki/leto	0	2022	262.000	Javne institucije, podjetja	
1	RSO1.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR12	Uporabniki novih in nadgrajenih digitalnih storitev, produktov in procesov, ki jih razvijajo podjetja	uporabniki/leto	0	2022	238.000	Javne institucije, podjetja	

2.1.1.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	013	14.855.292
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	013	9.638.074
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	016	25.060.934
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	016	18.849.114
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	018	11.674.546
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	018	7.841.184

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	01	51.590.772
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	01	36.328.372

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	33	51.590.772
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	33	36.328.372

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.2	03	51.590.772
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.2	03	36.328.372

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.1.3 Specifični cilj RSO1.3. Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, med drugim s produktivnimi naložbami (ESRR)

2.1.1.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Cilj specifičnega cilja je povečati konkurenčnost gospodarstva z ustvarjanjem izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ter okrepiti družbeno odgovornost podjetij, ki bo omogočala hitrejši prehod v podnebno nevtralno družbo. Ustvarjanje visoke dodane vrednosti bo podprto z inovacijami, spodbujanjem ustvarjalnosti ter izkoriščanjem vseh priložnosti, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Pomemben dejavnik je tudi zagotavljanje spodbudnega in predvidljivega okolja za poslovanje in investicije z upoštevanjem posebnosti malih podjetij, spodbujanje povezovanja s kulturno kreativnimi sektorji ter internacionalizacija podjetij.

Da se okrepi rast in konkurenčnost MSP, bodo vlaganja in ukrepi izhajali iz S5 in bodo osredotočeni na:

- področje *razvoja in optimizacije ekosistema za podporo podjetništvu in inovativnosti*, z naslednjimi ukrepi:
 - nadgradnja in izvajanje celovitih storitev za podporo podjetjem pri nastajanju, rasti in razvoju kakor tudi pri prehodu v nizkoogljično krožno gospodarstvo (v okviru npr.: točk SPOT Svetovanje, subjektov inovativnega okolja: univerzitetni in podjetniški inkubatorji, tehnološki parki, pospeševalniki, co-working prostorov, učnih laboratorijev, projekta PONI – podjetno nad izzive). Poudarek bo tudi na posebnih ciljnih skupinah (npr. mladi, ženske), ki bodo lahko prejeli tudi spodbudo za začetek podjetniške poti.
 - Nadgradnja sistema SPOT Global za domače izvoznike in tuje vlagatelje v smeri učinkovitejše in prilagojene podpore pri mednarodnem poslovanju (npr. informacije, predstavitev, svetovanje, pisarne v tujini, regionalna skrbništva, prilagojeni programi mentorstva in usposabljanja s področja mednarodnega poslovanja za krepitev potencialov v podjetjih).
 - Nadgradnja ekonomsko poslovne infrastrukture v smeri RRI, izboljšanja upravljanja, krepitev sodelovanja in sinergijskih učinkov med podjetji v poslovnih conah in v smeri specializacije na prednostna področja S5. Ureditev ekonomsko poslovne infrastrukture, ki je potrebna za delovanje inkubatorjev, s čimer bomo komplementarno z ukrepi NOO in SPP spodbudili lokalna podjetja in tudi podjetniški ekosistem k večji produktivnosti in inovativnosti, v smeri ozelenitve in digitalizacije procesov s fokusiranjem na prednostna področja.
 - Pametno upravljanje turističnih destinacij slovenskega turizma ter ukrepi za vključevanje in spodbujanje potencialov kulture, kulturne in naravne dediščine za podjetništvo in turizem. Poudarek bo na razvoju turističnih destinacij in njihovem aktivnem upravljanju na destinacijski in podjetniški ravni (strateško načrtovanje in koordinacija dela upravljanja destinacij, razvoj in promocija turističnih produktov na ravni ekosistema, vključno z valorizacijo kulturne in naravne dediščine, povezovanje turistične ponudbe, promocija, digitalizacija, mobilnost, dvig kvalitete turističnih storitev, dvig kompetenc destinacijskih

- organizacij). Upravljanje destinacij je eden izmed ključnih elementov uspešnosti in konkurenčnosti turizma in v tem smislu posredno naslavlja prav vse razvojne cilje.
- Podpora nacionalni platformi kulturnih in kreativnih industrij (kulturno-kreativni sektor). Za krepitev družbe znanja ter dvig inovativnosti in ustvarjalnosti je pomembno pospešiti uporabo in povezovanje novega znanja, umetniških dosežkov, kulturnih in kreativnih industrij s preostalimi sektorji gospodarstva in družbe ter z najnaprednejšimi tehnologijami.
 - Krepitev administrativne usposobljenosti podjetij na področju e-javnega naročanja;
- področje *prehoda novih podjetniških podjetij in novonastalih podjetij v fazo hitrejše rasti (start-up podjetja in podjetja v prehodu v naslednjo fazo rasti) in ukrepov za hitrorastoča podjetja (scale-up podjetja)*, kjer načrtujemo:
 - spodbujanje mladih podjetij in novih podjetniških podjetij (start-up podjetij) za začetno delovanje, ki se bo prednostno osredotočalo na področja skladna z načeli podnebne nevtralnosti in krožnega gospodarstva. Izboljšali bomo ustanavljanje, poslovanje podjetij in realizacijo njihovih razvojnih potencialov ter konkurenčnost na domačih oz. tujih trgih, kar bo prispevalo k znižanju stopnje umrljivosti podjetij v začetnem obdobju poslovanja in spodbudilo njihovo rast.
 - Različni ukrepi za hitrorastoča podjetja (scale-up in scale-out), ki bodo zajemali identifikacijo (potencialnih) hitrorastočih podjetij, oblikovanje izkušene mentorske ekipe (coaching, mentoring) v podporo rasti in razvoju podjetja (usposabljanje podjetij v tujini), izmenjavo izkušenj uspešnih podjetnikov (s promocijskimi in networking dogodki), sodelovanje z izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami ter ponudniki svetovalnih storitev, tesno sodelovanje s finančnimi institucijami in investitorji (financiranje scale-up podjetij, predvsem lastniško);
 - področje *rasti in razvoja podjetij (različne spodbude, npr. spodbude za inovacije, vključno z družbenimi, idr.)* z ukrepi za uvedbo inovativnih pristopov v različnih segmentih poslovanja podjetij, kar narekujejo trendi globalnega okolja (prehod v nizkoogljično družbo, staranje prebivalstva idr.). S tem bomo zagotavljati njihovo nadaljnjo rast in razvoj ter povečali njihovo inovativnost in konkurenčnost. Izvajali bomo ukrepe:
 - spodbujanje procesnih izboljšav, prenove poslovnih procesov, strateške transformacije in novih poslovnih modelov na področjih relevantnih za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo ter uvajanje poslovne odličnosti v podjetja, vključno z zagotavljanjem internih sistemov za zagotavljanje kakovosti storitev.
 - Razvoj novih in izboljšanih proizvodov in storitev s ciljem dviga dodane vrednosti ali ustvarjanja delovnih mest, vključno z razvojem proizvodov in storitev na področju srebrne ekonomije in na področju uporabe naravnih obnovljivih materialov, ki omogočajo hitrejši zeleni prehod.
 - Spodbude manjših vrednosti (vavčerji) na specifičnih področjih, kjer obstajajo vrzeli znanja in kompetenc, s čimer bodo MSP krepila svojo konkurenčnost, kompetence in inovativnost na področjih, ki izhajajo iz njihovih potreb (npr. zaščita intelektualne lastnine, certificiranje, znaki za okolje, standardi kakovosti, prenos lastništva, internacionalizacija, poslovna odličnost).
 - Spodbujanje socialnih (družbenih) inovacij in socialnih podjetij za reševanje družbenih potreb z razvojem novih izdelkov, storitev in modelov (neposredne spodbude, razvoj podpornega okolja za družbene inovacije, kompetenčnih centrov, razvoj orodij za merjenje družbenih učinkov, platform za družbene inovacije ipd.).

- Spodbujanje investicij in obratnih sredstev povezanih z investicijami v obliki garancij (možno s subvencijo obrestne mere);
- področje *internacionalizacije in sodelovanja na področju makroregij preko oblikovanja partnerstev s podjetji na tujih trgih, promocije in krepitev znamk proizvodov in storitev slovenskih podjetij v tujini ter skupnih vlaganj na tujih trgih*, kjer bomo izvajali ukrepe, ki bodo zagotovili celovito podporo vključevanju podjetij v globalne verige vrednosti oz. internacionalizaciji slovenskega gospodarstva v skladu s S5:
 - spodbujanje diverzifikacije slovenskega izvoza na tretje trge zaradi prevelike odvisnosti od tradicionalnih trgovinskih partneric v EU. Podpirali bomo celostni izvoz znanja v obliki novih inovativnih ukrepov, kot so mednarodno razvojno sodelovanje, skupna vlaganja na tujih trgih in mentoriranje podjetij v tujini.
 - Razvoj in krepitev znamk s ciljem dviga dodane vrednosti in boljšega pozicioniranja v globalnih verigah vrednosti Spodbujanje pilotnih in demonstracijskih projektov, namenjenih preizkušanju novih konceptov.
 - Za zmanjšanje poslovnih tveganj slovenskih podjetij na tujih trgih bomo spodbujali izvedbo študij izvedljivosti in izvoznih načrtov, ki bodo naslovile glavne izzive, priložnosti, nevarnosti in tveganja slovenskih podjetij z novimi in obstoječimi produkti/storitvami na tujih trgih.
 - Podpora poslovnih in razvojnih partnerstev za krepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti z vključevanjem v mednarodne procese ter oblikovanjem kritične mase na regionalni ravni za globalni preboj na podlagi povezovanja kompetenc in potencialov deležnikov (uvajanje sodobnih poslovnih modelov, vstop na mednarodne trge, nišni preboj ipd.), s čimer bomo povečali sinergije med slovenskimi izvozniki in zmanjšali tveganja pri vstopu na tuje trge.
 - Izvedba organiziranih dejavnosti na specializiranih mednarodnih sejmih ter drugih pomembnejših dogodkih doma in v tujini za iskanje novih mednarodnih tržnih priložnosti za uspešno uveljavljanje podjetij na trgu. Podprli bomo prenos dobrih mednarodnih podjetniških praks, inovativne načine iskanja tujih poslovnih partnerjev ter dejavnosti za krepitev prepoznavnosti Slovenije in gospodarstva.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: potencialni podjetniki, mikro, mala in srednje velika podjetja, socialna podjetja, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja, nevladne organizacije, samozaposleni v kulturi, zadrage, NVO, ministrstva, izvajalske institucije.

Upravičenci: MSP, subjekti podjetniškega in inovativnega okolja, regionalne razvojne agencije, izvajalske institucije, nevladne organizacije, javni zavodi, samozaposleni v kulturi, zadrage, društva, destinacijske management organizacije in zasebni zavodi.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo, pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

V podjetništvu in družbi kot celoti lahko potencial uresničimo le, če bomo izkoristili vse naše talente in raznolikost. Enakost spolov prinaša nova delovna mesta in večjo produktivnost¹⁴². Za ženske podjetnice je nujna podpora pred vstopom na podjetniško pot kakor tudi po ustanovitvi podjetja, zato bodo ukrepi usmerjeni v usposabljanje in finančno podporo. Ženske se namreč pogosteje kot moški spopadajo s številnimi izzivi, ko se podajajo na samostojno pot, zlasti pri dostopu do finančnih sredstev, usposabljanju, povezovanju v mreže ter usklajevanju poslovnega in družinskega življenja. Poleg žensk, dodatno podporo pri vključevanju v podjetništvo potrebujejo tudi druge ranljive ciljne skupine (npr. mladi), ki lahko s svojim izkušnjami bistveno prispevajo k razvoju družbenih inovacij. Ravno slednje bistveno prispevajo k povečevanju (socialne) vključenosti ter s ponudbo blaga in storitev povečujejo dostopnost ter nediskriminacijo v vseh segmentih družbe. Hkrati bodo ukrepi usmerjeni tudi v prekinitev kroga medgeneracijske prikrajšanosti predvsem na področju spodbujanja srebrne ekonomije.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se na področju nadgradnje in izvajanja podpornega podjetniškega okolja na regionalni ravni oz. podjetniško usposabljanje predvideva naslavljanje pristopa regionalnega razvoja v skladu s potrebami, izhajajoč iz pripravljenih teritorialnih strategij (RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Medregionalno in čezmejno povezovanje bo potekalo preko subjektov podjetniškega in inovativnega okolja, ki se v okviru čezmejnih projektov povezujejo z drugimi sorodnimi institucijami, s čimer se zagotavlja prenos dobrih praks in krepi sodelovanje različnih deležnikov.

Z namenom spodbujanja raznolike turistične ponudbe (izdelkov in storitev) v okviru trajnostnega turizma je v okviru medregionalnih strategij (EUSAIR in EUSDR – Strategija EU za Podonavje) podprt 5. FLAGSHIP 5: "Razvoj trajnostnih in tematskih kulturnih poti/povezovanje

¹⁴² Sporočilo komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>.

kulturnih poti v EUSAIR. (AIR KULTURNE POTI)". Vsebina ukrepa ima sorodno vsebinsko podlago v načrtovanih ukrepih vseh štirih čezmejnih IP in transnacionalnih programih (predvsem TP Srednja Evropa, Adrion in Evro-MED).

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predhodna ocena potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je na opredeljenem tematskem naložbenem področju ugotovila vrzel. Uporaba finančnih instrumentov je predvidena. V Programu je podan indikativen obseg sredstev, namenjenih za FI. Konkreten obseg, vrste FI in optimalno alokacijo sredstev bomo oblikovali na podlagi odločitve o izbrani strukturi upravljanja FI in možnega obsega zagotavljanja sredstev za FI kot podporo nacionalnim virom.

2.1.1.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	534	5.104
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	388	3.696
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	128	2.880
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	89	2.154
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih instrumentov	podjetja	0	297
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih instrumentov	podjetja	0	193
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	625	3.173
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	445	2.220
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO05	Nova podjetja, ki so prejela podporo	podjetja	36	1.198
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO05	Nova podjetja, ki so prejela podporo	podjetja	20	675

1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO103	Podjetja z visoko rastjo, ki so prejela podporo	podjetja	0	8
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO103	Podjetja z visoko rastjo, ki so prejela podporo	podjetja	0	7
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	1	Projekti turističnih destinacij	število	15	15
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	1	Projekti turističnih destinacij	število	15	15

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki po vrednosti dosegajo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	euro	0	2022	155.246.000	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR02	Zasebne naložbe, ki po vrednosti dosegajo javno podporo (od tega: nepovratna sredstva, finančni instrumenti)	euro	0	2022	101.354.000	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR17	Nova podjetja, ki preživijo na trgu	podjetja	0	2022	277	MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR17	Nova podjetja, ki preživijo na trgu	podjetja	0	2022	165	MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	podjetja	0	2022	231	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	podjetja	0	2022	140	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR25	MSP z večjo dodano vrednostjo na zaposlenega	podjetja	0	2022	75	IS eMA, IO MGRT, MGRT	
1	RSO1.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR25	MSP z večjo dodano vrednostjo na zaposlenega	podjetja	0	2022	71	IS eMA, IO MGRT, MGRT	

2.1.1.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	013	3.300.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	013	1.700.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	021	64.008.953
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	021	37.906.872
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	023	10.470.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	023	2.460.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	024	22.484.400
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	024	8.852.600
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	025	19.999.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	025	12.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	01	77.652.353
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	01	36.529.472
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	02	7.500.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	02	7.500.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	04	35.110.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	04	18.890.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	24	10.470.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	24	2.460.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	33	109.792.353
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	33	60.459.472

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	01	2.415.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	01	585.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.3	03	117.847.353
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.3	03	62.334.472

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.1.4 Specifični cilj RSO1.4. Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo (ESRR)

2.1.1.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom spodbujanja nadaljnjega gospodarskega razvoja Slovenije je nujno, da se razvijejo znanja in spretnosti, potrebne za pametno specializacijo, industrijski prehod ter zeleno in digitalno preobrazbo na celotnem inovacijskem ciklu od razvoja, uvajanja do uporabe tehnologij in postopkov – specifično za razvojna podjetja, ki razvijajo najnaprednejše tehnologije (npr. digitalne, umetna inteligenca) kot tudi podjetja, ki te tehnologije uporabljajo za razvoj novih inovativnih proizvodov in storitev v vseh segmentih gospodarstva in družbe. Slednje vključuje vse od gospodarskih subjektov, institucij znanja do deležnikov podpornega okolja pametne specializacije, vključno s SRIP ter javnim sektorjem, ki mora raziskave in razvoj podpirati tudi z inovativnim oblikovanjem politik in predpisov ter kot prvi kupec inovacij (inovativno, zeleno, predkomercialno javno naročanje). Na ta način bomo poskušali nasloviti pomanjkanje znanj in spretnosti ter neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih. S ciljem zlasti da se:

- zmanjšajo omejitve zmogljivosti v gospodarstvu in obravnavajo izzivi, povezani s tehnološkimi spremembami in industrijskim prehodom ter
- podpre rast MSP ter omogoči internacionalizacija,

bodo ukrepi tega specifičnega cilja namenjeni ožanju razkoraka med sistemom izobraževanja in trgom dela prvenstveno na prednostnih področjih S5, vlaganjem v spretnosti in kompetence na področju družbene inovativnosti, obenem pa se bodo določeni komplementarni ukrepi (med katerimi je za S5 najpomembnejši razvoj in polna vzpostavitev orodja Platforma za napovedovanje kompetenc) izvedli znotraj CP 4.

V okviru tega specifičnega cilja bodo zato z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja:

- *krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in v podporo inovativnosti za podjetja in ostale deležnike v gospodarstvu*, kjer bodo aktivnosti usmerjene predvsem v nadaljnjo krepitev in osredotočenje delovanja kompetenčnih centrov za razvoj kadrov na vseh prednostnih področjih in prečnih vsebinah svežnja ukrepov S5. Ukrep je namenjen izpopolnjevanju in razvoju kompetenc zaposlenih s pomočjo razvoja kompetenčnih modelov in krepitev povezovanja podjetij ter izmenjave znanj, mobilnosti zaposlenih, izmenjave dobrih praks v okviru in na podlagi kompetenčnih centrov za razvoj kadrov, v okviru katerih se že v obstoječem programskem obdobju izvajajo neformalne oblike izobraževanj in usposabljanj. Ukrep, ki se je izkazal za uspešnega v preteklem obdobju, bo tudi v obdobju 2021-2027 z vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitev mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu in razvoju relevantnih spretnosti in kompetenc posameznih podjetij in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela. Z izvajanjem ukrepa ter vključitvijo delodajalcev v načrtovanje izobraževanj bomo krepili rast in konkurenčnost podjetij ter zmanjševali neusklajenost ponudbe in povpraševanja znanj in spretnosti na trgu dela, hkrati pa

komplementarno prispevali k ostalim ukrepom v okviru pametne specializacije. Ukrep bo dosegel komplementarne učinke z ukrepi izobraževanja odraslih v okviru SC ESO4.7 (VŽU) na CP 4;

- *priprava in izvajanje fleksibilnih študijskih programov za izpopolnjevanje diplomantov in mikro dokazil*, prvenstveno na prednostnih področjih opredeljenih v S5 ter v neposrednem sodelovanju s SRIP-i oz. gospodarstvom, da bomo omogočili hitrejši in kvalitetnejši prehod iz sistema izobraževanja v zaposlenost in do usposabljanje diplomantov. Z razvojem ponudbe študijskih programov za izpopolnjevanje je možno doseči hitrejšo odpravo vrzeli med pridobljenimi predmetno-specifičnimi znanji diplomanta in pričakovani delodajalca. Priprava študijskih programov za izpopolnjevanje, kot tudi drugih oblik mikro dokazil, za razliko od študijskih programov za pridobitev izobrazbe, poteka namreč hitreje in lahko zagotovi izpolnitev trenutno aktualnih potreb po znanjih na trgu dela, še posebej na področjih, ki so ključna z vidika razvoja in uporabe znanj in spretnosti na prednostnih področjih, ki jih opredeljuje S5. Delodajalci pogosto pričakujejo od diplomantov ozka, specialna znanja, ki jih ni mogoče zagotoviti v okviru temeljnih ciljev študijskih programov za pridobitev izobrazbe, kvaliteten študijski program za izpopolnjevanje pa jih lahko. Pri tem je pomembno dodatno okrepiti tudi samo vlogo visokošolskih institucij pri soustvarjanju in razvoju znanj in spretnosti v okviru prednostnih področij S5. Pričakovani dolgoročen učinek tega ukrepa je okrepljena vpetost visokošolskih institucij v širše okolje z vzpostavljenim mehanizmom za prepoznavanje kratkoročnih in srednjeročnih potreb po visokošolskih znanjih, ki pripravljavcem študijskih programov za pridobitev izobrazbe zagotavlja tudi povratno informacijo o relevantnosti znanj diplomanta za njegovo kariero v lokalnem in širšem okolju. S tem se bo krepila vloga visokošolskih institucij na področju VŽU, kot tudi močnejše naslovilo/preprečilo pomembno težavo, ki smo ji priča v Sloveniji, to je beg možganov diplomantov. Pri razvoju programov bo velik poudarek na rezultatih novo nastajajočega systemskega orodja - Platforme za napovedovanje kompetenc, ki se bo razvijala v okviru CP 4, SC ESO4.2, s čimer se bo zagotovilo tudi komplementarnost med cilji politik;
- *krepitev znanj in spretnosti systemskih izvajalcev pametne specializacije*: (i) zaposleni v SRIP-ih, (ii) zaposleni na ministrstvih ter ostalih izvajalskih organizacijah ukrepov S5. V obdobju 2014-2020 se je pri obeh akterjih večnivojskega upravljanja izkazal močan manko potrebnih znanj in spretnosti ter kompetenc za oblikovanje novih rešitev in spodbud na področju pametne specializacije ter njihovem udejanjanju. Zato je za učinkovito in kakovostno načrtovanje, pripravo in izvajanje ukrepov S5 ključno zagotoviti ustrezno usposobljenost različnih deležnikov, vključenih v vzpostavljeno več nivojsko upravljanje S5 ter okrepiti sistem spremljanja in vrednotenja S5. V skladu s tem, bodo aktivnosti usmerjene predvsem v:
 - usposabljanje koordinatorjev in ostalih zaposlenih pri relevantnih deležnikih (npr. SRIP-i): v obdobju 2014-2020 se je izkazala močna potreba po kontinuiranem vlaganju v institucionalno usposobljenost oz. opolnomočenje zaposlenih pri deležnikih, ki lahko s svojim znanjem s področij znanstveno-tehnološkega razvoja in vpogledom v potrebe gospodarstva in raziskovalne sfere pomembno prispevajo k učinkovitejšemu izvajanju S5;
 - usposabljanje zaposlenih na ministrstvih, izvajalskih institucijah ter širše v javnem sektorju o ukrepih, ki izhajajo iz S5: v javnem sektorju in pri drugih deležnikih je ključno razvijati spretnosti in kompetence na področju družbene inovativnosti in systemskega inoviranja (npr. preko stičišča za reševanje družbenih izzivov, ki bi se lahko pilotno osredotočalo na prototipiranje rešitev na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je horizontalna tema S5);

- izboljšanje sistema spremljanja in vrednotenja izvajanja S5: treba je predvsem zagotoviti, da bodo vsi deležniki razpolagali z ustreznimi informacijami, saj bo le tako mogoče zagotoviti merjenje rezultatov in učinkov S5 ter ustrezno naslavljanje novih izzivov.

V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« smo za vsak predviden ukrep ocenili njegov vpliv na okoljske cilje. Na podlagi odgovorov na vprašanja iz kontrolnega seznama ugotavljamo, da noben izmed predvidenih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev. Tehnična merila so navedena v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: mala in srednje velika podjetja, SRIP, ministrstva, izvajalske institucije, delodajalci, zaposleni, visokošolski zavodi, partnerji v okviru raziskovalno-razvojnih programov, partnerji v okviru projektov SRIP in drugi relevantni partnerji.

Upravičenci: JŠRIPS, visokošolski zavodi, ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

V okviru javnega razpisa za pripravo in izvajanje fleksibilnih študijskih programov za izpopolnjevanje diplomantov bo vključeno merilo, ki bo nagrajevalo prijavitelje, ki bodo v projekt vključili aktivnosti spodbujanja vključevanja žensk v izobraževanje s ciljem pridobitve kompetenc s področja STEM.

Osnovni namen ukrepa Krepitev znanj in spretnosti sistemskih izvajalcev pametne specializacije pa je krepitev kompetenc s področja pametne specializacije, ki po vsebini prav tako spadajo v večji meri na področje STEM poklicev. Vsem ključnim deležnikom bo dana možnost, da pridobijo dodatne kompetence.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V EUSAIR potekajo aktivnosti s podporo projekta FP EUSAIR za spodbujanje inovacij v Jadransko-Ionski makroregiji na področju Okolja, trajnostnega turizma, energetike in transporta ter modrega gospodarstva. Poseben poudarek je tudi na projektu BLUEAIR – Interreg ADRION, ki spodbuja nastanek Pametne specializacije za celotno EUSAIR na področju Modre rasti in s slednjo povezanih inovacij oz. inovacijskega okolja. Poleg tega je bil v okviru stebra 1 za Modro rast EUSAIR dogovorjen, med vsemi državami, makroregionalni projekt oz. flagship projekt z naslovom: Fostering quadruple helix ties in the fields of marine technologies and blue biotechnologies for advancing innovation, business development and business adaptation in blue bio-economy.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Uporaba finančnih instrumentov, v skladu s Predhodno oceno potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022), ni načrtovana. Predlagani ukrepi namreč ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna. Gre za ukrepe, katerih namen je krepitev znanj in spretnosti s področja pametne specializacije v javnem interesu in ki jih bodo v večji meri izvajala javne institucije (javni sklad, visokošolski zavodi, ministrstva), sicer v sodelovanju s SRIP-i in ostalimi deležniki S5, zato je na tem predmetnem SC predvidena v celoti uporaba nepovratnih virov.

2.1.1.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
1	RSO1.4	ESRR	Manj razvite regije	RCO101	MSP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo	podjetja	58	208
1	RSO1.4	ESRR	Bolj razvite regije	RCO101	MSP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za	podjetja	42	192

					pametno specializacijo, industrijski prehod in podjetništvo			
1	RSO1.4	ESRR	Manj razvite regije	5	Število vključenih institucij znanj v projekte za krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo	število	0	2
1	RSO1.4	ESRR	Bolj razvite regije	5	Število vključenih institucij znanj v projekte za krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo	število	0	2
1	RSO1.4	ESRR	Manj razvite regije	6	Deležniki SRIP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo	število	0	13
1	RSO1.4	ESRR	Bolj razvite regije	6	Deležniki SRIP, ki vlagajo v znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo	število	0	7

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
1	RSO1.4	ESRR	Manj razvite regije	RCR98	Zaposleni v MSP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavka, podjetniška, zelena, drugo)	udeleženci	0	2020	1.803	Upravičenec, MIZŠ, MDDSZ in eMA2	
1	RSO1.4	ESRR	Bolj razvite regije	RCR98	Zaposleni v MSP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavka, podjetniška, zelena, drugo)	udeleženci	0	2020	1.347	Upravičenec, MIZŠ, MDDSZ in eMA2	
1	RSO1.4	ESRR	Manj razvite regije	4	Zaposleni pri deležnikih SRIP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavka, podjetniška, zelena, drugo)	število	0	2021	31	Upravičenec in eMA2	
1	RSO1.4	ESRR	Bolj razvite regije	4	Zaposleni pri deležnikih SRIP, ki zaključijo usposabljanje za znanja in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo (glede na vrsto znanj in spretnosti: tehnična, upravljavka, podjetniška, zelena, drugo)	število	0	2021	19	Upravičenec in eMA2	

2.1.1.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	023	13.220.200
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	023	4.709.900
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	170	3.590.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	170	1.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	01	16.810.200
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	01	5.709.900

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	33	16.810.200
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	33	5.709.900

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	02	5.266.000
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	02	1.776.000
1	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.4	03	11.544.200
1	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.4	03	3.933.900

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.2 Prednostna naloga 2: Digitalna povezljivost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☒ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezljivosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.2.1 Specifični cilj RSO1.5. Izboljšanje digitalne povezljivosti (ESRR)

2.1.2.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Nepokritih belih lis v Sloveniji, ki nimajo vsaj 100 Mbps, predstavlja več kot 108.000 gospodinjstev/stanovanj¹⁴³, pri čemer moramo poudariti, da jih veliko od teh nima zagotovljenega niti 30 Mbps, hkrati pa imajo slabo pokritost z mobilnim signalom¹⁴⁴. Stanje na terenu je takšno tudi zato, ker gre predvsem za bele lise na podeželju, in večinoma za hribovite konfiguracije in za gradnjo na težko dostopnih terenih z redko poseljenostjo, kjer tudi z dosedanjimi ponujeno subvencijo države ni bilo zadostnega tržnega interesa operaterjev za gradnjo širokopasovnih omrežij. Na tem področju je ključna vloga države, da zagotovi sredstva za gradnjo. V trenutnem Operativnem programu za obdobje 2014-2020 je bilo iz naslova evropskih kohezijskih sredstev sofinanciranih 27.824.202,20 evrov za izgradnjo 15.424 belih lis oz. omogočenih gospodinjstev. S sredstvi NOO (30 mio evrov) je namen zagotoviti sofinanciranje za približno 8.500 belih lis oz. gospodinjstev/stanovanj, za katera je izgradnja širokopasovnega omrežja še posebej zahtevna in posledično tudi dražja.

¹⁴³ Geografski prikaz belih lis je dostopen na DID Bele lise (gov.si) in Geoportal AKOS (akos-rs.si). Konkreten seznam hišnih naslovov oz. gospodinjstev, ki so bila identificirana kot bele lise v poizvedovanju po tržnem interesu leta 2019 so bile predmet javnega razpisa GOŠO 4 [https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/GOSO/PRILOGA_2_RD_BL_GOSO4_V4.xlsx] in po njem še ostanek v GOŠO 5 [https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/GOSO-5/PRILOGA_2_GOSO5_BL_cist.xlsx]. Po končanem poizvedovanju po tržnem interesu leta 2021 je bila z edinimi operaterjem, ki ga je izrazil, podpisana pogodba za samo 1.500 gospodinjstev, zato bo predvidoma do konca leta 2022 izvedeno ponovno poizvedovanje po tržnem interesu, na podlagi katerega bodo identificirane bele lise za naslednje javne razpise.

[https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/GOSO/PRILOGA_2_RD_BL_GOSO4_V4.xlsx] in GOŠO 5 [https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/GOSO-5/PRILOGA_2_GOSO5_BL_cist.xlsx].
¹⁴⁴ Na področju digitalne povezljivosti bomo izhajali iz dejanskih potreb, ki bodo opredeljene v Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki ga je Vlada RS potrdila 25. 8. 2022, in so v celoti skladne z digitalnimi cilji EU.

Za digitalizacijo in digitalno preobrazbo podeželja, primestnih območij in mest so nujno potrebni priključki hitrosti vsaj 100 Mbps, saj brez širokopasovne povezave danes enostavno ni možno več zagotavljati ustreznih pogojev za delo in izobraževanje na daljavo, kakor tudi ne ustrezne dostopnosti vseh digitalno dostopnih javnih in zasebnih storitev. Na teh območjih, še posebej na podeželju, sloni v veliki meri tudi naše gospodarstvo, kmetijstvo, turizem, gozdarstvo, ki za svoj razvoj nujno potrebuje kakovostna in visoko zmogljiva širokopasovna omrežja, saj brez njih ni možno zagotoviti ustreznega in učinkovitega poslovanja, izobraževanja ter na splošno pospešenega in enakovrednega družbenega razvoja. Razvoj širokopasovne infrastrukture je pomemben tudi za razvoj 5G omrežij, avtonomne vožnje, in podobnega, saj razvoj le teh, brez zgrajene visoko zmogljive digitalne, širokopasovne infrastrukture elektronskih komunikacij, ni mogoč.

Razvoj hitrega širokopasovnega omrežja v Sloveniji za dosego cilja 100-odstotnega dostopa do hitre širokopasovne infrastrukture je pomemben cilj za Slovenijo, ki naj bi bil 100-odstotno dosežen do leta 2025 v okviru izvajanja Načrta razvoja gigabitne infrastrukture 2030, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela 25. avgusta 2022. Za dosego tega cilja je trenutno ugotovljena investicijska vrzel v višini 278.580.000 EUR javne podpore za 107.932 gospodinjstev. Dodatnih 15.326.344 EUR je načrtovanih za bone za povezljivost, čeprav vir financiranja še ni opredeljen in potrjen. Slovenija si bo prizadevala zapolniti to vrzel s 30 milijoni EUR iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in tudi z drugimi finančnimi viri, ki ne vključujejo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Gospodinjstva na podeželju predstavljajo 45 % vseh gospodinjstev v Sloveniji. Leta 2021 je imelo že 70,68 % podeželskih gospodinjstev širokopasovni dostop NGN (DESI 2022), od tega je imelo 51,52 % zelo zmogljiva omrežja. Z načrtovano podporo Slovenija pričakuje, da bo do leta 2025 imela 100 % podeželskih gospodinjstev širokopasovni dostop, od tega 100 % gospodinjstev s hitrim širokopasovnim dostopom. Polna pokritost je tako načrtovana za leto 2025.

Uvajanje naprednih tehnologij v gospodinjstva/stanovanja, gospodarstvo in javne institucije bo zahtevalo visoko zmogljivo infrastrukturo, ki bo omogočala uporabo najnovejših digitalnih tehnologij in storitev ter tako omogočila t.i. gigabitno družbo. Preko teh ukrepov sledimo tudi smernicam enotnega trga za javno sofinanciranje infrastrukture, kjer ni tržnega interesa vlagateljev.

Ukrep torej predvideva sofinanciranje gradnje odprte visoko zmogljive širokopasovne infrastrukture oziroma širokopasovnih povezav do, gospodinjstev/stanovanj, podjetij in javnih institucij za potrebe uvajanja novih storitev in tehnologij, kot so e-poslovanje, e-izobraževanje, IoT, pametne hiše/objekti/domovi, 5G, ipd., na območjih, kjer taka omrežja danes še ne obstajajo (odprta visoko zmogljiva širokopasovna omrežja hrbtenična/dostopovna, katerih zmogljivost bo takoj omogočala prenosne hitrosti vsaj 100 Mbps do končnega uporabnika, v prihodnosti nadgradljiva na 1 Gbps) in za njihovo gradnjo ne obstaja interes operaterjev oz. investitorjev. Za vzgojno-izobraževalne zavode pa bodo podprte navedene naložbe tudi izven navedenih območjih, da se zagotovi dolgoročnost, ekonomska vzdržnost in ustrezno tehnično upravljanje te infrastrukture, kar je nujno za nemoten izobraževalni proces.

Pri izvajanju ukrepov se upošteva načelo preventive tako, da bo izpostavljenost prebivalstva z EMS, ki jih povzročajo naprave za digitalno povezljivost, zmanjšana na najmanjšo možno mero. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« izdanih na podlagi Uredbe o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost (C(2021) 1054 final) smo za predviden ukrep ocenili, da po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: gospodinjstva/stanovanja, VIZ, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja.

Upravičenci: podjetja, javni zavod ARNES.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Upravičena bodo gospodinjstva/stanovanja, za katera ni bil izkazan tržni interes. Ukrep javnega sofinanciranja gradnje omrežja (za izboljšanje digitalne poveztivosti) je namenjen temu, da se gospodinjstvom/stanovanjem, ki nimajo širokopasovnega dostopa do interneta z določeno prenosno hitrostjo in za katera zasebni investitorji oz. operaterji elektronskih komunikacij niso izrazili interesa za gradnjo v naslednjih treh letih, z javnimi sredstvi zagotovi ustrezen širokopasovni dostop. Ukrep je torej sam po sebi in v celoti namenjen temu, da se ščiti enakopravnost, vključenost in nediskriminacijo gospodinjstev/stanovanj, ki imajo slabšo digitalno infrastrukturo (in v pretežni meri, nikakor pa ne v celoti, je to na ruralnih območjih). Z drugimi besedami, z javnimi sredstvi se pozitivno diskriminira območja oziroma gospodinjstva/stanovanja s slabšo poveztivostjo, in sicer tako, da se jim zagotavljajo investicije v širokopasovno omrežje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru specifičnega cilja medregionalni, čezmejni ali transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za ukrepe investiranja, ki so namenjeni prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V skladu s Predhodno oceno potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) na tem področju ni bila ugotovljena smiselnost uporabe finančnih instrumentov oziroma obstaja vrzeli za finančne instrumente. Sredstva namenjena gradnji GOŠO projektov bodo namenjena pokrivanju »belih lis«-to so območja, kjer ni tržnega interesa operaterjev za gradnjo GOŠO. Tovrstni projekti ne zagotavljajo zadovoljivega denarnega toka, ki je predpogoj za uporabo podpore FI. Na geografska področja, kjer imajo operaterji tržni interes za gradnjo omrežij, se namreč z javnimi sredstvi ne bo posegalo. V celoti pa bodo spoštovana tudi pravila o dovoljenih državnih pomočeh.

2.1.2.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
2	RSO1.5	ESRR	Manj razvite regije	RCO41	Dodatna stanovanja z dostopom do zelo visokozmogljivega širokopasovnega omrežja	stanovanja	200	4.017
2	RSO1.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCO41	Dodatna stanovanja z dostopom do zelo visokozmogljivega širokopasovnega omrežja	stanovanja	122	2.439

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
2	RSO1.5	ESRR	Manj razvite regije	RCR53	Stanovanja z naročinami na zelo visokozmogljivo širokopasovno omrežje	stanovanja	0	2022	2.410	Upravičenci, SDP	Zadnji tržni interes je pokazal 108.000 belih lis. V sklopu NOO bomo pokrili 8.500 belih lis. Predvidoma konec leta 2022 bo izveden nov postopek

											poizvedovanja po tržnem interesu.
2	RSO1.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCR53	Stanovanja z naročninami na zelo visokozmogljivo širokopasovno omrežje	stanovanja	0	2022	1.463	Upravičenci, SDP	Zadnji tržni interes je pokazal 108.000 belih lis. V sklopu NOO bomo pokrili 8.500 belih lis. Predvidoma konec leta 2022 bo izveden nov postopek poizvedovanja po tržnem interesu.

2.1.2.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.5	034	13.650.000,00
2	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.5	034	3.415.620,00
2	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.5	035	1.934.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.5	035	663.124

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.5	01	15.584.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.5	01	4.078.744

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.5	33	15.584.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.5	33	4.078.744

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
2	ESRR	Manj razvite regije	RSO1.5	03	15.584.000
2	ESRR	Bolj razvite regije	RSO1.5	03	4.078.744

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3 Prednostna naloga 3: Zelena preobrazba za podnebno nevtralnost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.3.1 Specifični cilj RSO2.1. Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Skladno s 5. členom Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, bo Slovenija v obdobju od 2021 do 2030 morala energetske prenoviti skoraj 26 mio m² površin stavb oz. 1,3-1,7 mio m² letno, od tega dobro tretjino v standardu skoraj nič-energijskih stavb, ter v skladu z DSEPS zagotoviti zmanjšanje emisij TGP v stavbah za vsaj za 70 % do leta 2030 glede na leto 2005. Slovenija bo navedeno lahko dosegla z znatnim izboljšanjem energetske učinkovitosti in povečanjem izkoriščanja OVE v stavbah. V okviru zasledovanja cilja izboljšanja energetske učinkovitosti bo poseben poudarek namenjen gospodarstvu. Z namenom doseganja navedenih ciljev na področju spodbujanja energetske učinkovitosti ter zahtev evropskih direktiv, bodo vlaganja usmerjena v:

- *ukrepe energetske prenov stavb (tudi javnih) z upoštevanjem trajnostne gradnje ter naprednim upravljanjem sistemov v in na stavbah (tudi javnih):* vlaganja v energetske prenov stavb se bodo izvajala skladno z DSEPS, podpore pa bodo usmerjene tudi k ukrepom za izboljšanje upravljanja z energijo. Pri izvedbi ukrepov bomo upoštevali omilitvene ukrepe in usmeritve za varstvo okolja iz NEPN ter smiselno prilagojene omilitvene ukrepe na področju stavb kulturne dediščine. V okviru NOO se je osredotočalo primarno na obnovo in nadgradnjo posameznih stavbnih sistemov v stavbah, ki so v epidemiji covid-19 najbolj rizične za širjenje virusa, saj opravljajo nujne upravne in druge družbeno pomembne funkcije za zagotavljanje nemotenega dela državne uprave in opravljanje nujnih storitev za prebivalstvo. Poleg energetske obnove se je v manjšem delu predvidelo tudi druge oblike obnove, npr. protipotresna sanacija. Financiranje iz EKP bo naslavljalo preostale stavbe, ki niso bile zajete v NOO, so pa nujno potrebne prenov zaradi svoje slabe

energetske učinkovitosti. Z ukrepi bomo prispevali k cilju Slovenije povečanja energetske učinkovitosti do leta 2030 za vsaj 35 %, tj. da ob sistematičnem izvajanju sprejetih politik in ukrepov končna raba energije leta 2030 ne bo presegla 54,9 TWh (4.717 ktoe). V skladu z navedenim so na tem področju predvideni naslednji podukrepi:

- celovita energetska prenova stavb javnega sektorja: dolgoročni cilj na področju stavb javnega sektorja je energetska prenova čim večjega deleža skupne tlorisne površine. Na področju ožjega javnega sektorja (v nadaljevanju: OJS) pa je cilj 3 % skupne tlorisne površine, kjer so dosežene minimalne zahteve energetske učinkovitosti v skladu z nacionalno zakonodajo. DSEPS 2050 predvideva energetske prenove stavb OJS na podlagi izračuna skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi oseb OJS, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino, večjo od 250 m², in ki 1. januarja vsakega leta ne izpolnjujejo nacionalnih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti, določenih v skladu s 4. členom Direktive 2010/31/EU o energetski učinkovitosti stavb. Ta ukrep predvideva izvajanje energetskih prenov stavb v lasti in uporabi ožjega in širšega javnega sektorja, vključno z stavbami posebnega pomena (policija, vojska (dvonamenski objekti, ki niso namenjeni le vojaškemu, temveč tudi civilnim osebam), zapori, sodišča, infrastruktura na področju ZiR) ter stavb v lasti in uporabi občin, katerih namen je izvajanje dejavnosti v javnem interesu (npr. vzgojno-izobraževalni zavodi, domovi za starejše (pri čemer bodo sredstva usmerjena v višanje kakovosti, ob nepovečevanju nastanitvenih kapacitet), knjižnice, telovadnice, ipd.). Pri tem bodo posebne obravnave deležne stavbe s specifičnimi lastnostmi glede na tipologijo stavb, glede na namembnost ali glede na spremembe, ki so posledica energetske prenove. Glede na jasno identificirane prednosti energetskega pogodbenišтва predvsem v zvezi z doseganjem ciljev vezanih na zagotavljanje prihrankov energije ter smotnosti porabe sredstev, se bo projekte usmerjalo v izvedbo postopkov po različnih izvedbenih modelih energetskega pogodbenišтва. Hkrati se bo s sredstvi KS spodbujalo tudi pripravo projektov za energetske prenove javnih stavb, s čimer želimo spodbuditi prenove stavb javnega sektorja, skrajšati čas priprave dokumentacije in spodbuditi izvajanje nadaljnjih ukrepov, vezanih na izvedbo energetske prenove.
- Celovita energetska prenova stavb zasebnega storitvenega sektorja: predvideni so ukrepi na stavbah zasebnega storitvenega sektorja, kot so trgovine, pisarniške stavbe, gostinske stavbe, hoteli v zasebni lasti, ipd. Te stavbe v skladu z NEPN in DSEPS 2050 predstavljajo velik tehnični potencial za celovito energetske prenove. Učinkovita raba energije (v nadaljevanju: URE) in izraba OVE majhnim in srednje velikim podjetjem omogočata predvsem zmanjšanje stroškov za energijo in s tem izboljšanje poslovanja. Zaradi omejene velikosti ta podjetja običajno nimajo dovolj kadra in znanja in ne prepoznajo priložnosti, ki jih prinašajo ukrepi URE in OVE. Kljub temu, da so že na razpolago omejena javna sredstva v ta namen (sredstva Eko sklada, programi dobaviteljev energije), je potencial, ki ga je identificiral DSEPS 2050 velik, zato je za to ciljno skupino stavb več kot smiselno oblikovati poseben ukrep, ki bo pospešil ter pomagal odpraviti ovire, da se delež prenove zasebnega storitvenega sektorja poveča. V okviru teh sredstev je možna večja usmerjenost k spodbudam na različne tipologije stavb, da bi spodbudili več projektov, npr. hoteli, gostinski lokali zgodovinskega pomena s tehnološkimi ali gradbenimi posebnostmi, z namenom spodbujanja določenih specifičnih vrst stavb zasebnega sektorja glede na velik potencial prenove, kjer bi prepoznali njihov potencial in zanje razvili ustrezne finančne spodbude. Namen je tudi, da ta ukrep spodbudi oblikovanje paketov storitev, namenjenih tej ciljni skupini.
- Spodbujanje energetske prenove zasebnih večstanovanjskih stavb: v načrtovanem obsegu potrebnih energetskih prenov večstanovanjskih stavb v obdobju 2021-2030 so zajete praktično vse stavbe, tudi tiste, kjer so identificirane ovire in problemi

(razpršeno lastništvo v večstanovanjskih stavbah, demografska struktura lastnikov, energetska revščina, deljenje spodbud med lastnike in najemnike, nemotiviranost lastnikov, nujnost celovite prenove) zelo izraziti in je zato težko pričakovati, da bo do energetske prenove prišlo brez zunanje podpore. Doslej te stavbe niso bile predmet energetske prenove. Zato je eden od ukrepov nadgradnja dejavnosti energetske pisarne tudi na področju večstanovanjskih stavb v okviru Eko sklada, ki bo zagotavljala tehnično pomoč, identifikacijo potencialnih posameznih in skupinskih projektov energetskih prenov večstanovanjskih stavb, pripravo projektov energetske prenove, izvedbo razširjenih energetskih pregledov in izdelavo energetskih izkaznic stavb, oceno potencialov prenov, zbiranje informacij o soglasjih in strukturnih težavah lastništva stavb, itd. Za spodbuditev energetskih prenov in odpravo ovir, ki so v delu zasebnih večstanovanjskih stavb je predvideno podpreti več pilotnih demonstracijskih projektov, ki bodo naslavljali tudi druge probleme celovite prenove, ki se pojavljajo ob energetski prenovi (npr. skoraj nič energijska prenova večstanovanjske stavbe, celostna protipotresna in/ali požarna prenova ob energetski prenovi večstanovanjske stavbe, nič emisijska prenova večstanovanjske stavbe, energijska prenova večstanovanjske stavbe ob povečani energijski revščini zaradi razpršenega lastništva lastnikov).

- *ukrepe ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanja njihovega dostopa do nepovratnih sredstev ter zmanjšanja energetske revščine:* z ukrepom se želi prispevati k zmanjšanju energetske revščine in izboljšanju zdravja ter kvalitete življenja ljudi, ki jih prizadene energetska revščina. Načrtuje se nadgradnja instrumenta za URE v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva. V finančni perspektivi za obdobje 2014-2020 je že bilo namenjeno 5 milijonov evrov za reševanje energetske revščine s subvencioniranjem ukrepov URE. Izkušnje na osnovi izvedenih ukrepov iz obdobja 2014-2020 bodo predvsem pripomogle pri identificiranju ustreznih najbolj ranljivih deležnikov, kakor tudi pri oblikovanju ustreznih upravičenih stroškov energetske učinkovitosti. Prav tako so se izkazali tudi večji izzivi na področju komuniciranja z prejemniki oz. upravičenci teh ukrepov, saj so to v velikem deležu slabo pismeni ljudje, ki imajo večje težave že s samo pripravo vloge. Ukrepi na tem področju bodo zato namenjeni tako naložbam kot tudi svetovanju in ukrepom za spremembe vedenjskih navad. Svetovanje in druga izvedbena pomoč bodo namenjeni odpravi ovir, s katerimi se sooča ta ciljna skupina (dostop do informacij, večšine za izvedbo ukrepov ipd.), in se bodo kar najbolj naslonili na izkušnje pri nudenju pomoči tej ciljni skupini na drugih področjih.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru tega SC nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, gospodinjstva, gospodinjstva z nizkimi prihodki, izvajalci pogodbenega zagotavljanja prehrankov.

Upravičenci: podjetja, državna uprava, javni sektor, lokalne skupnosti, nevladne organizacije (prednost bodo imele organizacije, ki imajo dostop do oseb z nizkimi prihodki), zadrage (npr. stanovanjske).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebnostne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevani tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočiteljskega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva. Ukrep ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanja njihovega dostopa do nepovratnih sredstev ter zmanjšanja energetske revščine pa je po sami vsebini namenjen zmanjševanju socialne revščine in s tem socialnemu vključevanju najbolj ranljivih skupin.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja energetske učinkovitosti in zmanjšanja emisij TPG so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Območje Alp, Evro-Mediterran in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskemu prehodu na podnebno nevtralnost.

V okviru EUSAIR, stebra 2 - Povezana regija sta bila med državami makroregije dogovorjena dva makro-regionalna strateška flagship projekta, za katera ocenjujejo, da vplivajo tudi na področje energetske učinkovitosti: Power networks and market for a green adriatic-ionic region in Integrated natural gas corridors and market for a green adriatic-ionic region. V regiji se pričakuje več projektov na to vsebino.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V Predhodni oceni potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je bilo ugotovljeno, da je vrzel pri doseganju ciljev NEPN in drugih ključnih strateških dokumentov na področju investicij v energetske učinkovitost dovolj velika, da je uporaba finančnih instrumentov (v nadaljevanju: FI) smiselna. Uporaba FI je predvidena pri energetske prenovi stavb zasebnega storitvenega sektorja.

Za javni sektor se je že v obdobju 2014-20 izkazalo, da zaradi številnih razlogov opredeljenih v analizi izvajalca Sklada skladov izvajanje ni v zadostni meri uspešno, zato se bodo uporabljala nepovratna sredstva. Za preostali zasebni sektor (zasebnike in gospodarske družbe) pa se bo nepovratna podpora iz EU skladov dopolnjevala s podporo iz nacionalnih sredstev oblikovanih FI.

2.1.3.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO18	Stanovanja z boljšo energetske učinkovitostjo	stanovanja	0	352
3	RSO2.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO18	Stanovanja z boljšo energetske učinkovitostjo	stanovanja	0	152
3	RSO2.1	KS	Celotna Slovenija	RCO19	Javne stavbe z boljšo energetske učinkovitostjo	kvadratni metri	0	211.810
3	RSO2.1	ESRR	Manj razvite regije	2	Zasebne stavbe z boljšo energetske učinkovitostjo	skupna prenovljena neto tlorisna površina stavb (m ²)	0	75.757
3	RSO2.1	ESRR	Bolj razvite regije	2	Zasebne stavbe z boljšo energetske učinkovitostjo	skupna prenovljena neto tlorisna površina stavb (m ²)	0	18.939

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
-------------------	-----------------	-------	-------------------	----	----------	--------------	-----------------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------

3	RSO2.1	KS	Celotna Slovenija	19	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v javnih stavbah	tone ekvivalenta CO ₂ /leto	0	2020	3.774	MZI, ministrstva	
3	RSO2.1	ESRR	Manj razvite regije	RCR29	Ocenjene emisije toplogrednih plinov (v zasebnem storitvenem sektorju)	tone ekvivalenta CO ₂ /leto	0	2020	880	MZI, ministrstva	
3	RSO2.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCR29	Ocenjene emisije toplogrednih plinov (v zasebnem storitvenem sektorju)	tone ekvivalenta CO ₂ /leto	0	2020	220	MZI, ministrstva	

2.1.3.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	040	12.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	040	3.000.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	041	20.539.537
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	041	7.675.896
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.1	045	59.470.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.1	01	59.470.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	01	24.539.537
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	01	8.675.896
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	03	8.000.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	03	2.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.1	33	59.470.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	33	32.539.537
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	33	10.675.896

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.1	03	59.470.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.1	03	32.539.537
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.1	03	10.675.896

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.2 Specifični cilj RSO2.2. Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, vključno s trajnostnimi merili, določenimi v Direktivi (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Za doseganje ciljev SRS 2030 in NEPN mora Slovenija spodbuditi vlaganja na področju rabe OVE. Spodbujanje pridobivanja energije iz OVE v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, vključno s trajnostnimi merili, je namreč eden ključnih korakov k podnebno nevtralni Sloveniji do leta 2050, zato se bo v okviru tega specifičnega cilja pospešilo vlaganja v naslednje ključne ukrepe:

- *spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE*, in sicer:
 - potencial proizvodnje električne energije iz vetrnih elektrarn (VE) je ocenjen na najmanj 415 MW. Ne glede na ovire, ki spremljajo postavitev vetrnih elektrarn, bomo v Sloveniji vlagali tudi na področju izrabe VE. V kolikor bo izkazana potreba, se bo v okviru ukrepa financiralo tudi predpogoje za izvedbo naložb OVE v vetrne elektrarne, kar vključuje predvsem analize in financiranje drugih sistemskih rešitev za optimalnejšo uvajanje vetrnih elektrarn ter financiranje strokovnih podlag in monitoringa okoljskih dejavnikov (kvalifikacijskih) vrst in habitatnih tipov, ocene hrupa pri stavbah z varovanimi prostori z modeliranjem širjenja hrupa v infrazvočnem in slišnem spektru (vključno z nizkimi frekvencami) glede na lokalno razgibanost terena in posebnosti meteoroloških dejavnikov).
 - Proizvodnja električne energije v sončnih elektrarnah (SE) predstavlja največji razvojni in okoljsko sprejemljiv potencial za povečanje proizvodnje električne energije iz OVE v Sloveniji. Z vidika trajnostne rabe prostora je prihodnji razvoj prednostno usmerjen v integracijo SE v stavbe, kjer je tehnični potencial proizvodnje elektrike glede na razpoložljive površine ocenjen na več kot 20 TWh. Zaradi geografske lege in podnebnih značilnosti Slovenije potencial za proizvodnjo električne energije v sončnih elektrarnah ni opredeljen geografsko temveč na podlagi razpoložljivih stavbnih značilnosti ter njihove povezave z energetske infrastrukturo. Največji potencial je tako opredeljen v okolici urbanih središč (vključuje tudi samooskrbo v gospodinjstvih). Poleg tega je prevedena spodbuda vgradnje srednjih in večjih sončnih elektrarn v okviru urbanih središč na industrijskih lokacijah ter degradiranih območjih.

Pri obeh podukrepih se bo spodbujalo uporabo tehnologij s področja istosmernega prenosnega omrežja v primerih priklopa velikih moči in njihove ekonomske upravičenosti.

Vlaganja v VE in SE bomo usmerili na področja, ki jih bodo kot potencialno zanimiva in okoljsko sprejemljiva prepoznali pripravljavci študije »Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia« (Request For Service

REFORM/SC2021/091¹⁴⁵). Ob tem bomo pri umeščanju v prostor upoštevali tudi morebitna priporočila te študije in izvedli javni posvet. Deležnike bomo spodbudili k izvajanju monitoringa vpliva na naravo, še posebej vpliva vetrnih elektrarn na ptice, z namenom zbiranja pomembnih znanstvenih podatkov;

- *spodbujanje novih daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje)*: predvideno je nadaljevanje obstoječih instrumentov spodbujanja razvoja sistemov daljinskega ogrevanja (v nadaljevanju: DO) in hlajenja na OVE in odvečno toploto. Predvidene so finančne spodbude za izgradnjo novih trajnostnih sistemov DO, ki bodo učinkoviti in konkurenčni. Pri tem bo pomembno spodbujanje soproizvodnje toplote in električne energije v sistemih DO ter povezovanje sektorjev (hranilniki energije, »power2heat« idr.).

V Sloveniji, kjer gozd in les predstavljata izjemen razvojni potencial želimo še nadalje krepiti verigo vrednosti gozd – les. Pri tem ima pomembno vlogo tudi energetska izraba odpadne lesne biomase¹⁴⁶, ki nastaja v industrijskih procesih in/ali sanaciji gozdov. Uvajanje modernih tehnoloških rešitev za izgradnjo novih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja tako predstavlja pomemben most pri izboljševanju konkurenčnosti lesno predelovalne verige, dobremu stanju gozda in doseganju ciljev OVE. Zato bomo s tem ukrepom podpirali le uvajanje najnaprednejših tehnoloških rešitev za izrabo (odpadne) biomase, pri katerih je mogoče kombinirati pridobivanje električne in toplotne energije in ki so zasnovane tako, da prispevajo tudi k izboljševanju kakovosti zraka. Pri rabi biomase se smiselno upoštevajo trajnostni kriteriji, kot jih predpisuje Direktiva EU o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ter smiselno upošteva, kjer je to relevantno, načelo kaskadne rabe. Podpora bo namenjena tudi/predvsem vzpostavitvi večjih sistemov, ki imajo boljše izkoristke, tudi na račun boljšega izkoriščanja odvečne toplote.

Medtem ko bodo sredstva EKP namenjena izgradnji novih sistemov DO, bomo s sredstvi NOO spodbujali prestrukturiranje obstoječih sistemov na večji delež OVE. Tako ne bo možno dvojno financiranje iz obeh virov.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov tega specifičnega cilja nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, zadruga, zavodi.

Upravičenci: podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, zavodi, zadruga.

¹⁴⁵ V kolikor študija ne bo pripravljena pravočasno, se za operacije, ki se bodo pričele izvajati pred pripravo študije, navedeno vodilno načelo ne bo upoštevalo

¹⁴⁶ Les, ki ni primeren za industrijsko predelavo, in odsluženi les.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rase, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvideva uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja energije iz OVE so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Območje Alp, Evro-Mediterran, Podonavje in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskega prehoda na podnebno nevtralnost.

Ukrepi so naslovljeni tudi v okviru Jadransko-jonske makroregije (EUSAIR), in sicer je za področje OVE znotraj teme Energetskih omrežij pomemben projekt oziroma flagship: električna omrežja in trg za zeleno jadransko-jonsko regijo, ki daje poudarek na OVE in povezanost elektro omrežij držav makro regije. Z integracijo in povezovanjem trgov električne energije se cilja na ustanovitev veleprodajnega trga električne energije v jadransko-jonski regiji.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. Uporaba finančnih instrumentov namreč v okviru tega specifičnega cilja v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Pri uporabi nepovratnih sredstev bo določena ustrezno znižana stopnja sofinanciranja, ki bo upoštevala prihranke v ekonomski dobi investicije oziroma skladno s pravili državnih pomoči.

2.1.3.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	15	340
3	RSO2.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	2	92
3	RSO2.2	KS	Celotna Slovenija	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	0	55

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR31	Skupna proizvodnja energije iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MWh/leto	0	2021	340	Ministrstva	
3	RSO2.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCR31	Skupna proizvodnja energije iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MWh/leto	0	2021	92	Ministrstva	
3	RSO2.2	KS	Celotna Slovenija	RCR31	Skupna proizvodnja energije iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MWh/leto	0	2021	55	Ministrstva	

2.1.3.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	047	34.500.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	047	6.500.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	048	32.682.343
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	048	8.319.821
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	055	12.869.771
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	055	6.351.792
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.2	055	13.433.041

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.2	01	13.433.041
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	01	80.052.114
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	01	21.171.613

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.2	33	13.433.041
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	33	80.052.114
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	33	21.171.613

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.2	03	13.433.041
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.2	03	80.052.114
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.2	03	21.171.613

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.3 Specifični cilj RSO2.3. Razvoj pametnih energetskih sistemov, omrežij in hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E) (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Omogočanje energetskih skupnosti na nivoju distribucijskih omrežij za elektriko je pomemben korak k doseganju zavezujočih ciljev s področja OVE in sledi evropskim trendom prehoda v nizkoogljično družbo. NEPN temelji na predpostavki, da bodo nove energetske tehnologije, zlasti na področjih URE, OVE in lokalne oskrbe z energijo, ključnega pomena za uspešen boj proti podnebnim spremembam in morajo omogočati doseganje ciljev s stroški, ki jih bo gospodarstvo lahko preneslo. Ključno je torej vlaganje v projekte, ki bodo prispevali k dvigu proizvodnje energije iz OVE in bodo podpirali energetske samozadostnost, ter vlagalo v projekte za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi.

V okviru tega specifičnega cilja se bo zato pospešilo vlaganja v naslednje ključne ukrepe:

- *naložbe v pospešitev novih energetskih skupnosti, pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter za povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije*: ti ukrepi so prepoznani kot eden ključnih izzivov po NEPN-u, brez katerih zelena preobrazba ne bo mogoča, in sicer:
 - spodbujanje energetskih skupnosti na področju izrabe energije iz OVE v lokalnem okolju, kar omogoča razširjeno samooskrbo tudi preko skupnosti in je nujno za prehod v nizkoogljično družbo. Z ukrepom se bo spodbudilo nastajanje skupnosti, ki slonijo na OVE v lokalnem okolju, ki bodo proizvajale in dobavljale energijo ter lahko tudi zagotavljale agregiranje ali druge komercialne energetske storitve. Sodelovanje v energetskih skupnostih bo na voljo vsem končnim odjemalcem, tudi tistim v gospodinjstvih z nizkimi dohodki ali ranljivih gospodinjstvih. Ukrep predvideva tudi tehnično in kadrovske podpora za izvedbo vzpostavitev sheme za spodbujanje razvoja lokalnih energetskih skupnosti in drugih projektov na lokalni ravni.
 - Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi: namen je podpreti investicije v pretvorbo viškov električne energije v drugo obliko energije (npr. toplota) ali energentov, kot so vodik, sintetični metan, bioplin, ipd. za lastne potrebe v energetske intenzivni industriji in prodajo proizvedenih viškov. V okviru ukrepa bodo podprte različne možnosti in tehnologije shranjevanja in pretvorbe presežka električne energije proizvedene iz OVE. Slovenija je na tem področju že identificirala ključne izzive v okviru NEPN-a, kjer je zapisala, da je pomembno povezovanje sektorjev plina in električne energije. Pri tem bo treba zagotoviti zadostnost oskrbe v različnih sezonah, shranjevanje viškov električne energije iz OVE s povezovanjem sektorjev ter ustrezne vire. Ukrep je v skladu z NEPN del celovite strategije transformacije energetskega sistema in razvoja posameznih sektorjev za doseganje energetske podnebnih ciljev.

Slovenija se želi aktivno vključiti v razvoj centraliziranih in decentraliziranih rešitev ter do leta 2030 podpreti izvedbo čim večjega števila projektov glede hranilnikov energije, med drugim z vgradnjo baterijskih zmogljivosti in drugih hranilnikov na prenosnem in distribucijskem omrežju, hranilnikov toplote v sistemih daljinskega ogrevanja ter z uporabo plinovodnih sistemov za shranjevanje viškov električne energije v obliki SNP/H2.

Z investicijami bomo podprli sezonsko hrambo obnovljive energije. Potrebno bo skladiščenje obnovljivih plinov tudi samo za krajši čas ali izravnavanje krajših nihanj v porabi znotraj dneva (v okviru skladiščne zmogljivosti prenosnega plinovoda, hranilnikov toplote idr.), ki jih plinovodni sistem in sistemi daljinskega ogrevanja omogočajo bistveno bolj kakor elektroenergetski sistem. S pretvorbo energije bo optimizirana gradnja elektroenergetskega in plinovodnega omrežja, ker se za prenos energije lahko uporabi tisto omrežje, ki je v danih razmerah naj ustrežnejše. Na ta način se zmanjšajo investicijski stroški prehoda v podnebno nevtralno družbo. Zaradi doseganja čim večjega deleža OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030 se skladno z NEPN načrtuje zgraditev zadostne količine različnih hranilnikov energije, ustreznih tako po tehnologiji, velikosti in času shranjevanja, priključenih na prenosno omrežje ali distribucijsko omrežje, ki bodo zagotovili shranjevanje čim večjega deleža dnevnih potreb po električni energiji v slovenskem elektroenergetskem sistemu.

Vzporedno se bo v okviru NOO vlagalo v naložbe posodabljanja nizkonapetostnega distribucijskega omrežja za integracijo razpršenih OVE proizvodnih virov v obliki prenove distribucijskega omrežja, novih transformatorskih postaj, oboje pa bo hkrati tudi pripravljeno na integracijo v napredna omrežja. Medtem ko NOO vključuje spodbujanje novih velikih proizvodnih naprav električne energije iz OVE, v prvi vrsti hidro- in geotermalne elektrarne, neporabljena sredstva pa usmeri v izgradnjo sončnih elektrarn na javnih stavbah, se v okviru tega Programa usmerja v podporo zasebnih naložb v skupnostne samooskrbe iz OVE in naložb v shranjevanje in pretvorbo viškov električne energije OVE, s čimer je odpravljeno tveganje dvojnega financiranja.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Pri tem bodo smiselno upoštevana priporočila študije »Facilitating Renewable Energy Deployment In Electricity Sector Of Slovenia« (Request For Service REFORM/SC2021/091¹⁴⁷). Noben izmed predvidenih ukrepov nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, lokalne skupnosti, zadruga, zavodi.

Upravičenci: podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, zavodi, zadruga.

¹⁴⁷ V kolikor študija ne bo pripravljena pravočasno, se za operacije, ki se bodo pričele izvajati pred pripravo študije, navedeno vodilno načelo ne bo upoštevalo.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rase, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelne pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi spodbujanja razvoja pametnih energetskih sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E) so komplementarni s programi Interreg Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Interreg Območje Alp, Evro-Mediterran in Interreg Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju podpore energetskega prehodu na podnebno nevtralnost.

Ukrepi so naslovljeni tudi v okviru Jadransko-jonske makroregije (EUSAIR), in sicer znotraj teme Energetskih omrežij pomemben projekt oziroma flagship: električna omrežja in trg za zeleno jadransko-jonsko regijo, v okviru katerega se želi preko povezovanja elektro omrežij držav makro regije doseči zmanjšanje stroškov in izboljšanje storitev s pomočjo shranjevanja električne energije, digitalizacije omrežja in pametnih omrežij. Z integracijo in povezovanjem trgov električne energije se cilja na ustanovitev veleprodajnega trga električne energije v jadransko-jonski regiji.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) namreč ni predvidena. Pri uporabi nepovratnih sredstev bo določena ustrezno znižana stopnja sofinanciranja, ki bo upoštevala prihranke/prihodke v ekonomski dobi investicije oziroma skladno s pravili državnih pomoči.

2.1.3.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega električna energija, toplotna energija)	MW	0	24
3	RSO2.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega električna energija, toplotna energija)	MW	0	6
3	RSO2.3	KS	Celotna Slovenija	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega električna energija, toplotna energija)	MW	0	15
3	RSO2.3	ESRR	Manj razvite regije	RCO105	Rešitve za shranjevanje električne energije	MWh	0	2
3	RSO2.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCO105	Rešitve za shranjevanje električne energije	MWh	0	1
3	RSO2.3	KS	Celotna Slovenija	RCO105	Rešitve za shranjevanje električne energije	MWh	0	2

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.3	ESRR	Manj razvite regije	RCR34	Uvedba projektov za pametne energetske sisteme	projekti	0	2021	16	ministrstva	
3	RSO2.3	ESRR	Bolj razvite regije	RCR34	Uvedba projektov za pametne energetske sisteme	projekti	0	2021	4	ministrstva	
3	RSO2.3	KS	Celotna Slovenija	RCR34	Uvedba projektov za pametne energetske sisteme	projekti	0	2021	11	ministrstva	

2.1.3.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.3	053	33.002.978
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.3	053	5.997.912
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.3	053	15.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.3	01	33.002.978
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.3	01	5.997.912
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.3	01	15.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.3	33	33.002.978
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.3	33	5.997.912
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.3	33	15.000.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.3	03	33.002.978
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.3	03	5.997.912
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.3	03	15.000.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.4 Specifični cilj RSO2.4. Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanja tveganja nesreč ter odpornosti, ob upoštevanju ekosistemskih pristopov (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Naraščanje trenda podnebno pogojenih nesreč, tako po pogostosti, intenzivnosti, kot tudi obsegu povzročene škode, je na ozemlju Slovenije po napovedih strokovnjakov pričakovano tudi v prihodnje. Navkljub preventivnemu delovanju teh nesreč ne moremo v celoti preprečiti ali napovedati, zato se moramo nanje dobro pripraviti z ustreznimi preventivnimi gradbenimi in negradbenimi ukrepi ter okrepiti pripravljenost in se pravočasno ter ustrezno odzvati v primeru njihovega pojava. Osredotočili se bomo na podnebno pogojene nesreče, ki predstavljajo pomembno tveganje¹⁴⁸, in sicer poplave, požari v naravnem okolju, žled z ujmami, ter izvedli naslednje ukrepe:

- *zmanjšanje poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, ki izkazujejo najvišjo stopnjo pripravljenosti za izvedbo:* v skladu z Direktivo 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti je Slovenija naslovila poplavno ogroženost s Predhodno oceno poplavne ogroženosti (2011) ter Načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti (julij 2017) (v nadaljevanju: NZPO) in posodobljenim Načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki je v pripravi. Leta 2019 je Slovenija sprejela posodobljeno Predhodno oceno poplavne ogroženosti¹⁴⁹. V Sloveniji je bilo tako prepoznanih 86 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljevanju: OPVP). Posamezni ukrepi se bodo izvajali tako, da bodo usklajeni z NZPO¹⁵⁰, da bodo načrtovani z ekosistemskimi pristopi, ki bodo kar najboljše upoštevali hkratno ohranjanje dobrega stanja voda. Tako kot v obdobju 2014-2020 se bodo v okviru evropske kohezijske politike izvajali večji ukrepi (hidrotehnični, ekosistemski in negradbeni), ki bodo najbolj prispevali k zmanjšanju poplavne ogroženosti na OPVP in so za Slovenijo izjemnega pomena. Smiselno se bodo ti ukrepi komplementarno dopolnjevali z izvedbo manjših ukrepov v okviru NOO in nacionalnih virov. Ukrepi bodo upoštevali vse potrebne omilitvene ukrepe za ohranjanje dobrega stanja voda, za varstvo okolja ter za zaščito razlivnih površin s prilagajanjem rabe tal, upoštevaje usmeritve NZPO in Načrta upravljanja voda. V okviru negradbenih ukrepov se bo pripravila tudi dokumentacija za pripravo projektov za zmanjšanje poplavne ogroženosti, s pripadajočimi podlagami in pridobivanjem pravice graditi za njihovo bodočo gradbeno izvedbo. Pri načrtovanju se že na nivoju hidrološko hidravličnih študij in analiz v območju Natura 2000 upošteva cilje PUN in določila, ki izhajajo iz načrtov upravljanja zavarovanih območij oz. določila iz aktov njihovega zavarovanja. V okviru podprtih naložb za gradbene protipoplavne ukrepe se iščejo na naravi temelječe rešitve, del sredstev pa bo namenjen izvajanju ekosistemskih ukrepov, predvsem prednostno v območjih Nature 2000 (renaturacije vodotokov, zaščita razlivnih površin s prilagajanjem rabe tal itd.).

¹⁴⁸ Skladno z Državno oceno tveganj za nesreče (št. 84000-3/2018/3 z dne 6. 12. 2018), ocenami stanja naravnega okolja, preteklimi izkušnjami naravnih nesreč, analizami stanja in prognozami naraščanja podnebno pogojenih nesreč v naslednjih desetletjih.

¹⁴⁹ Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/NZPO/e56d7a6180/predhodna_ocena_poplavne_ogrozenosti_2019.pdf.

¹⁵⁰ Trenutno še velja Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2017-2021, vendar je v letu 2022 predvidena posodobitev (mejniki v NOO).

Na podlagi izkušenj iz EKP v obdobju 2007-2013 in 2014-2020 bo posebna pozornost namenjena vidiku pripravljenosti projektov za zagotovitev njihove kakovostne izvedbe brez bistvenih zamud.

Glede na razpoložljiva sredstva in stopnjo pripravljenosti projektov, se bo s sredstvi ESRR v obdobju 2021-2027 podprl projekt za zmanjšanje poplavne ogroženosti na porečju:

- Savinje: nadaljevanje ter dokončanje projekta zagotovitve poplavne varnosti na porečju Savinje, in sicer dokončanje projektov I. faze in nadaljevanje prednostnih naložb za celotno protipoplavno ureditev porečja Savinje s pritoki. Obseg in natančni ukrepi bodo določeni na podlagi rezultatov Celovite hidrološko hidravlične študije celotnega porečja Savinje, v kateri bodo upoštevani tudi že izvedeni protipoplavni ukrepi v porečju Savinje v obdobju 2007-2013. Projekt se bo izvajal v dveh sklopih:
 - 1. sklop: ne-gradbeni del (projektiranje in pridobivanje pravice graditi, s pridobivanjem gradbenega dovoljenja in umeščanje v prostor),
 - 2. sklop: gradnja, pri čemer bodo imele prednost na naravi temelječe rešitve.
- V kolikor zaradi časovnih omejitev navedeni projekt ne bo realiziral celotnih razpoložljivih nepovratnih sredstev v načrtovanem obsegu perspektive, se bodo iz teh sredstev lahko financirali še projekti na porečju Drave in drugih porečjih na območjih OPVP, posebej tistih, kjer preti največja nevarnost erozij na vodotokih in na katerih so protipoplavne naložbe pripravljene za izvedbo ter prioriteto nujno potrebne in vključene v NZPO.

Glede na razpoložljiva sredstva in stopnjo pripravljenosti projektov se bo s sredstvi KS v obdobju 2021-2027 podprl projekt za zmanjševanje poplavne ogroženosti na porečju:

- Vipave (na območju Vrtojbe – predvidena izvedba II. faze projekta) in drugih porečjih na območjih OPVP, posebej tistih, kjer preti največja nevarnost erozij na vodotokih in na katerih so protipoplavne naložbe pripravljene za izvedbo ter prioriteto nujno potrebne in vključene v NZPO;
- *nadgradnja sistema za opozarjanje in osveščanje na vremensko pogojene izredne razmere ter prilagajanje nanje v spremenjenem podnebju:* glavni cilj ukrepa je nadgradnja in razširitev operativnega sistema z novimi produkti (tudi mobilno aplikacijo) za zgodnje obveščanje državljanov o vremensko pogojenih nevarnih dogodkih ter za zagotavljanje podnebnih podatkov in predvidevanj za dolgoročno prilagajanje na spremenjene podnebne razmere. Ključno je spremljanje in napovedovanje takšnih dogodkov, opozarjanje prebivalcev pred njimi ter zagotavljanje primernih tehničnih, infrastrukturnih in drugih zmogljivosti za pripravljenost in odziv na izredne dogodke. Te zmogljivosti zajemajo prenovo spletnih vsebin za obveščanje in opozarjanje javnosti, izdelavo ocene tveganja za izredne dogodke, nadgradnjo merilne in informacijske infrastrukture za stalno spremljanje in napovedovanje meteoroloških, hidroloških in oceanografskih razmer (prenovljenih 19 merilnih mest, razvoj in nadgradnja orodij za učinkovito obveščanje in opozarjanje, prenova infrastrukture radarskega centra na Lisci, postavljen visokogorski podnebni observatorij, idr.). Ukrepi so komplementarni z ostalimi dvema na tem specifičnem cilju, zajema pa področje, ki ga ostala dva ukrepa ne pokrivata. Obveščanje o vremensko pogojenih izrednih obsega vse podnebno pogojene izredne dogodke, med katerimi velja posebna pozornost poplavam;
 - *ukrepi za odziv na podnebno pogojene nesreče:* cilj ukrepa je zagotoviti pogoje za učinkovit, pravočasen in varen odziv v primeru podnebno pogojenih nesreč, ki jih predstavljajo ustrezna oprema, dobra usposobljenost in infrastruktura, ki podpira delovanje enot za

odziv na podnebno pogojene nesreče. Ukrep bo skladno z Državno oceno tveganj za nesreče, verzija 2.0¹⁵¹ in preteklimi izkušnjami osredotočen na poplave, velike požare v naravnem okolju in žled z ujmami, ki predstavljajo najvišje oz. visoko tveganje, hkrati pa so pogoji za odziv nanje nezadostno zagotovljeni. Zagotovljena bo specializirana oprema in tehnična sredstva za odziv na poplave (do 5 specializiranih vozil), velike požare v naravi (do 10 vozil (avtocisterne) in 10 specializiranih kotalnih zabojnikov za gašenje velikih požarov v naravi ter druga oprema in tehnična sredstva za gašenje iz zraka in na nedostopnem terenu, za oskrbo s sredstvi za gašenje) in žled z ujmami (do 10 specializiranih vozil (avtolestve) in 40 specializiranih kotalnih zabojnikov za žled z ujmami) ter vzpostavljen podcenter za usposabljanje za žled z ujmami z oblikovanjem programov usposabljanj in njihovo izvedbo za do 1000 slovenskih in 100 tujih kandidatov. Za odziv na različne vrste nesreč je potrebna različna specializirana oprema (npr. za velike požare avtocisterna in za žled z ujmami avtolestev, ki za poplave nista uporabni, različna je tudi specializirana oprema, ki se uporablja glede na vrsto nesreče, kot so črpalke za vodo v primeru poplav, motorne žage, agregati ob žledu itd.), ki bo razporejena na območjih, kjer je tveganje tovrstnih nesreč najvišje (skladno z Državno oceno tveganj za nesreče, verzija 2.0). Prav tako bo zagotovljena primerna infrastruktura, kjer se bodo usposabljele enote, ki se odzivajo na žled z ujmami. Infrastruktura za usposabljanje za žled z ujmami bo umeščena v območje pomembnega vpliva žleda in ujma (J Slovenija), torej v območje, ki je najbolj gozdnato in kjer so posledice tovrstnih nesreč (v smislu verižnih nesreč in gospodarske škode, ki nastanejo kot posledica žleda z ujmami) največje.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: prebivalstvo in lokalne skupnosti.

Upravičenci: Agencija RS za okolje, Direkcija Republike Slovenije za vode, ministrstva, Uprava RS za zaščito in reševanje, sile za zaščito, reševanje in pomoč, lokalne skupnosti ter morebitni drugi upravičenci, ki lahko pomembno prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o

¹⁵¹ Dostopno na: https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/Ocene-tveganja-za-nesrece/drzavna-ocena-tveganj-za-nesrece-2.0_2018_zasplet.pdf.

otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja uporaba teritorialnih pristopov ni predvidena.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi zmanjšanja poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav, ki izkazujejo najvišjo stopnjo pripravljenosti za izvedbo bodo imeli največji učinek na območju izvajanja Strategije EU za Podonavje (EUSDR) in prioritetnega področja 5 »upravljanje z okoljskimi tveganji« ter tretjega stebra »kvaliteta okolja« Strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR). Ukrepi nadgradnje sistema za opozarjanje in osveščanje na vremensko pogojene izredne razmere ter prilagajanje nanje v spremenjenem podnebju bo prispeval k izvajanju vseh treh makroregionalnih strategij, v katerih sodeluje Slovenija, in sicer EUSAIR, EUSDR in Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP), saj je ukrep načrtovan na ravni države. Ukrepi za odziv na podnebno pogojene nesreče so načrtovani na ravni države oz. posameznih območij pomembnega vpliva podnebno pogojenih nesreč, ki pa so geografsko razpršeni znotraj vseh treh makroregij, v katere spada RS. Ukrepi, povezani z zagotovitvijo specializirane opreme za poplave, bodo imeli največji učinek v Podonavski makroregiji, kar je skladno z aktivnostmi v sklopu prioritetnega področja 5 »upravljanje z okoljskimi tveganji« EUSDR. Največji pozitivni učinki ukrepov za krepitev usposobljenosti, pripravljenosti in odziv na velike požare v naravi ter žled z ujmami pa so pričakovani predvsem na območjih, kjer se izvaja EUSAIR, v določenem obsegu pa tudi na območjih, kjer se izvaja EUSALP (aktivnosti, povezane s pripravljenostjo in odzivom na žled z ujmami). Pričakovani je tudi čezmejni učinek ukrepa, konkretno podcentra za žled z ujmami, v katerem bi se usposabljele tudi tuje enote. Predvideni čezmejni oz. makroregionalni učinki ukrepa so skladni tudi s stališčem delovne skupine na ravni Strategije EU za Podonavsko makroregijo in stališčem DG REGIO o vzpostavljanju infrastrukture za usposabljanje. Vzporedno izvajanju ukrepov iz EKP 2021-2027 se bodo na bilateralni ravni izvajale aktivnosti za pripravo ali nadgradnjo čezmejnih protokolov oz. načrtov za odziv na poplave, velike požare v naravnem okolju in žled z ujmami.

Ukrepi v okviru specifičnega cilja bodo prav tako komplementarni načrtovanim ukrepom v okviru čezmejnih programov Slovenija-Avstrija 2021-2027, Slovenija-Hrvaška 2021-2027, Slovenija-Italija 2021-2027 in Slovenija-Madžarska 2021-2027.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi po svoji vsebini ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, kar smo ugotovili tudi na podlagi preteklih izkušenj izvajanja primerljivih ukrepov v finančnih perspektivah 2007-2013 in 2014-2020, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna. Gre za ukrepe, ki se nanašajo na aktivnosti institucij, ki so del javne uprave in sistema zaščite, reševanja in pomoči ter ne izvajajo tržnih dejavnosti, sredstva za njihovo delovanje pa se zagotavljajo v omejenem obsegu iz državnega proračuna.

2.1.3.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCO24	Naložbe v nove ali nadgrajene sisteme za spremljanje nesreč ter za pripravljenost, opozarjanje in odzivanje na naravne nesreče	euro	1.300.000	13.500.000
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCO25	Novozgrajena ali utrjena zaščita pred poplavami za obalni pas, rečne bregove in bregove jezer	km	0	2
3	RSO2.4	ESRR	Manj razvite regije	RCO25	Novozgrajena ali utrjena zaščita pred poplavami za obalni pas, rečne bregove in bregove jezer	km	0	3
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCO26	Zgrajena ali nadgrajena zelena infrastruktura za prilagajanje na podnebne spremembe	hektari	0	486.770
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCO28	Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti požarom v naravi	hektari	0	108.827
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCO121	Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti naravnim nesrečam, ki so povezane s podnebjem (razen poplav in gozdnih požarov)	hektari	0	486.770
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	3	Območje, na katerem se izvajajo zaščitni ukrepi proti poplavam	hektar	2.820	4.700

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCR35	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti poplavam	osebe	0	2021	3.550	Predhodna ocena poplavne ogroženosti Republike Slovenije	
3	RSO2.4	ESRR	Manj razvite regije	RCR35	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti poplavam	osebe	0	2021	5.400	Predhodna ocena poplavne ogroženosti Republike Slovenije	
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCR36	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti požarom v naravi	osebe	0	2021	193.760	Državna ocena tveganj za nesreče (verzija 2.0)	
3	RSO2.4	KS	Celotna Slovenija	RCR37	Prebivalci, deležni zaščitnih ukrepov proti naravnim nesrečam, povezanim s podnebjem (razen poplav ali požarov v naravi)	osebe	0	2021	224.612	Državna ocena tveganj za nesreče (verzija 2.0)	Prebivalci deležni zaščitnih ukrepov za žled in ujme

2.1.3.4.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	058	22.638.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.4	058	109.313.122
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	059	16.648.000
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	060	10.444.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	01	49.730.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.4	01	109.313.122

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	33	49.730.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.4	33	109.313.122

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.4	03	49.730.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.4	03	109.313.122

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.5 Specifični cilj RSO2.5. Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.5.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Na področju dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri je cilj izboljšanje kakovosti javnih storitev na področju oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter izpolnjevanje zahtev evropskih direktiv, zato se bomo prednostno osredotočili na izgradnjo manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter izgradnjo ustrezne infrastrukture na področju oskrbe s pitno vodo. Načrtovani so naslednji ukrepi:

- *odprava neskladij v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE* v skladu z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode (91/271/EGS) za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda: načrtuje se opremljanje aglomeracij, ki ne izpolnjujejo zahtev iz navedene direktive, in sicer v skladu z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki ga je vlada sprejela 17. 9. 2020¹⁵². Operativni program se nanaša na celotno območje Republike Slovenije in je eden od ključnih izvedbenih aktov za doseganje ciljev na področju varstva voda pred onesnaženjem z odvajanjem komunalne odpadne vode. V okviru ukrepa bodo tako sredstva evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 namenjena za izgradnjo in obnovo še manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Tako bomo nadaljevali z izvajanjem investicij iz evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 in upoštevanjem potreb lokalnih skupnosti, saj bomo ukrepe izvajali preko pristopa regionalnega razvoja. Ukrepi bodo komplementarni ukrepom v okviru NOO, kjer pa bo shema za financiranje namenjena prednostno zagotavljanju sredstev za opremljanje aglomeracij, katerih skupna obremenitev je manjša od 2.000 PE in ki niso bile upravičene do sofinanciranja iz kohezijskih sredstev, pa kljub temu v nacionalni zakonodaji v skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode in Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode predstavljajo pomemben delež gospodarske javne infrastrukture, namenjene za izvajanje storitev odvajanja in čiščenja in je zanje predpisano opremljanje z javno kanalizacijo;
- *spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri z urejanjem vodovodnih sistemov nad 10.000 prebivalcev*: sredstva bomo namenili naslavljanju ključnih področij oskrbe s pitno vodo, identificiranih v okviru Operativnega programa oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027. Zaradi nezagotovljenih rezervnih zajetij za pitno vodo in nekaterih zajetij za pitno vodo za javne vodovodne sisteme, bomo naslovili zagotovitev le-teh, kjer je problematika najbolj izrazita, zlasti na območju slovenske Istre in kraškega zaledja. Zaradi pomanjkanja rezervnih zajetij za pitno vodo in nekaterih zajetij za pitno vodo prihaja do nezanesljive oskrbe s pitno vodo, ki se kaže v nezadostnih količinah pitne vode, slabi kakovosti in zdravstveni neustreznosti pitne vode ter kot visoka odstopanja

¹⁵² Vlada RS, Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, 2020. Dostopno na:
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Voda/Odvajanje_ciscenje_komunalne_vode/op_odvajanje_ciscenje_komunalne_vode_2020.docx.

povpraševanja po pitni vodi za več kot 30 % v času suše in sezonskih nihanj. Dodatno se bomo posvetili reševanju problematike vodnih izgub in starosti vodovodnih sistemov. Sistematična obnova cevovodov je ključnega pomena za zmanjševanje vodnih izgub, ki zaradi starosti in neustreznosti materialov terjajo stroškovno zahtevno odpravo okvar, popravil in obnov infrastrukture. Na območju celotne države bomo spodbujali tudi ukrepe (v okviru Programa EKP ali komplementarno) za zmanjševanje porabe pitne vode z različnimi pristopi, kot so uporaba varčnih in učinkovitih naprav, zajem in uporaba padavinske in odpadne vode in ponovna uporaba sive vode, z namenom učinkovite rabe vode. V okviru NOO bo shema za financiranje prednostno namenjena zagotavljanju sredstev za investicije v vodovodne sisteme, ki oskrbujejo manj kot 10.000 prebivalcev.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru tega specifičnega cilja po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja omilitvenih ukrepov navedenih v Prilogi: DNSH. V slednji se nahajajo tudi izpolnjeni kontrolni listi, ki opredeljujejo oceno skladnosti.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: končni uporabniki storitev (prebivalci).

Upravičenci: lokalne skupnosti, izvajalci gospodarskih javnih služb varstva okolja, ministrstva, javni zavodi s področja okolja in upravljanja voda.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebnostne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasa, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje pristopa regionalnega razvoja skladno s teritorialnimi strategijami (RRP).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi bodo prispevali k izvajanju vseh treh makroregionalnih strategij, v katerih sodeluje Slovenija, in sicer k izvajanju ciljev prioritete območja 04 »obnova in ohranitev kvalitete voda« v okviru drugega stebra Strategije EU za podonavsko regijo (EUSDR), prioritete Krepitev alpskih naravnih in kulturnih virov kot sredstev za visoko kakovosten bivalni prostor v okviru tretjega cilja »Zagotavljanje trajnosti v Alpah: ohranjanje alpske dediščine in promocija trajnostne rabe naravnih in kulturnih virov« Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP) in tretjega stebra »kvaliteta okolja« Strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR). Izvedba medregionalnih, čezmejnih in transnacionalnih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja ni predvidena, saj gre za ukrepe investiranja v sisteme javne infrastrukture na območju Republike Slovenije, ki so prvenstveno namenjeni prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Kljub temu, da predvideni ukrepi ustvarjajo prihodke, je predvidena uporaba nepovratnih virov, saj prihodki ne zadoščajo za pokrivanje ocenjenih investicijskih vložkov lokalnih skupnosti, ki so potrebni za nadgradnjo gospodarske javne infrastrukture in opremljanja območij.

2.1.3.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.5	KS	Celotna Slovenija	RCO30	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v distribucijskih sistemih javnega vodovoda	km	0	50
3	RSO2.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCO31	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju za zbiranje odpadne vode	km	0	84
3	RSO2.5	KS	Celotna Slovenija	RCO31	Dolžina novih ali nadgrajenih cevi v javnem omrežju	km	0	154

					za zbiranje odpadne vode			
3	RSO2.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCO32	Nova ali nadgrajena zmogljivost za čiščenje odpadne vode	populacijski ekvivalent	0	17.156
3	RSO2.5	KS	Celotna Slovenija	RCO32	Nova ali nadgrajena zmogljivost za čiščenje odpadne vode	populacijski ekvivalent	0	34.361

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.5	KS	Celotna Slovenija	RCR41	Prebivalci, priključeni na izboljšan javni vodovod	osebe	0	2019	90.016	Projektna dokumentacija za projekt	
3	RSO2.5	ESRR	Bolj razvite regije	RCR42	Prebivalci, priključeni vsaj na sekundarno javno omrežje za čiščenje odpadne vode	osebe	0	2018	15.961	OP odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	
3	RSO2.5	KS	Celotna Slovenija	RCR42	Prebivalci, priključeni vsaj na sekundarno javno omrežje za čiščenje odpadne vode	osebe	0	2018	29.332	OP odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	

2.1.3.5.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	062	78.430.000
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	066	76.920.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.5	066	13.306.048

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.5	01	13.306.048
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	01	155.350.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.5	24	13.306.048
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	24	76.920.000
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	33	78.430.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.5	03	13.306.048
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.5	03	155.350.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.6 Specifični cilj RSO2.6. Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.6.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je eden izmed ključnih ciljev SRS 2030 in drugih strateških dokumentov Slovenije, vključno s Strategijo pametne specializacije. S tem namenom je bil pripravljen Celoviti strateški projekt razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo, v sodelovanju z evropskimi institucijami EIT in JRC. V okviru navedenega projekta so opredeljeni različni programi, ki se nanašajo na spodbujanje krožnih zagonskih podjetij, krožnih inovacij v podjetjih in krepitev petih verig vrednosti, ki so ključne z vidika prehoda v krožno gospodarstvo (predelovalna industrija, gozdno-lesna veriga (predelava lesa in ostalih naravno obnovljivih virov), mobilnost, hrana, grajeno okolje). Projekt je v svojem izhodišču zasnovan tako, da cilja k medsebojnemu povezovanju področij, saj je namenjen iskanju sistemskih rešitev. Zato bomo pri njegovem izvajanju oblikovali portfelje, s katerimi bomo hkrati podpirali aktivnosti na različnih področjih. Sredstva iz CP 1 bodo za prehod v krožno gospodarstvo v prvi vrsti namenjena podpori raziskavam in razvoju, medtem ko bodo sredstva CP 2 namenjena uporabi novih pristopov v podjetjih, pa tudi dvigu usposobljenosti podpornega okolja na področju prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Poleg tega se bodo ukrepi dopolnjevali tudi s tistimi s področja VŽU in izobraževanja. Z izvajanjem teh programov in ukrepov bomo prispevali k učinkovitejši rabi virov in izboljšanju snovne produktivnosti. Ukrepi tega specifičnega cilja bodo zato komplementarni tudi ukrepom NOO.

Podpora bo namenjena vzpostavitvi pogojev za prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo, predvsem z uvajanjem nizkoogljičnih in krožnih poslovnih modelov, uvedbo katerih je mogoče podpreti z uvajanjem digitalnih tehnologij, s katerimi bodo podjetja lažje kljubovala izzivom in pritiskom na konkurenčnost njihovega poslovanja, ki so posledica dviga cen surovin in energentov. Pri izvajanju ukrepa bo prednost namenjena podpori tistim rešitvam, ki bodo najbolj prispevala k dvigu dodane vrednosti ter k proizvodnji izdelkov, ki v svoji življenjski dobi izkazujejo nizek ogljični odtis.

V okviru specifičnega cilja bodo zato ukrepi osredotočeni na:

- *spodbujanje storitev podpornega okolja za zeleni in digitalni prehod preko stičišča za oblikovanje politik in centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (op. v skladu s Slovensko industrijsko strategijo 2021-2030) ter krožnih inovacijskih procesov in učinkovite rabe virov v podjetjih (uvajanje krožnih poslovnih modelov ter novih nizkoogljičnih produktov, procesov in tehnologij za krepitev verig vrednosti, ob podpori digitalizacije), kjer se predvideva podpora naslednjim ukrepom:*
 - podpora vzpostavitvi, delovanju in storitvam stičišča za oblikovanje politik in centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (npr. usposabljanja, mentoriranja, storitve za podjetja, prototipiranje in testiranje inovativnih rešitev itd.), za krepitev deležnikov v podpornem in inovacijskem okolju, z znanjem na področjih, ki so ključnega pomena za razvoj rešitev in poslovnih modelov za prehod podjetij v nizkoogljično krožno gospodarstvo (za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu);

- uvajanje krožnih poslovnih modelov (kot npr.: sledenje materialom, okoljsko sprejemljiva oprema) s podporo digitalizacije;
- uvajanje novih produktov z nizkim ogljičnim odtisom, procesov in tehnologij za krepitev verig vrednosti s poudarkom na naravnih obnovljivih materialih, ki omogočajo kaskadno rabo.

Podprti bodo le projekti na področju trajnostnega gospodarstva in podjetništva, ki pri svojem delovanju vključujejo rešitve krožnega gospodarstva za vzpostavljane krožnih materialnih tokov, minimaliziranje odpadkov, odpadnih voda, emisij onesnaževal in toplogrednih plinov, emisij hrupa pri proizvodnji/izvajanju storitev v celotni življenjski dobi produktov. Glede na naravo ukrepov ni pričakovati bistvenih negativnih vplivov na okolje z vidika principov DNSH ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih. Ne glede na navedeno, bomo pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: prebivalci, lokalne skupnosti, podjetja, lesnopredelovalna industrija, komunalna podjetja, nevladne organizacije, javna uprava.

Upravičenci: podjetja ter ostali deležniki v lesni verigi, lokalne skupnosti, komunalna podjetja, ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnično, narodno in versko pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru ukrepov specifičnega cilja teritorialni pristopi niso predvideni.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Predvideni ukrepi sledijo Celovitemu strateškemu projektu razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo in Slovenski industrijski strategiji ter ne predvidevajo neposrednega izvajanja čezmejnih, transnacionalnih in medregionalnih ukrepov. Se bo po izvajanje aktivnosti, predvsem v okviru Centra za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj navezovalo in povezovalo tudi s čezmejnimi, mednarodnimi iniciativami, kot je na primer Circular 4.0. Predvideno je, da bo center deloval tudi kot regionalno stičišče za sodelovanje s sosednjimi državami na področju krožnega gospodarstva.

V okviru EUSAIR s pomočjo projekta EUSAIR Facility point pa se bo spodbujalo zavedanje o pomenu Krožnega gospodarstva.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V skladu s Predhodno oceno potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je bila področju ukrepov za spodbujanje krožnih inovacijskih procesov in učinkovite rabe virov v podjetjih ugotovljena vrzel. Načrtujemo uporabo finančnih instrumentov (v nadaljevanju: FI), kljub temu, da bodo v obdobju 2021-2027 povratni instrumenti za financiranje podjetij v večjem delu zagotovljeni iz nacionalnih virov. V Programu je podan indikativen obseg sredstev, namenjenih za FI v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi.

2.1.3.6.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	226
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	86
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	155
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	57
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih instrumentov	podjetja	0	20
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO03	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki finančnih	podjetja	0	15

					instrumentov			
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	0	71
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCO04	Podjetja z nefinančno podporo	podjetja	0	29

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR03	Mala in srednja podjetja (MSP), ki uvajajo inovacije pri proizvodih in procesih	podjetja	0	2022	134	MGRT	
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regije	RCR03	Mala in srednja podjetja (MSP), ki uvajajo inovacije pri proizvodih in procesih	podjetja	0	2022	39	MGRT	
3	RSO2.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR19	Podjetja z večjim prometom	podjetja	0	2022	30	MGRT	
3	RSO2.6	ESRR	Bolj razvite regij	RCR19	Podjetja z večjim prometom	podjetja	0	2022	23	MGRT	

2.1.3.6.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	075	36.893.100
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	075	13.622.600
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	076	4.680.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	076	2.150.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	01	25.473.100
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	01	6.872.600
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	03	6.440.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	03	3.560.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	05	9.660.000
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	05	5.340.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	33	41.573.100
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	33	15.772.600

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.6	03	41.573.100
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.6	03	15.772.600

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.3.7 Specifični cilj RSO2.7. Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja (ESRR) (Kohezijski sklad)

2.1.3.7.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrepi za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave so namenjeni prioritetenim Natura 2000 območjem za izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov, v manjšem delu ureditvi z obiskom najbolj obremenjenih delov narave ter vlaganjem v zeleno infrastrukturo v urbanem okolju. Vlaganja bodo tako osredotočena na:

- *ukrepe za izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave: z naložbami bomo podprli naslednje aktivnosti:*
 - izboljšanje stanja ohranjenosti habitatov vrst in habitatnih tipov Natura 2000 območij, ki niso v ugodnem stanju ohranjenosti. Zaradi fragmentiranosti habitatov bo treba izvesti ukrepe tudi na kritičnih točkah izven območij Natura 2000 z namenom izboljšanja ekološke povezanosti in zagotovitve delujoče zelene infrastrukture. Prioritetna območja, vrste in habitatni tipi ter okvirni ukrepi bodo opredeljeni v novem vladnem Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2022-2028¹⁵³, ki bo sprejet do konca leta 2022. Nadaljevali bomo s podporo aktivnostim iz finančne perspektive 2014-2020 in dopolnjevali vsa druga prizadevanja za zaustavitev trenda upadanja biotske raznovrstnosti. Pri izvedbi interpretacije pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti bomo iskali sinergije s področjema kulturne dediščine ter zelenim turizmom Slovenije. Naložbena sredstva bodo zato namenjena zlasti naslednjim konkretnim ukrepom na terenu:
 - obnovi in izboljšanju ekosistemov,
 - aktivnostim za izboljšanje ekološke povezanosti,
 - obvladovanju invazivnih tujerodnih vrst;
 - sanacija neustreznih ureditev ter odprava škodljivih posledic neustreznega odvajanja odpadne vode;
 - zagotovitev kakovostne interpretacije na delih narave, ki so urejeni za obiskovanje z namenom ozaveščanja javnosti;
 - izboljšanje stanja naravnih vrednot, ki so zaradi povečanega obiska in interesa preobremenjene. Izvedli bomo zlasti naslednje konkretne ukrepe na terenu:
 - ureditev infrastrukture za nadzor, usmerjanje obiska in omejevanje rabe delov narave,
 - izboljšanja ureditve splošne in posebne rabe naravnih vrednot za neškodljivo obiskovanje in ogledovanje oz. fizična zaščita naravnih vrednot, ki jih ogledovanje in obiskovanje lahko ogrozi,

¹⁵³ Program je trenutno v pripravi v okviru LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature v Sloveniji in za Natura 2000 območja predstavlja podrobnejši Prednostni okvir ukrepanja za omrežje Natura 2000 v Sloveniji v skladu z 8. členom Direktive Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (direktiva o habitatih) za obdobje večletnega finančnega okvira 2021–2027.

- digitalizacija in ukrepi IKT;

- *izboljšanje sistema seznanjanja in opozarjanja državljanov o onesnaženosti zunanjega zraka:* za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti Slovenije z določbami Direktive (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka (direktiva NEC), skladno z Operativnim programom nadzora nad onesnaževanjem zraka, se bo razširila merilna mreža za spremljanje kakovosti zunanjega zraka. Državna merilna mreža namreč trenutno obsega 21 merilnih mest, to so v večini merilna mesta v večjih slovenskih mestih in mestnih občinah (realizirano v EKP 2014-2020), ostajajo pa tudi bolj naseljena območja Slovenije, kjer meritev še ni zagotovljenih. V novi finančni perspektivi EKP 2021-2027 bo postavljenih 8 novih merilnih mest onesnaženosti zraka na območjih Slovenije, ki do sedaj še niso pokrita. Vse meritve bodo tudi vhodni podatek za modeliranje kakovosti zraka na celotnem območju Slovenije, zato bo izvedba ukrepa omogočila ustrezno načrtovanje politik in ukrepov za varstvo zraka tudi na področjih, kjer jih do sedaj še ni bilo. Za občasno spremljanje kakovosti zunanjega zraka na področjih, kjer ni stalnih meritev ali pa bi prišlo do izrednih dogodkov, se bo vzpostavilo mobilno postajo, ki bo omogočala izvedbo meritev v skladu s standardi kakovosti in obveščanja javnosti. V okviru ukrepa bo vzpostavljena tudi informacijska točka za prikazovanje podatkov o kakovosti zraka, ki bo namenjena vsem državljanom. Omenjeni podatki o kakovosti zraka bodo ključni tudi z vidika preverjanja učinkovitosti ukrepov in identifikacije dodatnih ukrepov za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti Slovenije po direktivi NEC, skladno z Operativnim programom nadzora nad onesnaževanjem zraka;
- *ukrepi za zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture, dostopa prebivalcev do zelene infrastrukture v urbanih območjih ter ozelenjevanje mest:* v urbanih naseljih živi 55 % prebivalcev Slovenije (SURs), večja koncentracija in gostota prebivalstva ter usmerjanje v notranji razvoj naselij pred širjenjem na nove površine pa predstavljajo vedno večji izziv za ohranjanje in izboljšanje kakovosti življenja in okolja v mestih. Izziv zagotavljanja, kakovosti in uporabnosti mestnih zelenih površin je naslovilo partnerstvo Urbane agende za EU, ki je med drugim izpostavilo potrebo po vlaganjih v zagotavljanje dostopne in privlačne zelene in modre urbane infrastrukture, ob upoštevanju načela uporabe na naravi temelječih rešitev. Z ukrepi tako sledimo cilju, po katerem delež javnih in odprtih zelenih površin v urbanem naselju dosega vsaj 40 % ureditvenega območja naselja¹⁵⁴.
Podprli bomo ukrepe za:
 - izboljšanje kakovosti in uporabnosti obstoječe ter vzpostavitev nove zelene infrastrukture, javno dostopnih zelenih površin in naravnih struktur v mestih ter povezovanje tudi za zagotavljanje ekosistemskih storitev t.i. zelenih in modrih koridorjev;
 - komasacijo zemljišč mestnih zelenih površin z možnostjo odkupa zemljišč, pri čemer bodo odkupljena zemljišča del ukrepa zagotavljanja javnih zelenih in modrih površin in ne samostojen ukrep;
 - ozelenjevanje grajenih površin v mestih, kot na primer ozelenjevanje javnih odprtih prostorov, zelene strehe, zelene vertikalne površine, idr.;
 - ozaveščanje in vključevanje lokalnega prebivalstva v vzpostavljanje in izboljševanje zelene infrastrukture in zelenih površin ter ukrepe za ozelenjevanje mest.

¹⁵⁴ New urban agenda (UN habitat, 2016) and Proposal of spatial development strategy of Slovenia.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja glede na opravljeno oceno skladnosti z načelom DNSH po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, lokalne skupnosti, podjetja, kmetijska gospodarstva, nevladne organizacije, ministrstva, regionalne razvojne agencije, prebivalci, uporabniki zelenih in revitaliziranih površin, nosilci kmetijskih gospodarstev.

Upravičenci: Agencija RS za okolje, upravljavci zavarovanih območij in območij Natura 2000, javni zavodi, lokalne skupnosti, podjetja, nevladne organizacije, ministrstva in regionalne razvojne agencije.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se v okviru ukrepov za zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture, dostopa prebivalcev do zelene infrastrukture v urbanih območjih ter ozelenjevanje mest predvideva naslavljanje urbanega razvoja in pristopa regionalnega razvoja v skladu s potrebami,

izhajajoč iz pripravljenih teritorialnih strategij (TUS in RRP). Navedeni ukrepi bodo v celoti namenjeni ukrepanju v urbanem okolju, pri čemer je bil delež sredstev, ki je namenjen mestnim občinam, določen na podlagi izkazanih potreb, in bo izveden v okviru mehanizma CTN. Preostali del razpoložljivih sredstev pa bo namenjen drugim mestom v okviru regionalnega razvoja z mehanizmom dogovori za razvoj regij in predvidoma v okviru ločenega razpisa, ki bo izveden s strani ministrstva, za spodbujanje zahtevnejših inovativnih projektov zagotavljanja zelene infrastrukture v mestih.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi za *izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti v omrežju Natura 2000 in na drugih prednostnih območjih varstva narave*:
- so komplementarni z LIFE integriranim projektom za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI/000011);
- komplementarnost s čezmejnimi in drugimi programi se bo iskala zlasti pri obnovi ekosistemov, izboljšani ekološki povezanosti in učinkovitejšem upravljanju z območji Natura 2000;
- bodo prispevali k izvajanju ciljev prioritete območja 06 »Biotska raznovrstnost, kakovost zraka in tal« v okviru drugega stebra »Varovanje okolja« Strategije EU za Podonavje (EUSDR), prioritete Krepitev alpskih naravnih in kulturnih virov kot sredstev za visoko kakovosten bivalni prostor v okviru tretjega cilja »Zagotavljanje trajnosti v Alpah: ohranjanje alpske dediščine in promocija trajnostne rabe naravnih in kulturnih virov« Strategije EU za alpsko regijo (EUSALP) in tretjega stebra »kvaliteta okolja« Strategije EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR).

Ukrepi za *zagotavljanje in izboljšanje zelene infrastrukture, dostopa prebivalcev do zelene infrastrukture v urbanih območjih ter ozelenjevanje mest* bodo izkazovali prispevek k ciljem EUSDR za cilja 05 (okoljska tveganja) ob upoštevanju načela uporabe na naravi temelječih rešitev in 06 (Biotska raznovrstnost, kakovost zraka in tal), prioritete Krepitev alpskih naravnih in kulturnih virov kot sredstev za visoko kakovosten bivalni prostor v okviru tretjega cilja »Zagotavljanje trajnosti v Alpah: ohranjanje alpske dediščine in promocija trajnostne rabe naravnih in kulturnih virov« EUSALP in tretjega stebra »kvaliteta okolja« EUSAIR (ICZM&MSP – Razvoj trajnostnega upravljanja obalnih in morskih območij in flagship 3MPS: Monitoring in upravljanje morskih vrst).

Ukrep *izboljšanja sistema seznanjanja in opozarjanja državljanov o onesnaženosti zunanjega zraka* je delno komplementaren z LIFE-IP PREPAIR (LIFE15 IPE IT 013) - Učinki ukrepov Dežel Padske nižine na kakovost zraka, kjer Slovenija sodeluje kot partner.

Ukrepi bodo komplementarni tudi načrtovanim ukrepom v okviru čezmejnih programov Slovenija-Avstrija 2021-2027, Slovenija-Hrvaška 2021-2027, Slovenija-Italija 2021-2027 in Slovenija-Madžarska 2021-2027.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Na podlagi analize Predhodne ocena potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je bilo sicer ugotovljeno, da je uporaba finančnih instrumentov (FI) mogoča za spodbujanje urbanega razvoja (hkrati s SC RSO5.1) na podlagi uspešnega izvajanja FI na tem področju v obdobju 2014–2020 in vrzeli, identificirane v študiji Predlog za oblikovanje sklada za urbani razvoj.

Ker pa ukrepi, načrtovani v okviru predmetnega specifičnega cilja, niso primerni za financiranje s finančnimi instrumenti, saj gre za ukrepe, ki ne ustvarjajo denarnega toka iz naslova prihodkov iz projekta za poplačilo posojil, prejetih z naslova finančnih instrumentov, se načrtuje zgolj uporaba nepovratnih virov in uporaba FI ni načrtovana.

2.1.3.7.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
3	RSO2.7	ESRR	Manj razvite regije	RCO36	Zelena infrastruktura, ki je prejela odporo za druge namene in ne za prilagajanje na podnebne spremembe	hektari	3	11,3
3	RSO2.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCO36	Zelena infrastruktura, ki je prejela odporo za druge namene in ne za prilagajanje na podnebne spremembe	hektari	1	5,9
3	RSO2.7	ESRR	Manj razvite regije	RCO37	Površina območij Natura 2000, na katerih se izvajajo zaščitni in sanacijski ukrepi	hektari	0	700
3	RSO2.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCO37	Površina območij Natura 2000, na katerih se izvajajo zaščitni in sanacijski ukrepi	hektari	0	800
3	RSO2.7	KS	Celotna Slovenija	RCO39	Površina, pokrita z nameščenimi sistemi za spremljanje onesnaženosti zraka	hektari	85.000	170.300
3	RSO2.7	ESRR	Manj razvite regije	4	Inovativni ukrepi na področju spodbujanja ozelenitve mest	število	0	2
3	RSO2.7	ESRR	Bolj razvite regije	4	Inovativni ukrepi na področju spodbujanja ozelenitve mest	število	0	3

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
3	RSO2.7	KS	Celotna Slovenija	RCR50	Prebivalci, deležni ukrepov za kakovost zraka	osebe	0	2021	168.536	Upravičenec (po SURS)	Št. preb., ki živijo v občinah, kjer bodo nameščene nove

											naprave
3	RSO2.7	ESRR	Manj razvite regije	RCR95	Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture	osebe	0	2021	146.000	SURS	Ocena na podlagi metodologije MOP
3	RSO2.7	ESRR	Bolj razvite regije	RCR95	Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture	osebe	0	2021	95.000	SURS	Ocena na podlagi metodologije MOP
3	RSO2.7	ESRR	Manj razvite regije	3	Vsaj 50% ciljnim vrstam in habitatnim tipom s seznama prednostnih projektov (in 75% iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti	skupno število »enot« v slabem stanju	180	2020	90	Standardni obrazec Natura 2000; Program upravljanja z območji Nature 2000 za obdobje 2022-2028 (PUN)	Vsaj 50 % ciljnim vrstam in habitatnim tipom s seznama prednostnih projektov (in 75 % iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti
3	RSO2.7	ESRR	Bolj razvite regije	3	Vsaj 50% ciljnim vrstam in habitatnim tipom s seznama prednostnih projektov (in 75% iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti	skupno število »enot« v slabem stanju	100	2020	50	Standardni obrazec Natura 2000; Program upravljanja z območji Nature 2000 za obdobje 2022-2028 (PUN)	Vsaj 50 % ciljnim vrstam in habitatnim tipom s seznama prednostnih projektov (in 75 % iz posameznega projekta), določenih v Programu upravljanja območij Natura 2000 se mora izboljšati stanje ohranjenosti

2.1.3.7.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.7	077	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	078	29.611.978
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	078	14.049.602
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	079	22.421.699
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	079	14.095.942

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.7	01	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	01	52.033.677
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	01	28.145.544

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	02	8.970.440
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	02	4.677.209
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	24	13.451.259
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	24	6.992.393
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	33	29.611.978

3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	33	16.475.942
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.7	33	2.550.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
3	KS	Celotna Slovenija	RSO2.7	03	2.550.000
3	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.7	03	52.033.677
3	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.7	03	28.145.544

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.4 Prednostna naloga 4: Trajnostna urbana mobilnost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☒ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.4.1 Specifični cilj RSO2.8. Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika (ESRR)

2.1.4.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Investicije na področju trajnostne urbane mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevnih migracijah prebivalstva ter zmanjšanju emisij TGP. Promet namreč prispeva skoraj tretjino slednjih v Sloveniji in je pomemben vzrok za onesnaženost zraka v mestih. Poleg tega je raba energije v prometu v letu 2020 za 58 % višja kot v 2000, zlasti na račun povečanja cestnega prometa, ki predstavlja kar 97 %. V rabi končne energije je promet leta 2019 predstavljal 40 %. Glede na leto 2005 je delež višji za dobrih 8 odstotnih točk.¹⁵⁵ Trajna rešitev za ta izziv je prehod na trajnostno mobilnost z nizkimi emisijami CO₂ in onesnaževal zraka ter z nizko porabo energije s poudarkom na aktivni mobilnosti, zato bodo ukrepi usmerjeni na navedena področja. Pri tem bo imelo ključno vlogo izboljšanje JPP in izboljšanje povezanosti med različnimi prometnimi sistemi, med katerimi je prestopanje še vedno težavno, saj med različnimi prometnimi sistemi ni prestopnih točk, ali pa niso dovolj udobne. Nekatere vstopne točke na JPP tudi niso primerno opremljene s parkirnimi mesti za kolesa in avtomobile. Poseben problem predstavlja tudi čezmejna mobilnost v mestih, ki ležijo v bližini državne meje, saj lokalni prometni sistemi na obeh straneh meje niso usklajeni. Hkrati pa bodo ukrepi usmerjeni v povečanje uporabe vozil na alternativne energente, ki predstavljajo trenutno majhen delež, tako med zasebnimi uporabniki, gospodarskimi in javnimi subjekti. Poleg ukrepov za izboljšanje javnega potniškega prometa z uvajanjem brezemisijevih vozil, je namreč ključno zagotavljanje ustrezne polnilne infrastrukture za alternativne energente za različne vrste vozil (e-kolesa,

¹⁵⁵ <http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/raba-koncne-energije-v-prometu-3>

osebni avtomobili, gospodarska vozila, idr.). Preusmeritev k trajnostni mobilnosti bo pomembno prispevala k zmanjšanju hrupa, raznih onesnaževal in preoblikovanju prostora, kot tudi drugih okoljskih pritiskov in zdravstvenih tveganj, s tem pa prispevala k boljši kvaliteti življenja, zlasti v mestih.

Prehod v nizkoogljično družbo na področju prometa ureja Strategija na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji¹⁵⁶, ki jo je Vlada RS sprejela 12. oktobra 2017 (v nadaljevanju: strategija). Skladno s predlogom Uredbe o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (AFIR) bo do leta 2024 prenovljena strategija na področju infrastrukture za alternativna goriva v prometu. Ministrstvo za infrastrukturo v okviru reforme NOO pripravlja sistemski zakon na področju infrastrukture za alternativna goriva v prometu, ki bo v veljavi predvidoma v drugi polovici 2023. Ne gre le za elektrifikacijo prometa, pač pa za vrsto prehodnih tehnološko-tehničnih ukrepov za doseg želenega končnega stanja v prometu, t.j. trajnosten promet brez fosilnih goriv. Strategija predvideva niz pravno-regulativnih ukrepov, izvedbo demonstracijskih projektov, ozaveščevalnih in promocijskih aktivnosti ter neposrednih finančnih spodbud, s katerimi se bo zagotavljala ustrezna polnilna infrastruktura ter sofinanciranje razlike v ceni vozil med vozili na dizelski pogon in vozili na alternativna goriva.

V okviru tega specifičnega cilja sta v skladu z navedenim predvidena naslednja 2 sklopa ukrepov:

- *infrastruktura za trajnostno mobilnost v urbanih območjih*: na podlagi novih Celostnih prometnih strategij (ang. Sustainable Urban Mobility Plan - SUMP, v nadaljevanju: CPS) in Trajnostnih urbanih strategij (ang. Sustainable Urban Strategy, v nadaljevanju: TUS) bodo natančno identificirane prioritete, prednostno pa bodo sredstva namenjena infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat. Hrbtenica sistema mora biti JPP, dopolnjuje pa se s kolesarskimi povezavami in infrastrukturo za pešce, s poudarkom na dostopu do postajališč JPP ter s točkami prestopa iz osebnega avtomobila na JPP ali sopotništvo ali ostale aktivne oblike prevoza. Investicije na področju trajnostne mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevnih migracijah prebivalstva. Večji delež uporabe trajnostnih načinov prevoza bo pripomogel k znižanju emisij TGP in drugih onesnaževal iz prometa ter s tem k izboljšanju kakovosti življenja. Predvideni ukrepi so:
 - investicije v gradnjo in prilagoditev prometnih površin za trajnostne prometne načine: namenske površine za JPP (npr. rumeni pasovi, postajališča, prilagoditve za prednostno vodenje v križiščih) in infrastruktura multimodalnih vozlišč oziroma prestopnih točk med različnimi oblikami mobilnosti; gradnja in preureditve infrastrukture za pešce, predvsem za dostop do postaj in postajališč JPP in šol, vključno z napravami in ukrepi za umirjanje prometa za varnost pešcev; gradnja kakovostnih ločenih kolesarskih površin in ostale kolesarske infrastrukture, vključno z infrastrukturo za polnjenje e-koles;
 - investicije v digitalizacijo za trajnostno mobilnost: uporaba inteligentnih prometnih sistemov za upravljanje večmodalne trajnostne mobilnosti; izvedba pilotnih projektov v okviru ukrepa trajnostne parkirne politike, omejevanja prometa v mestnih jedrih in spodbude za uporabo sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti (npr.: vzpostavitev sistemov optimizacije prometa v mestih s prednostno obravnavo JPP, kolesarjev in pešcev; vzpostavitev sistemov dostopa do potovalnih informacij za uporabnika, vključno z informatizacijo upravljanja parkiranja; vzpostavitev pogojev za čezmejno mobilnost oz.

¹⁵⁶ Dostopno na: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/alternativna_goriva/strategija_alternativna_goriva_final.pdf.

predvsem povezavo JPP s prestopnimi točkami v sosednjih državah; vzpostavitev evidence javnih e-polnilnic v prostorskem informacijskem sistemu; vzpostavitev sistema potovalnih podatkov za multimodalne poti, ki bi poleg JPP vključeval tudi alternativne oblike prevoza v mestih, vključno s podatki o storitvah, ki so namenjene ali prilagojene gibalno oviranim ter parkirišči);

- *spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih* (vozila JPP na elektriko ali vodik in polnilna infrastruktura v javni lasti): ukrepi bodo namenjeni vzpostavitvi oz. dopolnitvi mreže polnilnih ali oskrbovalnih mest za vozila na alternativni pogon, s poudarkom na vozilih za izvajanje javnih gospodarskih služb, kot na primer za potrebe izvajanja JPP v mestih, in na vzpostavitvi polnilne ali oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva za potrebe izvajanja zelene mestne logistike. Ukrepi bodo oblikovani na podlagi analize potreb vlaganj na področju uvajanja alternativnih goriv v promet, ki bo pripravljena do konca leta 2022 v okviru reforme Načrta za okrevanje in odpornost, s ciljem, da bo zagotovljena ustrezna geografska pokritost na celotnem območju Slovenije tudi izven urbanih območij in TEN-T omrežja. Pri tem bodo sredstva za te ukrepe prednostno usmerjena v urbana območja, medtem, ko je s sredstvi NOO in IPE predvideno, da se bodo sredstva usmerjala izven teh območij.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru tega specifičnega cilja po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, lokalne skupnosti, zadrage, zavodi, posamezniki.

Upravičenci: mestne občine, pravne osebe javnega prava v delni/celotni lasti ali ustanoviteljstvu mestnih občin.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru

izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se načrtuje naslavljanje urbanega razvoja s pomočjo teritorialnih pristopov, upošteva je izkazane potrebe v okviru pripravljenih teritorialnih strategij (CPS in TUS).

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi trajnostne urbane mobilnosti so komplementarni s programi Interreg Italija – Slovenija, Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Madžarska, Adrion in Srednja Evropa, ki načrtujejo tudi ukrepe na področju trajnostne urbane mobilnosti.

Ukrepi so naslovljeni tudi v okviru Jadransko-jonske makroregije (EUSAIR), kjer je v okviru teme Intermodalne povezave z zaledjem flagship Jadransko-jonski multimodalni koridorji, ki se osredotoča na jadransko-jonsko kolesarsko pot, ki naj bi potekala vzdolž celotnega jadranskega bazena, vključujoč intermodalne storitve za podporo kolesarskim potovanjem.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) namreč ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.4.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
4	RSO2.8	ESRR	Manj razvite regije	RCO58	Namenska kolesarska infrastruktura, ki je prejela podporo	km	2	22
4	RSO2.8	ESRR	Bolj razvite regije	RCO58	Namenska kolesarska infrastruktura, ki je prejela podporo	km	2	20
4	RSO2.8	ESRR	Manj razvite regije	RCO59	Infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta)	oskrbovalna/polnilna mesta	0	23
4	RSO2.8	ESRR	Bolj razvite regije	RCO59	Infrastruktura za alternativno gorivo (oskrbovalna/polnilna mesta)	oskrbovalna/polnilna mesta	0	25
4	RSO2.8	ESRR	Manj razvite regije	RCO60	Mesta z novimi ali posodobljenimi digitaliziranimi sistemi mestnega prometa	mesta	0	1
4	RSO2.8	ESRR	Bolj razvite regije	RCO60	Mesta z novimi ali posodobljenimi digitaliziranimi sistemi mestnega prometa	mesta	0	1

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
4	RSO2.8	ESRR	Manj razvite regije	RCR62	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novi ali posodobljeni javni prevoz	uporabniki/leto	0	2021	337.500	MZI	
4	RSO2.8	ESRR	Bolj razvite regije	RCR62	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novi ali posodobljeni javni prevoz	uporabniki/leto	0	2021	360.000	MZI	
4	RSO2.8	ESRR	Manj razvite regije	RCR64	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	uporabniki/leto	0	2021	600.000	MZI	
4	RSO2.8	ESRR	Bolj razvite regije	RCR64	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	uporabniki/leto	0	2021	520.000	MZI	

2.1.4.1.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	81	15.672.561
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	81	6.694.692
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	82	4.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	82	2.000.000
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	83	9.600.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	83	3.950.000
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	84	2.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	84	1.000.000
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	86	6.000.000
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	86	3.000.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	01	37.272.561
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	01	16.644.692

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	02	37.272.561
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	02	16.644.692

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
4	ESRR	Manj razvite regije	RSO2.8	03	37.272.561
4	ESRR	Bolj razvite regije	RSO2.8	03	16.644.692

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.5 Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezljivosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.5.1 Specifični cilj RSO3.1. Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega proti podnebnim spremembam (Kohezijski sklad)

2.1.5.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z ukrepi se bo prispevalo k zmanjšanju emisij TPG v najbolj ključnem sektorju, to je prometu. Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030 (v nadaljevanju: SRP)¹⁵⁷ in Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji v obdobju do 2030¹⁵⁸, sta ključna strateška dokumenta, ki na podlagi rezultatov strokovnih prometnih, funkcionalnih, okoljskih, socialnih in drugih analiz, določata potrebne ukrepe na področju prometa do leta 2030. Izbrani ukrepi temeljijo večinoma na posebnem analitičnem instrumentu, nacionalnem prometnem modelu, ki upošteva sedanjo in prihodnjo ponudbo prometnih omrežij ter sedanje in pričakovano prihodnje prometno povpraševanje. Specifični cilj SRP je izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi državami in usklajevanje s sosednjimi državami, kar pomeni zagotavljanje zadostne zmogljivosti omrežja, ki ustreza tudi standardom TEN-T ter tudi izboljšanje varnosti cestne infrastrukture. Republika Slovenija pa se je v skladu z zahtevami evropske uredbe TEN-T (Uredba EU 1315/2013) zavezala, da bomo do leta 2030 dosegli standarde na jedrnem železniškem omrežju TEN-T. Poleg tega Slovenija v skladu z evropsko direktivo 2008/96/ES zagotavlja sistematičen postopek inšpekcijskega nadzora varnosti cestne infrastrukture, ki poteka v vseh fazah načrtovanja in delovanja cestne infrastrukture.

¹⁵⁷ Ministrstvo za infrastrukturo, Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZI/Dokumenti/Strategija-razvoja-prometa-v-Republiki-Sloveniji-do-leta-2030.pdf>.

¹⁵⁸ Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji v obdobju do 2030 (Uradni list RS, št. 75/16 in 90/21). Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO115>.

Tako so na podlagi napovedi prometnih tokov, prometne varnosti, vplivov na okolje in družbene sprejemljivosti v okviru tega specifičnega cilja izbrani ukrepi, ki imajo poleg nacionalnega strateškega pomena tudi visoko evropsko dodano vrednost, saj predstavljajo pomembne odseke na TEN-T omrežju. V prvi vrsti bomo zato vlagali v posodobitev železniške infrastrukture na sredozemskem in baltsko-jadranskem koridorju (Uredba (EU) 1316/2013), s katero bomo prispevali tudi k izpolnjevanju zavez, ki izhajajo iz evropske TEN-T uredbe. To so ukrepi, ki se nanašajo ne le na infrastrukturo, temveč tudi na organizacijo, vodenje prometa in prometno varnost. Pri izbiri ukrepov se je prizadevalo za maksimalno izkoriščenost zmogljivosti obstoječe prometne infrastrukture.

V skladu z navedenim sta predvidena naslednja 2 sklopa ukrepov:

- *investicije v posodobitev in nadgradnjo železniškega omrežja TEN-T za izboljšanje učinkovitosti prevoza potnikov in tovora za doseganje TEN-T standardov ter umik tranzitnega tovornega prometa iz središč mest in urbanih naselij*, in sicer so predvidene naslednje investicije:
 - *nadgradnja železniške proge d. m.–Dobova–Zidani Most – 1. faza: odsek d.m.-Dobova-Sevnica*: odsek proge d. m.–Dobova–Zidani Most je del jedrnega omrežja TEN-T in sredozemskega koridorja ter predstavlja glavno prometno železniško povezavo Slovenije s Hrvaško. Proga sicer zagotavlja osno obremenitev 22,5 t, vendar je ta zaradi starosti in dotrajanosti elementov zgornjega ter spodnjega ustroja poslabšana, enako kakor tudi elementi voznega omrežja. Na predmetnem odseku je omogočeno obratovanje tovornih vlakov dolžine do največ 570 m. Prepustna zmogljivost proge je kritična, v času zapore enega tira se ta še poslabša. Zaradi nivojskih dostopov na perone je potrebno zagotavljati varovanje potnikov na postajah in postajališčih. Posamezna nivojska križanja železniške proge s cesto se še vedno nahajajo na glavnih postajnih tirih, znotraj uvoznih in izvoznih kretnic. Po izvedeni nadgradnji bodo na predmetnem odseku: odpravljeno ozko grlo z vidika doseganja zahtev TEN-T, omogočeno obratovanje daljših tovornih vlakov, povečana potovalna hitrost vlakov in zmogljivost proge, zagotovljena interoperabilnost ter izpolnjene zahteve tehničnih specifikacij, povečana prometna varnost, zmanjšana obremenjenost s hrupom na poselitvenih območjih, izboljšana dostopnost do posameznih regij in medregijska povezava. V okviru 1. faze projekta se bo nadgradilo 33,7 km železniške proge, in sicer: izvedla se bo nadgradnja 5 postaj (Dobova, Brežice, Krško, Brestanica in Blanca), nadgradnja postajališča (Libna) ter nadgradnja odsekov d.m-Dobova, Dobova-Brežice, Brežice-Krško, Krško-Brestanica, Brestanica-Blanca ter Blanca-Sevnica. Dela bodo zajemala nadgradnjo zgornjega in spodnjega ustroja za zagotovitev kategorije proge D4 in svetlega profila GC, podaljšanje postajnih tirov za možnost obratovanja vlakov dolžine 740 m, nadgradnjo obstoječe peronske infrastrukture z ureditvijo izvennivojskega dostopa za funkcionalno ovirane osebe in kolesarje, nadgradnjo SV TK naprav, ukinitvev 14 nivojskih križanj cest z železniško progo in izvedbo protihrupnih ukrepov.
 - Kot rezervni projekt na železniškem TEN-T omrežju uvrščamo *nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana-Kranj ter železniških postaj Kranj, Podnart, Lesce-Bled, Žirovnica in Slovenski Javornik*, ki predstavlja ozko grlo na javni železniški infrastrukturi v Sloveniji in na obeh TEN-T koridorjih (sredozemskem in baltsko-jadranskem);

- *projekti na državnih cestah na podlagi njihovega pozitivnega vpliva na prometno varnost:* sodobna gradnja in novi inteligentni transportni sistem (v nadaljevanju: IITS) ukrepi bodo močno izboljšali obstoječe stanje cestne infrastrukture in rešili težave na obremenjenih območjih. Predviden je ukrep:
 - *sanacija 1. cevi predora Karavanke:* obstoječi avtocestni predor Karavanke je enocestni dvosmerni predor, ki povezuje Slovenijo z Avstrijo. Predorska cev je bila zgrajena leta 1991. Zaradi manjše gostote prometa je bila takrat zgrajena le zahodna cev, predor pa je bil načrtovan za nadgradnjo v dvojno cev pozneje. Druga cev predora je trenutno v izgradnji. Na podlagi rezultatov glavnih pregledov je bil izdelan podroben katalog škode, ki ponuja celovit pregled stanja prve cevi predora. Doslej je bilo ugotovljenih več pomanjkljivosti, med drugim poškodbe notranje obloge ali tunelskega loka, poškodbe konstrukcije vozišča in robnikov itd. Večina zabeleženih anomalij je bila v preteklosti odpravljenih. Skupaj z avstrijsko stranjo je bilo dogovorjeno, da se sanacija obstoječe cevi predora Karavanke začne takoj, ko bo nova cev predora začela obratovati. Do takrat bodo nekateri deli predora že presegli svojo življenjsko dobo, zato je potrebno načrtovati celovito sanacijo ali zamenjavo teh sistemov. V primeru, da se sanacija 1. cevi predora Karavanke ne izvede, lahko realno pričakujemo zaprtje ali delno zaprtje predora zaradi deformacije talnega oboka, potrebe po sanaciji drenažnega sistema in ostalih elementov. V tem primeru preusmeritev prometa iz ene v dve predorske cevi ne bo možna, zato situacija tudi po izgradnji nove cevi ne bo bistveno boljša kot je trenutno. Promet bo moral še vedno teči dvosmerno v eni cevi ob dejstvu, da je nova cev projektirana za enosmerni promet in npr. nima odstavnih niš na zahodni strani vozišča (v smeri proti Sloveniji). To močno vpliva na pretočnost in prometno varnost tako na AC omrežju kot tudi na ostalem cestnem omrežju. Glede na trend naraščanja prometa, ki je že presegel vrednosti iz leta 2019, lahko pričakujemo vedno večje zastoje tako pred predorom, kot tudi na preostalem cestnem omrežju, saj se bi del prometa v tem primeru zagotovo preusmeril tako na državne ceste kot na štajerski krak AC, ki je že v tem trenutku preobremenjen.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov v okviru tega specifičnega cilja po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: upravljavci prometne infrastrukture, prevozniki blaga in potnikov, podjetja, javni sektor, lokalne skupnosti, prebivalci.

Upravičenci: Direkcija za infrastrukturo (DRSI), Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rase, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmožljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi razvoja intermodalnega omrežja TEN-T so komplementarni s cilji in aktivnostmi, ki so del izvajanja EU makro-regionalnih strategij, katerih del je tudi Slovenija. V okviru Podonavske strategije (EUSDR), še posebej prednostnega področja 1b (izboljšanje multimodalnosti in mobilnosti – cestne, železniške in letalske povezave) predlagani projekti prispevajo k izboljšanju povezljivosti ter zmanjševanja razlik med prometnim omrežjem držav članic makro-regije. Posebej to velja za projekte vzdolž v predlogu revizije uredbe TEN-T novo predlaganega Zahodno-balkanskega prometnega koridorja (Western-Balkans Transport Corridor), in sicer npr.: a) nadgradnja železniške proge d. m.– Dobova–Zidani Most, b) nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana-Kranj in c) sanacija 1. cevi predora Karavanke (obstoječega avtocestnega predora).

Poleg tega so navedeni projekti pomembni za zaledne povezave s pristanišči v okviru izvajanja Jadransko-jonske makroregije (EUSAIR), medtem ko so za izvajanje Alpske makro-strategije (EUSALP) pomembni v luči izboljšanja čezmejnih povezav in razvoja intermodalnega prometa.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) namreč ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.5.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
5	RSO3.1	KS	Celotna Slovenija	RCO45	Dolžina obnovljenih ali posodobljenih cest – TEN-T	km	0	4
5	RSO3.1	KS	Celotna Slovenija	RCO47	Dolžina novih ali nadgrajenih železniških prog – TEN-T	km	0	33,7

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
5	RSO3.1	KS	Celotna Slovenija	RCR59	Železniški tovorni promet	tonski kilometri/leto	254.000.000	2021	266.000.000	DRSI	
5	RSO3.1	KS	Celotna Slovenija	RCR56	Prihranek časa zaradi izboljšane cestne infrastrukture	število delovnih dni na osebo/leto	0	2021	23.500	DARS	

2.1.5.1.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.1	092	32.210.000

5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.1	100	251.930.000
---	----	-------------------	--------	-----	-------------

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.1	01	284.140.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.1	33	284.140.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.1	03	284.140.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.5.2 Specifični cilj RSO3.2. Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne proti podnebnim spremembam, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo (Kohezijski sklad)

2.1.5.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ključni cilj predmetnega specifičnega cilja v skladu s SRP je izboljšati nacionalne in regionalne povezave znotraj Slovenije. Spremembe in dopolnitve Nacionalnega programa razvoja prometa iz 06/2021, dajejo še večji poudarek trajnostnemu prometu, predvsem tistim infrastrukturnim ureditvam, ki bodo pripomogle k zagotavljanju pogojev za večjo uporabo vseh oblik trajnostne mobilnosti in kreptvi razvoja javnega potniškega prometa (v nadaljevanju: JPP), pri čemer ne sme biti ogrožena dostopnost, kjer sta cesta in avtomobil edina izbira ali omogočata dostop do prvih prestopnih mest JPP.

Dopolnjen nacionalni program razvoja prometa vključuje projekte na regionalnem železniškem omrežju za zagotavljanje nizkoemisijske, varne in odporne dnevne mobilnosti potnikov v regijah. Ključni cilj je zagotoviti nadgradnjo omrežja, da bo železnica zagotovila t.i. hrbtenično prometno omrežje tam, kjer že obstaja, in ki bo povezano z cestnim prometnim omrežjem, JPP, P + R sistemi ter kolesarsko infrastrukturo. Nadgradnja regionalnih prog se načrtuje predvsem z izvedbo elektrifikacije in povečanja hitrosti ter s sodobnimi sistemi vodenja prometa vlakov, kot tudi z informacijsko opremo in spremljajoči ukrepi (parkirišča, kolesarnice) na postajah in postajališčih za potnikom prijazne storitve. Z elektrifikacijo regionalnih železniških prog se bo še zmanjšala obremenitev okolja, predvsem pa razbremenitev cestnega omrežja, kar bo neposredno pripomoglo k približevanju ogljični nevtralnosti. S krajšimi potovalnimi časi in taktim voznim redom na železnici ter drugimi ukrepi (prestopne točke, kolesarnice, usklajeni vozni redi itd.), ki so osnova celotnega prometnega sistema (IJPP) se bo povečala atraktivnost JPP in zagotovila trajnostna mobilnost.

Tako so izbrani ukrepi, ki se nanašajo na izgradnjo razvojnih osi in drugih regionalnih povezav za izboljšanje dostopa do TEN-T, prioritetni projekti na regionalnem železniškem omrežju ter izgradnjo državnega kolesarskega omrežja. Usklajenost in učinkovitost teh ukrepov bodo zagotavljali horizontalni ukrepi prometnega načrtovanja.

V skladu z navedenim so predvideni naslednji ukrepi:

- *nadgradnja železniške proge Maribor – Ruše*: z ukrepom bomo povečali zmogljivost železniške infrastrukture, vključno z nadgradnjami železniških postaj kot večmodalnih vozlišč, kar bo omogočilo bolj trajnosten način prevoza. Istočasno se bo zagotovilo interoperabilnost, učinkovitejše upravljanje in izboljšanje prometne varnosti.

Obseg del predlaganega ukrepa zajema: (1) ureditev železniškega trikotnika Maribor Tezno–Maribor Studenci (2) nadgradnjo proge na odseku Maribor–Ruše ter nadgradnjo 3 postaj in 5 postajališč, v okviru česar je predvidena tudi elektrifikacija odseka v dolžini 10 km ter (3) ureditev signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav na odseku Maribor–Ruše;

Kot rezervni projekti za regionalno železniško infrastrukturo so predvideni *nadgradnja Dolenjske proge* (regionalna proga d.m.–Metlika–Ljubljana) ter nadgradnja postaj in postajališč na območju KRVS od postaje Ivančna Gorica do postaje Birčna vas;

- *3. razvojna os – jug: Novo mesto-Maline (I. etapa – etapi 1 in 2):* gradnja nove hitre ceste od priključka na AC A2 pri Novem mestu do priključka Osredok dolžine 5,05 km. Danes glavno povezavo na obravnavanem območju predstavlja cesta G2-105 Novo mesto – Metlika – MP Metlika, ki poteka skozi naselja in ne ustreza potrebam sodobnih daljinskih cestnih povezav ter ima posledično tudi neustrezno prometno varnost. Na območju Novega mesta je PLDP na cesti G2-105 v letu 2016 znašal med 12.809 in 19.256 vozil/dan, delež težkih tovornih vozil pa je znašal med 3,2% in 5,5%. V obdobju od 2011 do 2016 se je na cesti G2-105 na območju etap 1+2 zgodilo 115 prometnih nesreč, od tega 37 z lažjimi telesnimi poškodbami in 2 s hudimi telesnimi poškodbami. Cilji projekta so prispevati k razbremenitvi prometa v Novem mestu ter s tem pospešiti nadaljnji gospodarski razvoj v in okoli Novega mesta, izboljšati prometno varnost in kakovost zraka v Novem mestu. Prometne obremenitve na obstoječem cestnem omrežju se bodo v letu 2035 zaradi izgradnje hitre ceste zmanjšale. Hkrati se bo na obstoječem cestnem omrežju zmanjšal tudi delež težkih tovornih vozil, kar bo skupaj imelo za posledico relativno zmanjšanje emisij TGP. V letu 2035 se bo skupna emisija TGP na prometnem omrežju v Novem mestu povečala za zanemarljiv delež, kar je posledica predvidenega izboljšanja tehničnih lastnosti vozil in večjega števila električnih avtomobilov. Hkrati se bodo izpusti TGP na preostalem cestnem omrežju v Novem mestu (brez nove HC) zmanjšali za 17 %, kar predstavlja pozitiven daljinski vpliv hitre ceste. Skupen vpliv obratovanja nove državne ceste na emisije TGP je tako ocenjen kot nebitven oz. pozitiven;
- *nadaljevanje del na 3. razvojni osi: odsek Dramlje-Šentjur:* navezovalna cesta Dramlje-Šentjur je del načrtovanega srednjega dela 3. RO – povezava med AC A1 (Savinjska regija) in AC A2 (Dolenjska regija). Cestna povezava predstavlja povezavo Bizeljskega in Kozjanskega z AC omrežjem na eni strani in ter z R Hrvaško in Posavjem na drugi strani. V okviru projekta, se bo izvedlo novogradnjo cestne povezave na odseku od priključka Dramlje na AC A1 mimo Šentjurja do ceste G2-107 v skupni dolžini 5,8 km. Na treh cestnih odsekih, ki se stikajo v Šentjurju, je v letu 2019 PLDP (povprečni letni dnevni promet) znašal od 9.500 do 11.500 vozil, v letu 2020 pa zaradi omejitev v obdobju pandemije od 7.800 do 10.100 vozil. Delež tovornih vozil je bil v letu 2019 od 10 do 13 %, v letu 2020 pa večji, celo od 11 do 24%. Z izgradnjo nove cestne povezave se pričakuje povečanje prometne varnosti. Na cestnih odsekih, ki jih bo nadomestila nova cesta, se je v letih 2016-2020 zgodilo 124 prometnih nesreč, od tega 5 s hujšimi in 43 z lažjimi telesnimi poškodbami. Z obratovanjem navezovalne ceste, se bodo zmanjšale tudi obremenitve s hrupom pri najbližjih stanovanjskih objektih, predvsem v naseljih Trnovec, Dole in Šentjur. Območje ob novi trasi navezovalne ceste je redko poseljeno, na delih kjer bodo mejne vrednosti hrupa eventualno presežene pa bodo izvedeni protihrupni ukrepi;
- *državno kolesarsko omrežje:* načrtuje se izgradnja oz. dograditev kolesarskih povezav v okviru državnega kolesarskega omrežja, z namenom izboljšane navezave na urbana središča in predvsem na vozlišča JPP, kar bo spodbudilo multimodalnost pri opravljanju

dnevnih poti od izhodišča do cilja na trajnosten način. Z izgradnjo kolesarskih povezav želimo del poti, ki so se opravljale z osebnimi avtomobili preusmeriti na kolo, e-kolo ali na intermodalnost kolo/vlak ali avtobus. S takim pristopom želimo zajeti tako krajše poti, ki so primerne za kolesarjenje, kot daljše, ki so primerne za kombinacijo kolo – vlak/avtobus. Sprememba v načinu potovanja od osebnega avtomobila na kolo ali kombinacijo kolesa in JPP pomeni neposredno zmanjšanje izpustov TGP. Državno kolesarsko omrežje je bilo v Sloveniji opredeljeno leta 2018 z ocenjeno skupno dolžino 4.000 km. Skupna dolžina obstoječe kolesarske infrastrukture državnega omrežja znašala zgolj 365 km. V teku so projekti za izgradnjo dodatnih 400 km, ki bodo izgrajeni do konca leta 2023. Ukrepi bodo zajemali izgradnjo manjkajočih odsekov državnega omrežja, prednostno v okolici mest;

- *neinfrastrukturni ukrepi trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni:* predvidena je izdelava regionalnih celostnih prometnih strategij, posodobitev celostnih prometnih strategij na lokalni ravni ter vzpostavitev regijskih mobilnostnih centrov za promocijo in upravljanje trajnostne mobilnosti v regijah na podlagi pilotnih projektov, izvedeni pa bodo tudi podpora izobraževanju, ozaveščanju in informiranju različnih ciljnih skupin o trajnostni mobilnosti, spodbude za izvedbo ukrepov na podlagi mobilnostnih načrtov na ravni ustanov ter sistema certificiranja mobilnostno trajnostno naravnanih zaposlovalcev, spodbude za izvedbo ukrepov na podlagi načrtov parkirne politike na ravni mest in regij in njihovo izvedbo in spodbude za upravljanje mestne logistike tako na lokalni kot regionalni ravni, tudi v obliki podpore demonstracijskim projektom. Pri tem so posebej pomembne spodbude za inovativne digitalne rešitve (npr. sopotništvo, prevozi na klic integrirani v sistem in uvajanje zbirnih prevozov), ki bodo dopolnjevale javni prevoz in omogočale večjo zasedenost prostih sedežev v vseh sredstvih prevoza. K temu bo pripomogel tudi razvoj naprednih rešitev (digitalizacija v prometu), ki omogoča spremljanje podatkov o zasedenosti in lokaciji vozil v realnem času in s tem čim bolj optimalno načrtovanje poti;
- *infrastruktura za trajnostno mobilnost na lokalni ravni:* na podlagi sprejetih celostnih prometnih strategij (CPS) bodo natančno identificirane prioritete v občinah z mestnimi naselji in v regijah, prednostno pa bodo sredstva namenjena infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat. Hrbtenica sistema mora biti JPP, dopolnjuje pa se z rešitvami za prvi in zadnji kilometer. To so predvsem kolesarske povezave in infrastruktura za pešce, s poudarkom na dostopu do postajališč JPP ter točke prestopa iz osebnega avtomobila na JPP ali sopotništvo. Investicije na področju trajnostne mobilnosti bodo pripomogle k dvigu deleža trajnostnih prometnih načinov v dnevni migracijah prebivalstva. Večji delež uporabe trajnostnih načinov prevoza bo pripomogel k znižanju emisij TGP in drugih onesnaževal zraka iz prometa ter s tem k izboljšanju kakovosti življenja. Predvideni ukrepi so:
 - ureditev postaj in postajališč JPP,
 - preureditve infrastrukture za pešce, predvsem za dostop do šol ter postaj in postajališč JPP, vključno z napravami in ukrepi za umirjanje prometa za varnost pešcev,
 - gradnja kakovostnih ločenih kolesarskih površin in ostale kolesarske infrastrukture, vključno z infrastrukturo za polnjenje e-koles in parkirišči za kolesa, predvsem varnih kolesarnic za e-kolesa ob javni infrastrukturi, kot so npr. šole, občine, poslovne cone, železniške in avtobusne postaje in postajališča, za spodbujanje uporabe navadnih in e-koles za dnevni prevoz,
 - infrastruktura prestopnih točk med različnimi oblikami mobilnosti;

- *organizacija trajnostne mobilnosti na lokalni ravni*: na podlagi sprejetih celostnih prometnih strategij (CPS) bodo natančno identificirane prioritete v občinah z mestnimi naselji in v regijah. Sredstva bodo namenjena ukrepom za boljše upravljanje prometa v mestih in regijah s ciljem povečanja privlačnosti uporabe trajnostnih prometnih načinov in odvratanja uporabnikov od pretirane uporabe osebne avtomobila. Predvideni ukrepi so:
 - uporaba inteligentnih prometnih sistemov za upravljanje večmodalne trajnostne mobilnosti;
 - izvedba pilotnih projektov v okviru ukrepa trajnostne parkirne politike, omejevanja prometa v mestnih jedrih in uporabe sodobnih tehnologij za upravljanje mobilnost;
 - spodbude za uporabo sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti (npr.: vzpostavitev sistemov optimizacije prometa s prednostno obravnavo JPP, kolesarjev in pešcev; vzpostavitev sistemov dostopa do potovalnih informacij za uporabnika, vključno z informatizacijo upravljanja parkiranja; vzpostavitev pogojev za čezmejno mobilnost oz. predvsem povezavo JPP s prestopnimi točkami v sosednjih državah).

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Noben izmed predvidenih ukrepov po svoji naravi nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, javni sektor, gospodinjstva, lokalne skupnosti, zadrage, zavodi, regionalne razvojne agencije, posamezniki.

Upravičenci: Direkcija za infrastrukturo (DRSI), Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS), lokalne skupnosti, državna uprava, zavodi, regionalne razvojne agencije, podjetja.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnično, narodno in versko pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti.

Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblik začasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje pristopa regionalnega razvoja izhajajoč iz potreb v pripravljenih teritorialnih strategij (RRP).

Ukrepi, načrtovani v okviru sredstev ESRR tega specifičnega cilja, so predvideni zgolj v KRVS, saj so izkazane največje potrebe v tej kohezijski regiji.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Ukrepi razvoja intermodalne mobilnosti in boljšega dostopa do omrežja TEN-T so skladni s cilji in ukrepi, ki se izvajajo v makro-regionalnih strategijah, v katerih sodeluje Slovenija.

Za izvajanje EUSALP je posebej pomemben projekt: a) nadgradnja Koroške proge (Maribor–Prevalje–državna meja), medtem ko je nadgradnja Dolenjske proge (Regionalna proga št. 80 državna meja–Metlika–Ljubljana) pomembna čezmejna povezava v EUSDR. Na področju regionalnega cestnega omrežja izgradnja 3. razvojne osi prispeva k izboljšani poveztljivosti med Avstrijo-Slovenijo-Hrvaško v okviru EUSDR in tudi EUSAIR.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) namreč ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo dobička, zato ni možnosti prihrankov ali vračila povratnih sredstev, poleg tega pa projekti zaradi različnih okoliščin (npr. nerazvit trg, ipd.) niso zreli za povratna sredstva, zato je v celoti predvidena uporaba nepovratnih virov.

2.1.5.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
5	RSO3.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO44	Dolžina novih ali nadgrajenih cest – zunaj TEN-T	km	0	10,85
5	RSO3.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO48	Dolžina novih ali nadgrajenih železniških prog – zunaj TEN-T	km	0	10
5	RSO3.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO53	Nove ali posodobljene železniške postaje ali postajališča	postaje in postajališča	0	8
5	RSO3.2	KS	Celotna Slovenija	RCO58	Namenska kolesarska infrastruktura, ki je prejela podporo	km	6	120

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
5	RSO3.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR56	Prihranek časa zaradi izboljšane cestne infrastrukture	število delovnih dni na osebo/leto	0	2021	76.800	DARS	
5	RSO3.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR58	Število potnikov na leto, ki uporabljajo novozgrajene, nadgrajene, obnovljene ali posodobljene železniške proge	potniški kilometer/leto	1.302.000	2021	1.416.000	DRSI	
5	RSO3.2	KS	Celotna Slovenija	1	Število potnikov na leto, ki uporabljajo namensko kolesarsko infrastrukturo	število uporabnikov	0	2021	180.000	MZI	

2.1.5.2.1 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	RSO3.2	089	68.141.540
5	ESRR	Manj razvite regije	RSO3.2	102	37.746.941
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	081	41.000.000
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	083	61.000.000
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	109	19.002.680

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	RSO3.2	01	105.888.481
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	01	121.002.680

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	RSO3.2	33	105.888.481
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	33	54.502.680
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	24	66.500.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
5	ESRR	Manj razvite regije	RSO3.2	03	105.888.481
5	KS	Celotna Slovenija	RSO3.2	03	121.002.680

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6 Prednostna naloga 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela

☒ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.6.1 Specifični cilj ESO4.1. Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem v okviru izvajanja jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, in neaktivne osebe, kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva (ESS+)

2.1.6.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Da bi v prihodnje zagotovili ustrezne in zadostne kadre za potrebe delodajalcev bo v Sloveniji posebno pozornost in prilagojene aktivnosti treba nameniti celotni skupini brezposelnih oseb, še zlasti pa dolgotrajno brezposelnim, starejšim in nizko izobraženim (tudi oseb z ISCED 3 ravno izobrazbo), kot tudi iskalcem zaposlitve ter osebam, katerih zaposlitev oz. samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznih kompetenc za lažji prehod na trg delovne sile ter skrajševanje trajanja brezposelnosti. Potrebna je krepitev opolnomočenosti zgoraj navedenih ciljnih skupin na trgu dela z vidika poznavanja pravic iz delovnih razmerij s ciljem zagotavljanja njihove socialne varnosti, zlasti ko bi se lahko soočali z zaposlitvami v atipičnih oblikah dela, prikritimi delovnimi razmerji ali prekarizacijo dela. Predpogoj za učinkovitost ukrepov v tem SC je ustvarjanje novih in kakovostnejših delovnih mest, za katere bo potrebno posebno pozornost namenjati tudi krepitevi digitalnih kompetenc, znanj za zeleni prehod in krožno gospodarstvo ter za družbeni razvoj nasploh¹⁵⁹, kot tudi dodatnemu oblikovanju ukrepov za spodbujanje zaposlovanja mladih in dolgotrajno brezposelnih.

Poleg tega je ključno na eni strani zagotavljanje socialne varnosti zaposlenim v nestandardnih oblikah dela, odpravljanje prikritih delovnih razmerij in prekarizacije dela, na drugi strani pa ustvarjanje novih in kakovostnejših delovnih mest ter oblikovanje ukrepov za spodbujanje zaposlovanja mladih in dolgotrajno brezposelnih.

V okviru specifičnega cilja ESO4.1 bodo tako podprti naslednji ukrepi:

- izvajanje ukrepov *aktivne politike zaposlovanja* (APZ) za učinkovito in hitro spodbujanje dostopa do zaposlitve za ciljne skupine starejših, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti preko aktivacije z usposabljanjem in izobraževanjem brezposelnih oseb in spodbudami za zaposlitev (subvencije za zaposlitev, povračila dela plače, ipd.). Vsebina neformalnih usposabljanj ali formalnih izobraževanj za brezposelne osebe bo opredeljena oz. še bolj prilagojena glede na potrebe delodajalcev predvsem na lokalni ravni območnih služb ZRSZ, upoštevajoč trajnost in zelena delovna mesta, avtomatizacijo in digitalizacijo delovnih mest. Identifikacijo potreb delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov bomo okrepili preko ukrepov SC ESO4.2, v okviru načrtovanega *Razvoja in nadgradnje platforme za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti*, potrebnih na trgu dela in mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ. Glede na potrebe delodajalcev bodo osebe vključene v ciljno usmerjena usposabljanja. V obdobju 2021-2027 se bo še bolj povežalo spodbude za zaposlitev s predhodnim usposabljanjem ali poskusnim delom ter spremljanjem po zaposlitvi brezposelnih oseb iz najbolj ranljivih ciljnih skupin¹⁶⁰, in sicer s ciljem zagotavljanja ustrezne kompetence za potrebe delodajalcev ter posledično stabilnejše/dolgotrajnejše zaposlitve oz. preprečevanja njihove dolgotrajne brezposelnosti. Za doseganje ciljev Akcijskega načrta Evropskega stebra socialnih pravic in nacionalnih ciljev Slovenije 2030 bodo ukrepi usmerjeni predvsem v zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti nizko izobraženih ter podaljševanje delovne aktivnosti predvsem starejših, pri katerih bo ključnega pomena vključenost v vseživljenjsko učenje za potrebe prilagajanja digitalizaciji in avtomatizaciji delovnih mest. Ukrepi bodo oblikovani upoštevajoč teritorialne neenakosti. V skladu s potrebami se bodo sredstva namenjala v obeh kohezijskih regijah, intenziteta bo v KRVS nekoliko večja. Ukrepi bodo naslavljali tudi vključevanje migrantov na trg dela prek vključitev posameznikov v programe APZ, s čimer bo omogočen dostop do delodajalcev. Zagotovljena bo enaka obravnava in vključevanje moških in žensk v ukrepe.
- izvajanje *programov za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena ali začasna, zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti ter preprečevanje prehoda nazaj v brezposelnost za ciljne skupine, ki se soočajo z atipičnimi oblikami dela*, in sicer:
 - programi za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih (samo)zaposlitev je ogrožena, začasna ali prekarna, s katerimi se spodbuja vključevanje zaposlenih v različne oblike informiranja, motiviranja, kariernega svetovanja, usposabljanja ali izobraževanja (kjer bo omogočeno vključevanje tudi v programe usposabljanj in izobraževanj s področja zelenih, trajnostnih, digitalnih in drugih vsebin, ki bodo prilagojena potrebam trga dela). S tem se bo zaposlenim in prekarnim delavcem, katerih zaposlitev je ogrožena ali se soočajo z atipičnimi oblikami dela, omogočil lažji prehod na nova delovna mesta ali nova

¹⁶⁰ ZRSZ, Poročilo o dolgotrajno brezposelnih osebah, september 2021. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/_files/13926/DBO_2021.pdf.

zaposlitev oz. se jim bodo povečale zaposlitvene možnosti. Tako se bo lahko pravočasno aktiviralo osebe in preprečevalo njihov prehod v odprto brezposelnost.

- Naslavljanje problematike prekarnosti mladih na trgu dela z vzpostavitvijo podpornega okolja v mladinskem sektorju in izvedbo pilotnih projektov na terenu. V okviru podpornega okolja se bo zagotovilo ustrezno ozaveščanje in opolnomočenje mladih in akterjev v mladinskem sektorju (organizacij in mladinskih delavcev) ter informiranje splošne javnosti, o problematiki prekarnosti med mladimi. V okviru izvedbe pilotnih projektov na terenu bodo opolnomočene organizacije v mladinskem sektorju mladim nudile podporo pri ozaveščanju o prekarnosti, soočenju s posledicami prekarnosti in prekarnih oblik zaposlitev tudi v okviru usposabljanj. Pri aktivnostih se bo ukrep oprl na načela in metode kakovostnega mladinskega dela. Ukrep se bo izvajal na nacionalni ravni z namenom sistemske podpore na nacionalni ravni.
- *ukrepi spodbujanja samozaposlovanja in socialnega gospodarstva, in sicer:*
 - razvoj in profesionalizacija socialnega gospodarstva s ciljem povečanja zaposlitvenih možnosti v sektorju socialne ekonomije, izboljšanja kompetenc zaposlenih ter ustvarjanja kakovostnih in varnih zaposlitev ter povečanjem sposobnosti sektorja za aplikacijo družbenih inovacij v delovne oziroma poslovne modele, ki bodo podprte v MSP oziroma socialnih podjetjih. Ukrep bo usmerjen v vzpostavitev podpornega okolja, sistema mentorstev ter neposredne podpore za razvoj, subjektov socialne ekonomije oziroma oseb, vključenih v ukrepe z namenom spodbujanja razvoja storitev in blaga z družbenimi učinki. Ukrepi bodo komplementarno dopolnjevali spodbude MSP in subjektov socialne ekonomije ter jim omogočili boljši dostop do trga in posledično ustvarjanje novih delovnih mest. Profesionalizacija bo usmerjena tudi v uporabo in razvoj digitalnih kompetenc, novih poslovnih modelov ter veščin za ustvarjanje in merjene družbenih učinkov socialnih podjetij oziroma učinkov razvitih družbenih inovacij.
 - Programi usposabljanja za spodbujanje ženskega podjetništva, spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti pri mladih ter implementacija novih poslovnih modelov vključno s podporo trajnostni integraciji na trg dela: za ženske in mlade, ki želijo postati podjetniki ali podjetnice, je potrebna podpora pred vstopom na podjetniško pot kakor tudi po ustanovitvi podjetja. Z intenzivnim in daljšim brezplačnim usposabljanjem bomo omogočili pridobitev kompetenc, z namenom ženske in mlade opolnomočiti za podjetništvo, tudi s poudarkom na specifičnih kompetencah, vezanih na globalne trende. Na osnovi izkušenj iz 2014-2020 glede podpore posebnim ciljnim skupinam (mladi, ženske) s subvencijami in spodbudne učinke, bomo te ciljne skupine v obdobju 2021-2027 podprli na način, da iz CP 1 zagotovimo subvencije za začetek podjetniške poti, v okviru CP 4 pa bodo lahko te ciljne skupine nadgradile svoje kompetence prek usposabljanj, mentorstev itd. Kombinacija spodbud kaže tudi že pri drugih ukrepih na dobre rezultate oz. dodano vrednost k neposredni finančni spodbudi. Na ta način tudi poskušamo z različnimi skladi naslavljanja komplementarne vsebine za doseg boljših rezultatov.
 - V okviru študije izvedljivosti pogodbeništva z družbenim učinkom v Sloveniji sta bila identificirana dva pilotna projekta, med njima projekt spodbujanja zaposlovanja mladih, ki niso zaposleni niti se ne izobražujejo, v turizmu. Izvedba omenjenega pilotnega projekta, s katerim bi izboljšali dostop do zaposlitev mladim, bi bila potrebna, da bi lahko preizkusili nov pristop v praksi in da bi k izvajanju takšnih projektov v prihodnje pritegnili zasebne investitorje. Za spodbujanje ženskega podjetništva bi se smiselno uporabil enak pristop.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- Brezposelne osebe z visokim tveganjem za nastanek dolgotrajne brezposelnosti, dolgotrajno brezposelni, zlasti nizko izobraženi (ISCED 3 ali manj), starejši od 50 let.
- Zaposlene osebe, katerih zaposlitev je ogrožena, zaradi kadrovskih/poslovnih/tehnoloških sprememb, ali prekarna.
- Mladi od 15 do vključno 29 let in mladinski delavci.
- Prikrajšani delavci, resno prikrajšani delavci in invalidi, ki jih določa Uredba Komisije (EU) št. 651/2014.
- Potencialne ženske podjetnice in podjetnice začetnice, ministrstva, izvajalske institucije.
- Potencialni mladi podjetniki in podjetniki začetniki, ministrstva, izvajalske institucije.
- Prikrajšani in resno prikrajšani delavci skladno z Zakonom o socialnem podjetništvu (v nadaljevanju: ZSocP).
- Socialna podjetja in subjekti socialne ekonomije skladno z ZSocP.
- NVO.

Upravičenci: ZRSZ, JŠRIPS, ponudniki socialnih in izobraževalnih storitev, NVO, ministrstva, izvajalske institucije, organizacije v mladinskem sektorju, subjekti s področja kulture, MSP, raziskovalne organizacije, inkubatorji, subjekti socialne ekonomije, mladi, potencialne podjetnice.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.

Ukrepi za izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela ter neaktivne osebe so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj, saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. Ukrepi podpirajo uresničevanje Evropskega stebra socialnih pravic - poglavje I: Enake možnosti in dostop do trga dela, saj bodo upoštevana načela nediskriminacije ter vključevanje ne glede na spol, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Vključitev v ukrepe bo brezposelnim osebam, predvsem dolgotrajno brezposelnim, nizko izobraženim (ISCED 3 ali manj) ter osebam, starejšim od 50 let, omogočala boljše možnosti za zaposlitev oziroma varno zaposlitev in posledično izhod iz socialne ogroženosti.

Ukrepi bodo imeli trajne pozitivne vplive na kariere posameznikov, saj bodo s pridobljenimi znanji avtonomno upravljali z lastno kariero in pridobili dostop do trajnejših zaposlitev. Ukrepi bodo ohranjali delovna mesta, ki bi bila sicer zaradi posledic epidemije ali drugih razlogov ogrožena. S tem bo zagotovljena ekonomska in socialna varnost zaposlenih na ogroženih delovnih mestih. Na drugi strani pa bodo ukrepi s področja naslavljanja problematike prekarnosti mladih na trgu dela (15 do 29 let) vplivali predvsem na njihovo manjšo izpostavljenost prekarnim oblikam dela. S programi usposabljanja za spodbujanje ženskega podjetništva ter za spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti pri mladih se bo prispevalo k dolgotrajni integraciji žensk in mladih na trg dela.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Z ukrepi na tem specifičnem cilju bomo prispevali tudi k ciljem makroregionalnega flagship projekta: DIVERSIFICATION. TRAINING AND SKILLS IN THE FIELD OF TOURISM BUSINESSES (VOCATIONAL AND ENTREPRENEURIAL SKILLS), ki je bil med državami dogovorjen v okviru EUSAIR – stebra 4 za Trajnostni turizem.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov namreč v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.6.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	ESO4.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	4.890	24.468
6	ESO4.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	1.223	6.097
6	ESO4.1	ESS+	Manj razvite regije	EECO19	Število mikro, malih in srednjih podjetij, ki so prejela podpora	podjetja	59	141

6	ESO4.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECO19	Število mikro, malih in srednjih podjetij, ki so prejela podpora	podjetja	7	16
---	--------	------	---------------------	--------	--	----------	---	----

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	ESO4.1	ESS+	Manj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev, vključno s samozaposlitvijo	osebe	0	2020	9.222	MDDSZ	
6	ESO4.1	ESS+	Bolj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev, vključno s samozaposlitvijo	osebe	0	2020	2.317	MDDSZ	

2.1.6.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	134	112.315.721
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	134	14.865.783
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	136	7.604.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	136	2.324.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	138	6.170.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	138	690.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	01	126.089.721

6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	01	17.879.783
---	------	---------------------	--------	----	------------

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	33	126.089.721
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	33	17.879.783

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	08	9.774.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	08	2.194.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	09	109.515.721
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	09	14.885.783
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	01	6.800.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	01	800.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	01	1.770.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	01	430.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.1	02	124.319.721
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.1	02	17.449.783

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.2 Specifični cilj ESO4.2. Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti (ESS+)

2.1.6.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

S posodobitvijo institucij in služb trga dela ter modernizacijo njihovih storitev bo zagotovljena večja usklajenost ponudbe in povpraševanja, predvidevanje potreb po spretnostih, prehodov in mobilnost na trgu dela ter predvsem ustrezna usposobljenost zaposlenih v institucijah trga dela. Načrtuje se dodatna digitalizacija in racionalizacija delovnih procesov, razvijanje novih storitev, krepitev povezovanja vseh deležnikov na trgu dela, kot je izpostavljeno tudi v Predlogu skupnega poročila Komisije in Sveta o zaposlovanju k Sporočilu Komisije o letni strategiji za trajnostno rast za leto 2020¹⁶¹.

Med neaktivnimi mladimi, ki niso registrirani kot brezposelni je približno polovica vseh NEET. Gre za posebej ranljivo ciljno skupino mladih, ki nimajo izobrazbe ali poklicne usposobljenosti, niti ustreznih delovnih izkušenj in kompetenc, zato je za to skupino potrebno prilagojeno ukrepanje, da se jih uspešno vključi na trg dela in se jim omogoči uspešno socialno integracijo, in s tem izogne trajnejšim dolgoročnim posledicam za posameznika in družbo.

V okviru specifičnega cilja ESO4.2 bodo z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja, ki bodo skladna s cilji podnebne nevtralnosti in digitalnega prehoda:

- *razvoj in nadgradnja platforme trga dela za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti*, potrebnih na trgu dela: ukrep je namenjen vzpostavitvi celovitega in systemskega orodja za napovedovanje kompetenc za posamezne poklice, zato se bo znotraj ukrepa razvijalo in nadgrajevalo instrumente, kot je platforma trga dela za napovedovanje kompetenc, ki bo s sodobno tehnologijo in metodologijo podprto orodje za tri ključna področja razvoja kadrov: (i) srednjeročno/dolgoročno napovedovanje potreb po poklicih in kompetencah, (ii) ugotavljanje vrzeli v poklicih in kompetencah glede na napovedi in neskladja v realnem času ter (iii) predlog umestitve relevantnih kompetenc v obstoječe in morebitne nove programe izobraževanja/usposabljanja glede na potrebe trga dela/ugotovljene vrzeli v poklicih in kompetencah;

¹⁶¹ COM/2019/653 final. Dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0653>.

- *modernizacija storitev in povezovanje institucij trga dela*, za hitrejša, bolj učinkovita in ciljna izvajanja ukrepov na področju aktivne politike zaposlovanja, z namenom učinkovitejšega zmanjševanja neskladij na trgu dela. V okviru navedenega področja se načrtuje izvajanje naslednjih ukrepov:
 - krepitev mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ, ki delodajalcem zagotavljajo storitve po načelu »vse na enem mestu«. Potrebe kažejo predvsem na nujnost uvajanja novih svetovalnih storitev za delodajalce, ki bodo izrabljale možnosti digitalizacije ter spodbujale inkluzivnosti in raznolikosti na delovnem mestu, družbeno odgovornost in trajnega zaposlovanja ter povezovanje z združenji delodajalci na nacionalni in regionalni ravni. S tem se bo podprlo potrebe delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov.
 - Posodobitev storitev v okviru institucij trga dela: ključni cilj je vzpostavitev »sodobne zaposlitvene platforme«, ki učinkovito povezuje delodajalce in iskalce zaposlitve ter svetovalce zavoda. Ukrep zagotavlja usklajeno, usmerjeno in povezano delo ključnih institucij na trgu dela (kot so ZRSZ, JŠRIPS, CSD in drugih, ki lahko prispevajo k izboljšanju položaja na trgu dela), kar bo omogočilo učinkovito naslavljanje problema dolgotrajne brezposelnosti ter obvladovanja novih izzivov trga dela. Navedeno zahteva mreženje in vzpostavitev sodelovanja med institucijami na trgu dela ter obravnavo posameznikovih potreb na ZRSZ, tudi v sodelovanju z drugimi institucijami. V skladu z rezultati analize OECD v okviru projekta »Aktivna politika zaposlovanja z namenom zniževanja dolgotrajne brezposelnosti v Sloveniji« je ključno na ZRSZ okrepiti izvajanje oddaljenih storitev (kot npr.: spletne storitve, telefon, e-pošta), izboljšati usposobljenost/spodobnost ZRSZ za nudenje svetovanj, okrepiti storitve profiliranja brezposelnih in dodatno prilagoditi programe in storitve.
- *nadaljnje delovanje mreže EURES nacionalnih uradov za usklajevanje*, ki deluje v podporo mobilnosti delavcev pri vstopanju na EU trg dela. Z izvajanjem storitev bo mreža EURES prispevala k informiranju in ozaveščanju mobilnih delavcev o njihovih pravicah ter nudila podporo pri odločitvah na karierni poti v primeru želje po mobilnosti ter pri soočanju s situacijo na EU trgu dela. Predviden ukrep omogoča »aktivno podporo pri zaposlitvi«. Posledično se bodo podprle tudi potrebe delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov. Slovenski EURES bo sodeloval pri aktivnostih Evropskega organa za delo pri vzpodbujanju in zagotavljanju pravične mobilnosti delavcev v EU in pobudi ALMA (v tem okviru se bo izvajala Nacionalna shema mobilnosti za NEET, glede na značilnost ciljne skupine NEET in problematike zaposlovanja mladih od 18-35 let, ki je povezana z dolgotrajno brezposelnostjo, je ta problem zaznan v vseh statističnih regijah Slovenije), kar bo prispevalo k uresničevanju Evropskega stebra socialnih pravic, poglavje II Pošteni delovni pogoji.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: ZRSZ, institucije, ki delujejo na trgu dela in izobraževanja (npr. SURS, CPI, UMR, JŠRIPS, CSD, Inšpektorat RS za delo, idr.), iskalci zaposlitve, med njimi tudi NEET, delodajalci, socialni partnerji, NVO, delodajalska združenja.

Upravičenci: ZRSZ, JŠRIPS in CSD.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Splošno načelo enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnično, narodno in versko pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevani tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

EURES storitve bodo odprte za vse državljane EU/EGP in Švicarske koordinacije, ne glede na spol in njihov status ter podpirajo uresničevanje Evropskega stebra socialnih pravic - poglavje I: Enake možnosti in dostop do trga dela. Spodbujalo se bo k enakosti vključevanja v nacionalno shemo mobilnosti oz. nediskriminatorni dostopnosti do storitev.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

EURES storitve presegajo meje programskega območja, saj gre za storitve, ki so odprte za vse državljane EU/EGP in Švicarske koordinacije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna, saj predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov. Predvidena je uporaba nepovratnih virov, saj so upravičenci javni zavodi, ki izvajajo ukrepe na nacionalni ravni, za kar pridobijo nacionalna sredstva oz. druga namenska sredstva, kot npr. projektna sredstva, in nimajo tržnih dejavnosti, ki bi jih lahko uporabili za kritje posojil iz finančnih instrumentov.

2.1.6.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	ESO4.2	ESS+	Manj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	11	11
6	ESO4.2	ESS+	Bolj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	7	7

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	ESO4.2	ESS+	Manj razvite regije	5	Letno število registriranih uporabnikov portala	število	0	2021	97.500	Upravičenec in eMA2	
6	ESO4.2	ESS+	Bolj razvite regije	5	Letno število registriranih uporabnikov portala	število	0	2021	97.500	Upravičenec in eMA2	

2.1.6.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.2	139	17.640.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.2	139	6.370.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.2	01	17.640.000

6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.2	01	6.370.000
---	------	---------------------	--------	----	-----------

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.2	33	17.640.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.2	33	6.370.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.2	02	17.640.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.2	02	6.370.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.2	02	17.640.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.2	02	6.370.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.3 Specifični cilj ESO4.4. Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje (ESS+)

2.1.6.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Družbene in demografske spremembe ter nizka stopnja delovne aktivnosti v starosti 55-64 let narekujejo celoviti pristop k prilagajanju delovnih mest, zlasti za starejše zaposlene, s ciljem kakovostnega, varnega in zdravega, delovnega okolja v podjetjih in javnem sektorju ter spodbujanje sodelovanja delavcev pri upravljanju. Ključno za doseganje teh ciljev je sodelovanje socialnih partnerjev in drugih institucij, ki delujejo na področju trga dela, ter zagovorništvo delavskih pravic. K podaljševanju obdobja delovne aktivnosti, predvsem pri starejših, bodo prispevali ukrepi za dvig kakovosti delovnega okolja in pogojev za delo ter spodbujanje VŽU, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti ter medgeneracijskega sodelovanja, s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami. Vsebine izobraževanj oz. usposabljanj bodo prilagojene potrebam različnih sektorjev in panog, prav tako bodo vključene vsebine nadgrajenih splošnih kompetenc, ki bodo omogočale razvoj znanj in spretnosti zaposlenih v različnih panogah, ter se navezovala na spodbujanje sodelovanja delavcev pri upravljanju.

V okviru specifičnega cilja ESO4.4 bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na naslednji področji:

- *dvig kakovosti delovnega okolja in pogojev za delo tudi s ciljem podaljševanja obdobja delovne aktivnosti, predvsem starejših, vključno z javnim sektorjem.* Ukrepi tega področja bodo osredotočeni na:
 - zagotavljanje dostojnega dela z namenom preprečevanja konfliktov, zagovorništvo in spodbujanje stabilnejših oblik zaposlitev oz. opravljanja dela, z namenom zmanjševanja prekarizacije: skozi informiranje, svetovanje in usposabljanje deležnikov na trgu dela se bo naslavljalo osveščanje o obstoječih pravnih podlagah, na katerih temelji opravljanje dela ter spodbujanje sodelovanja delavcev pri upravljanju skozi posredno spodbujanje svetov delavcev s kampanjami, usposabljanji, izobraževanji. Vzpostavljen bo prostor za sodelovanje socialnih partnerjev ter zagotavljanje vsebinske podpore pri izvajanju njihovih aktivnosti (smiselno povezovanje z delovanjem Ekonomsko socialnega sveta). Predvidena je torej tudi neposredna krepitev kompetenc in kapacitet socialnih partnerjev na področju kolektivnega dogovarjanja ter za njihovo učinkovito sodelovanje pri oblikovanju javnih politik, pomembnih za trg dela oziroma identifikaciji ter naslavljanju aktualnih in prihodnjih izzivov na področju trga dela. Hkrati je namen izboljšati kompetence socialnih partnerjev pri krepitevi pravne države in pravne stroke, kot je mirno reševanje sporov ter njihovo usposobljenost za vodenje učinkovitega socialnega dialoga na vseh ravneh.

- Celosten pristop k varnosti in zdravju pri delu z usposabljanjem delodajalcev za promocijo varnosti in zdravja pri delu za prilagajanje delovnih mest in procesov predvsem starejšim in invalidom. Načrtujejo se investicije v bolj varna in zdrava delovna mesta, saj je eden izmed ključnih izzivov na tem področju odločnejše ukrepanje na področju varnosti in zdravja pri delu v smeri zmanjševanja psihosocialnih tveganj in drugih obolenj zaradi visoke intenzivnosti dela, tudi ob upoštevanju spremenjenih razmer (npr. pravica do digitalnega odklopa).
Pri izvajanju ukrepov za zagotavljanje dostojnega dela in varnosti in zdravja pri delu, je predvideno sodelovanje socialnih partnerjev, kjer bodo sodelovali kot partnerji in v določenih delih tudi kot izvajalci ukrepov. Socialni partnerji bi imeli v okviru projekta tudi možnost izobraževanj in izmenjave dobrih praks na področju varnega in zdravega dela, tudi z namenom krepitev njihovih kompetenc na omenjenem področju ter njihove vloge pri obveščanju, usposabljanju in ozaveščanju zaposlenih o različnih vidikih varnosti in zdravja pri delu.
- Celovito storitev svetovanja in podpore pred in po upokojitvi s poudarkom na podaljševanju delovne aktivnosti in ponovni aktivaciji starejših (zagotavljanje celostnih informacij, izobraževanje in nadgradnja že obstoječih kanalov komuniciranja (ZPIZ) ter prilagoditev internih procesov).
- Izboljšanje pogojev za delo in podaljšanje delovne aktivnosti zaposlenih v zaporskem sistemu: da bodo zaposleni, ki se dnevno pri svojem delu srečujejo z nepredvidljivimi, stresnimi situacijami, zmožni pri svojem delu ohraniti integriteto in spoštovati človekove pravice ter hkrati skrbeti za reintegracijo, varnost in zdravje zaprtih oseb, je treba vzpostaviti (razviti) in implementirati kompetenčni model za vse zaposlene v zaporskem sistemu, ki bo zagotavljal specifična specialna znanja, spretnosti in motivacijo za delov v zahtevnih razmerah. Navedeno se bo zagotavljalo z izvajanjem ustreznih izobraževanj oziroma usposabljanj za to ciljno skupino;
- *spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami:*
 - podpora podjetjem za podaljševanje delovne aktivnosti z upravljanjem in prilagajanjem delovnih mest (investicije v bolj varna in zdrava delovna mesta) in procesov starejšim zaposlenim: aktivnosti se bo izvajalo preko spodbujanja podaljševanja delovne aktivnosti starejših zaposlenih s krepitvijo njihovih kompetenc, odpravo stereotipov o starejših zaposlenih ter opolnomočenja delodajalcev za upravljanje s starajočo delovno silo (nadaljevanje programa Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile – ASI), krepitvijo kompetenc delavcev za medgeneracijski prenos znanj ter vključevanja mladih v strokovno delo.
Ukrepi bodo ciljno usmerjeni na zvišanje stopnje delovne aktivnosti predvsem starejših med 55-64 let, še posebej nižje izobraženih. Večji doprinos k zvišanju stopnje pa ne sme biti vodilo in s tem favoriziranje posamezne ciljne skupine zaposlenih, ampak mora biti vodilo predvsem načelo vključujočega trga dela za vse, kar je za okrevanje po epidemiji covid-19 še kako pomembno.
 - uvajanje novih pristopov pri ravnanju z ljudmi pri delu in razvoj specifičnih aktivnosti, povezanih s spreminjajočimi se demografskimi trendi in posledično s staranjem zaposlenih v državni upravi (preoblikovanje funkcije ravnanja z zaposlenimi v državni upravi, katere elementi smiselno vključujejo ravnanje z medgeneracijskimi razmerji (spreminjanje organizacijske kulture, motivacije, fleksibilnosti, mobilnosti ter raznolikosti znotraj državne uprave, ki

bo naklonjena starejšim zaposlenim); odpravo stereotipov o starejših zaposlenih (pogled na starejše zaposlene kot na dragoceno delovno silo, ki ima koristna in pomembna znanja), medgeneracijski prenos znanj in drugih, kompetenc za učinkovitejše vključevanje mladih v strokovno delo; opolnomočenje organov državne uprave za ravnanje s starajočo se delovno silo (krepitev kompetenc/usposabljanje vodilnih in odgovornih za razvoj kadrov za upravljanje z generacijsko raznoliko delovno silo); analiza in uravnoteženje starostnega profila zaposlenih (priprava modela za privabljanje mladih v državni upravi).

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: institucije na trgu dela, javni in zasebni sektor, socialni partnerji, NVO, delodajalci (javni in zasebni sektor), zaposleni (predvsem starejši od 50 let in nižje izobraženi), javne institucije, ki so vključene v pripravo in izvajanje politik na področju aktivnega staranja, zaposleni v zaporskem sistemu in drugi, ki lahko s svojim delovanjem prispevajo k doseganju ciljev tega specifičnega cilja.

Upravičenci: fundacije, socialni partnerji, NVO, ZPIZ, JŠRIPS, Inšpektorat RS za delo, URSIKS, ministrstvi, pristojni za javno upravo ter delo.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akeijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

Ukrepi za spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivno in zdravo staranje ter delovno okolje, ki obravnava tveganja za zdravje, so skladni z načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in sicer načelom 5. Varna in prilagodljiva zaposlitev, načelom 8. Socialni dialog in udeležba delavcev ter načelom 10. Zdravo, varno in primerno delovno okolje ter varstvo podatkov. S posameznimi projekti se bo spodbujalo zaposlovanje za nedoločen čas, uporabo instituta mirnega reševanja sporov med delavcem in delodajalcem in izvajalo informiranje, osveščanje ter neposredno podporo ključnim deležnikom na trgu dela. V aktivnostih ukrepov bo upoštevano načelo enakosti

spolov ter enakih možnosti pri obravnavanju in vključevanju delavcev ne glede na spol, raso ali narodnost, vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost. Vsi delavci morajo imeti zagotovljeno varno in zdravo ter prilagodljivo delovno okolje ter pravico do poštenega in enakega obravnavanja.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za ukrepe, ki so namenjeni zaposlenim ter zagotavljanju varnega in zdravega delovnega okolja v Sloveniji.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru navedenega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predvidena je uporaba nepovratnih virov, saj gre za predlagane ukrepe, katerih izvajalci so javne institucije ali nevladne oz. neprofitne organizacije, ki nimajo tržnih dejavnosti in ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni mogoča in so edina ustrezna oblika financiranja nepovratna sredstva.

2.1.6.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	ESO4.4	ESS+	Manj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	osebe	2.173	10.895
6	ESO4.4	ESS+	Bolj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	osebe	1.136	5.705
6	ESO4.4	ESS+	Manj razvite regije	7	Število projektov na področju varnosti in zdravja pri delu (v sodelovanju s socialnimi partnerji)	število	1	1
6	ESO4.4	ESS+	Bolj razvite regije	7	Število projektov na področju varnosti in zdravja pri delu (v sodelovanju s socialnimi partnerji)	število	1	1

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	ESO4.4	ESS+	Manj razvite regije	6	Udeleženci, ki po zaključku pridobijo potrdilo o zaključenem usposabljanju	število	10.011	2020	15.642	upravičenec in eMA2	
6	ESO4.4	ESS+	Bolj razvite regije	6	Udeleženci, ki po zaključku pridobijo potrdilo o zaključenem usposabljanju	število	6.937	2020	8.058	upravičenec in eMA2	
6	ESO4.4	ESS+	Manj razvite regije	7	Število podjetij, vključenih v izvedbo ukrepov iz ocene tveganja	število	0	2020	153	upravičenec in eMA2	
6	ESO4.4	ESS+	Bolj razvite regije	7	Število podjetij, vključenih v izvedbo ukrepov iz ocene tveganja	število	0	2020	147	upravičenec in eMA2	

2.1.6.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	144	1.950.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	144	250.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	147	21.742.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	147	7.300.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	01	23.692.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	01	7.550.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	33	23.692.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	33	7.550.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	09	21.247.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	09	6.584.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	07	2.445.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	07	966.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.4	02	23.692.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.4	02	7.550.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.4 Specifični cilj ESO4.5. Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+)

2.1.6.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Skladno s Poročilom o državi - Slovenija 2019, Aneksom D, ter SRS 2030 bodo ukrepi namenjeni izboljšanju kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja ter njune ustreznosti za trg dela in podpori pridobivanju ključnih kompetenc, tudi preko nadgradnje modela dela z nadarjenimi ter karijerne orientacije. Ključna sta krepitev kompetenc strokovnih delavcev na različnih področjih in sodelovanja med šolami, delodajalci in drugimi socialnimi partnerji ter vzpostavitev celovitega podpornega okolja za študente. Smiselna bo tudi navezava na S5.

V skladu z navedenim bodo podprta naslednja področja:

- *krepitev ključnih kompetenc*, kot so digitalne, jezikovne, podjetnostne, medkulturne, državljanske kompetence, matematične in naravoslovne ter osebnostne in družbene kompetence, večjezičnost, bralna in medijska pismenost, , kulturna ozaveščenost in izražanje, ustvarjalnost, računalniško mišljenje, kritično razmišljanje, zdrav odnos do samega sebe, preprečevanje nasilja, odvisnosti ter globalnega učenja in vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR) za ohranitev uvrstitve slovenskih učencev v zgornjo četrtino držav v raziskavi PISA. Za sistematično vpeljevanje medpredmetnih in (kros)kurikularnih povezav s poudarkom na aktivni vlogi šolajočih se bo spodbujalo prožne oblike učenja in partnerstva z deležniki iz okolja (tudi na področju kulturno-umetnostne vzgoje). Naslovilo se bo problem neenakosti pri dosežkih dečkov in deklic, ki je izrazita pri bralni pismenosti. Krepila se bo tudi vloga šolske knjižnice, ki zagotavlja podporo vzgojno-izobraževalnemu procesu in vključenim. Krepili bomo prečne kompetence, ki prispevajo k izboljšanju socialnega in čustvenega vidika celovitega osebnostnega razvoja, izpostavili pa bomo tudi vprašanje prostora za zagotavljanje uravnoteženosti posameznikova delovanja in bivanja;
- *izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja*, in sicer:
 - digitalna preobrazba izobraževanja, ki vključuje digitalno strategijo šole, krepitev pedagoških digitalnih kompetenc ter širjenje njihovih skupnosti za izmenjavo in vrednotenje dobre prakse, vpeljavo novih predmetov temeljnih vsebin računalništva in informatike, ustvarjalno rabo tehnologij, razvoj in vzpostavitev novih pedagoških modelov z uporabo e-vsebin, krepitev znanj s področja kibernetike in UI v skladu z Akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje EK¹⁶². Ukrepi bodo

¹⁶² Dostopno na: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sl.

komplementarni vsebinam NOO, ki so namenjene sistemskim spremembam razvoja digitalnih kompetenc in temeljnih vsebin računalništva in informatike, s poudarkom pri pouku.

- nadgrajen bo sistem profesionalnega in *kariernega razvoja strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju*: začetno in nadaljnje izobraževanje, mentorstvo, uvajanje v poklic in delo, načrtovanje in vodenje karierne poti, napredovanje ter podpora ravnateljem. Za krepitev ugleda tega poklica ter soustvarjanja učeče se skupnosti bodo izvedene promocijske aktivnosti, vzpostavljena bo podpora za digitalizacijo postopkov, vezanih na karierno pot. Posodobljena in izvedena bodo tudi usposabljanja. Strokovne in vodstvene delavce se bo usposobilo za posredovanje znanja s sodobnimi metodami/pristopi, s poudarkom na izkustvenem učenju, kompetencah, ki jih je treba razvijati pri udeležencih izobraževanja (npr. ustvarjalnost, reševanje problemskih nalog, odgovorno državljanstvo, trajnostni razvoj, sodelovanje, itd.) in povezovanju z lokalnim okoljem. Opolnomočilo se jih bo tudi za delo z otroki s posebnimi potrebami, z razvojem alternativnih poti (na podlagi izkušenj iz obdobja 2014-2020) in za zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja (preprečevanje in soočanje z nasiljem, medkulturno sobivanje, zdrav in ustvarjalen način življenja, preprečevanje odvisnosti ipd.).

Pri tem bomo upoštevali rezultate iz preteklih projektov, npr. upoštevani bodo razviti koncepti ter izkušnje s področja uvajanja v poklic (Učim se biti učitelj, Prva zaposlitev), kakovosti (standardi kakovosti profesionalnega učenja in delovanja strokovnih delavcev ter vodenja vrtcev in šol) ter podpore ravnateljem (Vodenje in upravljanje inovativnih učnih okolij). Na podlagi izkušenj izvajanja ciljno usmerjenih profesionalnih usposabljanj strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za neposredno delo s konkretnim šolajočim s posebnimi potrebami, se bo v obdobju 2021–2027 uporabil koncept tudi na drugih vsebinskih področjih. VIZ želimo tako podpreti pri odzivanju na njihove aktualne potrebe, s tem pa vplivati na krepitev učeče se skupnosti, zagotavljanja varnega in spodbudnega učnega okolja za vsakega posameznika ter izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistema vzgoje in izobraževanja;

- *krepitev ustreznosti izobraževalnega sistema za trg dela* na dveh ključnih področjih ukrepanja:
 - za izboljšanje odzivnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja na potrebe trga dela, se bo krepilo sodelovanja izobraževalnih ustanov z delodajalci oz. socialnimi partnerji. Razvijali in izvajali se bodo izobraževalni programi poklicnega in strokovnega izobraževanja, krajši programi s področja poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja. Aktivnosti bodo usmerjene v pripravo strokovnih delavcev za kakovostno načrtovanje in izvajanje kurikula. S krepitvijo sodelovanja delodajalcev in socialnih partnerjev v izobraževalnem procesu, bodo mladi vstopali na trg dela bolj praktično usposobljeni. Ustrezno usposobljeni kadri bodo skrbeli za učinkovito izvajanje praktičnega usposabljanja. Spodbujena bo promocija poklicnega in strokovnega izobraževanja.
 - Vzpostavitev celovitega podpornega okolja na visokošolskih zavodih, osredotočenega na študenta in v aktivnosti za uspešno in pravočasno zaključevanje študija (spremljanje študenta od vpisa do diplomiranja in njegove zaposlitve, karierno svetovanje, tutorski sistem, pomoč pri mednarodni mobilnosti, podpora za študente s posebnimi potrebami oziroma posebnim statusom, organizacija praktičnega usposabljanja študentov, razvijanje kompetenc študentov z obštudijsko dejavnostjo, spremljanje zadovoljstva študentov in diplomantov, idr.). Usposabljalno se bo visokošolske učitelje in strokovne sodelavce za razvoj inovativnih učnih okolij, temelječih na novih IKT ter za uvajanje novih pedagoških praks v poučevanje. Za doseganje

horizontalnih veščin in socialnih, emocionalnih, digitalnih in drugih kompetenc, se bodo spodbujale tudi različne oblike praktičnega usposabljanja študentov v realnem delovnem okolju že v času študija: problemsko učenje v obliki projektnega dela z (ne)gospodarstvom, neprofitnim, nevladnim sektorjem, v okviru pilotnih projektov preverjanje možnosti organizacije dalj časa trajajočega praktičnega izobraževanja itd.);

- *ukrepi s področja vseživljenjske karijerne orientacije (VKO):*
 - krepitev kariernih centrov za mlade bo mladim omogočilo ustrezno poklicno in karierno svetovanje že v času njihovega šolanja kot tudi po njegovem zaključku. Z vidika zagotavljanja kakovostnih poklicnih poti je treba mlade informirati in spodbujati na področjih deficitarnih poklicev, seznanitvijo s poklici prihodnosti in pridobivanjem informacij o možnih kariernih poteh ter krepiti njihove možnosti za vstop na trg dela. V okviru kariernih centrov za mlade bo poudarek na nudenju strokovne pomoči mladim v okviru iskanja in izbiranja poklicnih poti, kot tudi na prepoznavanju potreb in specifik lokalnega okolja in regij, predvsem s povezanostjo lokalnih šol in delodajalcev. Posebna pozornost bo namenjena NEET.
 - Spodbujanje razvoja novih vsebin na področju izobraževanja nadarjenih dijakov ter izboljševanje obstoječih pristopov za prožnejše oblike učenja: z izboljšanjem oz. razširitvijo mreže institucij, ki ponujajo aktivnosti za nadarjene, bomo omogočili bolj kakovostno ter raznoliko delo z nadarjenimi. Posledično bo več nadarjenih pridobilo njim prilagojeno ustrezno podporo.
 - Ukrepi na področju štipendij za specializirane poklice v kulturi: nadgrajujejo politiko rednega štipendiranja ter so namenjeni (ne)formalnemu izobraževanju v tujini. Podpirajo mednarodno mobilnost, navezovanje stikov in pripomorejo k učinkovitejšemu vstopanju na trg dela. Upravičenci so študentje, ki so v večini primerov brezposelni oz. njihovi dohodki ne zadoščajo za pokrivanje stroškov študija v tujini (tudi socialno ogroženi, saj njihovi mesečni dohodki ne presegajo zakonsko določene minimalne plače v Republiki Sloveniji). Izobraževalne institucije s področja kulture v RS so usmerjene bolj ozko in nekaterih smeri ni možno študirati in se ne izvajajo/razpisujejo študijski programi na vseh potrebnih področjih kulturnih umetnosti. Štipendiranje bo tako omogočilo ustrezno izobrazbo, pridobitev kompetenčnega znanja, razvoj talentov in s tem zapolnilo vrzeli z znanji, ki jih posamezniki ne morejo pridobiti v okviru izobraževanj v Sloveniji oz. jih nadgrajujejo. S tem bi preprečili izključenost talentiranih socialno ogroženih slovenskih umetnikov in prispevali k mednarodni prepoznavnosti slovenske kulture.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: otroci, učenci, dijaki, študenti, diplomanti, VIZ, organizacije, ki izvajajo višje strokovno izobraževanje, visokošolski zavodi, javne organizacije za izobraževanje odraslih, zasebne organizacije, ki izvajajo programe s področja vzgoje in izobraževanja, strokovni in vodstveni delavci s področja vzgoje in izobraževanja, mentorji praktičnega usposabljanja z delom, združenja in skupnosti s področja izobraževanja, delodajalci, delodajalska združenja (zbornice), strokovni delavci v kulturnih ustanovah in umetniki.

Upravičenci: ministrstvo, VIZ, organizacije, ki izvajajo višje strokovno izobraževanje, visokošolski zavodi, javne organizacije za izobraževanje odraslih, zasebne organizacije, ki izvajajo programe s področja vzgoje in izobraževanja, javni zavodi, javni sklad, javni raziskovalni zavodi, delodajalci, delodajalska združenja (zbornice), izvajalci in mentorji praktičnega usposabljanja v podjetjih, združenja in skupnosti s področja izobraževanja, nevladne organizacije in druge institucije, ki so v skladu z zakonodajo oziroma izbirnimi postopki prepoznani kot upravičenci.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V skladu z 2. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja¹⁶³ se bo pri izvajanju ukrepov na področju izobraževalnega sistema upoštevalo temeljne cilje sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, predvsem zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na osebne okoliščine (spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, raso, etnično in narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo oziroma invalidnost). Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bo zagotovljeno transparentno in nediskriminatorno vključevanje oziroma enaka možnost sodelovanja ali dostopa. Z ukrepi se bo tako prispevalo k ciljem Evropskega stebra socialnih pravic. Zagotavljalo se bo enake možnosti za vse deležnike v izobraževanju (učenci se, izobraževalci, raziskovalci pri ukrepih zmanjševanja digitalnega prepada, itd.) ter se bo aktivno upoštevalo druge (didaktične) vidike enakosti in enakih možnosti (različne motivacije deležnikov, učinkovite oblike pozitivne diskriminacije predvsem na področju bralne pismenosti za zmanjševanje vrzeli med spoloma, zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja).

Ukrepi karijerne orientacije, vključno s krepitvijo kariernih centrov za mlade, so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj, saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V ukrepe se lahko vključujejo vsi mladi – spodbujalo se bo vključevanje žensk v poklice, ki v družbi še danes veljajo za bolj »moške« poklice, posebna pozornost bo namenjena tudi šolajoči mladini s posebnimi potrebami. Posebej se bomo osredotočili tudi na mlade osipnike (NEET). Ukrepi bodo dolgoročno gledano prispevali h kompetencam za prihodnost, nižji stopnji brezposelnosti in posledično tudi k manjšemu številu oseb, ki bi jim grozila revščina in socialna izključenost, kot tudi k spodbujanju enakosti z zmanjševanjem vrzeli v znanju med spoloma.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba teritorialnih orodij ni predvidena.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Vlaganja v ukrepe na področju izobraževalnega sistema bodo prispevala tudi k ukrepom v sklopu makroregij. Prav tako bodo aktivnosti smiselno kombinirane z aktivnostmi v različnih čezmejnih programih (predvsem na ISO Krepitev medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem ukrepov

¹⁶³ Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21.
Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>.

v zvezi s projekti povezovanja med ljudmi (people-to-people)). Izvajalo se bo ukrepe na področju kakovosti narodnostnega šolstva tako italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji kot tudi slovenske narodne skupnosti v Italiji in na Madžarskem. Aktivnosti so komplementarne s predvidenimi programi Interreg Italija – Slovenija in Slovenija – Madžarska.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrežna. Gre namreč za ukrepe, ki se nanašajo na javni izobraževalni sistem, za katerega delovanje se sredstva sicer zagotavljajo iz državnega proračuna. VIZ praviloma nimajo tržne dejavnosti oziroma je ta v zelo omejenem obsegu in namenska, zato se ne morejo zadolževati na trgu.

2.1.6.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	osebe	1.378	12.190
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO05	Zaposleni, vključno s samozaposlenimi	osebe	1.222	10.810
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	EECO07	Mladi, stari med 18 in 29 let	osebe	28	20.679
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO07	Mladi, stari med 18 in 29 let	osebe	12	41.681
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	228	1.133
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	203	995

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	8	Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte v 4 tednih po zaključku operacije	odstotek	85	2020	80	Upravičenec, MIZŠ, MK	
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	8	Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte v 4 tednih po zaključku operacije	odstotek	85	2020	80	Upravičenec, MIZŠ, MK	
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	9	Delež vključenih mladih med 18 in 29, ki so po zaključku sodelovanja pridobili potrdilo o uspešno izvedenih aktivnostih	odstotek	95	2020	57	Upravičenec, MIZŠ	
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	9	Delež vključenih mladih med 18 in 29, ki so po zaključku sodelovanja pridobili potrdilo o uspešno izvedenih aktivnostih	odstotek	95	2020	57	Upravičenec, MIZŠ	
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	10	Delež udeležencev, ki so po zaključku sodelovanja pridobili potrdilo	odstotek	95	2020	95	Upravičenec, MIZŠ, MK	
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	10	Delež udeležencev, ki so po zaključku sodelovanja pridobili potrdilo	odstotek	95	2020	95	Upravičenec, MIZŠ, MK	
6	ESO4.5	ESS+	Manj razvite regije	20	Delež vključenih dijakov in študentov v poklicno in strokovno izobraževanje 4 tednih po zaključku operacije	odstotek	67	2020	69	Upravičenec, MIZŠ	
6	ESO4.5	ESS+	Bolj razvite regije	20	Delež vključenih dijakov in študentov v poklicno in strokovno izobraževanje 4 tednih po zaključku operacije	odstotek	67	2022	69	Upravičenec, MIZŠ	

2.1.6.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	145	13.515.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	145	5.640.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	148	11.364.700
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	148	4.562.200
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	149	55.135.200
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	149	19.112.700
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	150	14.152.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	150	12.532.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	151	1.001.900
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	151	418.100

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	01	95.168.800
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	01	42.265.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	33	95.168.800
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	33	42.265.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	01	5.355.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	01	1.680.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	02	23.381.500
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	02	9.202.400
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	09	66.432.300
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	09	31.382.600

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	01	17.788.365
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	01	13.919.000
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.5	02	77.380.435
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.5	02	28.346.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.5 *Specifični cilj ESO4.7. Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje prehodov med delovnimi mesti in spodbujanje poklicne mobilnosti (ESS+)*

2.1.6.5.1 *Ukrepi skladov*

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom doseganja večje vključenosti posameznikov v vseživljenjsko izobraževanje in učenje (v nadaljevanju: VŽU), predvsem deleža nižje izobraženih, manj usposobljenih in starejših, izboljšanih poklicnih kompetenc zaposlenih in učinkovit sistem karierne orientacije, vzpostavitve digitalnih izobraževalnih virov ter visokokakovostne didaktične programske opreme in zmanjšanja digitalne vrzeli, bodo ukrepi za doseganje ciljev tega specifičnega cilja usmerjeni v:

- izvajanje *podpornih aktivnosti za izvajanje VŽU*: izvedena bo vseslovenska kampanja, še zlasti pa za odrasle iz različnih ranljivih skupin (starejši, migranti, zaporniki, manj izobraženi oziroma s pomanjkanjem kompetenc, brezposelni in podobno). Posameznike bomo ozaveščali o pomenu udeležbe v VŽU za vstop oz. konkurenčnost na trgu dela, osebni razvoj in sodelovanje v skupnosti. Namen ukrepov je: okrepiti pozitiven odnos do VŽU, ki prinaša napredek na osebni, družbeni in delovni področji; povečati vključenost v različne oblike VŽU za pridobitev višje ali nove izobrazbe ter temeljnih in poklicnih kompetenc, izboljšanje splošne razgledanosti, povezovanje in vzpostavljanje učeče se skupnosti. Razvijali bomo sodobne pristope in orodja za kakovostno in učinkovito izvajanje promocijskih, animacijskih in informativnih aktivnosti ter učne pomoči. Krepili bomo medresorsko povezovanje in vključevali različne deležnike na trgu dela, socialne partnerje in nevladne organizacije na državni in lokalni ravni. Z namenom doseganja večje sinergije pri izvajanju aktivnosti je predvideno sodelovanje različnih ministrstev, ki aktivno delujejo na področju izobraževanja odraslih (MIZŠ, MGRT in MDDSZ). Z različnimi orodji (kot npr. individualni učni računi) bo omogočeno vsem odraslim, da razvijejo svoje spretnosti skozi celotno dobo zaposlitve;
- izvedene bodo *strokovne in razvojne naloge na področju*: informativne in svetovalne dejavnosti za odrasle (tudi v srednješolskem izobraževanju, ki se je v okviru mednarodnega projekta izkazalo za podhranjeno); validacije; presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih ter strokovne in razvojne naloge na področju vseživljenjske karierne orientacije v višjem strokovnem izobraževanju z namenom večje zaposljivosti diplomantov, krepitve pomena vseživljenjskega izobraževanja, sodelovanja med višjimi strokovnimi šolami in delodajalci, ureditve evidenc ipd. Ukrepi naslavlja tudi izvajanje usposabljanj, namenjenih opolnomočenju predvsem zaposlenih v MSP, ki imajo malo sredstev, namenjenih za usposabljanja oz. malo znanja za spopadanje s hitrimi spremembami na trgu. Namen teh usposabljanj bo razvoj in krepitev kompetenc, potrebnih za uspešen nastop na trgu dela, z namenom večje ozaveščenosti o vseživljenjskem učenju in vseživljenjski poklicni orientaciji;

- *ukrepe za pridobitev srednješolske izobrazbe in novega poklica za različne ravni, kvalifikacije in prekvalifikacije, poklicno izpopolnjevanje in usposabljanje, pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti vključno z digitalnimi in drugimi ključnimi kompetencami za VŽU:*
 - razvijanje in izvajanje programov za različne ciljne skupine odraslih, ki zagotavljajo pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti za zaposlitev ali učinkovitejše opravljanje dela, osebni razvoj, aktivno državljanstvo, zeleni prehod in socialno vključenost, s poudarkom na manj izobraženih, odraslih s pomanjkanjem spretnosti in starejših. Z ukrepom bomo prispevali k večji vključenosti odraslih v VŽU in izboljšali kompetence, ki jih posamezniki potrebujejo zaradi potreb na trgu dela. Ukrep bo omogočal fleksibilnost programov glede na presežno ponudbo dela (komplementarnost z NOO: zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti z izvajanjem usposabljanj po novih javnoveljavnih programih s področja finančne pismenosti).
 - Razvijanje in izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izpopolnjevanja, ob upoštevanju trendov zaposlovanja oziroma potreb trga dela, tehnološkega razvoja, zelenega prehoda, družbenih sprememb ipd. Ukrepi bodo vključevali predvsem programe usposabljanja in izpopolnjevanja ter študijske programe za izpopolnjevanje, skladno z Izhodišči za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja in Izhodišči za pripravo višješolskih študijskih programov; programe nadaljnega poklicnega izpolnjevanja za nadgradnjo kompetenc zaposlenih s specifičnimi znanji in potrebami dela. Ukrep bo vključeval tudi programe usposabljanja in izpopolnjevanja za zaposlene v javnem sektorju, s poudarkom na usposabljanju vodilnih in ostalih javnih uslužbencev za zmanjševanje vrzeli na področju temeljnih in strokovnih kompetenc za reševanje izzivov prihodnosti. Vključeval pa bo tudi programe, ki jih pripravi šola za podjetja oziroma skupaj s podjetji. Udeležencem bodo z vključevanjem v navedene programe omogočene številne možnosti za izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc, večjo zaposljivost in mobilnost med področjih dela, osebni razvoj in delovanje v sodobni družbi.
 - Spodbujanje dviga izobrazbene ravni odraslih na srednješolski in višješolski ravni, ki omogoča pridobitev poklicne, strokovne in višješolske izobrazbe, vključno s pridobitvijo novega naziva poklicne in strokovne izobrazbe (prekvalifikacije) na različnih ravneh s poudarkom na deficitarnih poklicih. Z ukrepom bomo dvignili izobrazbeno raven prebivalstva (komplementarnost s sistemsko ureditvijo: osnovnošolsko raven zagotavljamo v okviru javne službe na področju izobraževanja odraslih). S tem bomo prispevali k ciljem Akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic ter omogočili fleksibilnejšo zapolnitev presežnih delovnih mest, ki bodo na voljo.
 - Krepitev kompetenc mladih za večjo zaposljivost in aktivno državljanstvo preko kakovostnega mladinskega dela: ključna projektna aktivnost je izvajanje usposabljanj za krepitev kompetenc mladih, starih od 15 do 29 let, za večjo zaposljivost in aktivno državljanstvo, ki jih bodo izvajale organizacije v mladinskem sektorju. Spodbujale se bodo inovativne oblike mladinskega dela, ki bodo imele tudi širše učinke na področje kakovostnega mladinskega dela in mladinske politike, k aktivnostim se bo spodbujalo tudi mlade, ki niso udeleženi v izobraževanju ali usposabljanju oziroma niso zaposleni (NEET). Rezultati iz obdobja 2014-2020 kažejo, da so mladi s kompetencami, pridobljenimi v okviru preteklih primerljivih ukrepov, izboljšali svojo zaposljivost in aktivno državljanstvo.

Delodajalci in udeleženci, vključeni v ukrepe v obdobju 2014-2020 so prepoznali pozitivne učinke ukrepov. Izvedena vmesna evalvacija je pokazala, da imajo zaposleni potrebo po specifičnih znanjih, kot so digitalizacija, umetna inteligenca, pametna proizvodnja, zelena delovna mesta, itd. Zato bomo nadaljevali z ukrepi v 2021-2027 ter s tem prispevali k večji vključenosti odraslih v VŽU in izboljšanju kompetenc, ki jih ti potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, za svoj osebni razvoj, aktivno državljanstvo, zeleni prehod in socialno vključenost;

- *krepitev kakovosti sistema izobraževanja odraslih, predvsem na dveh področjih ukrepanja:*
 - razvoj e-gradiv, drugih gradiv in aplikacij za programe na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih vključno s programi za zaposlene v javnem sektorju: za potrebe osvajanja temeljnih, poklicnih in ključnih zmožnosti bomo spodbujali razvoj e-vsebin z različnimi oblikami in možnostmi dostopnosti na internetu (preko portalov, e-učilnic, platform, aplikacij, ipd.). Pomanjkanje ustreznih e-gradiv ter e-vsebin se je v času epidemije covid-19 izkazalo kot ena izmed ključnih pomanjkljivosti, predvsem na področju izobraževanja odraslih.
 - Krepitev usposobljenosti izobraževalcev odraslih: ugotavljalo se bo potrebe izobraževalcev odraslih po novih kompetencah, vzpostavilo se bo nacionalne točke za potrebe izpopolnjevanja izobraževalcev odraslih, nadgrajevale se bodo njihove kompetence s posebnim poudarkom na: digitalizaciji učenja in izobraževanja, trajnostnem razvoju, novih pristopih za izobraževanje na daljavo, IKT orodjih idr. Komplementarno prejšnji alineji se bodo pripravljali programi e-izpopolnjevanja ter razvijala učna gradiva in učni viri v podporo e-izpopolnjevanju izobraževalcev odraslih, s tem pa se bodo krepile didaktične in IKT sposobnosti izobraževalcev odraslih. Nadalje bomo strokovno izvajali izpopolnjevanja izobraževalcev odraslih, tudi skozi prakso na različnih področjih ciljnih skupin in s podporo IKT, ter spodbujali njihov karierni razvoj in poklicno mobilnost. Pri izvajanju ukrepa bomo krepili sodelovanje s socialnimi partnerji, drugimi ministrstvi in nevladnimi organizacijami na državni in lokalni ravni.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- vsi odrasli, pri čemer bodo narejeni poudarki za ranljive ciljne skupine (starejši od 45 let, nižje izobraženi, manj usposobljeni, migranti, zaporniki in podobno);
- odrasli, ki potrebujejo izpopolnjevanje ali usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela oziroma delovnem mestu;
- posamezniki, stari od 15 in do vključno 29 let z namenom razvijanja kompetenc, ki jih potrebujejo za večjo zaposljivost (tudi na področju kulture in umetnosti) in aktivno državljanstvo.

Upravičenci: vzgojno izobraževalne organizacije (javne organizacije za izobraževanje odraslih, srednje šole, višje strokovne šole, medpodjetniški izobraževalni centri, zasebne organizacije), skupnosti in združenja na področju vzgoje in izobraževanja, nevladne organizacije in njihova združenja, organizacije v mladinskem sektorju, Andragoški center Slovenije, Center za poklicno izobraževanje, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad, Center za izobraževanje v pravosodju, Ustavno sodišče Republike Slovenije, Upravna akademija.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

V skladu z načeli javnega interesa na področju izobraževanja odraslih in z vizijo Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030 (Uradni list RS, št. 49/22) bodo imeli vsi odrasli prebivalci Slovenije v vseh življenjskih obdobjih enake možnosti in spodbude za kakovostno učenje in izobraževanje za svoj celostni razvoj in sonaravno bivanje. Izkušnje iz programskega obdobja 2014-2020 kažejo, da so potrebe po izobraževanju in usposabljanju prisotne ne le pri starejših in nižje izobraževanih, temveč tudi pri ostalih ciljnih skupinah, na primer pri višje izobraženih posameznikih, ki pa vseeno imajo manjše sposobnosti na določenih področjih (npr. digitalna pismenost), zato želimo z ukrepi v Programu dati prav vsem odraslim možnost udeležbe v izobraževanju. S posameznimi ukrepi bomo še posebej poudarili dostop za osebe z manj priložnostmi, vendar bodo ukrepi naravnani na udeležbo vseh odraslih.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Vlaganja v povečevanje vključitve v vseživljenjsko usposabljanje bodo prispevala tudi k ukrepom v sklopu makroregij. Prav tako bodo aktivnosti smiselno kombinirane tudi z aktivnostmi v različnih čezmejnih programih (predvsem na ISO Krepitev medsebojnega zaupanja, zlasti s spodbujanjem ukrepov v zvezi s projekti povezovanja med ljudmi (people-to-people)).

Z načrtovanimi ukrepi na področju VŽU bomo senzibilizirali posameznike učeče se za vključevanje v VŽU ter jih tako opolnomočili, da se bodo lahko odločili za udeležbo v programih Erasmus+. S tem bomo pomagali posameznikom zagotoviti različne priložnosti za učenje. Prav tako bodo načrtovani ukrepi imeli tudi vpliv na osebje v izobraževanju odraslih ter izvajalske organizacije, ki bi se ozaveščeni lažje odločili za internacionalizacijo in institucionalni razvoj ponudnikov izobraževanja odraslih in drugih organizacij, aktivnih na področju izobraževanja odraslih, kar omogoča program Erasmus+.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustreza. Predvideni upravičenci za izvedbo načrtovanih ukrepov so organizacije s področja vzgoje in izobraževanja (javne organizacije za izobraževanje odraslih, srednje šole, višje strokovne šole, medpodjetniški izobraževalni centri, skupnosti in združenja na področju vzgoje in izobraževanja, nevladne organizacije in njihova združenja, organizacije v mladinskem sektorju, Andragoški center Slovenije, Center za poklicno izobraževanje, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad), ki praviloma nimajo tržne dejavnosti oziroma je le-ta v zelo omejenem obsegu in namenska, zato se ne morejo zadolževati na trgu.

2.1.6.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	ESO4.7	ESS+	Manj razvite regije	EECO01	Skupno število udeležencev	osebe	10.978	59.004
6	ESO4.7	ESS+	Bolj razvite regije	EECO01	Skupno število udeležencev	osebe	7.532	40.751

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	SO4.7	ESS+	Manj razvite regije	EECR03	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijo	število	74.708	2020	10.800	Upravičenec, MIZŠ, MP	

6	SO4.7	ESS+	Bolj razvite regije	EECR03	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja pridobijo kvalifikacijo	število	74.708	2020	10.800	Upravičenec, MIZŠ, MP	
---	-------	------	---------------------	--------	---	---------	--------	------	--------	-----------------------	--

2.1.6.5.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.7	151	53.980.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.7	151	15.988.500

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.7	01	53.980.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.7	01	15.988.500

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.7	33	53.980.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.7	33	15.988.500

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.7	10	53.980.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.7	10	15.988.500

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.7	02	53.980.000
6	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.7	02	15.988.500

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.6.6 Specifični cilj RSO4.2. Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta (ESRR)

2.1.6.6.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Z namenom doseganja izboljšane infrastrukture za izvajanje izobraževalnega procesa ter zagotovitve IKT infrastrukture v podporo digitalizaciji pedagoškega in administrativnega dela, vezanega na študijsko dejavnost, ter v podporo delovanju organizacij v mladinskem sektorju, bodo ukrepi v okviru navedenega specifičnega cilja usmerjeni v:

- *investicije v obstoječe in nove objekte s področja izobraževanja in usposabljanja*, ki bodo omogočili posodobitev zastarelega stavbnega fonda na tem področju ter zagotovile dodatne kapacitete za dijake, študente, učitelje in strokovne delavce, s čimer bodo izpolnjene sodobne zahteve izobraževalnega procesa in usposabljanja, krepitve multidisciplinarnega izobraževanja ter razvoja inovativnih kadrov, ob projektnem in ciljno usmerjenem izobraževalnem delu. Stavbni fond izobraževalnih institucij je namreč izredno velik in potrebe so zelo velike, zato so sredstva za zagotovitev fizičnih pogojev za izvajanje izobraževalnega procesa nujno potrebna. Predvidene so naložbe v kritično izobraževalno in visokošolsko infrastrukturo, ki pa ima pomemben multiplikacijski učinek, saj prispeva k izboljšanju kakovosti izobraževalnega procesa in krepitvi odpornosti izobraževalnega sistema. Naložbe bodo skladne s Strategijo ozelenitve izobraževalne in raziskovalne infrastrukture, ki bo pripravljena v okviru reforme NOO do konca leta 2022, s čimer bomo prispevali k zelenemu prehodu. Prioritetno bodo naslovljena področja pomanjkanja kadrov, predvsem strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanje ter STEAM poklicev, kar opozarja tudi Evropska komisija v Poročilu o Sloveniji 2022 (Country Report - Slovenia). Podatki o starostni strukturi učiteljev namreč kažejo, da je starejših od 50 let ena tretjina osnovnošolskih učiteljev in kar polovica srednješolskih učiteljev, zato bo v naslednjih 15 letih treba nadomestiti več kot tretjino učiteljev v osnovnih in srednjih šolah. Na podeželskih območjih pa že primanjkuje učiteljev predmetov kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika. Začetno usposabljanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju je pri tem ključnega pomena. V skladu z navedenim so prednostno predlagana vlaganja v izobraževalno infrastrukturo Univerze v Mariboru kot del inovacijske platforme Innovum. Sredstva so v celoti načrtovana v Vzhodni kohezijski regiji, ki je zaznamovana z demografskimi, socialnimi in ekonomskimi razmerami, ki ovirajo razvoj potenciala regije. Z vlaganji v izobraževalno infrastrukturo bodo ustvarjeni kot rečeno ustrezni nujni pogoji za multiplikativne učinke, kar bo vplivalo na zmanjševanje razvojnega zaostanka KRVS. Gre za investicije, ki bodo imele sinergijske učinke s predlogi investicij v okviru SC RSO1.1, s čimer bo ustvarjeno celovito podporno okolje za soočanje z izzivi družbe tako na področju izobraževanja kot tudi raziskav in razvoja. Z vlaganji v razvoj javne izobraževalne infrastrukture bomo, skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja¹⁶⁴ ter Resolucijo o

¹⁶⁴ Uradni list RS, dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>.

ogramu visokega šolstva do 2030¹⁶⁵, prispevali k ukrepom za doseganje strateških ciljev na področju kakovosti, ki so še ni v uveljavljanje tematike solidarnosti, kakovosti dela, socialne varnosti, družbene kohezije, vključevanja ranljivih ter n, nediskriminatornosti in podobnega. Ukrep je komplementaren z ukrepoma na področju krepitve ustreznosti sistema za trg dela na SC ESO4.5;

vezne *informacijsko-komunikacijske tehnologije javnih visokošolskih zavodov in javnih visokošolskih knjižnic* v podporo ravnanja visokošolskega študijskega procesa v učilnici in na daljavo ter z njim neposredno povezanega administrativnega lo se bo ustrezno IKT (infrastrukturo in opremo) visokošolskih zavodov za dvig kakovosti izvajanja študijskega procesa n večjo odpornost izobraževalnega procesa na daljavo. Zagotovitev opreme in infrastrukturnih storitev komplementarno postavitev celovitega podpornega okolja na visokošolskih zavodih osredotočeno na študenta in aktivnosti za uspešno in ljučevanje študija (ukrep na SC ESO4.5) ter razvoj digitalnih kompetenc študentov oziroma diplomantov v okviru sticije v NOO.

vezne *IKT infrastrukture in opreme organizacij v mladinskem sektorju*, s čimer se bodo zagotovili osnovni pogoji za oj kakovostnega mladinskega dela in neformalnega izobraževanja, kar komplementarno dopolnjuje krepitev kompetenc zaposljivost in aktivno državljanstvo preko kakovostnega mladinskega dela (ukrep na SC ESO4.7).

vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni oročila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu ni za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« smo za vsak predviden ukrep ocenili njegov vpliv na okoljske cilje zmed predvidenih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli v pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

okošolski zavodi, javne visokošolske knjižnice, organizacije v mladinskem sektorju in drugi deležniki.

okošolski zavodi, javne visokošolske knjižnice, organizacije v mladinskem sektorju in drugi deležniki.

ti, vključenosti in nediskriminacije:

osti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvaianiu vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno

relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasa, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

V okviru specifičnega cilja bo pri gradnji stavb omogočena dostopnost z arhitekturno prilagodljivostjo vsem skupinam prebivalstva, zlasti invalidom. Hkrati bodo ukrepi vlagan v izobraževalno in visokošolsko infrastrukturo v skladu z osnovnimi načeli vzgoje in izobraževanja zagotavljali dostopnost vsem šolajočim. Z vlaganji v razvoj te infrastrukture bomo v skladu z nacionalno zakonodajo in strateškimi dokumenti (ZOFVI in ReNPVŠ30) prispevali k ciljem zagotavljanja kakovostnega izobraževanja oz. študija, dostopnega vsem državljanom EU na vseh stopnjah izobraževanja ne glede na osebne okoliščine posameznice ali posameznika, saj so ukrepi še posebej usmerjeni v uveljavljene tematike solidarnosti, kakovosti dela, socialne varnosti, družbene kohezije, vključevanja ranljivih ter obrobni skupin, nediskriminatornosti in podobnega. Ukrepa za zagotovitev IKT infrastrukture na področju visokega šolstva in organizacij v mladinskem sektorju pa bosta zagotovila večjo dostopnost do storitev, ki jih ponujajo predmetne institucije, s čimer se bo omogočila večja vključenost mladih v izobraževanje, tako terciarno kot neformalno.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Z vidika regije, so sredstva tega specifičnega cilja načrtovana zgolj v KRVS, saj le-ta razvojno zaostaja za KRZS in je zaznamovana z demografskimi, socialnimi in ekonomskimi razmerami, ki ovirajo razvoj potenciala regije. Zato je nujno ustvariti ustrezne pogoje za multiplikativne učinke, kar bo vplivalo na zmanjševanje razvojnega zaostanka KRVS. Dodaten razlog z vidika visokošolske infrastrukture je tudi ta, da kar 44 % študentov, ki imajo stalno bivališče v KRVS študira na visokošolskih zavodih v KRZS. Z ukrepi se bo zagotavljalo ustrezno infrastrukturo in opremo, tudi IKT, visokošolskih zavodov, s čimer bomo omogočili večjo dostopnost visokega šolstva v regiji, kjer študenti bivajo, kar je za socialno ogrožene lažje oz. se bodo mogoče prej odločili za študij v KRVS. Uporaba teritorialnih pristopov na tem specifičnem cilju ni predvidena.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za ukrepe investiranja v javne izobraževalne zavode, ki delujejo na področju Republike Slovenije in so namenjene prvenstveno prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022)

ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrežna. Gre namreč za ukrepe, ki se nanašajo na javne vzgojno izobraževalne organizacije ter organizacije v mladinskem sektorju, ki so večinoma v lasti države oz. so nevladne organizacije in nimajo tržne dejavnosti oziroma je le-ta v zelo omejenem obsegu in večinoma namenska, zato se ne morejo zadolževati na trgu.

2.1.6.6.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
6	RSO4.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO67	Število otrok na razred v novih ali posodobljenih izobraževalnih ustanovah	osebe	0	500
6	RSO4.2	ESRR	Manj razvite regije	11	Organizacije, ki se podprejo za vključitev nove IKT opreme in storitev	število	2	38

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
6	RSO4.2	ESRR	Manj razvite regije	RCR71	Letno število uporabnikov novih ali posodobljenih izobraževalnih ustanov	uporabniki/leto	0	2022	500	Upravičenec, MIZŠ	
6	RSO4.2	ESRR	Manj razvite regije	18	Delež organizacij, ki so vključile novo IKT opremo in storitve v procese izobraževanja in usposabljanja	odstotek	0	2023	100	Upravičenec, MIZŠ	

2.1.6.6.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	043	18.390.000

6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	044	3.179.061
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	123	9.436.000
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	124	1.795.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	01	32.800.061

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	33	32.800.061

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
6	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.2	03	32.800.061

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7 Prednostna naloga 7: Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☒ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☒ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.7.1 Specifični cilj ESO4.8. Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine (ESS+)

2.1.7.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

V okviru specifičnega cilja ESO4.8 bodo z ukrepi naslovljena predvsem naslednja področja: • <i>spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti z identificiranimi ovirami pri vstopanju na trg dela:</i> izvajali se bodo programi socialne aktivacije za dvig socialnih, funkcionalnih in delovnih kompetenc za osebe iz ciljnih skupin dolgotrajno brezposelnih, prejemnikov denarne socialne pomoči, začasno nezaposljivih, migrantov, ipd., ki se soočajo s kompleksno socialno problematiko, ki jih ovira pri vstopu na trg dela; program učnih delavnic, katerega namen je vključevanje ranljivih ciljnih skupin v okolje socialnega podjetništva in razvoju dejavnosti in zaposlovanja v obstoječih socialnih podjetjih ter program PUM-O, ki je namenjen mlajšim odraslim NEET, ki potrebujejo aktivno reševanje problematike za vključitev nazaj v šolanje ali vstop na trg dela; • <i>ukrepi za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg dela</i> preko različnih oblik pomoči, saj imajo mladi s posebnimi potrebami zaradi primanjkljajev težave pri prehodu na naslednji nivo izobraževanja ali na trg dela, zato potrebujejo dodatno vzpodbudo s strani strokovnih delavcev. Ukrep je komplementaren z ukrepom hitrejši vstop mladih na trg dela, ki se bo izvajal v okviru NOO, ter z ukrepi na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami v okviru SC ESO4.11;
--

- *izvajanje izobraževanj za zaprte osebe* za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe. Ukrep omogoča hitrejše vključevanje na trg dela po prestani kazni zapor;
- *zaposlovanje, usposabljanje in spodbujanje socialne vključenosti pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture*, pri čemer se bo med drugim upoštevalo načelo enakih možnosti, s čimer se bo preprečeval zdrs v socialno izključenost.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine:

- brezposelne in neaktivne osebe, vključno z osebami, ki sodijo v t.i. skupino NEET, imajo dovoljenje za stalno bivanje ali slovensko državljanstvo in se soočajo z ovirami pri vstopu na trg dela ali pri vključitvi v ukrepe APZ;
- brezposelne in neaktivne osebe, ki še niso dolgotrajno brezposelne osebe, je pa za njih ZRSZ podal oceno, da pred vključitvijo v APZ ali trg dela, potrebujejo intenzivno in poglobljeno obravnavo,
- osebe, mlajše od 30 let, s posebnimi potrebami,
- osebe na prestajanju zaporne kazni,
- manjšinske etnične skupnosti,
- invalidi.

Upravičenci: ZRSZ, URSIKS ter izvajalci ukrepov, izbrani v okviru javnega razpisa ali javnega poziva (npr. javne in zasebne organizacije, NVO, ipd.).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebnostne okoliščine zagotavljale horizontalno ter vertikalno, tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora, upoštevana bosta tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja.

Ukrepi bodo vključevali pomoč pri zmanjšanju revščine in spodbujanje socialnega vključevanja, zagotovljene bodo enake možnosti za vse, ne glede na osebne okoliščine, posebna pozornost bo namenjena zmanjševanju ovir invalidnim osebam. Cilji ukrepov bodo usmerjeni h krepitvi zaposljivosti, integraciji in opolnomočenju ranljivih družbenih skupin za udeležanje načela enakih možnosti in preprečevanje zdrs v socialno izključenost.

V okviru ukrepa za zaprte osebe bo zagotovljena enaka obravnava, saj se bo v aktivnosti ukrepa vključevalo osebe na prestajanju zaporne kazni ne glede na spol, spolno usmerjenost, invalidnost, starost, vero ali prepričanje, rasno ali etnično pripadnost. V ukrepe izvajanja izobraževanj za zaprte osebe za pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije in nadaljnjo poklicno usposabljanje, izvajanje programov nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter drugih neformalnih programov usposabljanja in izobraževanja za zaprte osebe bodo vključene tudi marginalizirane osebe na prestajanju zapornih kazni, ki so oddaljene od trga dela, s ciljem, da se jim po prestani kazni omogoči čim boljše socialno-ekonomsko vključevanje v zaposlovanje ter s tem v vsa druga življenjska področja.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru tega specifičnega cilja ni mogoče načrtovati medregionalnih, čezmejnih in transnacionalnih ukrepov, saj je ključni cilj ukrepov specifičnega cilja zaposlovanje, usposabljanje in spodbujanje socialne vključenosti pripadnikov ranljivih družbenih skupin živečih v Republiki Sloveniji, predvsem na območju kjer bivajo, saj s tem omogočamo lokalno integracijo in s tem socialno vključevanje na primarni ravni.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna. V skladu z navedenim je zato predvidena uporaba nepovratnih virov.

2.1.7.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	ESO4.8	ESS+	Manj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	1.095	5.752
7	ESO4.8	ESS+	Bolj razvite regije	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	520	2.718
7	ESO4.8	ESS+	Manj razvite regije	EECO04	Neaktivni	osebe	375	1.500
7	ESO4.8	ESS+	Bolj razvite regije	EECO04	Neaktivni	osebe	250	1.000

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	ESO4.8	ESS+	Manj razvite regije	EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	osebe	1.175	2020	1.362	Upravičenci	
7	ESO4.8	ESS+	Bolj razvite regije	EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	osebe	697	2020	793	Upravičenci	
7	ESO4.8	ESS+	Manj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev	osebe	820	2020	843	Upravičenci	
7	ESO4.8	ESS+	Bolj razvite regije	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev	osebe	221	2020	235	Upravičenci	

2.1.7.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	151	1.190.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	151	240.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	153	25.970.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	153	6.180.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	154	1.640.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	154	720.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	01	28.800.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	01	7.140.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	33	28.800.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	33	7.140.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	09	28.800.000

7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	09	7.140.000
---	------	---------------------	--------	----	-----------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.8	02	28.800.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.8	02	7.140.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.2 Specifični cilj ESO4.11. Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, trajnostnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj, in storitvami oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno z zdravstveno oskrbo; posodobitev sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe (ESS+)

2.1.7.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Izbruh epidemije covid-19 je izpostavil pomanjkljivost sistema oskrbe, zlasti starejših, zato je nujno nadgraditi informacijsko infrastrukturo socialno varstvenih zavodov, ki bo omogočala pravočasen in ciljni dostop do podatkov. Na povečanje težav na področju zdravstva, na katere opozarja UMAR v PoR 2021, pa bo treba odgovoriti s celovitimi in ciljno usmerjenimi ukrepi. Nujna je krepitev preventivnih programov (tudi športnih) in oblikovanje programov, ki so prilagojeni potrebam starejših ter podpora ukrepom za krepitev socialnega (družbenega) inoviranja, za hitrejši odziv na hitro spreminjajoče se družbene potrebe.

Podprti bodo naslednji ukrepi:

- *krepitev socialno varstvenih (SV) storitev:*
 - ukrepi za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva: posodobitev sistema SV ter varstva otrok in družin z namenom večje učinkovitosti, dostopnosti in kvalitete storitev za uporabnike v skladu z Družinskim zakonikom iz leta 2017. Vzpostavljen bo sistem vrednotenja potreb uporabnikov na področju SV, izvajalo se bo izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev ter programi krepitve starševskih kompetenc, vzpostavljen bo model ocenjevanja in merjenja učinkov posameznih storitev/programov ter nadgrajen informacijski sistem za poenoteno vodenje evidenc.
 - Ukrepi za podporo prehodu iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu z zagotavljanjem SV storitev in storitev v skupnosti: zagotovitev koordinacije vseh akterjev, ki izvajajo SV storitve in programe, podpora na terenu z zagotavljanjem izobraževanja zaposlenih v SV skladno z načeli deinstitutionalizacije, konzultacije, ozaveščanje in spodbujanje procesa deinstitutionalizacije, preprečevanje institucionalizacije in krepitev skupnostnih služb ter preselitve in transformacije delovanja SV.
 - Ukrepi za digitalizacijo sistema shranjevanja in uporabe podatkov v SV zavodih, s katerimi se bo optimiziralo delo, izboljšalo komunikacijo, zagotovila visoka varnost osebnih podatkov ter transparentnost opravljanja storitev;
- *krepitev odpornosti sistema dolgotrajne oskrbe in ukrepi za zgodnje odkrivanje demence:*
 - ukrepi za krepitev kompetenc zaposlenih za kakovostno, varno in v uporabnika usmerjeno opravljanje storitev, vzpostavitev simulacijskega centra, ki bo omogočal pridobivanje kliničnih izkušenj v varnem okolju brez ogrožanja uporabnikov, ukrepi za

- verificirano usposabljanje za delo v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi, ukrepi za krepitev zobozdravstvene obravnave, zlasti pri starejših, ukrep vzpostavitve modela priprave zdravil s pomočjo informacijske podpore in tehnologije.
- Ukrepi za zgodnje prepoznavanje demence, ki vključujejo programe za zagotavljanje integriranih obravnav in oskrbe na področju duševnega zdravja med vsemi službami in strokami ter programi izobraževanja/usposabljanja za zvečanje kompetenc za prepoznavanje in delo z ljudmi z demenco;
- *krepitev področja duševnega zdravja in ukrepanje na področju drog:*
 - izvedba ukrepov za horizontalno povezovanje vseh deležnikov in integracijo obstoječih programov na področju problematike prepovedanih drog in njihovih nosilcev. Razvijali bomo ukrepe in aktivnosti zdravstvene rehabilitacije in celovitega okrevanja uporabnikov prepovedanih drog, vključno z uporabniki novih psihoaktivnih snovi.
 - Krepitev duševnega zdravja bomo izvajali z ukrepi za promocijo duševnega zdravja, zgodnje prepoznavanje težav, boljši dostop do specialističnih storitev, integrirano obravnavo duševnih motenj v skupnosti ter psihosocialno rehabilitacijo oseb v skladu z njihovimi potrebami. Ukrep bo komplementaren NOO, kjer bomo vlagali v izobraževanje izobraževalcev, razvoj in diseminacijo že preverjenih in učinkovitih programov promocije duševnega zdravja in preventive duševnih motenj izključno pri otrocih in mladostnikih ter mladih odraslih, zlasti v post-covidnem obdobju;
 - *krepitev področja nujne medicinske pomoči (v nadaljevanju: NMP):* s pomočjo ciljnih usposabljanj s področja ukrepanja zdravstva ob velikih nesrečah bomo na področju NMP prispevali k zagotovitvi kakovostne obravnave na terenu in razbremenitvi zdravnikov družinske medicine. Za najhitrejši dostop do žrtve srčnega zastoja in drugi nujnih stanj v ruralnih okoljih se bo z usposabljanjem razvijal tudi sistem prvih posredovalcev. Ukrep bo komplementaren z ukrepi na SC RSO4.5 in NOO, kjer bomo vlagali v infrastrukturo;
 - *krepitev digitalne pismenosti zaposlenih v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi* ter krepitev zdravstvene pismenosti prebivalcev, kar bo ključno prispevalo k boljšemu delovanju zdravstvenega sistema in usposobljenosti posameznikov pri udeležanju v zdravstvenem sistemu. Ukrep bo komplementaren NOO, kjer bomo pripomogli k digitalni transformaciji zdravstva z vzpostavitvijo informacijskih rešitev in omogočili najnujnejše usposabljanja za konkretne IT rešitve za zdravstveni kader;
 - *preventivne aktivnosti v zdravstvu in obvladovanje starostne krhkosti:*
 - vzpostavitev sistema, ki bo zagotavljal sistematično prepoznavanje (geriatrična ocena) in najbolj optimalno oskrbo pacientov, ki so krhki, multimorbidni in izpostavljeni tveganju za razvoj nezmožnosti ali izgubo avtonomije (presejalna orodja, usposabljanje na področju krhkosti, pripomočki za presejanje, preventivne in kurativne intervencije). Potreben je celovit pristop, ki ga zagotavlja interdisciplinarni tim. S tem želimo zmanjšati delež podhranjenih in funkcionalno manj zmožnih starejših prebivalcev ter bolnikov ter spodbujati zdrav življenjski slog pri ogroženih populacijskih skupinah, kot so starostniki in bolniki. Ukrepanje bo komplementarno NOO, kjer bomo naslavljali predvsem kompetence kadrov.
 - Ukrep preventivnih aktivnosti v zdravstvu predvideva razvoj in testiranje novih programov in storitev, usmerjenih v preventivno obravnavo visoko ogroženih skupin prebivalstva (osebe z visokim tveganjem za razvoj kroničnih bolezni, kronični

bolniki), gre za potrebo po obravnavi sekundarne in terciarne preventive na primarnem nivoju in okrepitev vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju boljšega življenjskega sloga posameznikov ter implementacija integrirane obravnave kroničnih bolnikov (povezava med zdravstveno dejavnostjo in lokalno skupnostjo, NVO in lokalnimi skupinami za krepitev zdravja, ki smo jih vzpostavili v prejšnji finančni perspektivi, potreba po celostni rehabilitaciji ter vključitev poti pacientov s kroničnimi boleznimi, razvitimi v operaciji »Dvig zdravstvene pismenosti v Sloveniji«). Cilj ukrepa: razvoj, testiranje in implementacija novih intervencij sekundarne in terciarne preventive v CKZ, izobraževanje izvajalcev. S preusmeritvijo preventivnih programov in spremljanja pacientov s kronično boleznijo na primarno zdravstveno raven, torej odmikom nastanka kroničnih nenalezljivih bolezni v kasnejše življenjsko obdobje, je inovativen pristop odgovoril na nove potrebe prebivalstva, s poudarkom na zadovoljevanju potreb najbolj ranljivih skupin, s ciljem zmanjševanja neenakosti v zdravju. Vzpostavili bomo tudi skupnostni pristop v vseh zdravstvenih domovih s ciljem zmanjševanja neenakosti v zdravju. Ukrepanje bo komplementarno SC RSO4.5, kjer bomo vlagali v infrastrukturo.

- Navedeni preventivni programi v zdravstvu bodo nadgrajeni s športno-rekreacijskimi in preventivnimi programi za krepitev zdravja in aktiviranja vseh generacij, saj se skladno s Smernicami EU o telesni dejavnosti priporoča vsakodnevna strokovna vodena vadba, zato bomo spodbujali vključitev posameznikov v programe za gibanje in na ta način prispevali k zvišanju deleža športno aktivnih;

- *zagotavljanje podpornega okolja za razvoj in implementacijo novih storitev, produktov in modelov za naslavljanje družbenih izzivov na inovativen način*, v okviru katerega bodo izvedeni ukrepi za krepitev aktivnega sodelovanja nevladnega sektorja, gospodarstva in državnih institucij pri naslavljanju skupnih izzivov (dolgoživa družba, deinstitucionalizacija, skupnostna skrb ipd.). Predvideva se vzpostavitev središč za socialne inovacije, ki bodo spodbudila razvoj novih rešitev, ovrednotenje njihove učinkovitosti in pilotno razširjanje uspešnih socialnih inovacij za zagotavljanje ponudbe različnih celostnih storitev, tudi razvoju srebrne ekonomije;
- *ukrepi socialnega vključevanja invalidov*: vzpostavili bomo podporna okolja za izboljšanje njihove socialne vključenosti, vzpostavili kvalitetne storitve in spremljali razvoj storitev socialnega vključevanja, ter jim tako zagotovili samostojnejše bivanje s podporo; posebna pozornost bo namenjena osebam z lažjo motnjo v duševnem razvoju, za katere bodo razvite podporne storitve, ki jim bodo omogočile učinkovitejše zaposlovanje.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: institucije ter strokovni delavci na področju socialnega varstva (javni in zasebni sektor, NVO), MDDSZ, MZ, uporabniki dolgotrajne oskrbe ter zdravstvene dejavnosti, organizacije, ki lahko prispevajo k izboljšanju na področju dela z družinami in njihovimi

posameznimi družinskimi člani (vključene tudi kulturne ustanove), uporabniki s posameznih delovnih področij socialnega in invalidskega varstva in družine, posamezniki, osebe na prestajanju zaporne kazni, osebe, vključene v programe zdravega življenjskega sloga.

Upravičenci: institucije na področju socialnega varstva, ministrstva, CSD, IRSSV, NVO, javni zavodi, VIZ, krovne športne organizacije, izvajalci dolgotrajne oskrbe ter zdravstvene dejavnosti, organizacije, ki lahko prispevajo k izboljšanju na področju dela z družinami in njihovimi posameznimi družinskimi člani (vključene tudi kulturne ustanove), uporabniki s posameznih delovnih področij socialnega in invalidskega varstva in družine

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

Z ukrepom športno-rekreacijski in preventivni programi za krepitev zdravja in aktiviranja vseh generacij se bo zmanjševalo neenakosti v zdravju.

V ukrepe za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva ter v ukrepe za podporo prehodu iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu, preventivne ukrepe na področju zdravstva se bodo vključevali vsi zainteresirani, ne glede na osebne okoliščine. V ukrepe bomo vključevali najranljivejše skupine prebivalstva, na način, da se jim približamo v njihovem lokalnem okolju. Nediskriminacija in enake možnosti invalidov bodo zagotovljene tudi horizontalno, saj bomo pri izboru projektov spodbujali zagotavljanje dostopnosti za invalide. Ukrepi prispevajo k uresničevanju tretjega cilja ESSP - »socialna zaščita in vključevanje«. V skladu s priporočilom Evropske komisije iz Akcijskega načrta ESSP, z ukrepi krepimo mrežo socialne varnosti in dostop do podpornih storitev za tiste, ki to potrebujejo. Ukrep za dvig kakovosti izvajanja storitev v okviru institucij socialnega varstva je ena od dveh ključnih aktivnost (skupaj z ukrepom večgeneracijskih centrov v okviru SC ESO4.12) s področja socialnega varstva za uresničevanje Priporočila Sveta o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke, ki predstavlja 11. načelo ESSP za zmanjševanje revščine.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se ne načrtuje uporaba teritorialnih pristopov, saj gre za ukrepe investiranja v javne zdravstvene zavode, ki delujejo na področju Republike Slovenije in so namenjeni prvenstveno prebivalcem Slovenije .

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za ukrepe investiranja, ki so sistemske narave in so namenjeni prvenstveno prebivalcem celotne Slovenije..

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru navedenega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predvidena je uporaba nepovratnih virov, saj gre kot navedeno za ukrepe sistemske narave, ki jih izvajajo javne institucije, pri čemer predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.7.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka/

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	ESO4.11	ESS+	Manj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	11	107
7	ESO4.11	ESS+	Bolj razvite regije	EECO18	Število javnih uprav ali javnih služb, ki so prejele podporo	subjekti	6	63
7	ESO4.11	ESS+	Manj razvite regije	EECO08	Udeleženci, starejši od 54 let	osebe	0	3.000
7	ESO4.11	ESS+	Bolj razvite regije	EECO08	Udeleženci, starejši od 54 let	osebe	0	1.500

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	ESO4.11	ESS+	Manj razvite regije	11	Število usposobljenih strokovnih delavcev	število	33	2020	570	Upravičenec in eMA2	
7	ESO4.11	ESS+	Bolj razvite regije	11	Število usposobljenih strokovnih delavcev	število	15	2020	320	Upravičenec in eMA2	

7	ESO4.11	ESS+	Manj razvite regije	12	Število usposobljenih uporabnikov v zdravstvu	število	0	2021	2.730	Upravičenec in eMA2	
7	ESO4.11	ESS+	Bolj razvite regije	12	Število usposobljenih uporabnikov v zdravstvu	število	0	2021	1.820	Upravičenec in eMA2	

2.1.7.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	131	6.620.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	131	3.910.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	158	40.478.001
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	158	9.044.518
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	160	22.100.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	160	10.900.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	161	10.500.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	161	4.500.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	01	79.698.001
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	01	28.354.518

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	33	79.698.001

7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	33	28.354.518
---	------	---------------------	---------	----	------------

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	02	6.620.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	02	3.910.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	08	1.028.001
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	08	950.400
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	09	61.550.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	09	18.994.118
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	10	10.500.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	10	4.500.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.11	02	79.698.001
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.11	02	28.354.518

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.3 Specifični cilj ESO4.12. Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki (ESS+)

2.1.7.3.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Namen sistema socialnega varstva v Sloveniji je posameznikom in družinam omogočiti socialno varnost in socialno vključenost. Dolgotrajna socialna izključenost in revščina lahko namreč pustita trajne posledice, tako posamezniku in družini kot tudi družbi, in se medgeneracijsko prenašata. Naloga države je, da skrbi za socialno varnost, zaščito in vključenost družin, posebej otrok in starostnikov ter z različnimi mehanizmi preprečuje oziroma zmanjšuje tveganje revščine. Posebej pomembne so različne oblike pomoči (storitve, programi, socialni transferji ipd.), ki morajo biti kakovostne, široko dostopne in raznovrstne.

V okviru specifičnega cilja ESO4.12 bodo podprti ukrepi, ki bodo osredotočeni na:

- *programe socialnega vključevanja* za spreminjanje navad posameznikov v smeri razvoja socialnih kompetenc, pridobivanju oziroma krepitvi socialnih in funkcionalnih znanj za reševanje socialnih in življenjskih situacij, krepitve socialnega vključevanja v družbeno okolje, kompetenc za reševanje, informiranja o možnostih vključevanja v druge programe, ipd. Nekateri programi bodo podpora izvajanju in nadgradnja že obstoječih socialno varstvenih programov nevladnih organizacij za bolj konkretno aktivacijo ciljnih skupin, hkrati pa se bo vzpostavilo mrežo socialno varstvenih programov, ki bo omogočila izvajanje tudi na območjih, ki danes ostajajo nepokrita;
- *ukrepe socialnega vključevanja oseb s posebnimi potrebami*, in sicer:
 - vzpostavitev in širitev ustreznih programov gibanja in rekreacije za invalidne osebe z namenom spodbujanja socialnega vključevanja, integracijo v družbo in preprečevanja zdrsa v revščino ranljivih ciljnih skupin (vključevanja športnikov invalidov za različne stopnje invalidnosti). Del ukrepa bo namenjen širjenju mreže izvajalcev gibalnih dejavnosti, ki so prilagojene invalidom. Drugi del pa bo namenjen ustreznemu usposabljanju strokovnega kadra, ki bo lahko kakovostno izvajal prilagojene gibalne programe, ter vzpostavitvi kakovostne baze ponudnikov športnih dejavnosti za vso populacijo invalidov ter omogočitev invalidom športnikom kakovostno vadbo, ki jim bo omogočila tudi udeležbo na najvišjih tekmovanjih športa invalidov.
 - Nadgradnja ukrepov na področju socialne vključenosti otrok s posebnimi potrebami. Načrtuje se nadgradnja sistema izposoje didaktičnih in drugih pripomočkov in opreme za delo z otroki s posebnimi potrebami, razvoj prilagojenih pripomočkov in orodij za pridobitev spretnosti in znanj za kakovostno samostojno oz. neodvisno življenje (tudi delo) posameznikov s posebnimi potrebami. V skladu z Akcijskim načrtom pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem

predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja 2021-2024 bodo izvedene aktivnosti, s katerimi se bo celovito naslovilo identificirane vidike vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih – tako vsebino vzgojno-izobraževalnih programov kot tudi mehanizme, ki so nujni in podpirajo njihovo izvajanje. Ukrep je komplementaren ukrepom za podporo izvajanju lažjega prehoda mladih s posebnimi potrebami na trg dela v okviru SC ESO4.8;

- *izvajanje ukrepov mreže večgeneracijskih centrov ter večnamenskih romskih centrov:*
 - vzpostavljena bo mreža večgeneracijskih centrov, ki bodo v lokalnem okolju izvajali različne programe za vse družbene skupine, zlasti pa za tiste z visokim tveganjem za socialno izključenost in zdrs v revščino, in sicer: družine – še posebej z nizkim socialno-ekonomskim statusom, enostarševske družine, starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij, otroci in mladi s posebnimi potrebami, migranti, Romi in invalidi. Vključevali bodo vse generacije in krepili povezovanje javnih institucij, nevladnih organizacij, kulturnih ustanov, socialnih podjetij ter občin v posamezni geografski enoti, zlasti v manjših in oddaljenih lokalnih skupnostih, v katerih ni zagotovljenih brezplačnih, preventivnih programov s strani lokalnih skupnosti in države. Programi, ki se bodo izvajali, bodo namenjeni vsem ranljivim ciljnim skupinam, ki so socialno izključene iz tvegajo izključenost, ne glede na starost, spol narodnost, ipd.
 - v skladu z Nacionalnim programom ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2021-2030 se bodo izvajali dodatni ukrepi za izboljšanje integracije romske skupnosti: v okviru okrepitve mreže večnamenskih romskih centrov bodo vzpostavljeni novi in nadgrajeni že razviti večnamenski romski centri, v katerih se bodo izvajale aktivnosti za pridobivanje novih znanj in kompetenc, ki bodo omogočile uspešnejše vključevanje Romov na trg dela, za dvig kakovosti življenja, za spodbujanje in krepitev njihove integracije v širšo skupnost in za vzpostavitev zaupanja z lokalnim prebivalstvom; večnamenski romski centri se bodo povezovali z lokalno skupnostjo in strokovnimi organizacijami, kot so zavod za zaposlovanje, centri za socialno delo, zdravstvene organizacije, izobraževalne organizacije. Aktivnosti in programi, ki se bodo izvajali v večnamenskih romskih centrih bodo prilagojeni specifičnim potrebam romske populacije in bodo locirani v lokalnih sredinah, kjer je izkazana večja koncentracija te populacije.
Ukrep bo smiselno povezan z aktivnostmi, namenjenimi izboljšanju integracije otrok romske skupnosti v izobraževalni sistem z namenom večje socialne vključenosti in lažjega dostopa na trg dela. Cilj ukrepa bo dosežen z nadaljnjim delom na področju izobraževanja in socialnega vključevanja Romov, in sicer z dopolnjevanjem že obstoječih sistemskih ukrepov kot to izhaja iz koncepta vzgojno-izobraževalnega dela v romskih naseljih, ki je nastal kot končni rezultat projekta Skupaj za znanje, povečanjem socialnega in kulturnega kapitala v romskem naselju, izobraževanjem in usposabljanjem pedagoških delavcev za delo v večkulturnem okolju, spodbujanjem učenja jezika (tako romščine kot slovenščine) za romske otroke in njihove starše. Vsi ukrepi, namenjeni ciljni skupini Romov, so načrtovani v skladu z Nacionalnim programom ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2021-2030;
- *izvajanje različnih aktivnosti na področju zaprtih oseb in oseb v probaciji:*
 - v okviru zavodov za prestajanje kazni zapora se bo vzpostavil pilotni t.i. oddelek brez drog v okviru celostne obravnave odvisnosti z namenom vzpostavitve in vzdrževanje abstinence ter preventive recidive, vzpostavitve kritičnega odnosa do

uživanja psihoaktivnih snovi, prepoznavanja vzorcev vedenja in učenja reševanja problemov na socialno sprejemljiv način, utrjevanje delovnih navad, odgovornosti, vzpostavljanje stika z družinskimi člani – krepitev socialne mreže in načrtovanje vključitve v programe pomoči (terapevtske skupnosti itd.) po prestani kazni zapora. Zagotovilo se bo ustrezne prostorske (ločeni prostori) in kadrovske pogoje ter razvoj in implementacija posebnih programov pomoči obojencem odvisnim od prepovedanih drog. Na oddelku brez drog se bodo odvijale dnevne aktivnosti (terapevtske, delovne, izobraževalne, športne itd.), pomembne za vzdrževanje abstinence.

- Razvoj delovnih kompetenc in razvoj specialnih programov za zaprte osebe, mladoletnike v prevzgojnem domu in osebe, vključene v probacijo, s ciljem večje socialne vključenosti: aktivnosti zajemajo razvoj in implementacijo modela za vključevanje zaprtih oseb z omejitvami za aktivno vključevanje v družbo, z nadgradnjo modela delovne terapije, s katerim se bo zaprtim osebam omogočilo postopno, ciljno usmerjeno, individualno prilagajanje delovnemu okolju, delovnim pogojem ter razvoj delovnih veščin, spretnosti, vzdržljivosti, kompetenc in resocializacijo ter vključevanje zaprtih oseb v delo med prestajanjem kazni zapora. Izboljšalo se bo komunikacijo s tujimi zaporniki, z namenom zmanjševanja osamitve in spodbujanja resocializacije in vključenosti državljanov tretjih držav. V okviru specialnih programov se bodo izvajale aktivnosti razvoja in izvajanja programov obravnave odvisnosti, obvladovanja jeze, nenasilne komunikacije, trening socialnih veščin, razvoj programov za povzročitelje nasilja v družini, povzročitelje spolnih deliktov in druge ozko specializirane obravnave za reševanje osebnostnih težav, zaradi katerih so osebe povzročile kazniva dejanja. Aktivnosti se bodo izvajale ne glede na spol ter rasno in spolno usmerjenost;

- *ukrepe za izboljšanje integracije priseljencev v izobraževalni sistem:* v okviru integracije priseljencev bo zagotovljena podpora nadaljnjemu razvoju znanja slovenščine kot drugega jezika z razvojem metod, didaktičnih pripomočkov ter učnih gradiv in z iskanjem inovativnih načinov, s posebnim poudarkom na usposabljanju strokovnih delavcev za delo z otroki priseljenci ter vzpostavitev spodbudnega okolja za njihove starše.

Pri programih podpore se bo povezovalo z lokalnimi splošnimi knjižnicami in drugimi kulturnimi ustanovami.

Gre za ukrepe, ki po svoji naravi nimajo predvidljivega negativnega vpliva na okoljske cilje, ki bi bil povezan z neposrednimi in primarnimi posrednimi učinki ukrepa v življenjskem ciklu oz. je ta vpliv nepomemben, zato so skladni z načelom DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- družine, osebe z nizko delovno intenzivnostjo; osebe, zlasti otroci in mladi, ki tvegajo socialno izključenost; starejši, zlasti tisti iz socialno ogroženih okolij; družine, v katerih so bile zaznane slabe starševske kompetence; otroci in mladi s posebnimi potrebami; migranti in begunci, vključno s svojimi družinami, še zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; romske družine, zlasti otroci in mladi ter ženske iz teh družin; enostarševske družine; invalidi;

- polnoletne ženske iz drugih kulturnih okolij z jezikovnimi ovirami;
- VIZ, strokovni in vodstveni delavci v organizacijah s področja vzgoje in izobraževanja;
- zaprte osebe, ranljiva skupina mladoletnikov, ki jim je bil izrečen vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom in osebe v probaciji.

Upravičenci: VIZ, javni zavodi, nevladne organizacije, institucije na področju socialnega varstva, URSIKS, UPRO, CSD, krovne športne organizacije ter drugi, ki lahko s svojim delom in udeleževanjem pripomorejo k izvajanju ukrepov oziroma prispevajo k izboljšanju položaja posameznika (javni in zasebni izvajalci).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti spolov in enakih možnosti za vse bo zagotovljeno na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

Ukrepi so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj »Socialna enakost in kohezija« saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V aktivnostih se bodo upoštevala načela nediskriminacije ter vključevanje ne glede na spol, raso ali etično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Projekti bodo pripravljene posebej za specifične potrebe ranljivih skupin, še zlasti invalidov, Romov, migrantov, z namenom preprečevanja večplastne diskriminacije. Določene aktivnosti bodo prilagojene ciljnim skupinam z namenom čim lažje dostopnosti do storitev. Ukrepi bodo prispevali k vsem trem glavnim ciljem akcijskega načrta ESSP: zaposlovanje, usposabljanje odraslih ter zmanjševanje revščine in socialne izključenosti. Ukrepi so na področju socialnega varstva v RS ena od dveh ključnih aktivnosti za uresničevanje Priporočila Sveta o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za naslavljanje potreb ranljivih skupin, s katerimi se soočamo v Sloveniji.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.7.3.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	ESO4.12	ESS+	Manj razvite regije	12	Število najbolj ogroženih oseb in otrok, vključenih v projekte spodbujanja socialnega vključevanja	število	1.090	4.330
7	ESO4.12	ESS+	Bolj razvite regije	12	Število najbolj ogroženih oseb in otrok, vključenih v projekte spodbujanja socialnega vključevanja	število	758	2.820
7	ESO4.12	ESS+	Manj razvite regije	8	Število podprtih večgeneracijskih centrov	število	11	11
7	ESO4.12	ESS+	Bolj razvite regije	8	Število podprtih večgeneracijskih centrov	število	5	5

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	ESO4.12	ESS+	Manj razvite regije	13	Število izvedenih ur aktivnosti v večgeneracijskih centrih po zaključku izvajanja	število	48.000	2020	92.400	Upravičenci in eMA2	
7	ESO4.12	ESS+	Bolj razvite regije	13	Število izvedenih ur aktivnosti v večgeneracijskih centrih po zaključku izvajanja	število	24.000	2020	42.000	Upravičenci in eMA2	

2.1.7.3.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	160	2.010.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	160	950.000
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	163	42.319.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	163	15.609.482

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	01	44.329.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	01	16.559.482

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	33	44.329.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	33	16.559.482

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	09	44.329.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	09	16.559.482

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESS+	Manj razvite regije	ESO4.12	02	44.329.000
7	ESS+	Bolj razvite regije	ESO4.12	02	16.559.482

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.4 Specifični cilj RSO4.3. Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki in prikrajsanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami (ESRR)

2.1.7.4.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Slovenijo na področju oskrbe oseb, ki za vsakdanje življenje potrebujejo pomoč drugega (starejši, ranljive skupine in osebe s posebnimi potrebami), uvrščamo med bolj institucionalizirane države, za katere je značilna visoka stopnja formalne oskrbe oziroma varstva. Do tega je prišlo zaradi večanja kapacitet institucionalnega varstva ob stagnaciji razvoja skupnostnih oblik socialnega varstva. V zadnjih letih pa je tudi zaradi politik EU za Slovenijo ponovno relevanten koncept deinstitutionalizacije oziroma oskrbe v skupnosti.¹⁶⁶ Cilj Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022-2030¹⁶⁷ je sprememba razmerja med uporabniki skupnostnih in institucionalnih oblik socialnega varstva ter povečanje deleža uporabnikov skupnostnih storitev in zmanjšanje deleža uporabnikov institucionalnih oblik socialnega varstva. V skladu s cilji procesa deinstitutionalizacije je treba storitve, ki se izvajajo znotraj zavodov, v določeni meri preoblikovati in dopolniti ter razviti nove storitve, prilagojene zmožnostim in potrebam uporabnika, s čim več možnostmi izvajanja na domu ali v skupnosti.

V skladu z navedenim se v okviru tega specifičnega cilja načrtuje naslednje ukrepe. Vse naložbe v okviru ukrepov bodo oblikovane po analizi vrzeli in rezultatih mapiranja infrastrukture, storitev in potreb, tudi na mikroregionalni ravni s posebno pozornostjo na ozemeljskih neenakostih, morebitni prostorski segregaciji ter demografskih spremembah¹⁶⁸:

- *investicije v socialno infrastrukturo*, ki bo namenjena integriranim skupnostnim storitvam in oblikam oskrbe in prispevala k vključenosti posameznikov v skupnost ter posledično k samostojnejšemu življenju in zagotavljanju bolj kakovostnega bivanja ciljnih skupin. V okviru NOO se bo izvajal ukrep Zagotovitev varnega okolja bivanja za osebe, ki so odvisne od pomoči drugih, z vlaganjem v nove institucionalne kapacitete, medtem ko bomo v okviru sredstev ESRR vlagali v nakup in adaptacijo oziroma prilagoditev obstoječih

¹⁶⁶ UMAR, Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020, 2021. Dostopno na: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/ESSP/2021/ESSP_splet.pdf.

¹⁶⁷ Resolucija je bila sprejeta 23. 3. 2022. Dostopna na: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=13038>.

¹⁶⁸ Ukrepi socialne infrastrukture bodo temeljili na naložbeni vrzeli in rezultatih ocene potreb infrastrukture in storitev, ki bo podrobneje izvedena v okviru posameznega javnega razpisa. V skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov bo narejen pregled odločitev za prioriteto potrebne investicije na osnovi ocene individualnih potreb. Kartiranje (mapiranje) bo temeljilo na pregledu trenutnega števila rezidenčnih ustanov (vključno z bivalnimi ustanovami v skupnosti), nerezidenčnimi družinskimi skupnostmi storitev ob upoštevanju teritorialnih neenakosti in demografskih izzivov. Vse naložbe v socialno infrastrukturo bodo v celoti v skladu z zahtevami Konvencije OZN o pravicah invalidov, vključno s splošnim komentarjem 5 in sklepni ugotovitvi Odbora UNCRPD, ob ustreznem spoštovanju načel enakosti, svobode izbire, pravice do neodvisnega življenja, dostopnosti in prepovedi vseh oblik ločevanja. Poleg tega se bo pri vsaki naložbi zagotovila dostopnost v skladu z najsodobnejšimi standardi dostopnosti EU. Naložbe bodo morale dokazati skladnost s strategijo deinstitutionalizacije ter ustreznimi političnimi in pravnimi okviri EU za spoštovanje človekovih pravic, in sicer Konvencije OZN o pravicah invalidov in splošno pripombo št. 5, Evropskim stebrom socialnih pravic in Strategijo o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030. Naložbe bodo upoštevale strategijo deinstitutionalizacije, tako da ne bodo prispevale k ustvarjanju novih okolij, ki niso v celoti v skladu z UNCRPD. Po načelu partnerstva bodo neodvisni organi za temeljne pravice in organizacije za človekove pravice vključeni v vse faze programiranja, izvajanja, spremljanja, vrednotenja naložb v socialno in zdravstveno infrastrukturo za zagotavljanje spoštovanja načel neodvisnega življenja, nesegregacije, in nediskriminacija v skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov in Listino.

stavb. Ukrepi bodo zlasti osredotočeni na modernizacijo in vzpostavitev socialne infrastrukture, vključno z infrastrukturo na področju dolgotrajne oskrbe, ki bo prednostno izvedena na naslednjih področjih:

- vzpostavitev stanovanjskih skupin za izvedbo deinstitucionalizacije socialno varstvenih zavodov: ukrep bo podprl preobrazbo socialno varstvenih zavodov v izvajalce integriranih skupnostnih oblik storitev, ki nudijo tudi storitev integrirane oskrbe z namestitvijo v manjših stanovanjskih enotah. Ukrep bomo poskusili izvesti na način, da se bo uporabilo proste stanovanjske kapacitete po državi, v kolikor bodo le-te primerne za namestitev oseb in v skladu s pravilniki in smernicami deinstitucionalizacije.
- Dnevni centri za oskrbo oseb z demenco in drugih oblik upada kognitivnih funkcij: ukrep naslavlja izziv vzpostavitve centrov, v katerih se bo izvajalo dnevno varstvo starejših, v katerega se bodo lahko vključevali posamezniki za poljubno število dni in ur (8 ur ali manj) in s tem dobili možnost, da bivajo v domačem okolju, s čimer se bo zmanjšala potreba po odhodu v institucije, preprečevalo poslabšanje zdravstvenega stanja in morebitne hospitalizacije, ipd., kar je skladno s ciljem prehoda iz institucionalnih v skupnostne oblike storitev. Razmislek bo tudi o možnosti medgeneracijskega povezovanja ter povezovanju aktivnosti z lokalnim okoljem. Ta ukrep se bo povezoval z ukrepom krepitve socialnovarstvenih storitev v okviru SC ESO4.11., kjer bodo predvidena usposabljanja osebja v dnevni centrih in pomoč svojcem.
- Stalne bivalne enote za začasno reševanje stanovanjskih potreb ranljivih ciljnih skupin bodo namenjene začasnemu reševanju stanovanjskih potreb ranljivih skupin, kot so brezdomci, deložirane družine in posamezniki, osebe s težavami v duševnem zdravju, migranti, idr., ki se znajdejo v krizni situaciji in zahtevajo takojšnjo namestitev, vse dokler se situacije v domačem okolju ustrezno ne rešijo.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« smo na podlagi odgovorov na vprašanja iz kontrolnega seznama ugotovili, da noben izmed predvidenih ukrepov v okviru tega specifičnega cilja nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine so:

- posamezniki in družine, ki ne zmorejo začasnega samostojnega življenja ter ne morejo bivati doma, in druge ranljive skupine;
- posebni socialno varstveni zavod, centri za usposabljanje varstvo in delo, lokalne skupnosti, stanovanjski skladi;
- osebe z demenco in drugimi oblikami upada kognitivnih funkcij ter njihovi svojci, uporabniki pomoči na domu in socialnih servisov, zaposleni v novo vzpostavljenih dnevni centrih.

Upravičenci: izvajalci, izbrani na javnem razpisu (domovi za starejše, lokalne skupnosti, izvajalci socialno varstvenih programov, ipd.).

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Ukrepi so skladni s ciljem Strategije za trajnostni razvoj »Socialna enakost in kohezija«, saj spodbujajo razvoj demokratične, socialno vključujoče, kohezivne, zdrave, varne in pravične družbe, ki spoštuje temeljne pravice in kulturno raznolikost, ustvarja enake možnosti ter se bori proti vsem oblikam diskriminacije. V aktivnostih ukrepov se bodo upoštevala načela nediskriminacije ter vključevanje ne glede na spol, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost ali spolno usmerjenost. Ukrepi prispevajo k uresničevanju ciljev, navedenih v poglavju 3.3 Akcijskega načrta evropskega stebra socialnih pravic, saj bodo zagotavljali učinkovit in zadosten obseg mreže socialne varnosti in dostop do podpornih storitev ter prispevali k odpravljanju medgeneracijskega kroga prikrajšanosti.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se ne predvideva uporaba teritorialnih pristopov. Ukrepi specifičnega cilja se bodo izvajali zgolj v KRVS saj le-ta razvojno zaostaja za KRZS in je zaznamovana z demografskimi, socialnimi in ekonomskimi razmerami, ki ovirajo razvoj potenciala regije.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru navedenega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni, saj gre za investicije v javno socialno infrastrukturo na področju Slovenije, ki je namenjena prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022)

ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.7.4.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	RSO4.3	ESRR	Manj razvite regije	13	Število enot, v katere bo investirano	število enot	0	50

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	RSO4.3	ESRR	Manj razvite regije	21	Število uporabnikov na leto, ki uporabljajo nove enote	število uporabnikov/leto	0	2021	2.386	Upravičenec	

2.1.7.4.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.3	127	18.650.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.3	01	18.650.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.3	33	18.650.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.3	03	18.650.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.7.5 Specifični cilj RSO4.5. Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti (ESRR)

2.1.7.5.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Investicije v zdravstvu bodo zajemale tako gradnje, kot obnove javnih zdravstvenih zavodov ter nabavo opreme. Namen investicij je zagotoviti boljšo dostopnost prebivalcev do zdravstvenih storitev in preprečevanje bolezni, s ciljem ohranjanja zdravja prebivalcev in samostojnega bivanja posameznikov. Ukrepi bodo zajemali predvsem investicije v satelitske urgentne centre in dežurna mesta, ki zagotavljajo neprekinjeno izvajanje najnujnejših zdravstvenih storitev, centre za duševno zdravje in druge investicije v javne zdravstvene zavode, ki izvajajo zdravstveno dejavnost na način spodbujanja krepitve zdravja ter preprečevanja bolezni. Obenem bodo investicije zajemale nabavo drage medicinske opreme, ki je ključnega pomena za zagotavljanje optimalne zdravstvene obravnave pacientov. Kartiranje potreb na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe ter Resolucija »Skupaj za družbo zdravja« nakazujeta širše potrebe po investicijah, kot jih omogočajo sredstva evropske kohezijske politike, zato naslavljammo le nekatere, ki pa omogočajo večjo dostopnost lokalnega prebivalstva in so povezani z ukrepanjem v okviru ESS sredstev¹⁶⁹.

Satelitski urgentni centri predstavljajo obliko zunaj bolnišničnega dela službe nujne medicinske pomoči (NMP) in so strokovno in organizacijsko vezani na urgentni center, ki deluje na njihovem območju. Načrtovana je vzpostavitev 11 satelitskih centrov na območju celotne Slovenije. S sredstvi evropske kohezijske politike se predvideva izgradnja ali dograditev obstoječih javnih zdravstvenih zavodov vsaj šestih satelitskih urgentnih centrov.

Ob satelitskih urgentnih centrih Republika Slovenija potrebuje za zdravniško oskrbo prebivalstva lokacije, kjer se zraven 24 urne NMP v obliki mobilnih enot vozila urgentnega zdravnika (VUZ) izvaja tudi začetna oskrba nujnih stanj v ambulantni NMP in nudijo zdravstvene storitve, za katere bi prebivalci v nasprotnem primeru bili primorani obiskovati in po nepotrebnem obremenjevati urgentne centre. Gre za tako imenovane

¹⁶⁹ Ukrepi zdravstvene infrastrukture temeljijo na naložbeni vrzeli in rezultatih kartiranja (mapiranja) infrastrukture in storitev. V skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov bo narejen pregled odločitev za prioritarno potrebne investicije na osnovi ocene individualnih potreb. Kartiranje (mapiranje) temelji na pregledu trenutnega števila rezidenčnih ustanov (vključno z bivalnimi ustanovami v skupnosti), nerezidenčnimi družinskimi skupnostmi storitev ob upoštevanju teritorialnih neenakosti in demografskih izzivov. Vse naložbe v zdravstveno infrastrukturo bodo v celoti v skladu z zahtevami Konvencije OZN o pravicah invalidov, vključno s splošnim komentarjem 5 in sklepnimi ugotovitvami Odbora UNCPRD, ob ustreznem spoštovanju načel enakosti, svobode izbire, pravice do neodvisnega življenja, dostopnosti in prepovedi vseh oblik ločevanja. Poleg tega se bo pri vsaki naložbi zagotovila dostopnost v skladu z najsodobnejšimi standardi dostopnosti EU. Naložbe bodo morale dokazati skladnost s strategijo deinstitucionalizacije ter ustreznimi političnimi in pravnimi okviri EU za spoštovanje človekovih pravic, in sicer Konvencije OZN o pravicah invalidov in splošno pripombo št. 5, Evropskim steblom socialnih pravic in Strategijo o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030. Naložbe bodo upoštevale strategijo deinstitucionalizacije, tako da ne bodo prispevale k ustvarjanju novih okolij, ki niso v celoti v skladu z UNCPRD. Po načelu partnerstva bodo neodvisni organi za temeljne pravice in organizacije za človekove pravice vključeni v vse faze programiranja, izvajanja, spremljanja, vrednotenja naložb v socialno in zdravstveno infrastrukturo za zagotavljanje spoštovanja načel neodvisnega življenja, nesegregacije in nediskriminacija v skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov in Listino.

dežurne službe. S sredstvi evropske kohezijske politike se predvideva izgradnja vsaj 8 dežurnih služb. V nekaterih primerih gre za izgradnjo, v določenih primerih dograditev obstoječih javnih zdravstvenih zavodov. Oba ukrepa sta komplementarna z ukrepanjem z ESS sredstvi na SC ESO4.11, v okviru katerih bomo predvsem krepili kompetence kadra.

V okviru Resolucije o nacionalnem planu duševnega zdravja 2018-2028 se vzpostavlja mreža centrov za duševno zdravje, v katerih delujejo timi različnih strokovnjakov. Vzpostavljajo se Centri za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) in Centri za duševno zdravje odraslih (CDZO). Vodilo centrov za duševno zdravje je zagotavljanje enake dostopnosti do storitev in programov za vse skupine ljudi na določenem območju, in gre za deinstitutionalni pristop. Mreža multidisciplinarnih CDZOM omogoča lokalno dostopnost, zgodnjo in strokovno ter multidisciplinarno obravnavo otrok in mladostnikov (0 – 19 let) s težavami v duševnem zdravju ter njihovih staršev v okviru osnovnega zdravstvenega varstva in v tesnem sodelovanju z drugimi službami, šolskimi strokovnimi delavci, učitelji in strokovnimi delavci v centrih za socialno delo. CDZO (za starejše od 19 let) so organizacijska struktura, ki prek preventivnih in zdravljenju namenjenih služb omogoča izboljšanje dostopa do storitev za duševno zdravje in odgovarja na potrebe odrasle populacije, med katerimi so tudi starejši. S prilagodljivimi in povezanimi intervencijami dosežejo posameznike s pogostimi duševnimi motnjami, ljudi s hudimi in ponavljajočimi se duševnimi motnjami, ljudi z demenco in drugimi duševnimi motnjami v starosti, ljudi, ki trpijo zaradi odvisnosti od alkohola, ter najbolj ogrožene posameznike, ki so samomorilno ogroženi. S sredstvi evropske kohezijske politike se predvideva izgradnja ali dograditev obstoječih javnih zdravstvenih zavodov za širitev mreže centrov za duševno zdravje tako otrok in mladostnikov kot odraslih. Ukrepanje bo povezano tako s SC ESO4.11, kot tudi z NOO, kjer se bomo osredotočili na izobraževanje izobraževalcev in diseminaciji že preverjenih in učinkovitih programov promocije duševnega zdravja in preventive duševnih motenj izključno pri otrocih, mladostnikih in mladih odraslih.

Z uvajanjem novih preventivnih pristopov v vseh ambulantah na primarni ravni se zagotavlja enak dostop do preventivnih programov za vse, s posebnim poudarkom na dostopnosti programov za ranljive skupine. Zdravstveni dom mora zagotavljati celovito preventivno-kurativno dejavnost za potrebe lokalnega prebivalstva. Preventivni programi na primarni ravni so se v določenem številu nadgradili in razširili tudi s pomočjo Evropskih kohezijskih sredstev v finančni perspektivi 2014-2020. Vzpostavilo se je 25 Centrov za krepitev zdravja s ciljem uspešnejšega preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni in drugih stanj, še posebej v luči specifičnih potreb ranljivih skupin in starejše populacije, ki preventivnih storitev ne koristijo v polni meri. Tako v Republiki Sloveniji trenutno beležimo 28 delujočih Centrov za krepitev zdravja. Za krepitev primarnega zdravstvenega varstva je nadaljevanje širitve Centrov za krepitev zdravja nujna. Ukrepanje bo komplementarno s sredstvi ESS na SC ESO4.11.

Medicinska oprema v javnih zdravstvenih zavodih je poleg kadra ključna za zagotavljanje optimalne zdravstvene oskrbe. Zaradi dotrajanosti in pomanjkanja predvsem tako imenovane drage medicinske opreme optimalno izvajanje zdravstvene dejavnosti ni mogoče. Gre predvsem za naslednjo opremo: magnetna resonanca, računalniški topograf, pozitronski emisijski tomograf, gama kamera ali naprava za nuklearno medicino, mamografske diagnostične RTG naprave, radioterapijske naprave, rentgenske naprave ter ultrazvočne naprave. Glede na dejstvo, da se večajo potrebe po nabavi medicinske opreme namerava Republika Slovenija s sredstvi evropske kohezijske politike nabavljati medicinsko opremo za specialistično obravnavo pacientov.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« smo na podlagi odgovorov na vprašanja iz kontrolnega seznama ugotovili, da noben izmed predvidenih ukrepov v okviru SC RSO4.5 nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine in upravičenci: ministrstvo za zdravje, javni zdravstveni zavodi, socialni zavodi.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Spoštovanje načel enakosti, vključenosti in nediskriminacije bo zagotovljeno pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah. V okviru Programa EKP 2021-2027 se bodo enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, raso, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljale horizontalno ter vertikalno, kolikor je to mogoče. Pri tem bosta upoštevana tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora.

Pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije. Hkrati bodo ukrepi vlaganji v zdravstveno infrastrukturo in opremo v skladu z osnovnimi načeli zagotavljali dostopnost vsem, predvsem pa najranljivejšim. Z vlaganji v razvoj te infrastrukture bomo v skladu z nacionalno zakonodajo in strateškimi dokumenti prispevali k ciljem zagotavljanja kakovostnega zdravstva, dostopnega vsem državljanom EU, saj so ukrepi še posebej usmerjeni v uveljavljene tematike solidarnosti, kakovosti dela, socialne varnosti, družbene kohezije, vključevanja ranljivih ter obrobni skupin, nediskriminatornosti in podobnega. Predvsem pa s tem, ko se približamo prebivalstvu v njihovem lokalnem okolju, omogočamo dostop najširšemu prebivalstvu. Dodatno bodo pri izvajanju gradbenih ukrepov objekti izpolnjevali tehnične zahteve, s katerimi se prilagodijo tako, da so nediskriminatorni do vseh oblikčasne ali trajne invalidnosti in so prilagojeni ranljivim skupinam prebivalstva.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS, ker je razvojni zaostanek te regije večji kot pa v KRZS, posledično je tudi zdravje prebivalstva po različnih determinantah v tej regiji na nižji stopnji. Uporaba teritorialnih pristopov na tem specifičnem cilju ni predvidena.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru predmetnega specifičnega cilja ni načrtovana izvedba medregionalnih, čezmejnih in transnacionalnih ukrepov, saj gre za ukrepe investiranja v javne zdravstvene zavode, ki delujejo na področju Republike Slovenije in so namenjene prvenstveno prebivalcem Slovenije.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna. Gre namreč za ukrepe, ki se nanašajo na javne zdravstvene ustanove, ki so večinoma v lasti države oz. občin in nimajo tržne dejavnosti oziroma je le-ta v zelo omejenem obsegu in večinoma namenska, zato se ne morejo zadolževati na trgu.

2.1.7.5.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
7	RSO4.5	ESRR	Manj razvite regije	RCO69	Zmogljivost novih ali posodobljenih ustanov zdravstvenega varstva	osebe/leto	0	123.000

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
7	RSO4.5	ESRR	Manj razvite regije	RCR73	Letno število uporabnikov novih ali posodobljenih ustanov zdravstvenega varstva	uporabniki/leto	0	2021	112.000	MZ	

2.1.7.5.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	043	17.500.000
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	044	17.500.000
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	129	23.780.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	01	58.780.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	33	58.780.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
7	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.5	03	58.780.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.8 Prednostna naloga 8: Trajnostna turizem in kultura

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.8.1 Specifični cilj RSO4.6. Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah (ESRR)

2.1.8.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Ukrep je namenjen naložbam v oživljanje kulturne dediščine in njenim vključevanjem v turistično ponudbo. Kultura in kulturna identiteta, valorizirana v podobi in celostni ponudbi slovenskega turizma, je tisti inovativni dejavnik, ki lahko ključno prispeva k izpopolnitvi verige vrednosti in znatnemu povečanju dodane vrednosti in trajnosti v slovenskem turizmu. Tovrstni ukrepi predstavljajo pomemben del med strukturnimi spremembami, ki so nujno potrebne za produktivnejši in stabilnejši turistični ekosistem, ki bo sposoben prilagoditve tudi v nepričakovanih kriznih razmerah. Podprti ukrepi bodo krepili socialno kohezijo skozi večjo dostopnost do kulturne dediščine in prispevali k večji dodani vrednosti turističnega sektorja z bogatenjem kulturne ponudbe in izboljšavami življenjskega okolja v manj razviti regiji Vzhodna Slovenija. V okviru predmetnega specifičnega cilja želimo doseči ohranitev, varstvo in oživitev kulturne dediščine za bodoče generacije, zagotavljanje dostopnosti dediščine za vse ter odpiranje novih delovnih mest, ki bodo privlačna predvsem mladim. S turističnimi vsebinami pa bomo obogatili kulturno dediščino, kar bo vplivalo na pospešeni razvoj turizma v manj razviti regiji, kar bo imelo multiplikativne učinke na gospodarski razvoj.

Ukrep naslavlja naslednje izzive, ugotovljene v evalvaciji preteklega strateškega obdobja turizma in kulture, v analizi stanja slovenskega turizma in kulturne dediščine ter s pogledom v prihodnost, in sicer:

- v slovenskem turističnem gospodarstvu in celostni turistični ponudbi se dosega prenizka dodana vrednost.

dba in turistični produkti dosegajo prenizko kakovost storitev in doživetij. Turističnega prometa se povečuje in že presega EU povprečje. Pomanjkanje kadrov ne sledita razvojnim in tržnim potrebam turistične dejavnosti. Pomanjkanje udobi in podobi turističnih destinacij je opazno pomanjkanje avtentičnih kulturnih elementov. Slovenija zaostaja v mednarodni konkurenčnosti. Razloži se s pomanjkanjem isen od mnogih drugih dejavnosti in okolja na ravni zagotavljanja celovitih in kakovostnih doživetij in doseganja slovenskem turizmu niso v zadostni meri vključene v turistični sistem in ne sledijo zahtev po rasti in konkurenčnosti turizma.

Kulturna dediščina, tako snovna kot nesnovna, predstavlja za Slovenijo izjemen razvojni potencial in dragocen vir za gospodarsko rast, socialno kohezijo. Investicije v obnovo objektov slovenske kulturne dediščine vplivajo na prihodek slovenskega multiplikatorjem v višini 2,945. Vpliv na dodano vrednost je 1,236. Aktiviranje potenciala kulturne dediščine kot temelji na sodobnem konceptu kulturne dediščine, ki prepozna materialno in nematerialno zapuščino prednikov in oblikuje ter umešča v sodobno življenje, s tem valorizira in interpretira ter jim daje nove kontekste. Kulturno-socialna komponenta, je pomemben element socialne vključenosti, je skupno dobro in vrednota življenjskega okolja. Pomembna sestavina javnega prostora. Z njenim oživljanjem povečujemo vrednost skupnih prostorov, namenjenih vsem obiskovalcem. Skupnosti, ki živijo z dediščino, tudi zmorejo prepoznati tiste izvirne in tržno zanimive načine ukvarjanja s dediščino, ki pomen lokalnih in regionalnih okolij ter prispevajo h kulturni raznolikosti in bogastvu Evrope in sveta. Objekti in dejavnosti dediščine proizvajajo okoljski in socialni kapital, ter se tako spreminjajo v gonilno silo gospodarske dejavnosti, centre za razvoj in točke ustvarjalnosti, prostore sodelovanja med skupnostmi in kraje socialne vključenosti. Skrbno negovana dediščina zagotavlja okolje za vse vrste dejavnosti. Hkrati je njena pestrost vir za novo ustvarjalnost.

Kulturna dediščina sodijo torej med ključne izzive ohranitev in varstvo kulturne dediščine za bodoče generacije (vključno z oblikovanjem pogojev in dejavnosti potrebnih za ohranjanje kulturne dediščine), zagotavljanje dostopnosti dediščine za vse državljane in obiskovalce (vključno s skupinami) ter aktiviranje potenciala kulturne dediščine za trajnostni razvoj in povečanje dodane vrednosti v slovenskem turizmu.

na naslednjih področjih:

Obnova kulturne dediščine: obnova, ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine in spodbujanje dejavnosti za boljši turizem. Podprti bodo projekti, ki bodo vključevali: investicije manjšega obsega v prenovno, obnovo, celostno revitalizacijo spomenikov v lasti države in kulturnih spomenikov v lasti lokalnih skupnosti z izdelanim programom dela oz. načrtom. Projekti bodo vključevali tudi aktivnosti za spodbujanje in oplemenitenje (kulturnega) turizma ter aktivnosti za spodbujanje (informativne) dostopnosti do dediščine za vse državljane in obiskovalce, tudi za osebe z različnimi nezmožnostmi.

kakovosti, obenem bodo zasledovali cilje Strategije kulturne dediščine 2020-2023¹⁷⁰ ter bodo prispevali h ključnim razvojnim politikam in ukrepom Strategije slovenskega turizma 2022-2028¹⁷¹.

Pri javnem razpisu za lokalne skupnosti se bo upoštevala razmejitev med NOO in Programom, in sicer se v NOO financirajo projekti večje vrednosti (nad 1 mio EUR brez DDV), v Programu pa projekti manjše vrednosti (do 1 mio EUR brez DDV). Pričakovani rezultat je kulturna dediščina, obnovljena in revitalizirana ter dostopna javnosti;

- *vlaganja v razvoj celovitih turističnih produktov v obliki avtentičnih turističnih doživetij*¹⁷²:
 - o v obdobju 2022–2028 se bo slovenski turizem razvijal in deloval s strategijo »Nekaj več in veliko bolje«, ki vodi v zmerno rast obsega kapacitet in znatno izboljšanje kakovosti in dodane vrednosti slovenskega turizma ob upoštevanju trajnostnih vidikov, valorizacije kulturne identitete, učinkovite digitalne preobrazbe in vseh omejitvenih dejavnikov.
 - o Podprli bomo vlaganja v razvoj celovitih turističnih produktov v obliki avtentičnih turističnih doživetij s ciljem dviga ugleda in kakovosti turističnih destinacij Vzhodne Slovenije. Z naložbami v oblikovanje turističnih vsebin v obstoječo kulturno dediščino in njihovim vključevanjem v turistično ponudbo bomo ustvarjali nova privlačnejša delovna mesta in trajnostno dosegali višjo dodano vrednost ter dvig kakovosti storitev in doživetij. Razvoj celoletnih turističnih produktov bo prispeval k zmanjšanju sezonskosti turističnega prometa. Z zagotavljanjem trajnostnega razvoja destinacij bomo prispevali k izboljšanju kakovosti bivanja domačega prebivalstva in sprejemljivosti turizma za lokalno okolje na način da bomo sledili usmeritvam iz predloga Evropske komisije Turistična tranzicijska pot (TTP).
Vzporedno s tem bomo v okviru CP 1 krepili znanja in spretnosti s področja digitalizacije, zelenega turizma, trajnostnega razvoja in destinacijskega upravljanja izhajajoč iz EU Pakta za znanje in spretnosti na področju turizma ter v NOO podprli investicije v javno turistično infrastrukturo.
 - o Za doseganje kakovostne uporabniške izkušnje turistov in trajnostno doseganje višje dodane vrednosti je potrebno permanentno vlaganje v ohranjanje in valorizacijo naravne in kulturne dediščine v turizmu, zagotavljanje učinkovitega upravljanja in trženja le-te, skozi to pa tudi zagotavljanje ustreznih virov financiranja, kar predstavlja enega najpomembnejših izzivov, vezanih na doseganje strateških ciljev turizma do leta 2028.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« smo na podlagi odgovorov na vprašanja iz kontrolnega seznama ugotovili, da noben izmed predvidenih ukrepov v okviru predmetnega specifičnega cilja nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

¹⁷⁰ Ministrstvo za kulturo, Strategija kulturne dediščine 2020-2023, november 2019. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MK/DEDISCINA/STRAT_KD_2019.pdf.

¹⁷¹ Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Strategija slovenskega turizma 2022-2028: Zelena butičnost. Manjši odtis. Večja vrednost za vse, maj 2022. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MGRT/Dokumenti/DTUR/Nova-strategija-2022-2028/Strategija-slovenskega-turizma-2022-2028-dokument.pdf>.

¹⁷² Slovenian Tourism Strategy 2022-2028. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MGRT/Dokumenti/DTUR/Nova-strategija-2022-2028/Strategija-slovenskega-turizma-2022-2028-dokument.pdf>.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: lokalne skupnosti, turisti in obiskovalci (domači in tuji), državljani, nevladne organizacije (zasebni zavodi, zasebne ustanove, društva in zveze društev), javni zavodi, gospodarski subjekti, ostali deležniki s področja kulture in turizma.

Upravičenci: ministrstva, lokalne skupnosti, javni zavodi, upravljavci kulturnih spomenikov, NVO, lokalne skupnosti, ki delujejo na območju vodilnih turističnih destinacij ali javni zavodi, ki delujejo na področju turizma in so ustanovljeni s strani lokalnih skupnosti; zveze društev, javno zasebna partnerstva med lokalnimi skupnostmi in gospodarskimi subjekti s področja turizma ali/in civilno družbenimi organizacijami.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

Slovenija se zavezuje, da bo spoštovala načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, pri izvajanju vseh aktivnosti na vseh ravneh skladno z nacionalno zakonodajo (Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o varstvu pred diskriminacijo, Zakon o izenačevanju možnosti invalidov), pravnim redom EU, zlasti s Pogodbo o delovanju EU, Listino EU o temeljnih pravicah in načeli Evropskega stebra socialnih pravic, in relevantnimi mednarodnimi dokumenti za varstvo človekovih pravic, zlasti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in Konvencijo ZN o otrokovih pravicah, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS. Upoštevana bosta tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS, ker je razvojni zaostanek te regije večji kot pa v KRZS. Turizem namreč ni enakomerno razvit v obeh kohezijskih regijah, saj je več prihodkov iz naslova turizma ustvarjenih v KRZS, kjer so razviti tudi privlačni turistični produkti. V KRVS imamo bogato kulturno dediščino, ki pa še ni uspešno vključena v turistično ponudbo, zato bodo ukrepi namenjeni predvsem krepitvi sodelovanja kulture in turizma v KRVS z namenom odpravljanja navedenih neenakosti med kohezijskima regijama. Uporaba teritorialnih pristopov na tem specifičnem cilju ni predvidena..

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Z namenom spodbujanja raznolike turistične ponudbe (izdelkov in storitev) ter trajnostnega in odgovornega turizma je v okviru MRS (EUSAIR in EUSDR) podprt 5. FLAGSHIP 5: "Razvoj trajnostnih in tematskih kulturnih poti/povezovanje kulturnih poti v EUSAIR (AIR KULTURNE POTI)". Aktivnosti znotraj danega ukrepa bodo podprte s sredstvi ESRR, področje podpore pa je usmerjeno v spodbujanje kulturnih kreativnih industrij (na področju razvoja digitalnih orodij in virtualnih doživetij, ki temeljijo na kulturi in turizmu ter novimi inovativnimi pristopi predstavitve kulture in dediščine skozi turizem) ter v obnove enot kulturne dediščine manjšega obsega. Vsebina ukrepa ima sorodno vsebinsko podlago v načrtovanih ukrepih v vseh štirih čezmejnih IP in transnacionalnih programih (predvsem TP Srednja Evropa, Adrion in Evro-MED).

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru navedenega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) ni predvidena. Predlagani ukrepi ne ustvarjajo prihodkov oziroma prihrankov, zaradi česar uporaba finančnih instrumentov ni smiselna oziroma ustrezna.

2.1.8.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
8	RSO4.6	ESRR	Manj razvite regije	RCO77	Število kulturnih in turističnih krajev, ki so prejeli podporo	kulturne in turistične znamenitosti	0	16

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
8	RSO4.6	ESRR	Manj razvite regije	RCR77	Obiskovalci kulturnih in turističnih krajev, ki so prejeli podporo	obiskovalci/leto	1.836.769	2019	1.928.607	SURS	

2.1.8.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.6	165	5.857.100
8	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.6	166	13.804.652

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.6	01	19.661.752

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.6	33	19.661.752

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
8	ESRR	Manj razvite regije	RSO4.6	03	19.661.752

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.9 Prednostna naloga 9: Trajnostni razvoj lokalnih območij

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.9.1 Specifični cilj RSO5.1. Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na mestnih območjih (ESRR)

2.1.9.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Skladno z Zakonom o urejanju prostora (ZUREP-3), izhodišči, ki jih določa EU za doseganje ničelne neto rasti površin pozidanih zemljišč¹⁷³, ter ugotovitvami partnerstev Urbane Agende EU – o trajnostni rabi prostora in na naravi temelječih rešitvah¹⁷⁴ in o kulturi in kulturni dediščini¹⁷⁵ je treba skrbeti za vlaganja v prenovo in oživljanje že pozidanih območij za bolj zelena, vključujoča in produktivna¹⁷⁶ slovenska mesta. Za spodbujanje učinkovite rabe prostora v mestih bomo podprli ukrepe, ki bodo izhajali iz trajnostnih urbanih strategij mestnih občin.

V okviru ukrepov za prenovo in oživljanje praznih ter nezadostno izkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovo kulturne dediščine in drugih objektov, prenovo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov, bomo podprli:

- izvedbo gradbenih in drugih del povezanih z gradnjo, ki obsegajo novogradnjo, rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, idr. ter rušitev in gradnjo stavb in drugih gradbeno inženirskih objektov, ureditev fizične okolice stavb ter nakup nepremičnin in zemljišč, ko bo to

¹⁷³ https://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/no_net_land_take_by_2050_FB14_en.pdf

¹⁷⁴ <https://ec.europa.eu/futurium/en/sustainable-land-use/sustainable-use-land-and-nature-based-solutions-partnership-presents-final.html>

¹⁷⁵ <https://ec.europa.eu/futurium/en/culturecultural-heritage/partnership-culture-cultural-heritage-cultural-heritage-resource-and.html>

¹⁷⁶ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2020/new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good

- potrebno za izvedbo projektov prenove in oživljanja praznih ter neizkoriščenih stavb v javnem interesu, prenovo kulturne dediščine in drugih objektov ter prenovo in oblikovanje novih odprtih javnih prostorov;
- prenovo obstoječih in vzpostavitev novih javnih prostorov v skladu z uporabo na naravi temelječih rešitev;
 - pripravo strokovnih podlag vključno s projektnim natečajem ali katero od njegovih alternativnih oblik za iskanje urbanističnih, krajinskih in arhitekturnih rešitev, pripravo projektne dokumentacije in drugih potrebnih dokumentov za izvedbo investicije;
 - vključevanje javnosti v pripravo in izvajanje investicij v prenovo.

V okviru ukrepov za oživljanje mest bomo podprli integrirane projekte za urbani razvoj, ki bodo naslavljali celovito prenovo izbranega območja in bodo namenjeni pripravi nove generacije projektov urbane prenove. V okviru teh ukrepov bomo podprli:

- ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnega prebivalstva;
- pripravo strokovnih podlag vključno s projektnim natečajem ali katero od njegovih alternativnih oblik za iskanje urbanističnih, krajinskih in arhitekturnih rešitev, pripravo projektne dokumentacije in drugih potrebnih dokumentov za izvedbo investicije;
- aktivnosti manjšega obsega za ad-hoc oživitev izbranega območja z vključevanjem lokalnega prebivalstva, vključno z najemom in ureditvijo prostorov ter investicije manjšega obsega v urbano opremo.

Pri izboru projektov morajo biti upoštevana naslednja načela:

- Skladno z načelom notranjega razvoja mest se izvaja prenova in oživljanje prostih in slabo izkoriščenih, v nekaterih primerih celo okoljsko degradiranih, pozidanih površin.
- Prednost imajo projekti, ki podpirajo aktivnosti za gospodarsko in socialno oživitev mestnih območij ter ustvarjanje novih kreativnih in poslovnih jeder.
- Projekti morajo zasledovati cilje trajnostnih urbanih strategij mestnih občin.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« je bila opravljena ocena skladnosti predvidenih ukrepov z načelom DNSH. Ugotovljeno je bilo, da noben ukrep nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev pod pogojem upoštevanja tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: prebivalci in obiskovalci mest, lokalne skupnosti, upravljavci javnih površin in stavb, nevladne organizacije na področju spodbujanja urbanega razvoja in oživljanja mest, institucije znanja in gospodarstvo.

Upravičenci: lokalne skupnosti, javni zavodi in drugi javni organi in institucije, javna in zasebna podjetja, ki izvajajo javne funkcije.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Upoštevana bosta tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitelvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru specifičnega cilja se predvideva naslavljanje urbanega razvoja s pomočjo teritorialnih pristopov, izhajajoč iz vsebin pripravljenih teritorialnih strategij (TUS) v 12 mestnih občinah.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Zlasti v mestih in urbanih predelih, ki mejijo na sosednje države, je tesno čezmejno sodelovanje izjemnega pomena, saj prispeva h kakovostnemu sobivanju. Prebivalci potrebujejo raznolike in kakovostne vsebine ter nove oblike druženja, ki senzibilizira javnost za širše potenciale kreativnega razvoja. V ta namen bomo izvajali ukrepe, ki bodo olajšali dostop do javnega prostora, ustvarjali nove javne prostore in podpirali kulturne in druge urbane pobude, ki spodbujajo multikulturnost ter čezmejno povezovanje. Zagotovi se pogoje za pripravo in izvedbo povezanih celotnih čezmejnih teritorialnih naložb z namenom urbane regeneracije skupnega čezmejnega območja in sočasne vzpostavitve infrastrukture evropske prestolnice kulture 2025.

Ukrepi bodo prispevali k izvajanju vseh treh makroregionalnih strategij, v katerih sodeluje Slovenija, in sicer Strategije EU za jadransko-jonsko regijo, Strategije EU za podonavsko regijo in Strategije EU za alpsko regijo.

Ukrepi za spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih bodo izkazovali prispevek k prioritetam makroregionalnih strategij s poudarkom na okoljskih ciljih, varstvu biodiverzitete v mestih ter ohranjanju nepozidanih zemljišč.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022) je bilo ugotovljeno, da je potencialna uporaba finančnih instrumentov (FI) za področje urbanega razvoja smiselna, kar temelji na podlagi dobrih izkušenj izvajalcev FI v obdobju 2014-2020 ter ugotovljeni vrzeli, dokazani v študiji »Predlog za oblikovanje sklada za urbani razvoj«, ki naslavlja dolgoročno financiranje projektov na področju urbanega razvoja in priporoča uporabo FI. Študija je ugotovila vrzel na tem tematskem področju za ciljno skupino javnih in zasebnih subjektov, ki delujejo v javno korist. Na tem specifičnem cilju je v skladu z navedenim načrtovana uporaba FI. Za projekte, kjer bo torej izkazana možnost generiranja sredstev iz naslova stabilnih denarnih tokov v obdobju obratovanja, se predlaga tudi raba povratnih virov.

2.1.9.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
9	RSO5.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO76	Integrirani projekti za teritorialni razvoj	projekti	0	4
9	RSO5.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO76	Integrirani projekti za teritorialni razvoj	projekti	0	2
9	RSO5.1	ESRR	Manj razvite regije	RCO75	Strategije za celostni teritorialni razvoj, ki so prejele podporo	prispevki k strategijam	8	8
9	RSO5.1	ESRR	Bolj razvite regije	RCO75	Strategije za celostni teritorialni razvoj, ki so prejele podporo	prispevki k strategijam	4	4

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
9	RSO5.1	ESRR	Manj razvite regije	22	Površina prenovljenih prostih in slabo izkoriščenih površin	m ²	0	2020	37.500	MOP	
9	RSO5.1	ESRR	Bolj razvite regije	22	Površina prenovljenih prostih in slabo izkoriščenih površin	m ²	0	2020	6.500	MOP	

2.1.9.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.1	169	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.1	169	8.330.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.1	01	41.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.1	01	6.330.000
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.1	03	6.000.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.1	03	2.000.000

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.1	02	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.1	02	8.330.000

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.1	03	47.760.000
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.1	03	8.330.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.9.2 Specifični cilj RSO5.2. Spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja (ESRR)

2.1.9.2.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) se bo izvajal na območjih vzpostavljenih lokalnih akcijskih skupin (LAS) v skladu s pripravljenimi strategijami lokalnega razvoja (SLR), ki bodo podprte s sredstvi ESRR. CLLD se bo izvajal kot skupni pristop skladov v ESRR in EKSRP, na celotnem območju države. Gre za nadgradnjo ukrepov iz obdobja 2014-2020, saj je bilo ugotovljeno, da ne glede na to, da gre za manjše projekte, pristop omogoča uresničevanje široke palete izzivov v različnih okoljih, večjo fleksibilnost pri doseganju ciljev in odgovarja dejanskim potrebam lokalnih območij.

LAS bodo morale pri pripravi SLR izhajati iz ključnih izzivov, ki so prepoznani na posameznem homogenem geografskem območju. Vlaganja bodo namenjena *izgradnji vključujoče družbe in nadaljnji celostni družbeno-gospodarski razvoj v območjih LAS*, s posebno pozornostjo na zmanjšanju razlik med socialno-ekonomsko prikrajšanimi osebami in območji. Tematska področja ukrepanja bodo odvisna od prepoznavne potreb lokalnega partnerstva in bodo utemeljena v SLR. Prav tako bo tudi sama priprava in izvedba ukrepov potekala po načelu »od spodaj navzgor«.

Z vključevanjem deležnikov v pripravo, odločanje in izvajanje projektov se bosta razvijala in krepila človeški potencial in inovativnost prebivalcev teh območij.

SLR bodo predvidoma naslavljale podporo trajnostnim oblikam lokalnega podjetništva, inovacijam glede uporabe lokalnih virov, turizma, varovanju naravne in kulturne dediščine, revitalizaciji javnih površin za skupno uporabo, preventivi in varovanju zdravja, medgeneracijskemu sodelovanju, krepitvi kompetenc, skrbi za starejše, mlade in druge prikrajšane skupine ter socialni vključenosti.

S pristopom »od spodaj navzgor« bodo aktivno vključeni deležniki na nižjih ravneh zaradi boljšega poznavanja lokalnih izzivov in potencialov ključnega pomena za zmanjšanje razvojnih razlik na lokalni ravni.

Projekti CLLD v okviru ESRR bodo prispevali k boljši kakovosti življenja lokalnega prebivalstva, zagotavljali ustrezno dostopnost storitev tako v urbanih središčih kot na podeželju, izboljšali področje dolgotrajne oskrbe in preventivnih zdravstvenih ukrepov, spodbujali medgeneracijsko sodelovanje, krepitev kompetenc ter skrbi za prikrajšane skupine. Obenem bodo območja lokalnih akcijskih skupin bolj prepoznavna na področju lokalnega podjetništva, pri inovativni uporabi lokalnih virov, (eko)turizmu ter ohranjanju naravne raznolikosti in kulturne dediščine.

Projekti CLLD bodo hkrati prispevali k doseganju ciljev SLR, okoljski trajnosti, socialni vzdržnosti, inovativnosti, enakopravnem vključevanju različnih partnerjev ter višji dodani vrednosti območja LAS.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. V skladu s Tehničnimi smernicami za uporabo »načela, da se ne škoduje bistveno« je bila opravljena ocena skladnosti predvidenih ukrepov v okviru tega SC z načelom DNSH. Ugotovljeno je bilo, da noben ukrep nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava, mladi (osipniki, odvisniki, mladoletni prestopniki, otroci in mladostniki iz družin, v katerih je prisotno nasilje, itd.) in druge ranljive skupine (starostniki, ženske žrtve nasilja, migrantke, pripadnice etničnih manjšin itd.), dolgotrajno brezposelne osebe, starejši, nevladne organizacije, lokalna interesna ali druga združenja.

Upravičenci: lokalne akcijske skupine (LAS), podjetniki posamezniki, pravne osebe javnega in zasebnega prava iz območja LAS.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Upoštevana bosta tudi Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« in Akcijski program za invalide 2022-2030 ter drugi relevantni dokumenti, ki bodo nastali v okviru izvajanja. Po potrebi bodo za uresničevanje načela enakih možnosti in nediskriminacije zagotovljena usposabljanja upravne zmogljivosti. Načelo se bo upoštevalo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. Z morebitnimi ugotovljenimi neskladji bo predvidoma vsaj enkrat letno seznanjen Odbor za spremljanje.

Glede na število projektov v okviru tematskega področja ukrepanja: večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin, ugotavljamo, da so potrebe po vključitvi teh ciljnih skupin velike in nujno potrebne tudi v obdobju 2021-2027. Pristop omogoča uresničevanje široke palete

izzivov v različnih okoljih, večjo fleksibilnost pri doseganju ciljev in odgovarja dejanskim potrebam lokalnega območja, tudi potrebam žensk, žrtev nasilja, migrantk, pripadnic etičnih manjšin.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD), se bo izvajal na celotnem območju Slovenije. Nasloviti bo mogoče vse tipe specifičnih ozemelj.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

Medregionalni ali transnacionalni ukrepi so lahko projekti sodelovanja med LAS, če gre za sodelovanje med LAS znotraj iste države ali iz različnih držav. Projekti sodelovanja so namenjeni predvsem izmenjavi znanj in prenosu izkušenj z izvajanjem CLLD. Kljub temu, da so projekti izbrani na podlagi SLR in potreb lokalnega okolja, se s projekti sodelovanja lahko še bolj podpre izvajanje CLLD.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

Predvidena je uporaba nepovratnih virov. V okviru predmetnega specifičnega cilja ni predvidena uporaba finančnih instrumentov v skladu z izsledki analize Predhodnih ocen potreb trga in vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021-2027 (julij 2022). Uporaba finančnih instrumentov na tem specifičnem cilju ni primerna, saj se bo izvajal Instrument izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD), kjer se, tako kot v obdobju 2014–2020, na za finančnih instrumentih primernih projektih pričakuje le podpora v obliki nepovratnih sredstev. Gre za projekte manjših vrednosti, za zadovoljevanje potreb lokalnega okolja, kjer so v večini vključeni javni zavodi, občine in društva. S CLLD projekti se ne ustvarja takšnih prihodkov, da bi bila možna povratna oblika podpore.

2.1.9.2.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
9	RSO5.2	ESRR	Manj razvite regije	RCO80	Strategije lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti, ki so prejele podporo	strategije	25	25
9	RSO5.2	ESRR	Bolj razvite regije	RCO80	Strategije lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti, ki so prejele podporo	strategije	12	12

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
9	RSO5.2	ESRR	Manj razvite regije	23	Prebivalci na lokalni ravni deležni izboljšane in bolj uravnoteženega lokalnega razvoja	število	0	2021	1.113.506	SURS	
9	RSO5.2	ESRR	Bolj razvite regije	23	Prebivalci na lokalni ravni deležni izboljšane in bolj uravnoteženega lokalnega razvoja	število	0	2021	993.492	SURS	

2.1.9.2.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.2	169	19.842.812
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.2	169	9.297.973

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.2	01	19.842.812
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.2	01	9.297.973

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.2	16	19.842.812
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.2	16	9.297.973

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
-----------------------	-------	-------------------	-----------------	------	----------------

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
9	ESRR	Manj razvite regije	RSO5.2	03	19.842.812
9	ESRR	Bolj razvite regije	RSO5.2	03	9.297.973

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

2.1.10 Prednostna naloga 10: Prestrukturiranje premogovnih regij

☐ To je prednostna naloga, namenjena zaposlovanju mladih
☐ To je prednostna naloga, namenjena socialnim inovativnim ukrepom
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (m) člena 4(1) uredbe o ESS+*
☐ To je prednostna naloga, namenjena podpori za najbolj ogrožene osebe v okviru specifičnega cilja iz točke (l) člena 4(1) uredbe o ESS+
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju mobilnosti v mestih iz točke (viii) člena 3(1)(b) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu
☐ To je prednostna naloga, namenjena specifičnemu cilju digitalne povezanosti iz točke (v) člena 3(1)(a) uredbe o ESRR in uredbe o Kohezijskem Skladu

* Če je označeno, nadaljujte v oddelku 2.1.1.2.

2.1.10.1 Specifični cilj JSO8.1.: Sklad za pravični prehod

2.1.10.1.1 Ukrepi skladov

Povezane vrste ukrepov:

Koncept pravičnega prehoda je namenjen regijam in ljudem, da se spopadejo s socialnimi, zaposlitvenimi, gospodarskimi in okoljskimi vplivi prehoda na energetske in podnebne cilje Unije do leta 2030 ter podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma. Le-ta obravnava uravnotežen prehod štirih ključnih področij, tj. energetike, okolja, človeških virov in gospodarstva. Gre za izredno kompleksne, dolgotrajne in finančno zahtevne projekte, saj gre za spreminjanje podobe celotne regije, ne samo okoljsko in gospodarsko, ampak tudi z vidika izobraževanja ter socialnih vidikov.

Vlada RS je 13. januarja 2022 sprejela Strategijo za izstop iz premoga za območje obeh premogovnih regij, Savinjsko-šaleško (v nadaljevanju: **SASA**) in **Zasavsko območje**. V njej je pripravljena podrobnejša analiza potreb za štiri identificirana področja: energetiko, področje človeških virov in vzpostavitev socialne infrastrukture, gospodarstvo ter okolje.

Na tej osnovi sta pripravljena območna načrta za pravični prehod (v nadaljevanju: ONPP) obeh regij, ki določata vrste predvidenih operacij za doseganje ciljev, ki so opredeljeni glede na evidentirane razvojne potrebe.

V **Območnem načrtu za pravični prehod SASA regije** je energetska prestrukturiranje regije eden od ključnih izzivov in hkrati temelj za njeno razogljičenje. Za doseganje cilja **pravični energetski prehod** smo identificirali tri sklope ukrepov:

- preureditev sistema daljinskega ogrevanja, ki bo zagotavljal cenovno dostopen vir energije za ogrevanje in hlajenje ob hkratnem ohranjanju kakovosti zraka;
- izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu, ki bo podprta v okviru podpore produktivnim naložbam (Strateški cilj 3), v kombinacijami z aktivnostmi za razogljichenje, snovno učinkovitost, ustvarjanje delovnih mest ipd.;
- spodbujanje rabe OVE (biomasa).

Za doseganje cilja **zaposlitve in veščine za vse** smo opredelili naslednje ukrepe:

- obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja;
- vseživljenjska karierna orientacija in usposabljanje brezposelnih ter iskalcev zaposlitve;
- uvajanje krožnih vsebin v vzgojno izobraževalni sistem.

Doseganje strateškega cilja **trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj** predstavlja temelj za uspešno in pravično prestrukturiranje regije v smeri podnebne nevtralnosti in učinkovite rabe surovin. Sredstva sklada za pravični prehod (v nadaljevanju: SPP) bodo zato namenjena podpori naslednjim (sklopom) ukrepov:

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter proizvodne zmogljivosti v malih in srednjih podjetjih (predvsem proizvodni sektor): v sklopu tega ukrepa bo podpora namenjena tistim strateškim podjetjem, ki bodo zaradi izstopa iz premoga predstavljala steber gospodarske in socialne stabilnosti v regiji;
- razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo ter
- produktivne naložbe, ki niso naložbe v MSP.

Za doseganje cilja **postopne sanacije in revitalizacije prostorsko in okoljsko degradiranih območij**, ki so povezana s premogovništvom in rabo premoga, bodo, ob spoštovanju načela »onesnaževalec plača« in z izvedbo rudarskih sanacijskih del v okviru zakonodaje s področja rudarstva, ki bodo izvedena skladno s zakonom/programom o zapiranju rudnika, izvedeni naslednji ukrepi:

- razgradnja in sprememba namena objektov, povezanih z rabo premoga, potrebna za izvedbo naložb v dvig proizvodnih zmogljivosti iz OVE (Stara elektrarna – Velenje, Blok 1-3 – Šoštanj, Blok 4 – Šoštanj, Hladilni stolp 4 – Šoštanj).

Načrtovani ukrepi se dopolnjujejo z ukrepi v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, drugimi finančnimi instrumenti in drugima dvema stebroma Mehanizma za pravičen prehod ter dveh zakonov v pripravi: o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje ter o gospodarskem prestrukturiranju SAŠA regije.

Za boljšo regionalno povezljivost in trajnostno mobilnost bomo namenili sredstva drugih skladov Programa in druge vire za izvedbo ukrepov:

- trajnostne lokalne mobilnosti s poudarkom na javnem potniškem prometu ter
- zagotavljanje pogojev za izboljšanje povezljivosti regije.

V **Območnem načrtu za pravični prehod Zasavske regije** smo predvideli naslednje vrste ukrepov:

Zmanjševanje emisij TGP v regiji bo prispevalo k razogljičenju celotnega gospodarstva v državi. Za doseganje največjega možnega prispevka k nacionalnim ciljem bomo s sredstvi tega sklada v okviru cilja **izkoriščanje potencialov za razogljičenje regije**, podprli aktivnosti naslednjih ukrepov:

- proizvodnja različnih tehnologij OVE;
- izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu.

Doseganje strateškega cilja **trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj** predstavlja temelj za uspešno in pravično prestrukturiranje regije v smeri podnebne nevtralnosti in učinkovite rabe surovin. Načrtovana kombinacija ukrepov bo usmerjena v gospodarsko prestrukturiranje regije, skladno z NEPN in S5 ter regionalnim razvojnim programom Zasavja, v smeri prehoda v nizkoogljično, krožno, digitalizirano gospodarstvo z izkoriščanjem oziroma preobrazbo obstoječih dejavnosti, vezanih na preteklo premogovno intenzivno gospodarsko aktivnost. Sredstva SPP bodo zato namenjena podpori naslednjim (sklopom) ukrepov:

- naložbe v raziskave, razvoj in inovacije ter proizvodne zmogljivosti regije predvsem v malih in srednjih podjetjih (proizvodni sektor);
- razvoj start-up ekosistema ter spodbujanje podjetij s potencialom hitre rasti, vključno z ekonomsko poslovno infrastrukturo ter
- produktivne naložbe, ki niso naložbe v MSP.

Za doseganje cilja **visoko motivirani in usposobljeni prebivalci** bo podpora namenjena naslednjim ukrepom:

- obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja;
- vseživljenjska karierna orientacija;
- uvajanje krožnih vsebin v vzgojno izobraževalne zavode.

Ukrepi se dopolnjujejo in povezujejo s podporo ukrepom v okviru relevantnih ciljev politik v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ ter drugimi finančnimi instrumenti in drugima dvema stebroma Mehanizma za pravičen prehod.

Za **izboljšanje znotraj in zunaj-regijske poveztljivosti** bomo s sredstvi drugih skladov Programa in III. stebra Mehanizma za pravični prehod podprli naslednje ukrepe:

- spodbujanje naložb v trajnostno lokalno mobilnost s poudarkom na javnem potniškem prometu in
- razvoj in modernizacija povezav regije za potrebe rasti gospodarstva.

Pri oblikovanju končne vsebine ukrepov ter meril za njihov izbor in izvedbo bomo upoštevali relevantne omilitvene ukrepe in v največji možni meri tudi relevantna priporočila v skladu s Celovito presojo vplivov na okolje, ki so naštet v Prilogi: Omilitveni ukrepi in priporočila. Ugotovljeno je bilo, da noben ukrep nima bistvenega škodljivega vpliva na katerega koli od šestih okoljskih ciljev ob upoštevanju tehničnih meril, navedenih v Prilogi: DNSH.

Glavne ciljne skupine:

Ciljne skupine: podjetja, regionalna razvojna partnerstva, javni sektor, učenci, dijaki, vzgojno izobraževalni zavodi in posamezniki na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Upravičenci: podjetja, zadrage, javni zavodi (VIZ, javni raziskovalni zavodi, ZRSZ), institucije podpornega okolja, regionalna razvojna partnerstva, neprofitne organizacije in lokalne skupnosti na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Ukrepi za zaščito enakosti, vključenosti in nediskriminacije:

V okviru ukrepov bodo spoštovana načela enakosti spolov, enakih možnosti in nediskriminacije, saj je enakost spolov temeljna vrednota EU in temeljna pravica ter ključno načelo evropskega stebra socialnih pravic. Skladno z 12. členom Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) bomo na vseh predvidenih področjih zagotovili enako obravnavanje obeh spolov. Pri oblikovanju in izvedbi razpisov in javnega naročanja bo z uporabo jasnih, objektivnih in nediskriminatornih pogojev in meril za izbor vlog v celoti zagotovljena transparentnost in spoštovanje pravnega reda EU in RS.

Navedba posebnih ciljnih območij, vključno z načrtovano uporabo teritorialnih orodij:

V okviru navedenega specifičnega cilja ni predvidena uporaba teritorialnih orodij.

Medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi:

V okviru predmetnega specifičnega cilja medregionalni, čezmejni in transnacionalni ukrepi niso predvideni. V širšem smislu pa bodo investicije, ki se bodo izvedle v obeh ONPP-jih doprinesle k vsebinam makroregionalnih strategij na področjih gospodarstva, energetike, okolja in človeških virov.

Načrtovana uporaba finančnih instrumentov:

V okviru predmetnega specifičnega cilja uporaba finančnih instrumentov ni predvidena, saj predstavlja SPP I. steber Mehanizma za pravični prehod, ki ga dopolnjujeta II. in III. steber, ki predstavljata povratne vire za podporo projektom pravičnega prehoda.

2.1.10.1.2 Kazalniki

Razpredelnica 2: Kazalniki učinka

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regije	ID	Kazalniki	Merska enota	Mejnik (2024)	Cilj (2029)
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	9+23
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	9+23
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	15+0	15+15
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO20	Novozgrajena ali izboljšana omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje	km	0	0+180
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	0	0+33
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCO38	Površina saniranih zemljišč, za katero je bila prejeta podpora	hektari	0	0+13
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	9	Rešitve za shranjevanje električne energije	število projektov	00	0+1
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	10	Število organizacij, ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja spretnosti in kompetenc	število	4+6	16+23
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	321+321	1200+1200
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO03	Dolgotrajno brezposelni	osebe	182+182	648+648
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO06	Število otrok, mlajših od 18 let	osebe	5+5	24+24
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO08	Število udeležencev, starih 55 in več	osebe	111+111	434+432
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO09	Izobrazbo ali manj (ISCED 0-2)	osebe	110+110	420+420
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO10	Z višjo sekundarno (ISCED 3) ali postsekundarno izobrazbo (ISCED 4)	osebe	157+157	612+612
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECO11	S terciarno izobrazbo (ISCED 5-8)	osebe	42+42	156+156

Razpredelnica 3: Kazalniki rezultatov

Prednostna naloga	Specifični cilj	Sklad	Kategorija regija	ID	Kazalnik	Merska enota	Izhodišče ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj (2029)	Vir podatkov	Opombe
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	RCR01	Ustvarjena delovna mesta v subjektih, ki so prejeli podporo	letni EPDČ	0	2022	109+178	Spremljanje, MIZŠ	
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECR01	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja iščejo zaposlitev	osebe	0	2022	720+720	Spremljanje, MDDSZ	Končni kazalnik (povišan za neaktivne in ostale udeležence) poda vodilni partner pri pripravi ONPP
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	osebe	0	2022	300+300	Spremljanje, MDDSZ	Končni kazalnik (povišan za neaktivne in ostale udeležence) poda vodilni partner pri pripravi ONPP
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECR03	Udeleženci, ki so pridobili kvalifikacijo po zaključku sodelovanja	osebe	0	2022	36+60	Spremljanje, MDDSZ	
10	JSO8.1	SPP	Celotna Slovenija	EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev, vključno s samozaposlitvijo	osebe	0	2022	240+240	Spremljanje, MDDSZ	

2.1.10.1.3 Okvirna razčlenitev programskih sredstev (EU) po vrsti ukrepa

Razpredelnica 4: Razsežnost 1 – področje ukrepanja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	004	40.258.600
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	010	9.210.000

10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	011	5.210.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	020	29.320.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	021	40.230.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	048	19.800.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	052	2.600.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	053	5.200.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	054	9.200.000
11	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	055	9.250.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	073	15.640.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	074	14.000.000
11	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	076	28.470.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	086	10.400.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	134	5.310.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	145	3.475.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	149	1.200.000

Razpredelnica 5: Razsežnost 2 – oblika financiranja

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	01	248.773.600

Razpredelnica 6: Razsežnost 3 – mehanizem za ozemeljsko izvrševanje in ozemeljski pristop

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	33	248.773.600

Razpredelnica 7: Razsežnost 6 – sekundarna področja ESS+

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	01	170.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	09	2.860.000
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	10	4.675.000

Razpredelnica 8: Razsežnost 7 – razsežnost enakosti spolov ESS+*, ESRR, Kohezijskega sklada in SPP

Prednostna naloga št.	Sklad	Kategorija regije	Specifični cilj	Koda	Znesek (v EUR)
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.1	03	241.068.600
10	SPP	Celotna Slovenija	JSO8.110.1	02	7.705.000

* Načeloma 40 % za ESS+ prispeva k spremljanju enakosti spolov. 100 % se uporabi, kadar se država članica odloči za uporabo člena 6 uredbe o ESS+ in ukrepov za posamezne programe na področju enakosti spolov.

3 Finančni načrt

3.1 Prerazporeditve in prispevki

Sprememba programa in prerazporeditve niso predvidene.

3.2 SPP: dodelitev v programu in prerazporeditve

3.2.1 Dodelitev programu iz SPP pred prerazporeditvami po prednostnih nalogah

Prerazporeditve iz SPP niso predvidene.

3.2.2 Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora

Prerazporeditve v SPP kot dopolnilna podpora niso predvidene.

3.3 Prerazporeditve med kategorijami regije na podlagi vmesnega pregleda

Prerazporeditve med kategorijami regije v okviru programa niso predvidene.

3.4 Prerazporeditve nazaj

Prerazporeditve nazaj niso predvidene.

3.5 Finančna sredstva po letih

Razpredelnica 10: Finančna sredstva po letih

Sklad	Kategorija regije	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Skupaj
							Finančna sredstva brez zneska prilagodljivosti	Znesek prilagodljivosti	Finančna sredstva brez zneska prilagodljivosti	Znesek prilagodljivosti	
ESRR	Bolj razvite regije	0	70.408.132	71.421.682	65.044.910	66.099.685	27.387.417	27.387.417	27.936.114	27.936.115	383.621.472
	Manj razvite regije	0	223.212.956	226.426.485	206.216.785	209.557.165	86.823.679	86.823.679	88.551.541	88.551.540	1.216.163.830
Skupaj		0	293.621.088	297.848.167	271.261.695	275.656.850	114.211.096	114.211.096	116.487.655	116.487.655	1.599.785.302
ESS	Bolj razvite regije	0	20.415.639	20.894.675	28.794.253	29.292.738	11.968.911	11.968.910	12.228.224	12.228.224	147.791.574
	Manj razvite regije	0	67.995.674	69.514.319	94.557.707	96.138.019	39.580.881	39.580.881	40.402.970	40.402.970	488.173.421
Skupaj		0	88.411.313	90.408.994	123.351.960	125.430.757	51.549.792	51.549.791	52.631.194	52.631.194	635.964.995
SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	0	19.353.124	19.663.993	19.981.080	20.304.509	8.412.367	8.412.368	8.580.614	8.580.615	113.288.670
	Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	0	72.138.556	73.297.317	0	0	0	0	0	0	145.435.873
Skupaj		0	91.491.680	92.961.310	19.981.080	20.304.509	8.412.367	8.412.368	8.580.614	8.580.615	258.724.543
Kohezijski sklad	Ni relevantno	0	122.688.976	124.659.728	126.669.895	128.720.267	53.330.135	53.330.136	54.396.738	54.396.738	718.192.613
Skupaj		0	586.413.057	596.078.199	546.164.630	555.012.383	229.953.390	229.953.391	234.546.201	234.546.202	3.212.667.453

3.6 Skupna finančna sredstva po skladih in nacionalno sofinanciranje

Razpredelnica 11: Skupne finančne dodelitve po skladih in nacionalni prispevek

Številka cilja politike/ SC SPP ali tehnična pomoč	Prednostna naloga	Osnova za izračun podpore unije (skupni upravičeni stroški ali javni prispevek)	Sklad	Kategorija regij*	Prispevek Unije (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Razčlenitev prispevka Unije				Nacionalni prispevek (d)=(e)+(f)	Okvirna razčlenitev Nacionalnega prispevka		Skupaj (g)=(a)+(d)	Stopnja sofinanciranja (h)=(a)/(g)
						Prispevek Unije		Znesek prilagodljivosti			Javna (e)	Zasebna (f)		
						Brez tehnične pomoči na podlagi člena 36 (5)	Za tehnično pomoč na podlagi člena 36 (5)	Brez tehnične pomoči na podlagi člena 36 (5)	Za tehnično pomoč na podlagi člena 36 (5)					
						(b)	(c)	(i)	(j)					
CP1	Prednostna naloga 1	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	245.530.715	203.016.216	7.105.568	34.211.528	1.197.403	368.296.073	158.885.908	209.410.165	613.826.788	0,4
				Manj razvite regije	486.743.241	402.466.770	14.086.337	67.816.555	2.373.579	85.895.867	35.378.845	50.517.022	572.639.108	0,85
CP1	Prednostna naloga 2	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	4.221.500	3.490.532	122.169	588.212	20.587	6.332.250	0	6.332.250	10.553.750	0,4
				Manj razvite regije	16.129.440	13.336.730	466.786	2.247.270	78.654	2.846.372	0	2.846.372	18.975.812	0,85
CP2	Prednostna naloga 3	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	98.397.049	81.359.257	2.847.574	13.710.356	479.862	147.595.574	63.591.320	84.004.254	245.992.623	0,4
				Manj razvite regije	360.712.536	298.257.474	10.439.011	50.257.054	1.758.997	63.655.154	36.333.408	27.321.746	424.367.690	0,85
			Kohezijski sklad	Ni relevantno	302.921.367	251.203.915	6.280.098	44.329.126	1.108.228	53.456.712	53.456.712	0	356.378.079	0,85
CP2	Prednostna naloga 4	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	17.227.256	14.244.297	498.550	2.400.395	84.014	25.840.884	25.840.884	0	43.068.140	0,4
				Manj razvite regije	38.577.100	31.897.723	1.116.420	5.374.838	188.119	6.807.724	6.807.724	0	45.384.824	0,85
CP3	Prednostna naloga 5	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				Manj razvite regije	109.594.577	90.618.980	3.171.663	15.269.501	534.433	19.340.220	19.340.220	0	128.934.797	0,85
			Kohezijski sklad	Ni relevantno	415.271.246	344.372.417	8.609.309	60.770.263	1.519.257	73.283.162	73.283.162	0	488.554.407	0,85
CP4	Prednostna naloga 6	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				Manj razvite regije	33.948.063	28.070.174	982.456	4.729.887	165.546	5.990.835	5.990.835	0	39.938.898	0,85
		Javna/ skupna	ESS	Bolj razvite regije	93.655.414	75.309.335	3.012.373	14.743.948	589.758	140.483.121	140.483.121	0	234.138.535	0,4
				Manj razvite regije	329.233.341	264.702.623	10.588.104	51.867.898	2.074.716	264.702.622	58.100.002	0	387.333.343	0,85
CP4	Prednostna naloga 7	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				Manj razvite regije	80.140.050	66.264.314	2.319.251	11.165.686	390.799	14.142.362	14.142.362	0	94.282.412	0,85

		Javna/ skupna	ESS	Bolj razvite regije	54.136.160	43.531.473	1.741.259	8.522.527	340.901	81.204.240	81.204.240	0	135.340.400	0,4
				Manj razvite regije	158.940.080	127.787.350	5.111.493	25.039.651	1.001.586	28.048.250	28.048.250	0	186.988.330	0,85
CP4	Prednostna naloga 8	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				Manj razvite regije	20.349.913	16.826.456	588.926	2.835.296	99.235	3.591.162	3.591.162	0	23.941.075	0,85
CP5	Prednostna naloga 9	Javna/ skupna	ESRR	Bolj razvite regije	18.244.952	15.085.775	528.002	2.542.198	88.977	27.367.428	27.367.428	0	45.612.380	0,4
				Manj razvite regije	69.968.910	57.854.242	2.024.898	9.748.570	341.200	12.347.455	12.347.455	0	82.316.365	0,85
SPP	Prednostna naloga 10	Javna/ skupna	SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	113.288.670	92.592.007	3.703.680	16.339.407	653.576	19.992.119	5.766.957	14.225.162	133.280.789	0,85
				Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	145.435.873	139.842.186	5.593.687	0	0	25.665.154	7.403.410	18.261.745	171.101.027	0,85
			Skupaj ESRR	Bolj razvite regije	383.621.472	317.196.077	11.101.863	53.452.689	1.870.843	575.432.209	275.685.540	299.746.669	959.053.681	0,4
				Manj razvite regije	1.216.163.830	1.005.592.863	35.195.748	169.444.657	5.930.562	214.617.151	133.932.011	80.685.140	1.430.780.981	0,85
			Skupaj ESS	Bolj razvite regije	147.791.574	118.840.808	4.753.632	23.266.475	930.659	221.687.361	221.687.361	0	369.478.935	0,4
				Manj razvite regije	488.173.421	392.489.973	15.699.597	76.907.549	3.076.302	86.148.252	86.148.252	0	574.321.673	0,85
			SPP	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	113.288.670	92.592.007	3.703.680	16.339.407	653.576	19.992.119	5.766.957	14.225.162	133.280.789	0,85
				Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	145.435.873	139.842.186	5.593.687	0	0	25.665.154	7.403.410	18.261.745	171.101.027	0,85
			Skupaj Kohezijski sklad		718.192.613	595.576.332	14.889.407	105.099.389	2.627.485	126.739.874	126.739.874	0	844.932.486	0,85
			Skupaj		3.212.667.453	2.662.130.246	90.937.614	444.510.166	15.089.427	1.270.282.121	857.363.405	412.918.716	4.482.949.573	0,72

4 Omogočitveni pogoji

Razpredelnica 12.a: Horizontalni omogočitveni pogoji

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
Učinkoviti mehanizmi spremljanja trga javnih naročil	KS, ESRR, ESS+	VSI	Da	Vzpostavljeni so mehanizmi za spremljanje, ki zajemajo vse javne pogodbe in njihova javna naročila v okviru skladov v skladu z zakonodajo Unije o javnih naročilih. Ta zahteva vključuje:			
				1. Ureditve za zagotovitev zbiranja učinkovitih in zanesljivih podatkov/ o postopkih javnega naročanja nad mejnimi vrednostmi Unije v skladu z obveznostmi poročanja iz členov 83 in 84 Direktive 2014/24/EU ter členov 99 in 100 Direktive 2014/25/EU.	Da	Pravne podlage: - Zakon o javnem naročanju (v nadaljevanju: ZJN-3) in z njim povezani podzakonski predpisi, predvsem Pravilnik o vrstah in načinu zbiranja podatkov za letno statistično poročilo o oddaji javnih naročil. Oba predpisa sta dostopna tudi na: https://ejn.gov.si/sistem/zakonodaja/veljavni-predpisi.html Statistična poročila za vsako posamezno leto so dostopna na: https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html	V skladu s 114. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, zagotavlja spremljanje uporabe pravil o javnem naročanju. Kadar ugotovi ali prejme podatke, ki kažejo na posamezne kršitve ali sistemske težave obvesti Urad RS za nadzor proračuna, Računsko sodišče RS, Državno revizijsko komisijo, Agencijo RS za varstvo konkurence ali Komisijo za preprečevanje korupcije. Poleg tega ministrstvo vsaka tri leta poroča o rezultatih tega spremljanja EK. Poročilo je informacija javnega značaja. V skladu s 106. - 108. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, pripravi letno statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v Republiki Sloveniji na podlagi obvestil o oddanih javnih naročilih v preteklem letu, objavljenih na portalu javnih naročil oziroma v

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Uradnem listu Evropske unije, in iz sporočenih statističnih podatkov o evidenčnih naročilih. ZJN-3 določa tudi vsebino statističnega poročila in razčlenitev podatkov.
				2. Ureditve za zagotovitev, da podatki zajemajo vsaj naslednje elemente: (a)kakovost in intenzivnost konkurence: imena izbranega ponudnika, število prvotnih ponudnikov in pogodbena vrednost; (b)informacije o končni ceni po dokončanju in o udeležbi MSP kot neposrednih ponudnikov, kadar nacionalni sistemi zagotavljajo take informacije.	Da	https://www.enarocanje.si/	Vsi zahtevani podatki so del obvestil o oddaji javnih naročil, ki jih naročniki objavljajo na portalu javnih naročil, ki predstavlja enoten dostop do informacij o javnem naročanju in zagotavlja objavo vseh bistvenih podatkov v zvezi s postopkom oddaje javnega naročila (tj. obvestila o javnih naročilih, razpisna dokumentacija, odločitve o oddaji naročila, obvestila o oddaji naročil, ki vsebujejo tudi informacije o sodelovanju MSP itd.).
				3. Ureditve za zagotovitev spremljanja in	Da	Zakon o javnem naročanju	V skladu s prvim odstavkom 114. člena ZJN-3 je spremljanje uporabe pravil javnega naročanja v

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				analize podatkov s strani pristojnih nacionalnih organov v skladu s členom 83(2) Direktive 2014/24/EU in členom 99(2) Direktive 2014/25/EU.			pristojnosti Ministrstva za javno upravo, ki v primeru, ko ugotovi ali prejme podatke, ki kažejo na posamezne kršitve ali sistemske težave, o le-teh obvestijo pristojne nacionalne organe, ki jih ustrezno obravnavajo. Te informacije se zbirajo in po potrebi identificirajo na različne načine, npr. preko letnega statističnega poročanja; iniciativ različnih deležnikov, predvsem različnih dogodkih, kot so izobraževanja in usposabljanja; prek vzpostavljene enotne kontaktne točke za pomoč naročnikom in gospodarskim subjektom, (t.i. Help center), enotnega kontaktnega centra državne uprave za tehnično pomoč preko telefonskih in pisnih posvetovanj itd.
				4. Ureditve za dajanje izidov analize na razpolago javnosti v skladu s členom 83(3) Direktive 2014/24/EU in členom 99(3) Direktive 2014/25/EU.	Da	Slovensko poročilo je skupaj s poročili drugih držav članic na voljo na spletni strani Evropske Komisije: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en .	Rezultati spremljanja uporabe pravil javnega naročanja so del nacionalnega poročanja Evropski komisiji, ki poteka vsaka 3 leta. Poročilo je informacija javnega značaja. Za večjo preglednost rezultatov spremljanja bo Ministrstvo za javno upravo na svojih spletnih straneh v delu Poročila in analize (skupaj z nacionalnimi letnimi statističnimi poročili, ki so že objavljena z

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Vsa državna statistična poročila o oddanih javnih naročilih v Republiki Sloveniji, v katerih Ministrstvo za javno upravo analizira stanje javnega naročanja za vsako posamezno leto, so dostopna na https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html	vsebinsko, kot predstavljeno v točki 1) objavilo tudi povezavo na omenjeno spletno stran Komisije. Sicer pa so običajno vse odločitve in poročila, ki jih sprejmejo različni državni organi (Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, Komisija za preprečevanje korupcije, Računsko sodišče Republike Slovenije), vsak v okviru svoje pristojnosti na področju javnih naročil kot t.i. zagovorniki javnega interesa na podlagi zakona, ki ureja pravno varstvo v postopkih javnega naročanja, objavljeni na njihovih spletnih straneh. Poročila poleg ugotovitev vsebujejo tudi priporočila za izboljšanje sistemske ureditve javnega naročanja.
				5. Ureditve za zagotovitev, da se vse informacije, ki kažejo na domnevne primere manipulacij pri razpisnih postopkih, sporočijo pristojnim nacionalnim telesom v skladu s členom 83(2) Direktive	Da	Zakon o javnem naročanju (ZJN-3)	V skladu z ZJN-3 (114. člen) MJU zagotavlja spremljanje uporabe pravil o javnem naročanju (JN). Ko ugotovi ali prejme podatke, ki kažejo na posamezne kršitve ali sistemske težave, obvesti pristojne organe (Urad RS za nadzor proračuna, Računsko sodišče RS, Državno revizijsko komisijo, Agencijo RS za varstvo konkurence (AVK) ali Komisijo za preprečevanje korupcije), ki vsak v

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				2014/24/EU in členom 99(2) Direktive 2014/25/EU.			ustrezno ukrepajo. Ta obveznost izhaja iz zakona, zato dodatni dogovori niso sklenjeni. Državni organi so dolžni spoštovati vso relevantno pozitivno zakonodajo, vključno s pravili poslovanja in postopkovnimi pravili. ZJN-3 opredeljuje izključitvene razloge, povezane z omejevanjem konkurence (75. člen). Preventivno vpliva tudi informatizacija postopka JN. Visoka transparentnost (objava obvestil, sklepov o oddaji, pogodb, razpisnih cen) je eden ključnih ukrepov v boju proti nedovoljenem dogovarjanju. MJU in AVK redno izvajata pregled stanja sistema JN. AVK izvaja zagovornišvo javnega interesa glede konkurence in svetuje naročnikom. Izvedeno je bilo izobraževanje o prepoznavanju in poročanju o usklajenih ravnanjih v postopkih JN, ki je javno dostopno. Glej tudi merili 1 in 3.
Orodja in zmogljivosti za učinkovito uporabo pravil o državni pomoči	KS, ESRR, ESS+	VSI	Da	Organi upravljanja imajo orodja in zmogljivosti za preverjanje skladnosti s pravili o državni pomoči:			
				1. Za podjetja v težavah in za podjetja, za katera velja zahteva za vračilo.	Da	Zakon o spremljanju državnih pomoči Recovery of unlawful aid (europa.eu)	Pred dodelitvijo pomoči mora upravičenec predložiti izjavo, da ni podjetje v težavah. Dajalci pomoči imajo različne metode za preverjanje ali je upravičenec

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							podjetje, ki ni v težavah. Najpogosteje uporabljena je izjava upravičenca, da ni podjetje v težavah. Vsi dajalci izvajajo naknadno kontrolo (naključno ali sistematično). Nekateri imajo vnaprej pripravljene tabele z vsemi podatki iz člena 2(18) GBER. Večina dajalcev pred dodelitvijo pomoči vnaprej preveri finančne izkaze. V primerih, ko je vlog veliko (npr. 100) in je težko vnaprej preveriti izkaze, dajalec z naknadno kontrolo preveri izjavo upravičenca. Vse sheme v pravnih podlagah vsebujejo določbo o naknadnem nadzoru – če je upravičenec podal napačne/neresnične podatke, mora pomoč vrniti. Tudi Služba za notranjo revizijo oz. Urad za nadzor proračuna v naključno izbranih primerih preverjata izpolnjevanje pogojev za dodelitev pomoči, tudi status podjetja v težavah. SSDP bo obveznost nadzora nad statusom podjetja v težavah vključil kot obvezen element priglasitve. Organi upravljanja pri SSDP dobijo informacije glede zahteva za izterjavo. Register državnih pomoči je odprt za širšo javnost.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				2. Prek dostopa do strokovnih nasvetov in smernic o zadevah v zvezi z državno pomočjo, ki jih zagotavljajo strokovnjaki lokalnih ali nacionalnih teles za državno pomoč.	Da		Sektor za spremljanje državnih pomoči (MF) redno izvaja usposabljanja o vprašanih državnih pomoči za dajalce pomoči na centralni in lokalni ravni. Izobraževanja zajemajo osnove državnih pomoči in splošnih postopkov (priglasitev pomoči MF, poročanje o državnih pomočeh) ter ciljna izobraževanja o posebnih temah, to so državne pomoči in kohezijska politika, infrastrukturna pomoč, reševanje in prestrukturiranje. Vzpostavljena je mreža kontaktnih točk v vseh večjih organih dodeljevanja sredstev (ministrstva, javni skladi in javne agencije). Namen kontaktne točke je vzpostaviti povezavo med Sektorjem za spremljanje državnih pomoči (strokovnjaki za državno pomoč, ki so odgovorni za določeno področje oz. raziskave, razvoj in inovacije) in posameznim organom, ki dodeljuje (tj. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport), da bi zagotovili medsebojno izmenjavo informacij o aktualnih vprašanja, izmenjavo znanja, svetovanje in omogočanje hitrega reševanja odprtih vprašanj.

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah	KS, ESRR, ESS+	VSI	Ne	Vzpostavljeni so učinkoviti mehanizmi za zagotavljanje skladnosti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), ki vključujejo:			
				1. Ureditve za zagotovitev skladnosti programov, ki jih podpirajo skladi, in njihovega izvajanja z ustreznimi določbami Listine.	Da	Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitvenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah« (postopkovnik, ki ga je pripravil OU)	Postopkovnik konkretizira izvedbeni okvir tega pogoja, ki smo ga izvajali v fazi programiranja in ga bomo spremljali v vseh fazah implementacije (vključno s kontrolo, vrednotenjem itd.). Ukrepi postopkovnika bodo vključeni v pripravo nacionalnih predpisov (npr. slovensko uredbo o izvajanju EKP 21-27, ki opredeljuje pravila porabe sredstev EU, poslovnik o ustanovitvi OzS), pravila in dokumente OU (opis sistema upravljanja in nadzora, navodila in usmeritve, kontrolni list) in druge dejavnosti upravljanja. Pri tem bodo Center za človekove pravice in druge relevantne institucije (npr. Sektor za človekove pravice na MZZ, Zagovornika načela enakosti, Informacijski pooblaščenec ipd.) člani medresorske komisije/projektne skupine, ki bo ves čas sodelovala pri obravnavanju pritožb in njihovem reševanju (glej merilo 2). Kršitve bodo obravnavane v skladu z veljavnimi postopki varstva človekovih pravic. Osebe, ki bodo sodelovale pri spremljanju izvajanja

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Listine, bodo v skladu z Načrtom za krepitev upravnih zmogljivosti skozi celotno obdobje deležne ustreznega izobraževanja, ki bo predvidoma organizirano v sodelovanju s Centrom za človekove pravice.
				2. Ureditve poročanja odboru za spremljanje o primerih neskladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi, z Listino in pritožbah glede Listine, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).	Da	Postopkovnik za zagotavljanje horizontalnega omogočitenega pogoja »Učinkovita uporaba in izvajanje Listine o temeljnih pravicah«	V sestavi OzS se zagotovijo predstavniki organov za varovanje človekovih pravic in/ali organov za enakost. Poslovnik določa, da se OzS enkrat letno predvidoma na svoji redni seji seznani s poročilom o številu pritožb in njihovi vsebini ter ugotovljenih neskladij v okviru operacij, ki jih podpirajo skladi, ter ustreznimi popravljivimi ukrepi, ki bodo sprejeti z namenom preprečevanja ponavljanja kršitev. OzS-ju bo poročala odgovorna oseba OU, ki bo pripravila poročilo na podlagi informacij, zbranih med upravljavskimi preverjanji in ugotovitvami revizijskih postopkov in EU/nacionalnih nadzornih institucij, v okviru poročil o kršitvah Listine in pritožb na Listino ter na pobudo in ob pomoči članov medresorske/projektne skupine, ki se bo sestala predvidoma 2x letno (glej merilo 1). Nacionalna uredba,

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							ki opredeljuje pravila porabe sredstev Evropske unije, vzpostavlja pravno podlago za zagotavljanje učinkovitega pravnega varstva v primeru neskladnosti poslovanja z Listino. Spletna stran SVRK se nadgrajuje s spletnim obrazcem za pritožbe na podlagi 7. odstavka 69. člena Uredbe (EU) 2021/1060.
Izvajanje in uporaba Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES	KS, ESRR, ESS+	VSI	Da	Vzpostavljen je nacionalni okvir za izvajanje Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki vključuje:			
				1. Cilje z merljivimi vrednostmi, zbiranje podatkov in mehanizme spremljanja;	Da	Akcijski program za invalide 2022 - 2030 (API) je sprejela Vlada RS v drugi polovici leta 2021 in je začel veljati 1. januarja 2022. Cilji so uresničevanje, spodbujanje, varovanje in zagotavljanje polnega in enakega uživanja človekovih pravic invalidov ter spodbujanje spoštovanja njihovega dostojanstva. 13 temeljnih ciljev s 120 ukrepi je v skladu z mednarodnimi dokumenti, Konvencijo Združenih	Ukrepi iz API so v pristojnosti več institucij (resornih ministrstev, vladnih služb, invalidskih in drugih institucij/zavodov), ki morajo letno poročati o izvedenih aktivnostih svojega delovnega področja. Aprila 2022 je bila imenovana Komisija za spremljanje API, sestavljena iz skupine strokovnjakov z vseh resornih ministrstev in vladnih služb, drugih institucij, ki delujejo na področju invalidnosti, in predstavnikov invalidskih organizacij. Ena od nalog je letno poročanje o izvajanju API. Poročevalci beležijo vse dejavnosti, ki so bile izvedene v tem letu v okviru predvidenih 13 ciljev in 120 ukrepov. Mnenje na letno poročilo Komisije poda Svet za invalide, sestavljen iz

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						narodov o pravicah invalidov (v nadaljevanju: UNCRPD), Novo strategijo EU za invalide 2021–2030 ter Agendo za trajnostni razvoj 2030, in celovito urejajo vsa področja življenja invalidov.	članov vlade, reprezentativnih invalidskih organizacij in strokovnih institucij s področja invalidov (ustanovljen na podlagi 33. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov in EU strategije za invalide 2021-30), ki spremlja tako Konvencijo kot implementacijo API. Z mnenjem bo seznanil tudi OzS in se s tem hkrati izrekel tudi o pritožbah in skladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi ter ustreznimi popravljalnimi ukrepi, ki bodo sprejeti z namenom preprečevanja ponavljanja kršitev.
				2. Ureditve za zagotovitev, da se politika, zakonodaja in standardi dostopnosti ustrezno upoštevajo pri pripravi in izvajanju programov	Da	Akcijski program za invalide 2022–2030 Zakon o izenačevanju možnosti invalidov	Pri pripravi zakona in API so sodelovali predstavniki resornih ministrstev, strokovnih organizacij, Državnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, drugih invalidskih organizacij zunaj njega in Slovenska Zveza društev upokojencev. API je potrdil Svet za invalide RS, ki je nadzorni mehanizem, nato še vlada. Projekti, podprti z EU ali nacionalnimi sredstvi, morajo biti skladni z zahtevami UNCRPD v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES (zlasti členom 9) in drugimi

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							relevantnimi predpisi, ki bodo sprejeti. Ustrezni ukrepi bodo sprejeti za zagotavljanje enakopravnega dostopa do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij ter drugih objektov in storitev, na voljo javnosti. Skladnost s Konvencijo se bo preverjalo v osnovnem kontrolnem listu in bo smiselno zajeta v navodilih OU. V Načrtu za krepitev upravnih zmogljivosti bomo v sodelovanju s člani Komisije za spremljanje API in ostalimi relevantnimi strokovnjaki predvideli tudi usposabljanja in izobraževanja deležnikov v sistemu izvajanja EKP. Izvajanje pogoja je bilo upoštevano v fazi programiranja in bo spremljano v vseh fazah implementacije (vključno s kontrolo, vrednotenjem itd.).
				3. Ureditve poročanja odboru za spremljanje o primerih neskladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi, s Konvencijo	Da	Akcijski program za invalide 2022–2030	Komisija za spremljanje API letno predloži Vladi RS poročilo o izvajanju za preteklo leto. Poročilo pripravi MDDSZ kot koordinator komisije, s predstavniki komisije, ki pošljejo svoja področna poročila, in ga preda v pregled Svetu za invalide. Ta ga, preden gre na Vlado RS,

Horizontalni omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				Združenih narodov o pravicah invalidov in pritožbah glede navedene konvencije, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).			pregleda in poda svoje mnenje ali zahteva popravke/dopolnitve. Pritožbe zbira MDDSZ, zato bo na spletni strani objavljen spletni obrazec za pritožbe na člena 69(7) Uredbe (EU) 2021/1060. S pritožbami se bo seznanilo Komisijo API. Poročila Sveta so javno objavljena. MDDSZ kot koordinator poročila ali predstavnik Sveta lahko v skladu s Poslovnikom seznanjeni s poročilom OzS, ki se seznanijo in hkrati s tem izreče tudi o pritožbah in skladnosti operacij, ki jih podpirajo skladi ter ustreznimi popravljivimi ukrepi, sprejetimi z namenom preprečevanja ponavljanja kršitev. Predstavnik MDDSZ kot koordinator poročila in tisti, ki bo zbiral pritožbe, bo sodeloval v medresorski komisiji/projektni skupini za področje uporabe in izvajanja Listine o temeljnih pravicah, s čimer bo zagotovljen pretok informacij na obeh področjih in morebitno prekrivanje prejetih pritožb ter popravljivih ukrepov.

Razpredelnica 12.b: Tematski omogočitveni pogoji

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
1.1 Dobro upravljanje nacionalne ali regionalne strategije pametne specializacije	ESRR	RSO1.1: Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij RSO1.2: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe RSO1.3: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami	Da	Strategija pametne specializacije je zaključena in posredovana na EK skupaj s programskimi dokumenti v neformalni pregled. Komentarji EK zahtevajo nadgradnjo besedila ter še eno neformalno posredovanje na EK. Po naši oceni je pogoj v osnutku izpolnjen. Po prejetju komentarjev EK, bo S5 ustrezno kalibrirana. Nato sledi še predstavitev Vladi RS in formalna objava na spletnih straneh.			
				1. Najnovejša analiza izzivov za razširjanje inovacij in digitalizacijo.	Da	Strokovna analiza kot podlaga za Strategijo pametne specializacije, Končno poročilo, 23. 12. 2020 Empirically Led Internationalisation of S3, An Investigation Based on Micro-Data for the Country of Slovenia, 5. 3. 2020	Namen analize je z novjšimi podatki posodobiti izračune, kot so bili narejeni že v dveh dosedanjih analitičnih podlagah za oblikovanje oziroma revizijo Strategije pametne specializacije. Druga študija je imela cilj analizirati področja znanja, proizvodov in veščin v RS ter tako identificirati glavne nacionalne in mednarodne igralce, ki lahko sodelujejo pri razvoju RS v skladu s S5.
				2. Obstoj pristojne regionalne ali nacionalne institucije ali telesa, odgovornega za upravljanje strategije pametne specializacije.	Da	Sistemizacija SVRK Vir: Kadrovska služba SVRK	Pomanjkljivosti, ki jih ima Slovenija glede prvih treh kriterijev omogočanja dobrega upravljanja nacionalne ali regionalne strategije pametne specializacije bomo odpravili v naslednjih 2 mesecih v okviru reorganizacije. Večje spremembe so posledica novega Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (sprejet novembra 2021). Poleg tega so

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		RSO1.4: Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo					predvidene bistvene spremembe v skladu s priporočili EK TF Reform Contract REFORM/SC2020/100 implementing framework contract No SRSS/2018/01/FWC/002 of Slovenia's innovation ecosystem. Zato načrtujemo okrepitev skupine S5 in ustanovitev oddelka za analitiko/ocenjevanje/spremljanje, ki bi pokrival analize, povezane z S5, in bil zadolžen za vrednotenja za EKP in S5.
				3. Orodja za spremljanje in vrednotenje za merjenje uspešnosti pri doseganju ciljev strategije.	Da	Ciljni raziskovalni program 2019 (CRP 2019) "Spremljanje in presoja učinkov strateških razvojno inovacijskih partnerstev" (Vir: SVRK) Ciljni raziskovalni program 2021 (CRP 2021): Priprava metodologije in presoja učinkovitosti ukrepov iz naslova S4/5, (Vir: SVRK) eMA 2 – Računalniški sistem	Izvajanje se spremlja in vrednoti preko instrumenta Ciljnih raziskovalnih programov, kjer sodelujemo SVRK, MGRT in MIZŠ. Izvajanje, spremljanje in na podlagi tega tudi vrednotenje je in bo omogočeno v krovnem informacijskem sistemu e-MA.
				4. Delovanje sodelovanja	Da	Spletne delavnice Slovenske strategije pametne specializacije	Deležniki so bili od vsega začetka procesa junija 2020 povabljeni k prenovi S5 in so vseskozi

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				deležnikov („proces podjetniškega odkrivanja“).		uspešno zaključene - preko 900 udeležencev aktivno sodelovalo pri oblikovanju prenovljene S5	sodelovali, izpostavljamo 10 javnih webinarjev po posameznih prioritetnih področjih S5 – posnetki so dosegljivi. Proces je stalno odprt za vse zainteresirane deležnike preko posebnega elektronskega naslova s4.svrk@gov.si kamor lahko pošljejo predloge, mnenja, kritike in komentarje.
				5. Ukrepi, potrebni za izboljšanje nacionalnih ali regionalnih raziskovalnih in inovacijskih sistemov, kjer je to ustrezno.	Da	Končno poročilo projekta REFORM »Strengthening the Innovation Ecosystem in Slovenia« (Povezava na dokument).	Izvedba projekta REFORM »Strengthening the Innovation Ecosystem in Slovenia« - na podlagi končne verzije priporočil zaključenega projekta bo sledila izvedba priporočil. Tudi besedilo S5 je usklajeno z ugotovitvami projekta.
				6. Kjer je to ustrezno, ukrepi v podporo industrijski tranziciji.	Da	Projekt: Nacionalni demonstracijski center Pametne Tovarne (Vir: SVRK) Pravični prehod v Zasavju in SAŠA regiji – Območna načrta za pravični prehod (oba v pripravi)	Nacionalni demonstracijski center Pametne Tovarne (NDC PT) je strateški instrument zasnovan na distribuiranem delovanju, ki bo podjetjem, predvsem MSP omogočal učinkovit dostop do novih tehnologij, praktično usposabljanje in prenos znanj iz znanstveno-razvojnih okolij v realno industrijsko okolje, upoštevajoč načelo dobrih praks. NDC PT bo predstavljal demonstracijsko okolje uporabe in implementacije principov industrije 4.0 ter ključnih

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							omogočitvenih tehnologij ter razvojno in testno okolje za visokotehnološke produkte, tehnologije in storitve za proizvodna in zagonska podjetja ter raziskovalne institucije.
				7. Ukrepi za okrepitev sodelovanja s partnerji zunaj zadevne države članice na prednostnih področjih, ki jih podpira strategija pametne specializacije.	Da	Podporni dokument prenovljene S5: Analiza mednarodnega sodelovanja (Vir: SVRK) Posebno poglavje S5	Dokument opisuje, kako je Slovenija v obdobju od leta 2014 do leta 2021, s ciljem močnejšega pozicioniranja slovenskih inovacijskih deležnikov v regionalnih in globalnih verigah vrednosti (internacionalizacija navzven) in krepitev raziskovalno-razvojnih oddelkov in kompetenc zaposlenih v podjetjih in institucijah znanja ter privabljanja tujih vrhunskih kadrov in visokotehnoloških podjetij (internacionalizacija navznoter), okrepila mednarodno večstransko in dvostransko mednarodno sodelovanje na strateški, programski in projektni ravni.
1.2 Nacionalni ali regionalni načrt za širokopasovna omrežja	ESRR	RSO1.5: Izboljšanje digitalne povezljivosti	Ne	Oblikovan je nacionalni ali regionalni načrt za širokopasovna omrežja, ki vključuje:			
				1. Oceno naložbene vrzeli, ki jo je treba obravnavati, da se zagotovi, da imajo vsi državljani Unije dostop do zelo	Da	Kartiranje državne regulatorja AKOS: https://gis.akos-rs.si/ Kartiranje Geodetske uprave:	Ocena naložbene vrzeli je del Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki ga je Vlada RS sprejela 25. 8. 2022.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				visoko zmogljivih omrežij, na podlagi: (a) najnovejšega kartiranja obstoječih javnih in zasebnih infrastruktur ter kakovosti storitev z uporabo standardnih kazalnikov za kartiranje širokopasovnih omrežij; (b) posvetovanja o načrtovanih naložbah v skladu z zahtevami glede državne pomoči.		https://egp.gu.gov.si/gp/ Javna posvetovanja o državnih pomočeh za 2019 in 2021: https://www.gov.si/teme/elektronske-komunikacije/ Načrt razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030	Kartiranje in javna posvetovanja o načrtovanih naložbah se sicer izvajajo zlasti pred vsakim javnim razpisom za sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij naslednje generacije oziroma bodo izvedena pred izvedbo drugih ukrepov za spodbujanje povezljivosti, ki bodo sofinancirani iz javnih sredstev.
				2. Utemeljitev načrtovane javne intervencije na podlagi modelov trajnostnih naložb za: (a) okrepitev cenovne dostopnosti in razpoložljivosti odprtih,	Ne	Predlog novega Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) - osnutek v obravnavi	Tržna analiza potreb še poteka. Na podlagi tržnega zanimanja in rezultatov javnih razpisov se bo z ukrepi, ki so predlagani v Programu EKP 21-27, povečal dostop do odprte, kakovostne infrastrukture in storitev. AKOS bo spremljal odprtost infrastrukture. Osnutek novega Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEK) vključuje potrebne določbe, tudi z vidika provizij.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				kakovostnih in na prihodnost pripravljenih infrastrukture in storitev; (b) prilagoditev oblik finančne pomoči ugotovljenim nedelovanjem trga; (c) omogočanje dopolnilne uporabe različnih oblik financiranja s strani Unije, nacionalnih ali regionalnih virov.			Sredstva so predvidena, poleg teh v VFO 2021–2027, tudi v NOO. Ukrepi za preprečevanje dvojnega financiranja se bodo izvajali sistematično.
				3. Ukrepe v podporo povpraševanju in uporabi zelo visoko zmogljivih omrežij, vključno z ukrepi za olajšanje njihove uvedbe, zlasti z učinkovitim izvajanjem Direktive 2014/61/EU	Da	Trenutno veljavni Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) Connectivity Toolbox Implementation Report of the Republic of Slovenia	Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta je bila v slovenski pravi red prenesena s trenutno veljavnim ZEKom-1. Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah bo v slovenski pravni red prenesen z ZEKom-2, ki je trenutno v prvi obravnavi rednega zakonodajnega postopka v DZ. Po izvedeni splošni razpravi 1. 7. 2022 je DZ sprejel sklep, da je predlog ZEKom-2 primeren za nadaljnjo obravnavo, tako da se zakonodajni

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				Evropskega parlamenta in Sveta.			postopek nadaljuje, predlog zakona pa bo predvidoma sprejet v prihodnjih mesecih. Popolno poročilo o ukrepih v podporo povpraševanju in uporabi zelo visoko zmogljivih omrežij je na voljo v okviru poročila »Connectivity Toolbox Implementation Report of the Republic of Slovenia«.
				4. Mehanizme za tehnično pomoč in strokovno svetovanje, kot je urad, pristojen za širokopasovne povezave, za krepitev zmogljivosti lokalnih deležnikov in svetovanje nosilcem projektov.	Da	Urad za širokopasovne kompetence: https://www.gov.si/teme/elektronske-komunikacije/	Urad za širokopasovne kompetence (Broadband Competence Office – BCO) že deluje v okviru Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo. Njegov cilj je zagotoviti podporo lokalnim deležnikom na področju širokopasovne infrastrukture.
				5. Mehanizem spremljanja, ki temelji na standardnih kazalnikih za kartiranje širokopasovnih omrežij.	Da	Kartiranje Geodetske uprave: https://egp.gu.gov.si/egp/	Mehanizem spremljanja, ki temelji na standardnih kazalnikih za kartiranje širokopasovnih omrežij, je že vzpostavljen in prosto dostopen.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
2.1. Strateški okvir politike za podporo prenove za večjo energetske učinkovitost stanovanjskih in nestanovanjskih stavb	ESRR in KS	RSO2.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	Da	1. Sprejme se nacionalna dolgoročna strategija prenove za podporo prenove nacionalnega fonda stanovanjskih in nestanovanjskih stavb v skladu z zahtevami iz Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta, ki: (a) vključuje okvirne mejnike za leta 2030, 2040 in 2050; (b) zagotavlja okvirni pregled finančnih sredstev v podporo izvajanju strategije; (c) opredeljuje učinkovite mehanizme za	Da	Dolgoročna strategija energetske prenove stavb do leta 2050	a) Dokument določa kazalnike in mejnike za leta 2030, 2040 in 2050. Vključeni so tudi mejniki, ki prispevajo k ciljem Unije glede energetske učinkovitosti v skladu z Direktivo 2012/27/EU. Mejniki so opredeljeni v dokumentu na strani 11 in 12. b) V strategiji so navedene naložbe in viri financiranja po posameznih sektorjih. Poleg obstoječih instrumentov so predvideni tudi novi za doseganje zahtevnih ciljev NEPN. Finančna sredstva opredeljena na strani 86 in se nanašajo na državna in druga sredstva. V strategiji so opredeljeni mehanizmi promocije in ozaveščanja. Poglavje 4 strategije določa politike in ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitih prenov. Ukrepi imajo tudi promocijske aktivnosti.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				spodbujanje naložb v prenovu stavb.			
				2. Ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti za doseganje potrebnih prihrankov energije	Da	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) str. 89.	NEPN opredeljuje politike in ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitih prenov na osnovi pravnih in strateških podlag za oblikovanje ciljev. Opredeljeni so razvojni ukrepi, in sicer horizontalni ter specifični za stanovanjske stavbe, javne stavbe, stavbe zasebnega storitvenega sektorja ter dopolnilne politike. Vključen je tudi pregled politik in ukrepov na področju širše prenove, ki zajema spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah na splošno, v gospodinjstvih in v javnih stavbah.
2.2 Upravljanje energetskega sektorja	ESRR in KS	RSO2.1: Spodbujanje energetske učinkovitosti in in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov RSO2.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v	Da	Celovit nacionalni energetski in podnebni načrt, o katerem je Komisija uradno obveščena v skladu s členom 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in v skladu z dolgoročnimi cilji zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz Pariškega sporazuma, ki vključuje:			
				1. Vse elemente, ki se zahtevajo v predlogi iz Priloge I k Uredbi (EU) 2018/1999.	Da	Zakon o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20)	Obveznost doseganja prihrankov energije in metodologijo predpisuje Zakon o učinkoviti rabi energije in Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Uradni list RS, št. 96/14 in 158/20 – ZURE). Podrobneje je določena v Pravilniku o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 57/21).

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, vključno s trajnostnimi merili, ki so določena v navedeni direktivi RSO2.3: Razvoj pametnih energetskega sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E)		2. Opis predvidenih finančnih sredstev in mehanizmov za ukrepe za spodbujanje nizkoogljične energije.	Da	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) , str. 214	Slovenija je pripravila svoj NEPN skladno z Uredbo (EU) 2018/1999 z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepih. Pregled potreb po naložbah je v poglavju 5.3. V procesu programiranja političnih posegov in instrumentov/ukrepov, navedenih v NEPN, je bilo ocenjeno, da naj bi skupne naložbe za obdobje 2021-2030 znašale pribl. 28,4 milijarde EUR, vključno z naložbami v prometno infrastrukturo in trajnostno mobilnost. V okviru načrtovanja kohezijskih skladov za obdobje 2021-2027 je v okviru dejavnosti NEPN predvidenih od 600 do 700 milijonov EUR.
2.3 Učinkovito spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov v vseh sektorjih in v vsej EU	ESRR in KS	RSO2.2: Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001, vključno s trajnostnimi merili,	Da	Vzpostavljeni so ukrepi, ki zagotavljajo:			
				1. Skladnost z zavezujočim nacionalnim ciljem glede energije iz obnovljivih virov za leto 2020 in s tem deležem energije iz	Da	Podatek Statističnega urada Republike Slovenije, dostopno na https://www.stat.si/StaWeb/Field/Index/5 Sporazum o statističnem prenosu	Slovenija je dosegla cilj OVE 2020; 24,14 % je bilo doseženo v Republiki Sloveniji, preostalo pa s statističnim prenosom s Češko republiko.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		ki so določena v navedeni direktivi		obnovljivih virov kot izhodiščem do leta 2030 ali sprejetje dodatnih ukrepov, če se izhodišče ne ohranja v katerem koli obdobju enega leta v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 in Uredbo (EU) 2018/1999.		obnovljive energije med Republiko Slovenijo in Češko republiko	Slovenija je sporazum o statističnem prenosu Evropski komisiji notificirala decembra 2021.
				2. V skladu z zahtevami Direktive (EU) 2018/2001 in Uredbe (EU) 2018/1999 povečanje deleža obnovljivih virov energije v sektorju ogrevanja in hlajenja v skladu s členom 23 Direktive (EU) 2018/2001.	Da	Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt (NEPN) , str. 138	Leta 2021 je bil sprejet Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZRŠOVE, s katerim se uresničuje cilj povečanja deleža energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja za okvirno 1,3 odstotne točke kot letno povprečje, izračunano za obdobji od leta 2021 do 2025 in od leta 2026 do 2030, začnši pri deležu energije iz obnovljivih virov v tem sektorju leta 2020. V kolikor ta cilj ni dosežen, se to objavi v celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem poročilu o napredku v skladu z 20. členom Uredbe (EU) 2018/1999. Ministrstvo, pristojno za energijo predloži Evropski komisiji

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							utemeljitev vključno z ukrepi, ki pripomorejo k doseganju cilja. Za okvirni cilj 1,3 odstotne točke je bil že v pripravi NEPN ugotovljen, da bo zaradi že izvedenih ukrepov težko dosegljiv in se ga realno ocenjuje na 0,7 odstotne točke. V pripravi je že nov NEPN, v katerem bodo opredeljeni komplementarni ukrepi na drugih področjih, predvsem na področju proizvodnje el. energije iz OVE in na področju transporta, ter prepovedi vgradnje kotlov na fosilna goriva (53. člen Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije).
2.4 Učinkovit okvir za obvladovanje tveganja nesreč	ESRR in KS	RSO2.4: Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja tveganja nesreč in odpornosti ob upoštevanju ekosistemskih pristopov	Da	Vzpostavljeni nacionalni ali regionalni načrt za obvladovanje tveganja nesreč, pripravljen na podlagi ocen tveganja, ob ustreznem upoštevanju verjetnih učinkov podnebnih sprememb in obstoječih strategij za prilagajanje podnebnim spremembam vključuje:			
				1. Opis ključnih tveganj, ocenjenih v skladu s členom 6(1) Sklepa št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta, ki odražajo sedanji in razvijajoči se profil tveganja z okvirnim	Da	Državna ocena tveganj za nesreče, verzija 2.0 Državna ocena tveganj za nesreče je pripravljena na podlagi trenutnih in spreminjajočih se tveganj. Spreminja se periodično, skladno z Uredbo o izvajanju	Ključna tveganja skladno s členom 6(1) Sklepa št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta, so vključena v Državno oceno tveganj za nesreče, po kateri največje tveganje predstavljajo poplave. Visoko tveganje poplav izhaja iz velike verjetnosti njihovega pojava in velike verjetnosti hudih posledic za prebivalstvo, gospodarstvo, družbo, politiko in kulturno

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				časovnim razponom 25 do 35 let. Ocena podnebnih tveganj temelji na napovedih in scenarijih podnebnih sprememb.		Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite ali ob spremembi obstoječega oz. pojavu novega tveganja. Zaradi predvidene spremembe krovne Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnim in drugimi nesrečami se načrtuje tudi sprememba Državne ocene tveganj za nesreče v začetku leta 2023.	dediščino. Poleg poplav pristojni nacionalni organi na podlagi preteklih nesreč in podnebnih projekcij prepoznavajo tudi druga pomembna tveganja podnebno pogojenih nesreč, kot so veliki požari v naravi in neurja s točo ali žledom. Veliki požari v naravi in neurja s spremljajočimi pojavi ob upoštevanju klimatskih projekcij za naslednja desetletja predstavljajo veliko tveganje za RS, saj je ob sicer manjših posledicah oz. povzročeni škodi verjetnost njihovega pojava zelo velika, zaradi klimatskih sprememb pa so očitne tudi spremembe v tradicionalnih območjih pojava tovrstnih nesreč. Širjenje območij pojava velikih požarov v naravi in neurij bi tako v naslednjih letih in desetletjih lahko povzročilo bistveno višjo materialno in drugo škodo na večjih geografskih območjih.
				2. Opis preprečevanja nesreč ter ukrepov pripravljenosti in odziva za obravnavanje ključnih ugotovljenih	Da	Državna ocena tveganj za nesreče, verzija 2.0 Sprememba Državne ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče decembra 2020. Ocena se	Načrtovanje in implementacija preventive, pripravljenosti in ukrepov za odziv na poplave, velike požare v naravi ter neurja s točo in žledom, sta opredeljena v Državni oceni zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče in nadalje še v individualnih ocenah za posamezna

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				tveganj. Ukrepi se prednostno razvrstijo v sorazmerju s tveganji in njihovim gospodarskim učinkom, vrzeli glede zmogljivosti ter uspešnostjo in učinkovitostjo, in sicer ob upoštevanju morebitnih alternativ.		spreminja periodično, skladno z Uredbo o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite ali ob spremembi obstoječega oz. pojavu novega tveganja. Zaradi predvidene spremembe krovne Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnim in drugimi nesrečami se načrtuje sprememba Državne ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče v začetku leta 2023.	tveganja. Državna ocena vključuje podatke o administrativnih (koordinacija, strokovnost, metodologija, komunikacija in informiranost), tehničnih (oprema, zaloge, infrastruktura, tehnična podpora IKT) in finančnih zmožnostih. Ukrepi za odziv na različnih ravneh so detajlno opisani v načrtih za odziv za posamezna tveganja.
				3. Informacije o finančnih sredstvih in mehanizmi, ki so na voljo za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja v zvezi s preventivo, pripravljenostjo in odzivom.	Da	Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016-2022 (ReNPVNDN16-22). Podatki o finančnih virih in mehanizmi za preventivo, pripravljenost in odziv	Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2016-2022 vsebuje podrobne informacije glede finančnih virov in mehanizmov na letni ravni za področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (financiranje preprečevanja, pripravljenosti, aktivnosti ter sposobnosti odziva). Viri in mehanizmi vključujejo državni

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						bodo kot do sedaj vključeni tudi v novo resolucijo za obdobje 2023-2028/2030, ki je v pripravi, in v nadgrajeno Državno oceno zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče. Podatki bodo dopolnjeni tudi z EU viri in mehanizmi v času veljavnosti navedenih podlag (NOO, EKP...)	proračun (za redne naloge preprečevanja, pripravljenosti in odziva, skladno z zakonodajo), državne rezerve v primeru večjih naravnih in drugih nesreč (predvsem za opremo sil za zaščito, reševanje in pomoč), evropska kohezijska in druga sredstva (za specifične projekte, v obdobju 2014-2020 za nadgradnjo javnega sistema obveščanja in alarmiranja), sredstva požarnega sklada (za posodobitev infrastrukture, ki je namenjena usposabljanju). Finančni viri bodo prav tako vključeni v oceno zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče. Kot nov, dodaten vir financiranja bo dodan NOO, dodane bodo nove prioritete na področju naravnih in drugih nesreč v obdobju 2021-2027 v okviru evropske kohezijske politike kot potencialni vir financiranja ter drugi mogoči viri v tekočem obdobju.
2.5 Posodobljeno načrtovanje potrebnih naložb v vodnem sektorju in	ESRR in KS	RSO2.5: Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri	Ne	Za vsakega od obeh sektorjev je vzpostavljen nacionalni naložbeni načrt, ki vključuje:			
				1. Oceno trenutnega stanja izvajanja Direktive Sveta 91/271/EGS in Direktive Sveta 98/83/ES2.	Ne	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode vsebuje trenutno stanje implementacije Direktive Sveta 91/271/EGS o čiščenju komunalne

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
sektorju odpadne vode						Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	odpadne vode za referenčno leto 2018. Za področje oskrbe s pitno vodo je sprejet Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027. Direktiva Sveta 98/83/ES o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi je bila prenesena v Pravilnik o pitni vodi. Rok za prenos vsebin prenovljene Direktive (EU) 2020/21843 v slovenski pravni red je do 12. 1. 2023. Zaradi vsebine prenovljene Direktive (EU) 2020/21843 v pristojnosti Ministrstva za zdravje je v pripravi nov predpis s področja pitne vode. Jeseni bo pripravljen osnutek posredovan v usklajevanje, do roka (12. 1. 2023) bo direktiva z uredbo prenesena.
				2. Opredelitev in načrtovanje kakršnih koli javnih naložb, vključno z okvirno finančno oceno, ki je: (a) potrebna za izvajanje Direktive 91/271/EGS, vključno s prednostno	Ne	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	A) Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode vsebuje finančno oceno investicijskih stroškov ukrepov, potrebnih za opremljanje aglomeracij s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE. Ocenjena finančna sredstva, potrebna za izgradnjo javnih kanalizacijskih omrežij, znašajo 276,4 milijonov in za izgradnjo ali rekonstrukcijo čistilnih naprav 56,3

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				razvrstitvijo glede na velikost aglomeracij ter vplivom na okolje, pri čemer so naložbe razčlenjene za vsako aglomeracijo odpadne vode; (b) potrebna za izvajanje Direktive 98/83/ES; (c) potrebna, da se zadovoljijo potrebe, ki izhajajo iz Direktive (EU) 2020/21843, zlasti kar zadeva revidirane parametre kakovosti iz Priloge I k navedeni direktivi.			milijonov. Skupna vrednost potrebnih sredstev je tako ocenjena na 332,7 milijonov. Operativni program prav tako vsebuje vrstni red prioritete za implementacijo ukrepov. Prvo prioriteto predstavljajo aglomeracije, ki so na podlagi preliminarne ocene skladnosti ocenjene kot neskladne s 3., 4. in 5. členom Direktive Sveta 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode. B) Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 ocenjuje potrebna finančna sredstva v višini 621,7 milijona, od česar je 486 milijona potrebnih za zmanjševanje vodnih izgub v javnih vodovodih in 58,6 milijona za izgradnjo novih javnih vodovodov. C) Prenos Direktive (EU) 2020/2184 v slovenski pravni red je v pristojnosti Ministrstva za zdravje in se načrtuje do 12. 1. 2023.
				3. Oceno potrebnih naložb za obnovitev infrastrukture za odpadne	Da	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 vsebujeta oceno dolžin kanalizacijskega in vodovodnega

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				vode in pitno vodo, vključno z omrežji, glede na njihovo starost in amortizacijske načrte.		Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni programa oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	omrežja, ki jih je potrebno obnoviti po koncu amortizacijske dobe.
				4. Navedbo morebitnih virov javnega financiranja, kadar so ti potrebni za dopolnitev uporabnin.	Da	Vlada je 17. 9. 2020 sprejela Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode Vlada je 21. 4. 2022 sprejela Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027	Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode pri načrtovanih investicijah vsebuje vse potencialne vire financiranja (EU sredstva, nacionalna sredstva, občinska sredstva). Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 vsebuje vse potencialne vire financiranja (EU sredstva, nacionalna sredstva, občinska sredstva). Operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 ocenjuje, da je za investicije v obnovo vodovodnih sistemov, glede na njihovo starost in amortizacijsko dobo potrebnih 456 mio.
2.6 Posodobljeno načrtovanje ravnanja z odpadki	ESRR in KS	RSO2.6: Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri	Da	Obstaja eden ali več načrtov ravnanja z odpadki iz člena 28 Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki zajemajo celotno ozemlje države članice in vključujejo:			
				1. Analizo trenutnega stanja pri ravnanju z odpadki v zadevni	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa	Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, ki je bil predložen v presojo JASPERS vsebuje analizo sestave mešanih

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				geografski entiteti, vključno z vrsto, količino in izvorom proizvedenih odpadkov, ter oceno njihovega nadaljnega razvoja ob upoštevanju pričakovanih učinkov ukrepov programov preprečevanja nastajanja odpadkov, pripravljenih v skladu s členom 29 Direktive 2008/98/ES.		preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	komunalnih odpadkov, na podlagi katere je bila pripravljena nacionalna ocena sestave komunalnih odpadkov in recikliranja pri primarni kategoriji.
				2. Oceno obstoječih sistemov zbiranja odpadkov, vključno z materialno in ozemeljsko pokritostjo ločenega zbiranja odpadkov in ukrepi za izboljšanje njegovega delovanja, ter potrebo po novih sistemih zbiranja.	Da	Vlada je 28.4.2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program, ki vsebuje analizo učinkovitosti ravnanja s komunalnimi in drugimi odpadki na podlagi referenčnega leta 2018 ter scenarije možnega razvoja za prihodnjih 20, je bil predložen v pregled JASPERS.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				3. Oceno naložbene vrzeli, ki utemeljuje potrebo po zaprtju obstoječih obratov za obdelavo odpadkov in dodatni ali nadgrajeni infrastrukturi za ravnanje z odpadki, z informacijami o razpoložljivih virih prihodkov za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja.	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program, ki vsebuje pregled obstoječe in načrtovane nadgradnje infrastrukture, je bil predložen v pregled JASPERS. Zapiranje obstoječih obratov (v primeru Republike Slovenije odlagališč) ureja zakonodaja na področju odlagališč odpadkov, ki vključuje tudi obveznost upravljalca, da zagotovi finančno jamstvo za izvajanje ukrepov, določenih z okoljevarstvenim dovoljenjem, za čas obratovanja odlagališča in po zaprtju odlagališča.
				4. informacije o lokacijskih merilih o tem, kako bo opredeljena prihodnja določitev lokacije območij, in o zmogljivosti prihodnjih obratov za obdelavo odpadkov.	Da	Vlada je 28. 4. 2022 s sklepom 35401-2/2022/5 sprejela Program ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)	Program vsebuje informacije o lokacijskih merilih (zlasti dostopnost ustrezne prometne infrastrukture in možnost vključitve v obstoječe sisteme daljinskega ogrevanja kjer naprave kot vir toplote nadomestijo naprave, ki uporabljajo fosilna goriva. V Programu je tudi jasno opredeljena kapaciteta z izkazanim deficitom zmogljivosti tovrstnih naprav (140.000 t letno) ob doseženih ciljih recikliranja skladno z direktivo EU 2008/98 in izpolnjevanju pogojev(dejavnikov), ki jih pri oceni potreb zmogljivosti za pridobivanje energije iz odpadkov navaja

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							dokument Komisije COM(2017) 34 final.
2.7 Prednostni okvir ukrepanja za potrebne ohranitvene ukrepe, ki vključujejo sofinanciranje Unije	ESRR in KS	RSO2.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja	Da	Za ukrepe, ki podpirajo ukrepe za ohranjanje narave v povezavi z območji Natura 2000 v okviru področja uporabe Direktive Sveta 92/43/EGS: Vzpostavljen je okvir prednostnih ukrepov v skladu s členom 8 Direktive 92/43/EGS, ki vključuje vse elemente, zahtevane v predlogi za okvir prednostnih ukrepov za obdobje 2021–2027, o kateri so se dogovorile Komisija in države članice, vključno z opredelitvijo prednostnih ukrepov in oceno	Da	Prednostni okvir ukrepanja za Slovenijo (Prioritised action framework - PAF): dopolnjena verzija je bila januarja 2021 posredovana Evropski komisiji. Podrobnejši cilji in ukrepi bodo opredeljeni v Programu upravljanja območij NATURA 2000 za obdobje 2022-2028 (PUN): aktivnosti priprave PUN potekajo v okviru integralnega LIFE projekta Natura.si.	Vsi zahtevani elementi predloge PAF so upoštevani v predlogu, posredovanem Evropski komisiji. Vsebinska poglavja PAF, posredovanega Evropski komisiji, vsebujejo povzetke opredelitev prednostnih ukrepov s predvideno finančno oceno in potencialnimi viri financiranja. Seznam prednostnih projektov bo pripravljen s potrditvijo Programa upravljanja Natura 2000 na Vladi RS (do konca leta 2022).

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				potreb po financiranju.			
3.1 Celovito načrtovanje prometa na ustrezni ravni	ESRR in KS	RSO2.8: Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika RSO3.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe RSO3.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna	Da	Vzpostavljeno je večmodalno kartiranje obstoječe in načrtovane infrastrukture, razen na lokalni ravni, do leta 2030, ki:			
				1. Vključuje ekonomsko oceno načrtovanih naložb, temelječo na analizi povpraševanja in modeliranju prometa, pri čemer bi bilo treba upoštevati pričakovan vpliv odprtja trgov storitev železniškega prevoza.	Da	Strategija razvoja prometa Republike Slovenije Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (ReNPRP30) Resolucija o spremembah in dopolnitvah Resolucije o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (ReNPRP30-A)	Pri Strategiji razvoja prometa RS smo izkoristili zmogljivosti obstoječe prometne infrastrukture z rešitvami, ki ne zahtevajo velikih finančnih vložkov, (sistemi upravljanja prometa, uvedba inteligentnih prometnih sistemov, manjše investicije). Kjer to ne daje zadovoljivih rezultatov, smo se osredotočili na večje naložbe. V teh primerih smo (z uporabo transportnega modela) projekte oblikovali po ustreznem postopku pri izdelavi študij o upravičenosti, pri čemer se ocenijo tudi možne alternative. Upošteva se tudi okoljska, prostorska in družbena sprejemljivost. Izbira projekta mora biti utemeljena z analizo stroškov in koristi (CBA). V letu 2022 MZI pripravlja revizijo in posodobitev Strategije razvoja prometa Republike Slovenije, ki bo upoštevala tudi cilje, določene z NEPN, Evropskim zelenim dogovorom, Strategijo trajnostne in

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo					pametne mobilnosti ter drugimi strateškimi dokumenti. Pripravljen bo osnutek in pridobljeno mnenje o potrebi po izvedbi celovite presoje vplivov na okolje. Slovenija je že vzpostavila enotno evropsko železniško območje in odprla domače potniške storitve. Naslednje posodobitve bodo upoštevale tudi posledice pandemije Covid-19.
				2. Je skladno z elementi celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, ki se nanašajo na promet.	Da	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN)	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN) zagotavlja pregled nad obstoječim stanjem energetskega sistema in politike ter določa nacionalne cilje za vsako od petih razsežnosti energetske unije ter ustrezne politike in ukrepe za izpolnitev teh ciljev. V njem je posebna pozornost posvečena ciljem za leto 2030 za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, energijo iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitost in elektroenergetsko medsebojno povezanost. V letu 2022 bo izvedena revizija in pripravljen predlog posodobitve Strategije razvoja prometa

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Republike Slovenije, ki bo upoštevala med drugim tudi cilje, določene s Celovitim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom Republike Slovenije (NEPN) ter tudi Evropski zeleni dogovor, Strategijo trajnostne in pametne mobilnosti ter druge nacionalne in evropske strateške dokumente.
				3. Vključuje naložbe v koridorje osrednjega omrežja TEN-T, kot so opredeljene v uredbi o IPE, v skladu z zadevnimi delovnimi načrti koridorjev osrednjega omrežja TEN-T.	Da	Glej merilo 1.	Izhodišča strategije 2. poglavja opredeljuje merila in roke za izvedbo prihodnjega TEN-T omrežja v skladu z Uredbo TEN-T ter primerja merila TEN-T za jedrno omrežje in dejansko stanje infrastrukture v Republiki Sloveniji. Specifični cilj Strategije razvoja prometa je izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi državami in usklajevanje s sosednjimi državami, kar pomeni zagotavljanje zadostne zmogljivosti omrežja, ki ustreza tudi standardom TEN-T. Da bomo sledili zahtevam evropske uredbe TEN-T (Uredba EU 1315/2013), smo se zavezali, da bomo do leta 2030 dosegli standarde TEN-T na jedrnem omrežju TEN-T, zlasti najmanj 22,5 t osne obremenitve, Hitrost proge 100 km/h, možnost vožnje vlakov dolžine 740 m in

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							implementacija ERTMS. Progi jedrnega omrežja v Republiki Sloveniji so v celoti skladni z nazivno širino tira, v celoti so elektrificirani.
				4. Za naložbe zunaj koridorjev osrednjega omrežja TEN-T, vključno s čezmejnimi odseki, zagotavlja dopolnjevanje z zagotavljanjem zadostne povezljivosti mestnih omrežij, regij in lokalnih skupnosti z osrednjim omrežjem TEN-T in njegovimi vozlišči.	Da	Glej merilo 1.	Drugi specifični cilj Strategije razvoja prometa je izboljšanje nacionalnih in regionalnih povezav znotraj Slovenije. Nacionalni program predvideva pripravo projektov na razvojnih oseh, ki povezujejo različne regije z jedrnim omrežjem TEN-T. Dopolnjeni nacionalni program razvoja prometa (ReNPRP30-A) se osredotoča na regionalno železniško omrežje, ki predstavlja pomemben segment razvoja prometnega sistema v Republiki Sloveniji. V večini primerov je potrebno pospešeno nadgrajevati zmogljivost prog, posodobiti postaje in postajališča ter jih povezati z drugimi načini prevoza. Ključni cilj je zagotoviti takšne nadgradnje omrežja, da bo železnica zagotovila tako imenovano hrbtenično prometno omrežje tam, kjer že obstaja. Nujnim ukrepom na javni železniški infrastrukturi je potrebno v postopkih prostorskega načrtovanja dati prednost in zagotoviti pogoje za

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							začetek teh investicij. Pripravljeni bodo tudi načrti trajnostne mobilnosti v mestih za regionalno raven z namenom nadgradnje ukrepov iz lokalnih CPS, ki presegajo pristojnost lokalnih oblasti in zagotavljajo celovit pristop k skupnim prometnim problemom na ravni regij.
				5. Zagotavlja interoperabilnost železniškega omrežja in, kjer je to ustrezno, poročila o uvedbi ERTMS v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/6.	Da	Tehnične specifikacije za interoperabilnost	Nacionalni izvedbeni načrt tehnične specifikacije za interoperabilnost v zvezi s strukturnim podsistemom 'nadzor-vodenje in signalizacija' je bil Evropski komisiji poslan februarja 2018 in bo pregledan in dopolnjen najmanj vsakih pet let. Evropska komisija in ostale države članice bodo obveščene o morebitnih spremembah v zvezi z razvojem interoperabilnosti na slovenskem železniškem omrežju. Namen dokumenta je podati oris železniške infrastrukture in vozil, ki jih upravljata SŽPP in SŽ-TP in podati natančen časovni načrt za opremljanje tako prog kot vozil z ETCS in GSM-R ter sistemi za razgradnjo razreda B. Vsi podatki o zadevni železniški infrastrukturi so na voljo v registru železniške infrastrukture.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Od sprejetja SRS je uvedba ERTMS v Sloveniji še posebej napredovala. Za Sredozemski koridor v Sloveniji so vse proge, ki naj bi bile postavljene do leta 2023, v gradnji oziroma že obratujejo. Uvajanje ERTMS napreduje tudi na Baltsko-jadranskem koridorju. V Sloveniji je celotna dolžina, ki naj bi bila v obratovanju do leta 2023, v gradnji ali že obratuje. Zamuja le proga, ki povezuje Ljubljano in Pragersko.
				6. Spodbuja večmodalnost z opredelitvijo potreb po večmodalnih ali tovornih in potniških terminalih oziroma terminalih za pretovarjanje.	Da	Glej merilo 1.	Nacionalni program predvideva razvoj omrežja v intermodalna vozlišča, aglomeracije v skladu s povpraševanjem (R.40). Vozlišča na TEN-T omrežju imajo najboljše možnosti za razvoj logističnih dejavnosti v zvezi s tovorom, Ljubljana in Maribor imata tudi potencial za vzpostavitev multimodalnih platform potniških aglomeracij. Vendar bi lahko v Sloveniji zagotovili tudi širši pristop k prevozu blaga in prehodu potnikov iz enega načina prevoza v drugega. V ta namen je treba opredeliti možne točke prehoda potnikov in blaga med različnimi načini prevoza v prihodnosti. Kjer je to potrebno in učinkovito, je treba vzpostaviti intermodalne potniške platforme za

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							povečanje uporabe javnega potniškega prometa ali zagotoviti ustrezno povezavo logističnih tovornih terminalov z različnimi načini prevoza, če obstaja komercialni interes. Navedene aktivnosti bodo lažje izvedljive na podlagi Zakona o celovitem prometnem načrtovanju, ki bo zagotovil nadaljevanje procesa, ki se je začel z pripravo celovitih prometnih strategij v preteklem finančnem obdobju s pomočjo sredstev kohezijske politike.
				7. Vključuje ukrepe, relevantne za načrtovanje infrastrukture, za spodbujanje alternativnih goriv, skladne z zadevnimi nacionalnimi okviri politike.	Da	Strategija razvoja trga za postavitve ustrezne infrastrukture za alternativna goriva v prometnem sektorju v Republiki Sloveniji Akcijski program za alternativna goriva v prometu Uredba o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva v prometu	Slovenija je Direktivo 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o uvedbi infrastrukture za alternativna goriva (AG) v nacionalno zakonodajo prenesla z Uredbo o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva v prometu. Za pospešitev uporabe AG v prometu je Vlada RS leta 2017 sprejela Strategijo razvoja trga za postavitve ustrezne infrastrukture za AG v prometnem sektorju v RS in s tem povezan Akcijski program za AG v prometu. Vključuje ukrepe za vozila, infrastrukturo za AG, normativne predpise ipd. Slovenija zaradi neustreznega nacionalnega pravnega okvira še ni dosegla

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							nacionalnih ciljev na področju alternativnih goriv v prometu. Slovenija je aktivni partner v projektu IDACS, ki je podporni ukrep programa CEF. V okviru projekta je Slovenija vzpostavila Nacionalno registracijsko pisarno za ID kode na področju polnilne infrastrukture za električna vozila ter omogočila izmenjavo statičnih in dinamičnih podatkov o polnilnih mestih z nacionalno dostopno točko, ki jo je optimizirala in nadgradila na novi domeni: www.nap.si .
				8. Predstavlja izide ocene tveganj za varnost v cestnem prometu, v skladu z obstoječimi nacionalnimi strategijami za varnost v cestnem prometu, skupaj s kartiranjem trenutnega stanja prizadetih cest in odsekov ter z zagotavljanjem prednostne razvrstitve ustreznih naložb.	Da	Resolucija nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022	Nacionalni program varnosti cestnega prometa je strateški dokument, ki daje vizijo in cilje za prednostna področja in omogoča sprejetje ukrepov za učinkovito zagotavljanje varnosti cestnega prometa. Pri določanju meril za vključitev posameznih projektov v šestletni operativni načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo je treba upoštevati parametre, ki jih predvideva Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030, med katerimi je tudi stanje prometne varnosti. Slovenija v skladu z Direktivo

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							2008/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture zagotavlja sistematičen postopek presoje varnosti cestne infrastrukture, ki poteka v vseh fazah od načrtovanja do obratovanja cestne infrastrukture. Direkcija RS za infrastrukturo na podlagi podatkov o prometnih nesrečah vsako leto v zadnjih treh letih določi kraje z visoko stopnjo prometnih nesreč. To je osnova za investicijske načrte, posege in ukrepe. Resolucija nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje od 2023 do 2030 bo sprejeta predvidoma do konca leta 2022.
				9. Zagotavlja informacije o finančnih sredstvih, ki ustrezajo načrtovanim naložbam in so potrebna za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja obstoječih in	Da	6-letni drsni načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo Obrazložitev predloga načrta vlaganj v promet in prometno infrastrukturo za	Nacionalni program predvideva v povprečju za investicije, vzdrževanje in delovanje sistema precej stabilne naložbe v daljšem časovnem obdobju, ki znašajo med 600 in 700 mio. letno. To omogoča hitrejšo doseganje ciljev prometnega sistema, predvsem doseganje strateških ciljev: izboljšanje mobilnosti in dostopnosti,

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				načrtovanih infrastruktur.		obdobje od 2020 do 2025	izboljšanje oskrbe gospodarstva, izboljšanje prometne varnosti, zmanjšanje porabe energije v prometu, zmanjšanje stroškov za uporabnike in upravljavce ter zmanjšanje obremenitev okolja. Poleg tega so za daljše obdobje predvidene naložbe zasebnih vlagateljev (npr. koncesionarjev) v višini približno 300 milijonov evrov na leto. Šestletni operativni načrt investicij v promet oziroma prometno infrastrukturo določa konkretne aktivnosti (projekte) na podlagi strokovnih prioritet, stroškov za njihovo realizacijo in natančnih rokov za izvedbo. Načrt bo letos posodobljen in poleg seznama projektov bo vseboval tudi podatke o njihovem prispevku k ciljem (zmanjšanje toplogrednih plinov, zmanjšanje hrupa, zmanjšanje onesnaženosti zraka, pretočnost, večje hitrosti, ipd.).
4.1 Strateški okvir politike za aktivne politike trga dela	ESS+	ESO4.1: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijskih ukrepov za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, še	Da	Vzpostavljen je strateški okvir politike za aktivne politike trga dela, ki je skladen s smernicami za zaposlovanje in vključuje:			
				1. Ureditve za izvajanje profiliranja iskalcev zaposlitve in oceno njihovih potreb.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ)	113. člen ZUTD dela določa obveznost izvajanja zaposlitvenega načrta. Podrobneje profiliranje iskalcev zaposlitve ter individualno oceno ciljev in njihovih potreb

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		posebej prek izvajanja jamstva za mlade, za dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, ter za neaktivne osebe, pa tudi prek spodbujanja samozaposlovanja in socialnega gospodarstva ESO4.2: Posodabljanje institucij in storitev trga dela za oceno in predvidevanje potreb po veščinah ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela, prehodih in mobilnosti				2. Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) (pisrs.si) 3. Strategija Zavoda RS za zaposlovanje do 2025 , ki vsebuje povzetek Strategije). Celoten samostojen dokument javno ni objavljen	ZRSZ izvaja na podlagi Pravilnika o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (35.- 44. člena). To merilo je delno pokrito tudi v točki 9.2 Strategije ZRSZ do leta 2025, ki je bila sprejeta 22. 9. 2021. ZRSZ prav tako pripravlja dodatna orodja za ocenjevanje potreb iskalcev zaposlitve.
				2. Informacije o prostih delovnih mestih in priložnostih za delo, pri čemer se upoštevajo potrebe na trgu dela.	Da	Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	7. člen ZUTD določa javno objavo prostega delovnega mesta oz. vrste del pri zavodu. 16. člen v povezavi z 18. in 19. členom ZUTD določajo izvajanje informiranja brezposelnih o možnostih zaposlovanja.
				3. Ureditve za zagotovitev, da njegova zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled potekajo v tesnem sodelovanju z ustreznimi deležniki.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	ZUTD v 36. členu določa podlage za izvajanje ukrepov APZ. Smernice APZ za plansko obdobje 5-letno obdobje, ki se je izkazalo za smiselno in sprejemljivo glede na hitro se spreminjajoči trg dela, je Vlada RS sprejela 7. 1. 2021 po predhodnem posvetovanju z ostalimi socialnimi partnerji, na podlagi programa državnih razvojnih prioritet in investicij ter drugih strateških dokumentov RS.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							Načrt APZ je pripravljen na podlagi Smernic APZ za proračunsko obdobje, ki ga na predlog MDDSZ sprejme Vlada RS. MDDSZ v medresorskem usklajevanju seznani socialne partnerje, ki lahko podajo mnenje.
				4. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda aktivnih politik trga dela.	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ) 2. Zakon o urejanju trga dela – ZUTD	Za namen spremljanja in vrednotenja učinkovitosti ukrepov APZ 2021-2025 je opredeljenih 10 kazalnikov, ki so skupaj z izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi navedeni za vsak cilj posebej. Na podlagi 145. člena ZUTD, MDDSZ s poročilom o izvajanju ukrepov po tem zakonu enkrat letno seznani Vlado RS in ostale socialne partnerje. Poročila vsebujejo pregled stanja na trgu dela, opis posameznih ukrepov/programov in njihovo učinkovitost. S poročilom, ki ga sprejme Vlada RS, so predhodno seznanjeni tudi socialni partnerji (Ekonomsko-socialni svet), ki na poročilo lahko podajo svoje mnenje.
				5. Za ukrepe za zaposlovanje mladih – z dokazi podprte in ciljno usmerjene načine doseganja mladih,	Da	1. Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2021-2025 (APZ)	Jamstvo za mlade (JM) je po novem del Smernic APZ in predstavlja enega glavnih ciljev pri izvajanju APZ v obdobju 2021-2025. Cilj št. 3 Smernic APZ tako naslavlja hitro

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z ukrepi ozaveščanja, pri čemer ti načini temeljijo na zahtevah glede kakovosti, ob upoštevanju meril za kakovost vajeništev in pripravništev, tudi v okviru izvajanja shem jamstva za mlade.		2. Nacionalni program za mladino 2013-2022 3. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju	aktivacijo mladih, predvsem NEET na trgu dela. Preventivne in dodatne aktivnosti JM, ki niso del APZ in posredno vplivajo na uspešen prehod mladih na trg dela, so opredeljene v Nacionalnem programu za mladino 2013-2022 . Skladno z določbo 16. člena Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju bo pripravljen nov program za naslednjih 9 let, v katerem bo oblikovan nov okvir aktivnosti. Za mlade, vključno s tistimi, ki podpirajo aktivnosti Jamstva za mlade.
4.3 Strateški okvir politike za sistem izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh	ESRR	RSO4.2: Doslednejše zagotavljanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja z razvojem dostopne infrastrukture, tudi s krepitvijo	Da	Vzpostavljen je nacionalni ali regionalni strateški okvir politike za sistem izobraževanja in usposabljanja, ki vključuje:			
				1. Sisteme za predvidevanje in napovedovanje potreb po znanjih in spretnostih, ki temeljijo na dokazih.	Da	Strategija Zavoda RS za zaposlovanje do 2025 , ki vsebuje povzetek Strategije). Celoten samostojen dokument javno ni objavljen, ga prilagamo v sporočilu:	V Sloveniji je že razvit in vzpostavljen sistem za kratkoročno napovedovanje znanj in kompetenc (prek dveh projektov: »Napovednik zaposlovanja« (ZRSZ dvakrat letno izvede napoved zaposlovanja z namenom vpogleda v trende na trgu dela, pridobivanja ocene potreb in ugotavljanja vrzeli v zaposlovanju) in »Poklicni barometer« (napoveduje razmerja med ponudbo in povpraševanjem na

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
	ESS+	odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev					trgu dela za naslednje leto). Srednje in dolgoročno napovedovanje potreb bo delno razvito v okviru »Platforme za napovedovanje kompetenc« (faza 1), ki se izvaja s sredstvi ESS 2014-2020 do leta 2023. Nadaljnji razvoj (faza 2) se bo izvajal v obdobju 2021-2027. S sredstvi ESS+ je predvideva vzpostavitev institucionalnega sodelovanja ključnih deležnikov za nadaljnji razvoj politik VŽU, VKO, politik štipendiranja in zaposlovanja. ZRSZ v svoji strategiji zaposlovanja načrtuje razvoj in implementacijo novega storitvenega modela z razvojem digitalnega poslovanja, prilagoditvijo procesov in pripravo zaposlenih za prehod na nov storitveni model in vzpostavitev dolgoročnejšega napovedovanja potreb na trgu dela s sodobno zaposlitveno platformo in novimi digitalnimi storitvami.
				2. Mehanizme in storitve za spremljanje diplomantov za kakovostno	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI)	Ministrstvo lahko v skladu z zakonodajo (ZOFVI) za namene statistične in znanstveno-raziskovalne analize pridobiva podatke o zaposljivosti dijakov in diplomantov višjih šol, ki so zaključili izobraževalni program

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		ESO4.7: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju podjetniških in digitalnih veščin, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih veščinah na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti		in učinkovito usmerjanje učencev vseh starosti.		Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami Zakon o visokem šolstvu (ZViS) Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO-1) Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030 ter druga zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja.	oziroma diplomirali v preteklih petih letih (podatke za zaposlene in brezposelne osebe). Vzpostavljen je tudi evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji (e-VŠ), katerega modul »Izpisi« je del sistema spremljanja zaposljivosti visokošolskih diplomantov (ZVis). Za kakovostno in učinkovito svetovanje ter vodenje kariere učencev vseh starosti zakonodaja opredeljuje naloge svetovalnih služb na celotni vertikali izobraževanja, vključno s poklicnim svetovanjem v sodelovanju z ZRSZ ter pripravo in izvajanjem individualiziranih programov za otroke s posebnimi potrebami. Na področju izobraževanja odraslih (ZIO-1) se izvaja svetovalna dejavnost, kjer se usmerja odrasle k dokumentiranju pridobljenih kompetenc pri neformalnem in priložnostnem učenju, za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključevanje na trg dela. V okviru EKP 2021-2027 pa je predviden še razvoj kariernega svetovanja.
				3. Ukrepe za zagotavljanje	Da	Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji	Področna zakonodaja kot ključne cilje vzgoje in izobraževanja opredeljuje: zagotavljanje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				enakega dostopa do kakovostnega, cenovno sprejemljivega, ustreznega, nesegregiranega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter udeležbe v njem in njegove zaključitve, hkrati pa pridobivanje ključnih kompetenc na vseh ravneh, vključno s terciarnim izobraževanjem.		Področna zakonodaja, ki opredeljuje posamezno raven izobraževanja Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Merila za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programe srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega in tehniškega izobraževanja ter gimnazij	optimalnega razvoja, razvijanje enakih možnosti za vse vsakega ne glede na osebne okoliščine z upoštevanjem razvojnih zakonitosti posameznika, zagotavljanje splošne izobrazbe in pridobivanja poklica ter zagotavljanje najvišje možne stopnje kakovostne izobrazbe čim večjemu deležu prebivalstva. V primeru omejitve vpisa veljajo za vse kandidate enaka merila. Navedene resolucije in strategije, ki so bile že sprejete, vključujejo dodatne ukrepe zagotavljanja enakega dostopa do kakovostnega, ustreznega ter vključujočega izobraževanja in usposabljanja. Na področju pridobivanja in krepitve ključnih kompetenc so cilji izobraževanja predvsem vzgajati za medsebojno strpnost, spodbujati zavest o enakosti spolov, razvoj kompetenc za aktivno sodelovanje v demokratični družbi, vzgoja za trajnostni razvoj. Vsakdo ima torej pravico do kakovostne vzgoje in izobraževanja za vseživljenjsko učenje, stalni osebni in strokovni razvoj, katerega cilj je razvijanje ključnih zmožnosti oziroma znanj.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
				4. Mehanizem usklajevanja, ki zajema vse ravni izobraževanja in usposabljanja, vključno s terciarnim izobraževanjem, in jasno razdelitev pristojnosti med zadevnimi nacionalnimi in/ali regionalnimi telesi.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Sklep o ustanovitvi in nalogah Sveta Vlade Republike Slovenije za študentska vprašanj ter druga zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja	Zakonodaja in podzakonski akti določajo organe, njihove pristojnosti, vodenje postopkov za pripravo javno veljavnih izobraževalnih programov in jasno razmejitev pristojnosti med organi. ZOFVI jasno opredeljuje vlogo strokovnih svetov za splošno in poklicno ter strokovno izobraževanje ter izobraževanje odraslih. Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje med drugim določa in daje mnenje k programom na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti ter k predmetnim in izpitnim katalogom znanj v delu, ki se nanaša na splošnoizobraževalne predmete oziroma vsebine v poklicnem oziroma strokovnem izobraževanju. Na področju visokega šolstva je Svet za visoko šolstvo posvetovalni organ ministra, ki spremlja vsa področja izobraževanja in skrbi za skladnost in usklajenost vseh ravni izobraževanja in usposabljanja. Svet za visoko šolstvo pri svojem delu sodeluje s strokovnimi sveti za posamezna področja vzgoje in

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							izobraževanja ter znanosti in tehnologije in Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS).
				5. Ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda strateškega okvira politike.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Nacionalni okvir za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti na področju vzgoje in izobraževanja Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju Zakon o višjem strokovnem izobraževanju Zakon o visokem šolstvu Zakon o izobraževanju odraslih Resolucija o nacionalnem programu	Sistem ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti izobraževanja temelji na notranjem presojanju kakovosti oziroma samoevalvaciji vzgojno-izobraževalnih organizacij. Vzporedno z obstoječo samoevalvacijo bodo ohranjene različne oblike zunanje evalvacije, ki so že v veljavi (Inšpektorat RS za šolstvo in šport, nacionalna preverjanja znanja, (poklicna) matura, mednarodno primerjalno ugotavljanje dosežkov učencev na posamičnih področjih učenja prek mednarodnih raziskav, nacionalne evalvacijske študije, postopki posodabljanja vzgojno-izobraževalnega dela). Svet za kakovost in evalvacije (ZOFVI) skrbi za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih in šolah na nacionalni ravni, na področju visokega šolstva, ZVSI določa Komisijo za spremljanje in zagotavljanje kakovosti višjih strokovnih šol, v skladu z ZVis pa kakovost visokošolskih zavodov in

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						visokega šolstva do šolstva do 2030 Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030	študijskih programov ocenjujejo visokošolski zavodi (samoevalvacija) in NAKVIS (zunanja evalvacija). S slednjimi med drugim zagotavlja usklajenost visokošolskega in višjega strokovnega izobraževanja.
				6. Ukrepe za ciljno skupino nizko usposobljenih, nizko kvalificiranih odraslih in tistih, ki prihajajo iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij ter so na poti izpopolnjevanja.	Da	Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o izobraževanju odraslih	V skladu z mednarodnimi priporočili, veljavno zakonodajo na področju in strateškim dokumentom v pripravi, Slovenija naslavlja navedene ukrepe na področju izobraževanja odraslih. S sprejetjem novega nacionalnega program bo določena podlaga za oblikovanje konkretnih ukrepov. Cilji so: povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko izobraževanje in učenje, dvigniti raven temeljnih zmožnosti in izboljšati splošno izobraženost, dvigniti izobrazbeno raven odraslih, povečati usposobljenost prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe in zahteve trga dela ter izboljšati in okrepiti podporne dejavnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje. V skladu z ZIO-1 je treba med drugim spodbujati nižje izobražene

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							in druge ranljive skupine za izobraževanje in učenje. V ta namen predlog novega nacionalnega programa izobraževanja odraslih do 2030 določa oblikovanje novih programov usposabljanja, ki bodo namenjeni integraciji težje zaposljivih kategorij (starejših, nižje izobraženih in kvalificiranih delavcev, priseljencev z neustreznimi kvalifikacijami) in ranljivih skupin prebivalstva (fizično, mentalno ali situacijsko prikrajšanih).
				7. Ukrepe za podporo učiteljem, vodjem usposabljanja in akademskemu osebju, kar zadeva ustrezne učne metode, ocenjevanje in potrjevanje ključnih kompetenc.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakon o vrtcih Zakon o osnovni šoli Zakon o gimnazijah Zakon o višjem strokovnem izobraževanju Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30	V skladu z ZOFVI ter ostalimi področnimi zakoni za posamezne ravni izobraževanje ter podzakonskimi akti je opredeljen osnovni okvir kompetenc strokovnih delavcev v vzgojno-izobraževalnih institucijah ter pogoji za opravljanje pedagoškega dela. V Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji pa je podrobneje opredeljeno stalno strokovno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje zaposlenih v zavodu ali pri delodajalcu v dejavnosti vzgoje in izobraževanja.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Zakon o izobraževanju odraslih Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 ter podzakonski akti	Poleg tega so se za opravljanje dejavnosti in nalog ustanovili javni zavodi (ZRSS, CPI, ACS, RIC), ki skrbijo za spremljanje strokovnih kadrov, metod poučevanja in usposabljanj. Redno usposabljanje strokovnih kadrov v vzgoji in izobraževanju omogoča krepitev kompetenc, ki se zaradi nenehnih sprememb v naravi vzgojno-izobraževalnega dela izkazujejo kot pomembne za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Na področju visokega šolstva NAKVIS preverja institucionalno pedagoško podporo in povezavo z notranjim sistemom zagotavljanja kakovosti.
				8. Ukrepe za spodbujanje mobilnosti učencev in zaposlenih ter transnacionalnega sodelovanja ponudnikov izobraževanja in usposabljanja, vključno s priznavanjem učnih rezultatov in kvalifikacij.	Da	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Sklep o ustanovitvi Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS)	Slovenska zakonodaja in strateški dokumenti spodbujajo mobilnost učencev in mednarodno sodelovanje strokovnjakov. Za uspešno izvajanje mobilnosti je bil ustanovljen CMEPIUS. V okviru vseh treh strateških dokumentov (ki bodo veljali do leta 2030) je posebna pozornost namenjena spodbujanju mednarodnega sodelovanja, izpopolnjevanja v okviru

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Zakon o višjem strokovnem izobraževanju Strategija višjega strokovnega izobraževanja 20-30 Zakon o visokem šolstvu Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do šolstva do 2030 Zakon o izobraževanju odraslih Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij	transnacionalnega sodelovanja ter prenosom dobrih praks. V skladu z mednarodnimi pogodbami oziroma direktivami so vzpostavljeni okviri za vrednotenje in priznavanje izobrazbe ter priznavanje poklicnih kvalifikacij. Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja ureja vrednotenje izobraževanja ter določa pristojen organ, ureja postopek, merila in določa organ priznavanja tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja. Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij ureja umeščanje kvalifikacij iz SOK v Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in v Evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij. Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev pa opredeljuje postopke priznavanja v teh primerih.

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
						Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev	
4.4 Nacionalni strateški okvir politike za socialno vključevanje in zmanjševanje revščine	ESS+	ESO4.8: Pospeševanje dejavnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine	Da	Oblikovan je nacionalni ali regionalni strateški okvir politike ali zakonodajni okvir za socialno vključenost in zmanjševanje revščine, ki vključuje:			
	ESRR	RSO4.3: Spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami, s		1. Z dokazi podprto prepoznavanje revščine in socialne izključenosti, vključno z revščino otrok, zlasti kar zadeva enakopraven dostop do kakovostnih storitev za otroke v ranljivem položaju, pa tudi brezdomstvom, prostorsko in izobraževalno segregacijo, omejenim dostopom do osnovnih storitev in infrastrukture ter posebnimi potrebami ranljivih ljudi vseh starosti.	Da	1. Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (sprejeta 23. 3. 2022) 2. Zakon o socialnem varstvu	ReNPSV 2021-2030 določa zbiranje podatkov za identificirana področja s strani SURS in OSTAT. Na podlagi podatkov so v Izvedbenem načrtu Nacionalnega programa socialnega varstva (NIN) opredeljeni kratkoročni ukrepi. Dodatno pri prepoznavanju problematike pripomorejo raziskave na področju revščine, ki jih na podlagi Zakona o socialnem varstvu izvaja Inštitut za socialno varstvo (IRSSV). Mapiranje potreb po storitvah socialnega varstva je bilo na MDDSZ pripravljeno 15. 2. 2021. Cilji ReNPSV21-30 so zastavljeni tako, da odgovarjajo na identificirane socialne problematike in izzive, ki jih spremenjene demografske, ekonomske in družbene okoliščine predstavljajo za sistem socialnega varstva v SI. Pri opredelitvi ciljev predstavljajo osnovo izhodišča za delovanje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		celostnimi ukrepi, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami					sistema soc. varstva, ocena uresničitve ReNPSV13-20 in ključne okoliščine in dejavniki, za katere se (informacije in projekcije) predpostavlja, da bodo vplivali na sistem soc. varstva do leta 2030, ter izzivov razvoja sistema samega.
				2. Ukrepe za preprečevanje segregacije in boj proti njej na vseh področjih, vključno s socialno zaščito, vključujočimi trgi dela in dostopom do kakovostnih storitev za ranljive osebe, vključno z migranti in begunci.	Da	1. Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (sprejeta 23. 3. 2022) 2. Zakon o socialnem varstvu	Na podlagi 2. člena Zakona o socialnem varstvu se sprejme Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva, ki opredeljuje med drugim tudi osnovna izhodišča ter cilje in strategije socialnega varstva, na opredeljenih področjih v merilu. Nacionalni izvedbeni načrt pripravlja nacionalna koordinacijska skupina, ki jo imenuje Vlada RS. V izvedbenem načrtu so podrobneje navedeni ukrepi za doseganje ciljev opredeljenih v resoluciji.
				3. Ukrepe za prehod z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti.	Da	Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (sprejeta 23. 3. 2022)	V obdobju izvajanja ReNPSV21–30 bo na področju institucionalnih nastanitev z oskrbo poudarek na prehodu iz institucij v skupnostne oblike bivanja in oskrbe (deinstitucionalizacija; predvsem za osebe s posebnimi potrebami). Eden od ciljev resolucije je »Sprememba razmerja med uporabniki skupnostnih oblik socialnega varstva in uporabniki institucionalnih oblik socialnega

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							varstva oziroma povečanje deleža uporabnikov skupnostnih oblik in zmanjšanje deleža uporabnikov institucionalnih oblik socialnega varstva». Za doseg tega cilja so opredeljeni ukrepi, kot so storitve za ohranjanje samostojnega, neodvisnega življenja doma in aktivno vključevanje v skupnost (skupnostne oblike storitev) in storitve za samostojno življenje doma in aktivno vključevanje v skupnost (skupnostne storitve), ki podaljšujejo bivanje v domačem okolju in preprečujejo socialno izključenost.
				4. Ureditve za zagotovitev, da njegova zasnova, izvajanje, spremljanje in pregled potekajo v tesnem sodelovanju z zadevnimi deležniki, vključno s socialnimi partnerji in ustreznimi organizacijami civilne družbe.	Da	Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021 do 2030 (ReNPSV21-30) (sprejeta 23. 3. 2022)	Poglavje 5 ReNPSV21–30 opredeljuje izvajanje in spremljanje uresničevanja resolucije. Najkasneje v roku enega meseca po sprejetju ReNPSV21-30 Vlada RS imenuje Nacionalno koordinacijsko skupino. Nacionalna koordinacijska skupina je sestavljena iz predstavnikov izvajalcev na področju socialnega varstva (vključno s predstavniki nevladnih organizacij, ki jih te predlagajo same), predstavnikov skupin uporabnikov, predstavnikov lokalne skupnosti in različnih sektorjev države ter predstavnika Inštituta RS za socialno varstvo (v

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
							nadaljevanju: IRSSV). Za redno letno spremljanje izvajanja ReNPSV21-30 in pripadajočih nacionalnih izvedbenih načrtov je zadolžen IRSSV, ki mu letno poročajo posamezni izvajalci storitev in programov, ki so del mreže javne službe, nosilci ukrepov, opredeljeni v izvedbenih načrtih, pristojna ministrstva in ostale službe, ki so zadolžene za izvajanje posameznih delov Nacionalnega programa socialnega varstva 2021 – 2030.
4.6 Strateški okvir politike za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo	ESRR	RSO4.5: Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti	Da	Oblikovan je nacionalni ali regionalni strateški okvir politike za področje zdravja, ki vključuje:			
				1. Kartiranje potreb na področju zdravja in dolgotrajne oskrbe, tudi kar zadeva zdravstveno in negovalno osebje, za zagotovitev trajnostnih in usklajenih ukrepov.	Da	Kartiranje potreb na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe, tudi v smislu zdravstvenega osebja, za zagotovitev trajnostnih in usklajenih ukrepov evropske kohezijske politike 2021-2027	Dokument kartiranja potreb, ki je bil sprejet dne 13. 9. 2022, vsebuje podatke o investicijskih potrebah javnih zavodov zdravstva in dolgotrajne oskrbe v Sloveniji. Dokument je bil neformalno usklajen z EK.
				2. Ukrepe za zagotovitev učinkovitosti, trajnosti, dostopnosti in dosegljivosti	Da	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16–25)	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« naslavlja ukrepe za doseg učinkovitega, vzdržnega in finančno dostopnega zdravstvenega sistema

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
	ESS+	ESO4.11: Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj in storitev oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno s storitvami zdravstvene oskrbe; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah; izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti		zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe, vključno s posebnim poudarkom na osebah, izključenih iz sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe, vključno s tistimi, ki jih je najtežje doseči.			in sistema dolgotrajne oskrbe. Cilji optimizacije sistema, zapisani v resoluciji so: integrirana in celovita obravnava; enaka dostopnost do kakovostne in varne oskrbe čim bližje prebivalcem; usmerjenost v preventivno zdravstveno varstvo; boljša povezanost med ravni zdravstvene dejavnosti in s socialnim varstvom; upoštevanje spreminjajoče se zdravstvene potrebe starajoče se populacije in usmerjenost v uporabnika in njegovo opolnomočenje. Cilji bodo doseženi z enakomerno in pravično obremenitvijo zavarovancev s prispevki, večjo razpršenostjo virov za financiranje zdravstvenega varstva in uvajanjem oziroma opuščanjem metod zdravljenja na osnovi preglednega sistema.
				3. Ukrepe za spodbujanje storitev v okviru skupnosti in družine prek deinstitutionalizacije, vključno s preprečevanjem in osnovnim zdravstvenim varstvom, oskrbo	Da	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16–25)	Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« naslavlja ukrepe za krepitev in varovanje zdravja in preprečevanje bolezni. Temelji na pristopu »zdravje v vseh politikah« in krepitvi dejavnosti javnega zdravja na primarni ravni. Cilji ukrepov so preprečevanje bolezni, zgodnje

Omogočitveni pogoji	Sklad	Specifični cilj	Izpolnitev omogoč. pogoja	Merila	Izpolnitev meril	Sklic na ustrezne dokumente	Utemeljitev
		sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe		na domu in storitvami v okviru skupnosti.			odkrivanje bolezni ter zmanjševanje neenakosti v zdravju.

5 Organi, pristojni za program

Razpredelnica 13: Organi, pristojni za program

Organi, pristojni za program	Ime institucije	Ime kontaktne osebe	E-naslov
Organ upravljanja	Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Matjaž Dragar	gp.svrk@gov.si
Revizijski organ	Ministrstvo za finance, Urad RS za nadzor proračuna	Gregor Greif	mf.unp@gov.si
Telo, ki prejme plačila Komisije	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si
Telo, ki prejme plačila Komisije, v primeru tehnične pomoči v skladu s členom 36(5) uredbe o skupnih določbah	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si
Računovodska funkcija, če je zaupana telesu, ki ni organ upravljanja	Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU/CA	Evelyn Filip	gp.mf@gov.si

Porazdelitev povrnjenih zneskov za tehnično pomoč na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah, če je za prejemanje plačil Komisije opredeljenih več teles

Razpredelnica 13A: Del odstotnih deležev iz točke (b) člena 36(5) uredbe o skupnih določbah, ki bi se povrnili telesom, ki prejemajo plačila Komisije v primeru tehnične pomoči na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah (v odstotnih točkah)

Ministrstvo za finance	100%
------------------------	------

6 Partnerstvo

Slovenija namenja veliko pozornosti izvajanju načela partnerstva tako v procesu priprave programskih dokumentov kot v procesu izvajanja. Z vključenostjo partnerjev v načrtovanje, izvajanje, nadziranje in ocenjevanje projektov, ki prejemajo sredstva EU, dosežemo, da se sredstva porabljajo tam, kjer so najbolj potrebna, in na najboljši možen način, saj so pri snovanju in izvajanju najučinkovitejših investicijskih strategij upoštevani vsi relevantni vidiki.

Organizacija in izvajanje partnerstva se izvajata v skladu z 8. členom Uredbe (EU) 2021/1060 in Evropskim kodeksom dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov, določenim v Delegirani uredbi (EU) št. 240/2014.

Načrtovanje, izvajanje, nadziranje in ocenjevanje programa poteka v sodelovanju s pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi organi, ekonomskimi in socialnimi partnerji, predstavniki civilne družbe ter drugimi zainteresiranimi deležniki za izvajanje skladov EU, zlasti skupinami, pri katerih obstaja večje tveganje diskriminacije in socialne izključenosti.

Partnerjem je zagotovljeno pravočasno informiranje in sprotno sodelovanje preko enotnega spletnega portala skladov EU www.evropskasredstva.si, interaktivne svetovalke Eme, v naprej napovedanih dogodkih in posvetovanj, vključno z objavo vprašanj, pobud in odgovorov s posvetovanj z deležniki na omenjenem portalu. V skladu s kodeksom zasedanj odbora za spremljanje ter drugih oblik sodelovanja.

Partnerji so v procesu priprave programa vključeni predvsem v analizo in opredelitev potreb, prednostnih nalog, razporeditev razpoložljivih sredstev in določitev načina izvajanja.

Tekom programskega obdobja bomo spodbujali izmenjevanje izkušenj in vzajemno učenje, ob koncu programskega obdobja pa bomo ocenili vlogo partnerjev in učinkovitosti partnerstva v programskem obdobju.

Ukrepi, sprejeti za vključitev ustreznih partnerjev v pripravo programov in njihovih sprememb:

Partnerji in splošna javnost se lahko v pripravo programskih dokumentov neposredno vključijo preko spletnega obrazca na naslovu perspektive.eu-skladi.si/, vse relevantne informacije o evropskih sredstvih pa podaja interaktivna svetovalka Ema na novem enotnem spletnem portalu www.evropskasredstva.si ali brezplačni telefonski številki 080 20 23. Na omenjenem spletnem portalu sproti in pravočasno objavljamo termine fizičnih in virtualnih posvetovanj. Vprašanja, pobude in odgovori s posvetovanj z deležniki se objavijo na omenjenem portalu. Partnerje in zainteresirano javnost k sodelovanju spodbujamo tudi s pozivi v mesečnem e-informatorju [Vizija kohezija](#) in preko [družbenih omrežij](#).

Načrtovani ukrepi za zagotovitev sodelovanja partnerjev pri izvajanju programov:

Celotno programsko obdobje bodo partnerji aktivno vključeni v proces izvajanja preko sodelovanja v odboru za spremljanje. Ves čas jim bo na voljo interaktivna svetovalka Ema na enotnem spletnem portalu www.evropskasredstva.si ali brezplačni telefonski številki 080 20 23.

Podrobneje je načelo partnerstva opisano v dokumentu: Načelo partnerstva v okviru priprave programskih dokumentov za izvajanje EKP 2021-27 ter samega izvajanja Programa EKP 2021-2027.

7 Komuniciranje in prepoznavnost

Osrednji namen strategije komuniciranja evropske kohezijske politike (v nadaljevanju EKP) v Sloveniji je zagotavljanje obveščenosti javnosti in njene aktivne vključenosti. Interno javnost, splošno javnost, (potencialne) upravičence, partnerje in medije obveščamo o možnostih, pogojih in načinu pridobivanja sredstev iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter o učinkih in rezultatih EKP v Sloveniji.

V programskem obdobju 2021-27 bo Slovenija razdeljena na dve kohezijski regiji – Vzhodno in Zahodno. Komunikacijske aktivnosti bodo iz izvedbenega vidika enotne, iz vsebinskega vidika pa prilagojene glede na interese ciljnih skupin v posamezni kohezijski regiji. V izvajanje promocije EKP bomo aktivno vključevali tudi deležnike in partnerje, med drugim preko vsakoletne izvedbe dogodka “EU projekt, moj projekt”, preko dobrih zgodb, predstavitev primerov dobrih praks, mini družbenih kampanj v sklopu »Evropa v moji regiji« kampanje, predstavitev na dogodkih in sejnih. Komuniciranje projektov bomo v določenem delu prilagodili tudi področju, ki bo razglašeno v okviru izbrane teme Evropskega leta.

V prvi polovici obdobja 2021-27 bo v ospredju seznanjanje javnosti z novostmi v izvajanju EKP, obveščanje o možnostih sofinanciranja in spodbujanje vključevanja deležnikov v proces koriščenja evropskih sredstev. V tem delu bomo predstavili programske dokumente ter zagotovili njihovo razumevanje tudi s pomočjo interaktivne svetovalke Eme na spletnem portalu www.evropskasredstva.si, ki bo ažurno odgovarjala na vprašanja zainteresirane javnosti. Prav tako bomo komunicirali prednostna področja EU za obdobje 2021-27, samostojno in v odnosu do slovenskih ciljev politik, prednosti in koristi članstva v EU. V drugi polovici bo večji poudarek na gradnji pozitivne percepcije EKP v splošni javnosti s komuniciranjem dobrih rezultatov, pri čemer bodo »glavni ambasadorji« uspešni projekti in njihove zgodbe.

Cilj komunikacijskih aktivnosti je ohraniti delež anketiranih, ki pozitivno ocenjujejo EKP nad 90 % in delež 85 % vprašanih, ki poznajo vsaj en projekt, sofinanciran z evropskimi sredstvi, kar bo na letnem nivoju merjeno z neodvisno spletno javnomnenjsko raziskavo. Anketiranci bodo povprašani tudi o informativni vrednosti uporabljenih komunikacijskih kanalov in predlogih za izboljšave ter o prednostnih nalogah EU in njenih politikah v povezavi s sofinanciranimi projekti. V letih 2024 in 2027 bomo izvedli spletno javnomnenjsko raziskavo, v katero bomo vključili prijavitelje in upravičence. Občasno bomo med obiskovalci dogodkov izvedli hitro raziskavo z anonimnim vprašalnikom.

Za uspešno izvajanje komunikacijskih aktivnosti bodo uporabljena različna komunikacijska orodja, ki se bodo prilagajala ciljnim skupinam, vsebini in izvajanju EKP ter aktualnim trendom. Velik poudarek bo na digitalnih komunikacijskih kanalih, predvsem na spletnem portalu www.evropskasredstva.si. Še vedno bosta v uporabi kot orodji obveščanja Facebook in Instagram profil EU skladi. Konec leta 2020 je bilo sledilcev na FB 5728, na IG pa okrog 450. Število sledilcev na FB želimo do konca obdobja 2021-2027 podvojiti, na IG pa povečati za štirikrat. Prav tako bomo okrepili LinkedIn kanal.

Posebej velik poudarek bo na približevanju EKP mladim. To bomo dosegli z uporabo socialnih omrežij, konkretno družbenega omrežja Instagram, dolgoročno umestitvijo vsebin EKP v učni proces osnovnih in srednjih šol in sodelovanjem v projektu ASOC. Srednjo generacijo bomo dosegli preko družbenega omrežja Facebook. Zaposlene, delodajalce in podjetnike bomo dosegli preko profila na LinkedInu. Starejšo generacijo pa bomo prvenstveno nagovarjali v živo, npr. z udeležbo na sejmih. Upravičence, potencialne upravičence in agencije bomo mesečno obveščali preko mesečnega e-informatorja Vizija kohezija. Konec leta 2020 je bilo prejemnikov e-novic 2305, do konca obdobja 2021-27 želimo to številko podvojiti.

Posebna pozornost bo namenjena komuniciranju operacij strateškega pomena. Pri komuniciranju vsebin operacij strateškega pomena bomo sledili priročniku EK Communicating operations of strategic importance in 2021–27. S pravilnikom bomo določili naloge upravičencev, ki bodo npr. otvoritvene ali zaključne prireditve, vodeni ogledi, delavnice in druge aktivnosti z udeležbo zunanje javnosti, medijske aktivnosti in komuniciranje preko družbenih omrežij.

Finančna sredstva za izvajanje aktivnosti komuniciranja na sistemski ravni bodo zagotovljena v višini 0,15 % programa. Predvidoma bo 30 % sredstev namenjenih produkcijskim, oglaševalskim in drugim digitalnim aktivnostim v medijih in na družbenih omrežjih, 30 % organizaciji dogodkov in udeležbi na dogodkih, 20 % promocijskim izdelkom, publikacijam in drugim tiskovinam vključno z grafičnim oblikovanjem in dostavo, 5 % izvedbi javnomnenjskih raziskav in upravljanju s spletnim portalom, preostanek pa drugim podpornim aktivnostim, vključno z možnostjo financiranja zaposlitev komunikatorjev v okviru mreže INFORM-SI.

Skladno z 48. členom Uredbe bosta skrbnika za programsko komuniciranje 2021-27 Marjanca Scheicher in Beti Blagus.

8 Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški

Razpredelnica 14: Uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in financiranja, ki ni povezano s stroški

Načrtovana uporaba členov 94 in 95 uredbe o skupnih določbah	DA	NE
Od sprejetja programa naprej se bo uporabljalo povračilo prispevka Unije na podlagi stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj v okviru prednostne naloge v skladu s členom 94 uredbe o skupnih določbah (če je tako, izpolnite Dodatek 1)	✓	☐
Od sprejetja programa naprej se bo uporabljalo povračilo prispevka Unije, temelječe na financiranju, ki ni povezano s stroški, v skladu s členom 95 uredbe o skupnih določbah (če je tako, izpolnite Dodatek 2)	☐	☐

Dodatek 3

Seznam načrtovanih operacij strateškega pomena s časovnim načrtom (člen 22(3) uredbe o skupnih določbah)

CP1, RSO1.1: od 2023 je načrtovana **nadgradnja ključnih raziskovalnih infrastruktur** iz 2014-2020 za večjo konkurenčnost gospodarstva ter znanstvenoraziskovalno ter inovacijsko okolje. Ukrep obsega nadgradnjo RIUM (Q4 2028), nadgradnjo HPC zmogljivosti in nakup vrhunske raziskovalne opreme (Q4 2027), vzpostavitev Tehnološko inovacijskega centra INNOVUM in izgradnjo nove Fakultete za strojništvo (Q4 2029).

CP2, RSO2.4: **zagotovitev poplavalne varnosti na porečju Savinje** je nadaljevanje 1. faze projekta, s čimer se bo dejansko zagotovilo potrebno poplavno varnost, saj so večja urbana območja še vedno poplavno ogrožena. V 2024 se načrtuje pridobitev gradbenega dovoljenja, v 2025 začetek izvajanja gradbenih del, zaključek gradnje pa predvidoma leta 2029.

CP3, RSO3.1: **nadgradnja 26 km dolge železniške proge Zidani Most-Dobova-d.m.,** odsekov Poljčane–Slovenska Bistrica, Maribor–Šentilj in vozlišča Pragersko, bo na celotnem koridorju od Kopra do Šentilja/Hodoša povečala nosilnost proge, odpravila ozko grlo na progi, posledično pa povečala prepustno in prevozno zmogljivost ter skrajšala vozni čas. Zaradi velikosti se bo ukrep izvajal v sklopih od Q3 2023 do Q3 2028.

CP4, ESO4.2: **modernizacija storitev in povezovanje institucij trga dela** (Q2 2023-Q4 2028) vključuje krepitev mreže pisarn za delodajalce za podporo delodajalcem pri iskanju ustreznih kadrov ter posodobitev storitev v okviru institucij trga dela. Ključni cilj je vzpostavitev platforme za napovedovanje kompetenc, ki bo učinkovito povezovala delodajalce, iskalce zaposlitve in svetovalce ZRSZ.

CP5, RSO5.1: leta 2025 bosta Evropsko prestolnico kulture **GO! 2025** zastopali Nova Gorica in Gorica, katere cilj je postati čezmejna evropska prestolnica kulture. Investicije v obnovo trga Evropa ter izgradnjo večnamenskega objekta in EPICentra so predvidene od Q3 2022 do Q3 2024.

CP6, JSO8.1: v **Zasavski regiji** je ključna krepitev kapacitet na področju RRI, zato je ključna vzpostavitev **Centra DUBT**¹⁷⁷ do Q4 2025, ki bo podprl raziskave brezogljernih tehnologij za prehod v moderno zeleno usmerjeno industrijo. V **SASA regiji** se bo izvedel prehod na **ново generacijo daljinskega ogrevanja**, ki bo ekonomsko in okoljsko trajnostna ter neodvisna od premoga.

¹⁷⁷ Center za demonstracijo in usposabljanje na področju brezogljernih tehnologij (Kemijski institut).